

**PARS SECUNDA
B. ALANI DE RUPE
REDIVIVI.**

**DE RELATIONIBUS
DE REVELATIONIBUS
DE VISIONIBUS.**

**LIBRI I DYTË:
HISTORIA, ZBULIMET DHE VIZIONET
E RRUZARES**

Imazh i marrë nga: CHOQUET F. H., *Sancti Belgi Ordinis Praedicatorum*, Douay, 1618, p. 201.

CAPUT I.

***Prologus encomiasticus in Psalterium Sponsi ac Sponsae JESU CHRISTI,
ac Deiparae Virginis MARIAE.***

Deus, Canticum Novum, cantabo tibi: in Psalterio Decachordo psallam tibi, Psalm. 143.

Quo, et cultores Dei adhortatur idem Psaltes, Psalm. 97: “Cantate Domino Canticum Novum, quia mirabilia fecit”; nimirum in Filii Sui Incarnatione, Passione, et Resurrectione.

Quae cum in caeteris a Deo profectis in nos beneficiis locum facile principem sibi vindicent, ut pro iis totam quisque Deo animam debeat Christianus: omnino est necesse, ut animas quoque nostras ante conspectum Dei in Ipsius Laudes corde toto, et ore, ac opere certatim effundamus: neu quod ingrati animi lethale nobis crimen inhaerescat.

Quo magis obsequendum est Psaltae momenti¹: “Cantate Domino Canticum Novum”.

I. Novum: quippe quod, si D. Bernardum audimus²: Divinum illud Sponsi est, ac Sponsae Epithalamium, geminum Novi Evangelii, datum ex Ore Dei Oraculum.

Quorum alterum Dei Sponsae Mariae paranympus Gabriel; alterum Sponsus Ecclesiae Suae Christus reddebat.

Unde et illud Angelica Salutatio; hoc, Dominica Oratio: utrumque ex reipsa nomen; praenomen ab Auctore, acceperunt.

2. Novum quoque idem Canticum, id est, Deiparaeque rite colendae modulum, velut Divinis in Auribus gratiosissime symphonicum.

3. Alterum, quia Novi Testamenti principium, Voxque Evangelii prima extitit: in qua tanquam seminum minimo Sinapi grandis arborum Arbor Evangelium.³

Novum universum virtute residebat; adeoque partes illius singulae, minutaeque dein perscriptae⁴, velut semina plurima uno in capite papaverino, continebantur.

4. Alterum, quia ejusdem Sacri Instrumenti Novi Evangelii⁵ Primus, et Unicus fuit Deum orandi, colendique Ritus Novus, Formularis, ac Universalis, ab ipso Domino traditus Discipulis; caeterarum exinde subsecutarum in Ecclesia Nova praedicandi⁶ Formularum factus ipse Prens, fons et caput.

¹ Në botimin e 1691 gjendet: “monenti” (nxis).

² Në botimin e 1691 gjendet: “audivimus”.

³ Në botimin e 1691 mungon pika, dhe fraza vazhdon me “Novum universum virtute residebat”.

⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “praescriptae”.

⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “Evangelici”.

⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “praecandi”.

KAPITULLI I

Prolog lavdërimi mbi Rruzaren e Shenjtë të Dhëndrit dhe Nuses ose të Jezu Krishtit e Marisë Virgjër, Nënës së Hyjit.

“O Zot, do të të këndoje Ty një Këngë të re: do të të këndoje Ty mbi Psalterin me dhjetë korda” (Ps. 143).

Dhe pastaj vetë Psaltësi nxit adhuruesit e Zotit: “Këndojini Zotit një Këngë të re, sepse ka kryer mrekulli” (Ps. 97), sigurisht në Mishërimin, në Mundimin dhe në Ringjalljen e Birit të Tij.

Këto mrekulli, të bashkuara me përfitimet që Zoti bën ndër ne, kërkojnë sigurisht, si bazë, një Këngë të respektueshme që i përket, ku secili i krishterë mund të ngrejë të gjithë shpirtin.

Është shumë e nevojshme të derdhësh, si në një garë, shpirtrat e tu parpara Syve të Zotit, në Lavdërimet e tij, me gjithë zemrën tënde, me gjithë zërin tënd dhe me gjithë veprën tënde: askush të mos na akuzojë për mëkat vdekjeprurës, se kemi një shpirt mosmirënjohës.

Aq më shumë tani duhet ndjekur Këngëtari: “Këndojini Zotit një Këngë të re”.

1. Një Këngë të re: nga momenti që, nëse dëgjomë Shën Berndardin, lutja e dyfishtë e Testamentit të ri (Ati dhe Të falemi), dalë nga Goja e Zotit, është me të vërtetë Kënga hyjnore martesore e Dhëndrit dhe e Nuses.

Nga ata, njërën (Të falemi Mari) ia ekspozoi Kryeengjëlli Gabriel Shenjtes Mari, ndërsa zyrtarizonte Martesën mes Hyjit Atë dhe Shenjtes Mari, në të pyeturit si Zyrtar i Shenjtë, nëse ajo donte të bëhej Nusja e Zotit;

lutjen tjetër (Ati ynë) që Dhëndri Krisht që ia dha Kishës së tij.

Kështu, lutja Të falemi Mari është quajtur Përshëndetja Engjëllore; lutja Ati ynë është quajtur Lutja e Zotit; dhe të dyja morën emrin e dytë, nga ngjarja në vetvete (“Përshëndetje”, “ynë”), emri i parë, nga Autori (“Engjëllor”, “Ati”).

2. Vëtë Kënga e re, pastaj, nderon në mënyrën e duhur, Nënën e Hyjit, si një simfoni e këndshme për Veshët Hyjnorë.

3. Nga momenti që lutja Të falemi Mari, që fillimi i Besëlidhjes së re dhe edhe Fjala e parë e Ungjillit që, si më e vogla kokërr e sinapit, ka bërë të dalë Pemën më të madhe në mes të pemëve, Ungjillin.

Një Këngë të re (Të falemi Mari), të zonjën për të përmbajtur për mrekulli plotësinë e çdo fjalë të vetme të saj, për shkak të hartimit në mënyrë konçize, kështu si në një lule të lulekuqes ka fara të panumërta.

4. Ati ynë është në Besëlidhjen e re e para dhe e vetmja Këngë e re e Ungjillit të Shenjtë, për të lutur dhe adhuruar Zotin në një mënyrë të re, të kodifikuar dhe universale, të besuar nga vetë Zoti Dishepujve: dhe kështu Ati ynë u bë në Kishën e re, Nëna, Burimi dhe Qëllimi i të gjitha formulave të tjera të shpalljes së besimit që do të vinin më pas.

Ad quod proinde omnes reliquae; sicut e mari progressa, in idem mare terrarum flumina demum redundaret⁷, sic ex una hac Oratione Dominica derivatae ad eandem retro referantur oportet.

II. Deinde Novum.

1. Quia Novum e Coelo datum id hominibus est remedium, ad condonationem delictorum nostris etiam, Divinis eatenus, Precibus impetrandam.

2. Et vero ipsum est Potestatis inexplicabilis, inque Deo infinitae utilitatis, ac virtutis inenarrabilis, suavitatis quoque inaestimabilis.

3. Divinorum istud solatiorum est donativum, Revelationum Sacrarum procurativum⁸, et miraculorum maximorum operativum⁹.

Enimvero Salutare illud Angeli novum Evangelium, hoc est, *Verbum Caro factum*, donorum, Donum est ter Optimum Maximum; Revelationum omnium est Magisterium illuminatissimum; miraculorum est summorum summum, omniumque Summa.

4. Novum denique: quod nova ex utroque Oraculo progenita extitit Ecclesia, surgensque crevit augmentata, et universorum gratiae charismatum spiritu, succo et sanguine corroborata consistit, succussata quidem, at nihil unquam labefactata.

III. Jucundum igitur Christiano cui non accidit utrumque illud Christi, ac Mariae, Sponsi, Sponsaeque Divinum Epithalamium, et Canticum, quasi Castus quidam Hymen, sive Hymeuaeus Hymnus coelestis?

In iis namque Beatum est Angelorum Gaudium, Christi ac Mariae Jubilaeum, et Jubilum; in iis tota Coelestis Curia Triumphans exultat, et Ecclesia Militans in acie fortiter dimicat.

O jucundum Deo, Angelis, et hominibus factum spectaculum!

Ab hoc tali quis oculus, quis animum, quis studium, et amorem deflectat unquam, vel ad puncti unius momentum?

IV. Ex utroque unum quoddam coalescit, et concordat *Canticum Novum*.

1. Quod ad Davidici Psalterii Decachordi modum, rite concinnatum, et per quindenae ordine, repetitum decades, et compositum, adusque repetitionis numerum CL completum, ab antiquissima retro Majorum nostrorum memoria consuevit Psalterium Christi, et Mariae appellari.

⁷ Në botimin e 1691 gjendet: "redundant".

⁸ Në botimin e 1691 mungon: "sacrarum procurativum".

⁹ Në botimin e 1691 gjendet: "operantium".

Lutjes “Ati ynë” i ngjiten pra, lutjet “Të falemi Mari”: dhe, si lumenjtë e tokës, që përparojnë drejt detit dhe në fund rrjedhin në të njëjtin det, kështu nevojitet që lutjet që lindin nga Ati ynë të rrjedhin në të.

II. Është një Këngë e re, pastaj:

1. pasi është Ndihma e re, e dhënë njerëzve nga Qielli për t’u lutur përmes dy Lutjeve Hyjnore (Ati ynë dhe Të falemi Mari), deri në faljen e fajeve tona;

2. pasi kjo Këngë e re, edhe para Zotit është e një efektshmërie të jashtëzakonshme, e një dobie të pafund, si edhe e një vlere të patregueshme dhe e një ëmbëlsie të paçmuar;

3. pasi kjo Këngë e re dhuron ngushëllimet hyjnore, bën që të arrihet tek Zbulimet e Shenjta dhe bën mrekulli të mëdha.

Në fakt, Kënga e re Ungjillore e Përshëndetjes së Engjëllit bëri të ndodhte kjo: që Fjala u bë Njeri, Dhurata e dhuratave tre herë i Shenjtë; Mësimi më i ndritshëm në mes të të gjitha Zbulimeve; më i rëndësishmi në mes të të gjitha Mrekullive; gjëja më e madhe e të gjithave;

4. Është Kënga e re, pra: sepse Kisha e re që lindur nga dy lutjet (Ati ynë dhe Të falemi Mari) dhe, duke lindur u rrit, duke zgjeruar frytet e të gjitha karizmave të hirit dhe u vërtetua në Shpirt, Forcë dhe Gjak dhe megjithëse e tronditur, kurrë nuk u zhduk.

III. Cili i krishterë, atëherë, nuk do të pranojë më gëzim dy Këngët e Krishtit e të Marisë (Ati dhe Të falemi), që janë Kënga hyjnore e Martesës (ose Epitalami) së Dhëndrit (Hyjit Atë) dhe të Nuses (Shenjtes Mari), Kënga e Martesës së tyre të Dëlirë dhe Himni i tyre qiellor martesor?

Në këto Këngë të lutjeve Ati ynë dhe Të falemi Mari, në fakt, është Hareja e lumtur e Engjëjve, Jubileu dhe Ngazëllimi i Krishtit dhe i Marisë: për ta ngazëllen i gjithë Trupi Qiellor i Kishës triumfuese, ndërsa Kisha në ecje lufton fort në betejën e kësaj bote.

O spektakël i gëzueshëm i Këngës së re, ofruar Zotit, Engjëjve dhe njerëzve!

Kush vallë do të hiqte sytë, shpirtin, vëmendjen dhe dëshirën nga ky realitet, edhe vetëm për pak çaste.

IV. Pikërisht nga të dyja lutjet (Ati ynë dhe Të falemi Mari) akordohet dhe harmonizohet Kënga e re.

1. Ajo është e harmonizuar në mënyrën e duhur, në mënyrën e Psalterit me dhjetë Korda të Davidit dhe në trashëgimin e dhjetësheve, të përsëritura për pesëmbëdhjetë herë, deri në arritjen e numrit njëqind e pesëdhjetë, që nga epoka e shkuar e të parëve tanë quhej “Psalteri i Krishtit dhe i Marisë”.

2. Cujus quidem in Ordinis, ac Muneris Psaltici Mysterio, si recte, et penitus intuemur, tria quaedam conspicari licet Magna, et admirari Sancta planeque Divina venerari, et Universalia Jubilaea: *Naturae* reparatae, *Gratiae* collatae, et *Gloriae* promissae.

Quibus accedit ter, et amplius salutare Jubilum personale Incarnationis, Passionis, et in gloriam Resurrectionis Christi.

3. Quinquagesimum et¹⁰ Lege Moysis annum fuisse Jubilaeum, ignorat nemo: nemo, quinquagesimo quoquo anno Romanas in orbem Christianum Indulgentiarum Plenissimarum condonationes, e¹¹ Pontifice Maximo dispensatas, Jubilaeum esse, et vocari: nescit nemo, transactis annis quinquaginta in Sacerdotio, Jubilaeam solemniter agitare Sacerdotem, in officio, Magistratum, in Religione, Professum ad factum sibi, per ipsius vitalis temporis gratiam, privilegium, ab consuetis occupationibus gaudere Jubilaeo.

Velut olim, vel ab ipso tempore decurso, Levitis quinquagenariis, quin et ipsis, servitiis, et agris etiam campisque ipsis, ex Lege Moysis, requies indulgebatur Jubilaea, eorum completo tempore Jubilaeo.

V. Chistus autem, et Maria cum dictorum nobis Jubilaeorum, seu Canticorum, causa fuerint, et origo; dignum quoque, et justum (quid si, et¹² pro merito necessarium) erat, solemnem ipsis in Ecclesia, Sacrum Sanctumque, ac Perpetuum Annumcelebrari Jubilaeum.

Neque hunc ab uno aliquo servorum Dei statu, ordine, graduque dumtaxat: verum ab universo Fidelium Nominis Christiani genere, communem; per omnes orbis oras universalem, omni qua diurnarum, qua nocturnarum horarum, ac temporum momento continuum, ac irremissum annum duci Deo Jubilaeum oportebat in Ecclesia Dei.

Atque vero Divinam hanc muneris, cultusque generalis Spartham et provinciam Divina Providentia, velut in Angelica Salutatione, et Dominica Oratione Fundatrix condidit: ita et in Psalterium Christi, ac Mariae, dicti Cantici quinquages supra centies repetitivum, Spartham eam detulit, et mirandorum deposuit operatrix: et hoc in spiritu praevidit David, cum exclamavit, Psalm. 143: "*Deus Canticum Novumcantabo*¹³ *Tibi, in Psalterio Decachordo psallam Tibi*".

¹⁰ Nē botimin e 1691 gjendet: "ex" (jep).

¹¹ Nē botimin e 1691 gjendet: "a" (jep).

¹² Nē botimin e 1691 mungon: "et".

¹³ Nē botimin e 1691 mungon: "cantabo".

2. Nëse pastaj, vërejmë me kujdes dhe në mënyrë të thellë Misterin e kësaj Vepre harmonioze të Psalterit, mund të vërehen sigurisht, kundrohen dhe nderohen tre Jubiletë e mëdhenj krejt të shenjtë, hyjnorë dhe universalë: Jubileu i Natyrës së shëlbuar, Jubileu i Hirit të ofruar, dhe Jubileu i Lavdisë së premtuar.

Këtyre tre Jubileve u shtohet më shumë edhe Ngazëllimi i shpëtimit personal për Mishërimin, Mundimin dhe Lavdinë e Ringjalljes së Krishtit.

3. Të gjithë e dinë se në Ligjin e Moisiut, viti i pesëdhjetë ishte Jubilar; të gjithë pastaj e dinë që në çdo vit të pesëdhjetë, në Qytetin e Romës, faljet e plota të të krishterëve, të shpërndara nga Ati i Shenjtë janë dhe quhen Jubile;

secili di që, pasi të kalojnë pesëdhjetë vjet Priftërim, Jubileu në mënyrë solemne i jep Priftit që ka ushtruar detyrën e tij në Fe hirin të gëzojë për kohën e mbetur të jetës së tij, të privilegjit të Jubileut, me pushim nga punët e zakonshme;

si dikur, ose kur kishte kaluar e njëjta kohë, Levitëve në të pesëdhjetin, si edhe vetë shërbëtorëve, terreneve e fushave nga Ligji i Moisiut u ishte dhënë një periudhë pushimi jubilar, për tërë kohëzgjatjen e Jubileut.

V. Duke qenë pra, Krishti dhe Maria shkaku dhe origjina e këtyre Jubileve, ose nëse dëshiron të Këngëve Jubilare (Ati ynë dhe Të falemi Mari), ishte edhe e denjë dhe e drejtë, e nevojshme dhe e merituar që një Vit solemn Jubilar i Shenjtë, i përhershëm të kremtohej për ata në Kishë.

Që Jubileu të ishte jetuar jo vetëm nga një numër i ngushtë i shërbëtorëve të Zotit për shtet, urdhër e gradë, duhej që në Kishë të bëhej në avantazh të Zotit një Jubile publik, për të tërë besimtarët e krishterë; universal, për të gjithë vendet e botës; i vazhdueshëm dhe asnjëherë i ndërprerë, në çdo orë të ditës dhe të natës, për hapësirën e kohës së një Viti të përjetshëm.

Dhe me të vërtetë Provania Hyjnore, si një Themeluese, ka ngritur mbi Të falemi Mari dhe mbi Ati ynë këtë Qytet hyjnor të Spartës, Jubile universal të shërbimit dhe të kultit: kështu, edhe në Ruzaren e Shenjtë të Krishtit e të Marisë, me përsëritjen për njëqind e pesëdhjetë herë të kësaj Kënge, Provania Hyjnore bën të zbresë nga Qielli këtë Qytet të Spartës dhe e vendos mbi tokë, për të bërë mrekulli: dhe këtë, në shpirt parashikoi Davidi, kur thirri: “O Zot, do të të këndoj Ty një Këngë të re, Ty do të të këndoj himne në Psalterin me dhjetë korda” (Ps. 143).

CAPUT II

De Psalterii Origine, Usu, Revelatione, et Propagatione.

I. Origo.

En Ter Sanctissima Trinitas ex Divina Mente Sua conceptam produxit Salutationem: Archangelus Gabriel acceptam detulit, et pronunciavit ad inclytam Virginem Mariam: Spiritus Sanctus per Elisabetham expressit particulam tertiam, et adjecit: clausulam subjecit denique S. Mater Ecclesia.

Orationem vero Dominicam Auctor Jesus Christus orare Discipulos docuit, ac mandavit iisdem: qui totam tunc Ecclesiam ut constituebant, sic et repraesentabant.

Hic ortus.

II. Usus porro.

1. Traditur in exemplo S. Bartholomaei Apostoli: ut narrat quidam S. Doctor: cui solemne fuit et perpetuum, per quamque diem centies, totiesque per noctem, nixis humi genibus, utramque Deo suppliciter orando offerre.

Quo in numero ter quinquagenario Psalterium Christi, et Mariae, ex illis CL Oraculis huc¹⁴ usque repetitis constat.

Quartam vero Quinquagenam S. Bartholomaeus, ex suapte devotione, ob causam ipsi Deoque perspectam, velut auctarium adjiciebat.

2. Inde Ecclesia, seu Congregatio Christi Fidelium, cupiens imitari exemplum orandi Synagogae¹⁵, ad modum Psalterii Davidici, quod CL Psalmis completur: eundem ad numerum totidem Orationes Dominicas, et Angelicas Salutationes junctim suis in comprecationibus usurpavit.

Verum quia temporum progressu Fidei decrescebat fervor, a¹⁶ suo illo remittit, et Psalterii hujusce usus, quod plerisque longum nimis, per Dominicae Orationis, et Angelicae Salutationis continuatam conjunctionem visum fuit¹⁷ disjunctionem eorum, ac Psalterii, imminutionem accipere¹⁸.

III. Revelatio igitur, ex singulari Divina Clementia, Sanctis in Eremo Patribus facta traditur de Psalterio solius Virginis Mariae.

¹⁴ Në botimin e 1691 mungon: "huc".

¹⁵ Në botimin e 1691 gjendet: "Synagogam".

¹⁶ "a" është e pranishme në botimin e 1691, por mungon në botimin e 1847.

¹⁷ Në botimin e 1691 mungon: "fuit".

¹⁸ Në botimin e 1691 gjendet: "accepit".

KAPITULLI II

Rreth origjinës, ushtrimit, Zbulimit dhe shpërndarjes së Rruzares së Shenjtë.

I. Origjina.

Ja, ishte Trinia e Shenjtë, tre herë e shenjtë, që ideoi lutjen “Të falemi Mari”, pasi e ngjizi në Mendjen e saj Hyjnore;

Kryeengjëlli Gabriel, duke marrë në dorëzim lutjen “Të falemi Mari” e solli mbi tokë dhe ia lajmëroi Marisë së lavdishme gjithmonë Virgjër;

Shpirti i Shenjtë, përmes Shenjtes Elizabetë, shprehu pjesën e tretë të Të falemi Mari dhe e shtoi;

në fund, Shenjtja Nënë, Kisha e mbylli me një përmbyllje.

Jezu Krishti, pastaj, Autori i lutjes “Ati ynë” u mësoi Dishepujve ta lusin e u dha atyre mandatin që ta lusin kështu në të gjithë Kishën, të cilën ata përfaqësonin.

Kjo është origjina e lutjeve “Ati ynë” dhe e “Të falemi Mari”.

II. Për sa i përket ushtrimit, pastaj:

1. Thuhet në një shembull mbi Shën Bartolomeun Apostull (siç tregon një Doktor i Shenjtë) që për atë ishte një gjë e zakonshme dhe e pandryshueshme, në të luturit me përgjërimit Zotit, duke i ofruar çdo ditë, të dyja lutjet (Ati ynë dhe Të falemi Mari), njëqind herë ditën dhe po aq natën, duke u gjunjëzuar.

Nga ky numër tre herë nga pesëdhjetë është formuar Rruzarja e Shenjtë e Krishtit dhe e Marisë dhe konsiston në të përsëriturin e atyre njëqind e pesëdhjetë lutjeve.

Megjithatë, Shën Bartolomeu shtonte më tepër një pesëdhjetëshe të katërt, për devotshmërinë e tij personale, njohur vetëm nga ai dhe Zoti;

2. Kisha, pastaj, ose komuniteti i besimtarëve të Krishtit, duke dashur të imitojë mënyrën e të luturit të Sinagogës mbi modelin e Psalterit të Davidit, që është i përbërë nga njëqind e pesëdhjetë Psalme përdori njëqind e pesëdhjetë Psalmet, duke u shtuar një numër të barabartë të lutjeve “Ati ynë” dhe “Të falemi Mari”.

Por, pasi me kalimin e kohës, pakësohej zjarri i besimit, ushtrimi i këtij Psalteri u kthye në mënyrën e tij të zakonshme: ai, në fakt, për pjesën më të madhe të besimtarëve ishte bërë tepër i gjatë, për shtimin e vazhdueshëm të lutjeve “Ati ynë” dhe “Të falemi Mari” Psalmeve; kështu, atyre iu duk më e leverdisshme të shkëpusin nga Psalmet lutjet “Ati ynë” dhe “Të falemi Mari”, për të bërë një zvogëlim të Psalterit.

III. Na është lënë trashëgim një Zbulim, që për një Mirësi hyjnore të veçantë iu bë Eterve të Shenjtë eremitë, për sa i përket Rruzares së Shenjtë të Virgjëres Mari.

1. Cum enim daemonum fatigarentur tentationibus, diu multumque molestiis¹⁹, nec abesset periculi metus saevioris: communi habito inter eos consilio, visum in Domino fuit, continuas indici cunctis preces supplices quibus et privatim per se quisque impense deditus, et publice universus sacrae totius Monastices Ordo, conjunctim votis communibus, vigiliis, jejuniis, et poenitentiis apud Deum, Deiparam, Coelitesque Divos instanter incumberet, exorandae a Sathanicis tentationibus liberationi, aut certe Remedio ipsis aperiendo praesenti, quo eas ferendo forent, et vincendo.

2. Neque nihil exoratum.

Nam rite comprecantibus facta Revelatione fuit consultum, ut elanguescentem Psalterii usum Mariani, praeter illum Davidici assumerent, ad quod Deo, Deiparaeque laudes gratissimas quotidie dicerent, simul efficaciter optima quaeque coelitus impetrare possent.

Continuo ab omnibus communiter certatim factum haud secus, ac jussum, toto animi affectu, et Religione sese Psalterio devovent: hi nunc illud Christi, Mariae, nunc alterum isti vicissim, junctimque frequentant, sed Mariae ut brevius, ita et crebrius.

3. Et conatui par sese tulit eventus.

Daemonum licentia restringitur, remittente procacia vis frangitur, tentationum restingitur aestuatio: et facta est tranquillitas magna.

Haec super accedit virtutum, et gratiarum auctu magno secutus in eorum plerisque profectus.

Nimirum ea se gratiae Rosa, et vis illis aperuit²⁰ Coronae Rosaceae²¹: ea precum sanctissimarum fragrantia Deo aspiravit²², deprecatrice Virgine Matre, ut mirifico nominis, Religionis, et sanctitatis incremento, gloria quoque miraculorum cunctis gentibus Eremitarum ordo, ac natio fieret admirationi, et venerationi.

4. Demum et hujus posteritati, cum Patrum suorum lapsa memoria, pene jam ex animis quoque fuisset elapsa, ususque simul Psalterii refrixisset: sensim Eremitarum nomen, Institutum, et numerus item eo decrevit usque, ut rarescens in contemptum, ac tandem ad interitum corrueret.

Cecidit, heu! Arbor Ecclesiae tanta, Mahometis icta, extirpataque securi: *JoanneGraeco* teste, et eodem de Vitis Patrum scriptore.

Verum non obrui Psalterium Deus permisit, sed transplantavit.

¹⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “molestis” (e dhimbshme).

²⁰ Në botimin e 1847 gjendet: “aparuit” (gabim shtypi).

²¹ Në botimin e 1691 gjendet: “rosareae”.

²² Në botimin e 1691 gjendet e barazvlershmja: “adspiravit”.

1. Meqë, në fakt, prej shumë kohësh ata ishin të torturuar nga tundimet shumë të bezdisshme të demonëve dhe kishin frikën e një rreziku më të madh: duke bërë këshillim të përbashkët mes tyre, iu duk atyre më e përshtatshme në Zotin, që nga të gjithë të thuheshin lutje të vazhdueshme përgjëruese, si privatisht, duke iu kushtuar secili personalisht me vetëmohim, si në komunitet, me të gjithë Urdhërin e Manastirit të Shenjtë.

Kështu, përveç votave të përbashkëta, në qëndrimet zgjuar, në agjërime dhe në dënime, iu kushtuan me të gjitha forcat përpara Zotit, Nënës së Hyjit dhe Shenjtërve të Qiellit, për t'u përgjëruar për çlirimin nga tundimet djallëzore, ose të paktën t'u lejohej atyre nga Qielli një mjet efikas, përmes të cilit të ishin në gjendje të duronin dhe të fitonin mbi këto tundime.

2. Dhe nuk u lutën kot: në fakt, ndërsa ata luteshin me devotshmëri, patën një Zbulim dhe u frymëzuan të bënin pikërisht ushtrimin e Rruzares së Shenjtë të Marisë që ishte në rënie, përveç Psalterit të Davidit, nëpërmjet të cilëve, çdo ditë, t'i ngrinin lavdërime mirënjohëse Zotit dhe Nënës së Hyjit dhe në të njëjtën kohë të mund të mernin në mënyrë efikase të gjitha Hired më të mëdha qiellore që kërkonin.

Iu kushtuan, atëherë, vazhdimisht Rruzares së Shenjtë, duke e recituar me radhë në komunitet, jo ndryshe nga një urdhër, me gjithë dashurinë e shpirtit dhe me besim: ata recitonin herë Psalterin e Krishtit dhe të Marisë, herë Psalterin e Davidit të alternuar me Rruzaren e Shenjtë, ose bashkë me të; por Rruzarja e Shenjtë e Marisë, nga momenti që ishte më e shkurtër, ishte edhe më e shpeshtë.

3. Dhe rezultati ishte i barabartë me përpjekjet: u pakësua veprimi i demonëve, u ul kryelartësia e tyre, u thye forca e tyre, u shua flaka e tundimeve dhe erdhi një qetësi e madhe.

Përveç kësaj, u shtua në shumë prej tyre një progres shpirtëror, i ndjekur nga një numër i madh virtytësh dhe hiresh.

Me të vërtetë iu bë e dukshme atyre Trëndafili i Hirit dhe forca e Kurorës së Trëndafilave: aroma e lutjeve të tyre të shenjta u ngjit deri tek Zoti, për ndërmjetësimin e Virgjëres Mari, kështu që, bashkë me zhvillimin e mrekullueshëm të emrit, besimit dhe të shenjtërimit vetmitar, edhe për lavdinë e mrekullive, ndodhi admirimi dhe nderimi i të gjithë njerëzve për Urdhërin dhe Shoqërinë e Eremitëve.

4. Vetëm se, në kohën në vazhdim, kur u pakësua, deri sa u fshi nga shpirtrat kujtimi i Etërve të tyre, në të njëjtën kohë u ftoh edhe ushtrimi i Rruzares së Shenjtë dhe pak nga pak emri, institucioni dhe numri i Vetmitarëve Eremitëve u ul, aq sa në fund u reduktua numri, duke rënë në moskujdesje dhe në fund në shkatërrim.

Mjerisht, ra kështu Pema kaq e madhe e Kishës, e goditur dhe rrëzuar nga sëpatat myslimane: e vërteton Gjoni Greku, i njëjti që shkroi mbi jetën e Etërve.

IV. Propagatio ejusdem id loquitur, passu pari cum tempore insecuto progressa.

1. Nam posteaque²³ S. Basilius Magnus in Oriente dispersos per deserta, et eremi lustra monachos incolas; inde evocatos, intraque coenobiorum septa collectos aggregasset, ac novis institutis formasset; in Occidente quoque²⁴ S. Benedictus Monasticam vivendirationem, jamolimiiislocis invectam, quam maxime instauravit, ac illustravit: novique factus instituti Patriarcha inclytus, cui ante diu insueverat, Psalterium Mariae simul et inter suos, non tam praecepto ullo, quam usu ipso in sanctam consuetudinem introduxit, quae²⁵ in Religionem dein vertit, ac insedit: teste ipsius, etsi longe post, filio Benedicti, Johanne de Prato.

2. Ven.²⁶ Beda Anglicanus intervallo successit, quis vir, et quantus?

Tota Psalterium Mariae Anglia, Britannia, Francia, plantavit, praedicavit: unde suus idipsum saluberrimus usus per alias procul oras differebat, ac disseminabat.

Nec ut unam dumtaxat aetatem ferret; verum ad hanc usque diem ut cultum, in Anglia praecipue, custodierit: ut minus in vigore fuit²⁷ in trunco, ramisque aridis.

Nam indicia hodieque superant eorum, quae inde ab V. Bedae sanctitate, devota Rosarii antiquitas, in templispassimcommunes ad usus suspenderit Oraria sive Coronas precarias.

3. Bedam excepit S. Bernardus, qui et ipse Psalterium propagavit.

Ecquid aliud zelosius egisset ardentissimus Sposae Mariae Sponsus?

Neque hic ipsius stetit ardor.

Ad Mariae Psalterium aliud ipse juxta numerum, et sententias Psalmodum concinnavit.

Id quod vidi, manibusque his pertractavi.

Inde vir tantus tantam apud Deum sibi gratiam adinvenit, ut vel in terra multis altior Divis, merito²⁸ Psalterii Ordinis sanctissimi, amplissimique Auctor fieret, et Fundator.

Praetereo magnos et multos.

4. S. Otto, Patris sui S.²⁹ Benedicti imbutus spiritu, et disciplina formatus eodem in Ordine sacro, Sclavorum dein Episcopus factus et Apostolus, cum Fide Christiana pariter eam per gentem plantavit quoque Psalterium hoc.

Itaque instillatum eaDivae³⁰ Rosaesuccum animis alte imbibit, ut in hoc usque tempus gens illa, viri, foeminaeque promiscue, pendula de collo gerant Psalteria.

²³ Në botimin e 1691 gjendet: "posteaquam".

²⁴ Në botimin e 1691 gjendet: "quo".

²⁵ Në botimin e 1691 gjendet: "quin" (përkundrazi).

²⁶ Shkurtim i: "Venerabilis".

²⁷ Në botimin e 1691 gjendet: "at".

²⁸ Në botimin e 1691 gjendet: "meritis".

²⁹ Në botimin e 1691 mungon: "S.".

³⁰ Në botimin e 1691 gjendet: "die" (ditë).

Por Zoti nuk lejoi që Ruzarja e Shenjtë të varroset në harresë dhe e mbolli.

IV. 1. Përhapja e saj, e thotë këtë, shtohet me të njëtin hap me kohën.

Në fakt, pas këtyre gjërave Shën Bazili i Madh në Lindje mbledhi Murgjërët, të shpërndarë në shkretëtirë dhe banorët e vetmuar dhe kështu i grumbulloi në shtatë komunitete të manastirit dhe i organizoi në Institucione të reja.

Edhe në perëndim, Shën Benedikti themeloi dhe i dha shkëlqimin më të madh mënyrës së jetesës së manastirit, dikur ekzistuese në ata vende; dhe, i bërë Mbrojtës i shquar i Institucionit të ri, futi për Murgjët e tij bashkë me Psalterin e Davidit edhe Ruzaren e Shenjtë, që prej kohësh ai recitonte, sidoqoftë jo si detyrim, por si ushtrim i lirë i ardhur nga një zakon i shenjtë, që pastaj, deshi dhe vendosi në Urdhërin e tij Fetar: siç vërteton, edhe pse shumë më vonë, një ndjekës i Shën Benediktit, Gjoni nga Prato.

2. Ndoqi në kohë, i Nderuari Beda nga Anglia (Sa burrë i admiruar!), i cili mbolli dhe predikoi Ruzaren e Shenjtë të Marisë në të gjithë Anglinë, Bretanjen dhe Francën; për më tepër ai dërgoi dhe mbolli këtë ushtrim të shëndetshëm të Ruzares nëpër rajone të tjera të largëta.

Dhe Ruzarja e Shenjtë nuk mbeti vetëm gjatë brezit të tij, por deri më sot një devotshmëri e tillë është ruajtur, sidomos në Angli.

Aty, ku, pastaj pati më pak limfë jetësore në trung edhe degët u thanë.

Edhe sot, pastaj, ka gjurmë të qëndrueshme të Ruzares së Shenjtë: në fakt, falë shenjtërisë së të Nderuarit Beda, devotshmëria e vjetër e Ruzares së Shenjtë ka mbetur tek-tuk nëpër Kisha, ku janë të varura, për lutje komunitare disa numëruese lutjesh, pra Kurora për t'u lutur.

3. Ndoqi shembullin e Bedës, Shën Bernardi që shpërndau edhe ai Ruzaren e Shenjtë: cilën gjë më të zellshme do të mund të kishte bërë Dhëndri i zjarrit të Marisë?

As zjarri i tij nuk u ndal këtu.

Ai e rregulloi Ruzaren e Shenjtë të Marisë në pajtim me numrin dhe me përmbajtjen e Psalmeve të Psalterit të Davidit.

Këtë përbërje unë e kam parë dhe e kam prekur me duart e mia.

Për më tepër, përmes Ruzares së Shenjtë ky njeri kaq i madh gjeti në vetvete shumë hir para Zotit, sa u bë në tokë më i madhi nga shumë Shenjtër dhe ishte promovues dhe themelues i një Urdhëri të Shenjtë dhe të gjerë.

Lë jashtë dhe shumë Shenjtër të tjerë të mëdhenj.

4. Shën Otoni, i mbushur me shpirtin e Themeluesit të tij, Shën Benediktit dhe i formuar me disiplinën e të njëjtit Urdhër të Shenjtë, kur u zgjodh Ipeshkëv dhe u dërgua pranë popujve sllavë, mbolli në popull, jo vetëm besimin e krishterë, por edhe Ruzaren e Shenjtë: kështu ky popull piu limfën që zbriste nga lart, nga Trëndafili Hyjnor, kështu që, deri më sot, meshkuj e femra pa dallim mbajnë të varura në qafë Kurora të Ruzares së Shenjtë.

5. S. Maria de Oegniaco pro more singulos in dies Psalterium solidum Davidis recitans, cuique Psalmo Salutationem Angelicam subiciebat: quibus et Psalterium Mariae rite complebat.

Unius hoc exemplum est, et similium ipsius sacrarum Virginum indicat exercitium: at hoc consuetudini plurium fidelium praebet argumentum.

V. De S. Dominico capite subjecto dicemus, et alibi:

1. S. Franciscus unus, de plurimis testatur, qui Psalterium Mariae accepit [traditum, non excogitavit novum.

Qui ut accepit,]³¹ sic et S. Ordini suo ferendum tradidit, et usu ipso commendavit ita, ut scripto nihil opus esset.

Certus sum, me de ipsius vidisse rosariis unum, quo usus fuisse tenetur.

Quid hic ego de utriusque Sacri Ordinis successoribus viris illustribus memorem?

Quid de aliis innumeris, ut S. Ludgarde, S. Christina Coloniensi, S. Christina Vaga dicta, seu Mirabili, plurimisque aliis, quid numerando tempus conteram, aut longum faciam?

Ad altioriem retro me refero memoriam.

2. S. Augustinus, Ecclesiae Doctor incomparabilis, Psalterium Mariae usurpavit.

Ecquis enim dicere audeat, vel cogitare, tantum Virum Psalterium tantum ignorasse, quod nos scimus, quod Ecclesia praedicat, et frequentat?

3. Scimus, ut B. V. Maria revelavit; scimus S. Hieronymo dictum orandi ritum ad calculos numero CL singulare extitisse refugium, tum adversum haereticos, tum ut in omnibus³² scientiarum genere tantum praestaret stylo, quantum orbis admiratur.

4. Scimus, ut item ter benedicta Mater Dei revelavit, S. Ambrosium, et S. Georgium hujusce Psalterii Sanctissimamscivissedignitatem, idque in substantia, in quantitate, et qualitate.

Et eos quisquam de ulla ejusdem orandi negligentia et omissione suspectos habere, vel cogitare³³ poterit?

VI. Sancti Carthusiani³⁴, dignissimi in Psalterio Christi et Mariae Famuli, qui multum orant pro populo Deus³⁵: idem vel in principe loco secretae suae privataeque devotionis coluerant semper, et colunt Psalterium.

Id quod exemplis suo loco docebitur.

³¹ Në botimin e 1847 mungojnë këto fjalë me kllapash, përkthimi i të cilave është: "(Psalteri i Marisë), ai e njihje, dhe nuk ishte një zbulim i tij, dhe ia transmetoi Urdhërit të tij, etj."

³² Në botimin e 1691 gjendet: "omni".

³³ Në botimin e 1691 gjendet: "cogitatione".

³⁴ Në botimin e 1691 gjendet: "Christiani".

³⁵ Në botimin e 1691 gjendet: "Dei".

5. Shenjtja Mari Egniacense, që recitonte çdo ditë të tërë Psalterin e Davidit, në fund të çdo Psalmi shtonte një Të falemi Mari, me të cilat (Të falemi Mari) kryente me devotshmëri edhe Rruzaren e Shenjtë të Marisë.

Dhe ky është vetëm një shembull, që të bën të shohësh të njëjtin ushtrim të zhvilluar nga Virgjërat e Shenjta, siç është edhe një provë e traditës së shumë besimtarëve të recitojnë Rruzaren e Shenjtë.

V. Për Shën Domenikun do të flasim në kapitullin në vijim dhe më tej.

1. Shën Françesku, është vërtetuar nga shumë, e mirëpriti Rruzaren e Shenjtë, pasi iu transmetua, pa e modifikuar dhe kështu e mori, ia transmetoi Urdhërit të tij të Shenjtë për ta recituar dhe e rekomandoi me të njëjten praktikë, kështu që nuk pati nevojë për asnjë shkresë.

Jam i sigurt të kem parë një prej Rruzareve të tij, që mendohet ta ketë përdorur ai.

Çfarë do të kujtoj këtu për burrat e shquar, pasardhës të dy Urdhërave të Shenjtë?

Çfarë do të them për të tjerë të panumërt, si Shenjtja Ludgarda, Shenjtja Kristinë nga Këlmi, Shenjtja Kristinë e thënë Vaga, ose e Jashtëzakonshmja dhe për Shenjtërit e tjerë të panumërt, që për t'i numëruar do të duhej shumë kohë!

Kthehem pas në një kujtesë më të vjetër:

2. Shën Agostini, Doktor i pakrahasueshëm i Kishës, përdori Rruzaren e Marisë.

Dhe kush do të guxonte të thoshte apo të mendonte që një njeri kaq i madh të mos ketë njohur një Rruzare të Shenjtë kaq të madhe, që ne njohim dhe Kisha predikon dhe përdor?

3. Dimë që Virgjëra e Lume Mari e zbuloi;

dimë nga Shën Jeronimi që kjo mënyrë të luturi, me njëqind e pesëdhjetë gurëza, ishte si një strehë e veçantë për t'u mbrojtur nga heretikët, ashtu edhe për të shkëlqyer përsa i përket stilit në të gjitha llojet e shkencave, aq sa të bëjë të mrekullohet bota.

4. Dimë që, pasi e ka zbuluar tre herë e Bekuara Nëna e Hyjit që Shën Ambrozi dhe Shën Gjergji njihnin Dinjitetin e shenjtë të Rruzares së Shenjtë të Marisë dhe sa ishte esenciale për nevojë dhe vlerë.

Kush mund të besojë apo mendojë vallë që ata të jenë të dyshuar në neglizhencë ose në lënien pas dore në lutje?

VI. Shenjtërit Certozinë, shërbëtorë të denjë në Rruzaren e Krishtit e të Marisë, shumë luten për popullin e Zotit dhe gjithmonë kanë nderuar dhe kanë në nderim Rruzaren e Shenjtë në vendin e parë të devotshmërisë së tyre të fshehtë dhe personale.

Kjo do të shpjegohet me shembuj më poshtë.

CAPUT III.

De Sancto Dominico Psalterii Praedicatore attestata narratio.

I. **Sanctissimus Dominicus parentum illustrem prosapiam, illustriore vitae sanctitate, ad omnem retro posteritatem, eo usque nobilitavit, ut ipsius gloriae splendor in Ecclesiam universam redundarit.**

Cujus quidem sanctitatis lumini pares erant primae ipsius pueritiae igniculi.

Ut caetera omnia sileamus.

1. **Suum ipse in Christum, inque Matrem JESU pietatis affectum, simul ac studium vix dum natu major decenni, et exinde continuo, sua in Psalterio Mariae, non in manibus versando solum, delectatione; sed ad ipsum quoque sedula orandi devotione, luculente³⁶ demonstravit.**

2. **Neque orare tantum, sed et³⁷ a zonula secum gestare pendulum, plus quavis aurea gemmatave torque, delectabatur.**

Hausisse illud cum materno lacte potuit, aut ab Ecclesiastico, dato ejus pueritiae rectore atque magistro, imbibisse: verum altior homine indoles pueri, altiore digna Deo visa fuit disciplina Magistra.

3. **Itaque *Maria Virgine hoc ipsi revelante*, cum adhuc circiter, decem esset annorum, Psalterium semper portavit, et oravit.**

4. **Aetatis autem robustioris factus, et S. Augustini disciplina regulari perfectus; *terna* in dies singulos *psalteria*, horis subcisivis, Deo sacrabat recitando, *cum disciplinis* totidem ferrea sibi catena inflictis.**

Neque tot sese illi tanta eve dare occupationes in animarum procuranda salute quibat, ut a gemino isto precatationis, et castigationis sacrificio retardaretur.

5. **Quin magis, si quando ab istis paullo majorem, vel impetrasset, vel surripisset sibi remissionem; subinde *novena*, ac etiam *duodena* quandoque Psalteria fundebat.**

In quibus noctes, nec raro, pene totas exigebat insomnes.

6. **Unde mirandum minus accidere debet, in tantam Virum tantum sese apud Christum, ac Mariam insinuare, plane dicam, Familiaritatem potuisse, ut in secreto miras, magnas, et multas ab Iis cum Divinarum aliarum, tum rerum Psalterii *Revelationes*, *Visionesque* acceperit, in publico autem tot, ac tanta patrare admiranda praedicationibus, et miraculorum designationibus, valuerit.**

³⁶ Nē botinim e 1691 gjendet: "luculenter".

³⁷ Nē botimin 1691 mungon: "et".

KAPITULLI III

Historia e dokumentuar e Shën Domenikut, Predikuesit të Rruzares së Shenjtë.

I. Domeniku i Shenjtë, për shkëlqimin e jetës së tij të shenjtë u ka dhënë shkëlqim të madh prindërve dhe të gjithë pasardhësve, kaq sa shkëlqimi i lavdisë së tij u derdh në tërë Kishën.

Pa dyshim, flakët e fëmijërisë së tij të hershme ishin kandili i shenjtërisë së tij. Kështu të heshtim mbi të gjitha gjërat e tjera.

1. Sapo arriti në moshën dhjetë vjeç, Shën Domeniku ndieu në të njëjtën kohë një mëshirë të butë dhe të zjarrtë drejt Krishtit dhe Nënës së Jezusit dhe që atëherë gjithmonë kënaqej me Rruzaren e Shenjtë të Marisë, jo vetëm duke e shkoqur mes duarve, por edhe duke e lutur me devotshmëri të zellshme.

2. Ai kënaqej jo vetëm duke e lutur Rruzaren e Shenjtë, por edhe duke e mbajtur me vete, të varur në rripin e tij, më shumë se një varëse ari apo me gurë të çmuar.

Kurora e Rruzares së Shenjtë iu vu në duar, që kur pinte qumështin e nënës nga Prifti, që iu dha si udhëheqës dhe pedagog në fëmijërinë e tij: karakteri i fëmijës, në të vërtetë më i lartë se i një burri, iu duk Zotit si një Mjeshtër edhe më i lartë në dinjitet se në disiplinë.

3. Ishte atëherë, në moshën rreth dhjetë vjeç, kur Virgjëra Mari i zbuloi rëndësinë e Rruzares së Shenjtë, dhe, nga atëherë, e mbante dhe e luste gjithmonë.

4. U bë më i madh në moshë, u perfeksionua sipas Rregullit dhe disiplinës së Shën Agostinit, dhe çdo ditë, në momente të lira i kushtonte Zotit tre Rruzare të Shenjta, duke i recituar me po aq disiplinë, që i shkaktonte me një zinxhir hekuri.

As punët e shumta dhe të rëndësishme, për të arritur të sigurojë shpëtimin e shpirtrave nuk e ndalnin në sakrificën e dyfishtë të lutjes dhe në mundime të trupit.

5. Përkundrazi, kur ai arrinte ndonjë hir të veçantë, menjëherë më pas recitonte nëntë dhe nganjëherë edhe dymbëdhjetë herë Rruzaren e Shenjtë, gjatë të cilave i kalonte netët jo rrallë pa gjumë.

6. Si nuk duhet të ngjallë mrekulli edhe fakti sesi në këtë njeri të madh të mund të jetë vendosur në mënyrë të plotë them, një familjaritet kaq i madh me Krishtin dhe me Marinë, aq sa të marrë në fshehtësi nga ata Zbulime të mrekullueshme, të mëdha e të panumërta dhe Vizione, jo vetëm mbi Rruzaren e Shenjtë, por edhe mbi Realitete të tjera hyjnore;

ai, pastaj, para të gjithëve arriti të kryente kaq shumë gjëra të jashtëzakonshme në predikim dhe në shenja të mrekullive.

7. Praeter haec vero plura ipsius in praedicando zelum proferendoque inter vulgus Psalterio adjuvabant: ut, hujusce *abInstituto*, Sanctitas originis praerogativa, dignitas quoque ac prope divinitas: *abUsu*, orbis universitas, orandi facilitas, brevitatis, commoditas; Domini mandatum, Gabrielis exemplum, Ecclesiae praeceptum: *a Fructu*, effectus mirandi in rebus qua spiritualibus³⁸, qua corporalibus, ut exemplorum testari volumina possunt.

8. Neque sat ardori fuit Praedicatoris; psalteria orasse ad hauriendum spiritum, commendasse concionibus ad ipsum propagandum per populum; ex cingulo gestasse ad exemplum: verum etiam sibi piorum largitione ab plurimis providebat Coronis, quas inter plebem pro concione *distribuebat*: atque ita Doctrinis, Rosariis, Miraculis undique loca omnia peragrando complebat.

Suo item exemplo, suasuque nobiles, et copiosos viros, foeminasque ad distribuenda Psalteriorum donativa cohortabatur.

9. Experientia ipsi compertum erat, atque a non paucis, observatum, quod, si quando minus aliis doctrinarum, in medium allatarum, praedicationibus sese ad animarum fructum proficere sibi videbatur, continuo ad Psalterii commendationem spiritu, totoque conatu excurrere: atque eo dicendi argumento recta sentientes orthodoxos mirum ad modum accendebat, roborabat, haereticos vexabat, exagitabat, confundebat: utrosque suspensos, illos veneratione, hos admiratione sui ab sese dimittebat.

Signorum vero, et prodigiorum miraculis, quot quantis locosque, animosque omnium complevit obstupefactos, adque Deum reductos, dicere hujus loci non est.

Unicum tamen ipsa singularitate sua facti quodam jure hunc sibi vindicat proprium; Tholosanae conversioni enarrandae, instituendaeque ibidem tum Fraternitati, tum et Ordinis Religioni fundandae.

HISTORIA.

II. Tholosa (urbs est praenobilis Galliarum, quondam etiam Principatus sceptro incluta) haeresim Albigensium pro aris, ac focus summa vi, ac ope propugnabat.

1. Vitam, quam perfidiam, citius projecisset.

S. Dominicus sua praedicatione, miraculis Deus Psalterium tota Italia, Hispaniaque jam diu celebrarat, mira cum animorum, morumque mutatione (teste Gregorio IX, in Bulla Canonizationis ipsius): "*Quo, ait, sagittante delicias carnum, et fulgurante mentes lapideas impiorum, omnis haereticorum secta contremuit, et omnis Ecclesia fidelium exultavit*".

Neque tamen unquam, vel in urbem, vel in animos Tholosanorum penetrare sese Beatus Dominicus valebat.

³⁸ Në botimin e 1691 gjendet termi i njëvlershëm: "spiritalibus".

7. Për më tepër, në predikimin ndaj popullit ai përdorte arsye të pafundme për t'i nxitur të recitonin Rruzaren e Shenjtë: tregonte në lidhje me Institucionin e tij, Vizionin e Shenjtë të Origjinës së Rruzares, si edhe Dinjitetin dhe Shenjtërinë e saj; rreth Ushtrimit, thjeshtësinë, shkurtësinë, lehtësinë në të gjithë botën, e lutjeve “Ati ynë” dhe “Të falemi Mari”, të rekomanduara nga Kisha; rreth frytit efektet e jashtëzakonshme si në realitetet shpirtërore ashtu edhe në ato materiale, siç mund ta dëshmojnë shumë shembuj.

8. Dhe nuk i mjaftonte Predikuesit të zjarrtë, për të ngopur shpirtin, recitimi i tre Rruzareve të Shenjta, t'ua rekomandonte në kuvende dhe ta përhapte në popull, ta mbante në bel për të dhënë shembullin; por edhe për bujarinë e shumë besimtarëve, siguronte Kurora të Rruzares së Shenjtë, që i shpërndante mes popullit gjatë kuvendit; dhe kështu ai ngopte shpirtin me mësimet, Rruzaret e dhuruara dhe gjithkund bënte mrekulli, duke shtegtuar nëpër të gjitha vendet.

Me shembullin e tij dhe aftësinë e bindjes, për më tepër nxiste fisnikët dhe shumë burra e gra, të shpërndanin si dhuratë Kurorat e Rruzares.

9. Eksperienca e tij ishte e njohur dhe e admiruar nga shumë, dhe, nëse ndonjëherë i dukej që u sillte më pak fryt shpirtave, menjëherë, mes temave të tjera të përdorura për predikim, nuk hezitonte të rekomandonte me kujdes dhe zell Rruzaren e Shenjtë: dhe me atë argument, edhe pse duke folur për gjëra të thjeshta, mrekullisht ndizte dhe forconte dëgjuesit e devotshëm, ndërsa trondiste, rrëzonte dhe përshtjellonte heretikët: si njërin ashtu tjetrin, linte të lehtësuar dhe plot nderim dhe admirim drejt tij.

Nuk mund të thuhet këtu sa vende dhe shpirta ai ka bërë të kthehen tek Zoti, për shenjat dhe mrekullitë e mahnitshme që ai bënte.

Megjithatë, për vetë jashtëzakonshmërinë e veprës, ngjarja më e bujshme e kërkon me të drejtë pikërisht këtë: tregimi i kthimit të qytetit të Tolozës dhe të themelimit aty, si të një Vëllazërie të Rruzares së Shenjtë, ashtu edhe të Urdhrit Fetar të Domenikanëve.

HISTORIA

II. Qytetarët e Tolozës, qytet i shquar i Galisë, dikur e famshme edhe për autoritetin e Principatës, luftonin me forcë të madhe dhe qëndrueshmëri herezinë e albigjezëve, në mbrojtje të kishave dhe të altarëve.

1. Ata do të kishin hequr dorë nga jeta, më mirë se të binin në herezi.

Shën Domeniku kishte kohë që përhapte Rruzaren e Shenjtë, nëpër të gjithë Italinë dhe Spanjën, me predikimin e tij dhe Zoti e vërtetonte me mrekulli, me një ndryshim të mrekullueshëm të shpirtave dhe të zakoneve.

Papa Gregori IX në Dektretin Papnor të Shenjtërimin të Shën Domenikut, vërtetoi: “Ai, duke shpuar kënaqësitë e mishit dhe ndriçuar mendjet e ngurosurat të të ligjve, sektet e heretikëve dridheshin dhe e gjithë Kisha e besimtarëve ngazëllente”.

Kurrë, sidoqoftë, Shën Domeniku nuk kishte qenë i zoti të depërtonte në qytetin dhe në shpirtat e qytetarëve të Tolozës.

2. Ergo zelo exaestuans, ac dolore, in cavernosa proximae sylvae abdita sese aliquando solum conjicit, ad Deiparae suae impensius opem implorandam.

Jeiunia precibus jungit, corporisque diras castigationes.

Inter haec triduum tenuerat, poenas de se pro Tholosanorum culpis repetens, diverberate corpusculum sibi rubis, ac sentibus non desinebat, dum viribus defectus semianimis corruisset.

3. Collapso, cruentatoque adest Athletae Patrona sua CoeliReginapotens, ac vultu, affatu, amplexuque jacentem excitat velut redivivum.

Divae Reginae Coelitem tres aliae, vultu, cultuque persimiles, nisi quod inferiores, astabant comites Reginae, quarum quamque, sicut assequae, Virgines quinquaginta circumstebant; forma omnes supra hominem augustiore, armis illustres.

Obstupuit viso in medio S. Dominicus.

4. Ad quem Alma Virgo Parens: *“Dominice, inquit, fili, ac sponse intime, quia adversum inimicos fidei, inspirante JESU, Meque opitulante, depugnasti fortiter, ecce tibi ipsa, quam invocas, adsum auxilio”*.

Dixit: simul Reginae tres humi levatum, quasi seminecem, piissime sistunt Mariae.

Quem illa in virgineos acceptum amplexus Osculo fixo dissuaviabat; et apertis castissimi pectoris Uberibus appressum Lacte Suo potavit, integreque restituit.

Tum his affatur: *“Intimis visceribus dilectissime fili Dominice, numquid probe nosti, et³⁹ qualia arma Trinitas ter Sanctissima usurpavit, cum orbem totum reparare statuisset?”*.

Cui ille: *“O Domina mundi, tute nosti me praeclarius: per⁴⁰ Te namque Salus mundo venit, per quam, Te Mediatrice, mundus reparatus est, ac redemptus”*.

Quae arridens familiari Sponso: *“Trinitas, ait, beatissima ad orbis expugnanda scelera universa, praecipua sibi inter arma delegit Angelicam Salutationem, qua nostrum constat Psalterium, totius Novi Testamenti fundamentum.*

Quocirca, si vis quem optas, in praedicando fructum, Meum praedica Psalterium: et mox persenties ter Max. Trinitatis Auxilium”.

Simul addidit tale ei.

³⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “quae et”.

⁴⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “ter”, por duket gabim shtypi.

2. Një ditë, plot me zell dhe hidhërim, Shën Domeniku u tërhoq i vetëm në një shpellë të një pylli afër Tolozës, për të kërkuar më intensivisht Ndhmën e Nënës së Hyjit.

Lutjeve u shtoi agjërime dhe mundime të rrepta të trupit.

Në mes gjërave të tjera, i kishte drejtuar një treshe Marisë, duke kërkuar mbi vete ndëshkime për fajet e tolozianëve dhe nuk mungonte të godiste trupin e tij me ferra e gjemba, derisa, pa forca, ra pajetë.

3. Atletit, të rënë dhe të përgjakur, iu afrua Mbrojtësja e tij e fuqishme dhe Mbretëresha e Qiellit, dhe, me buzëqeshje, me fjalë dhe me një përqafim, e thirri atë që shtrihej përtokë, sikur ta kishte sjellë përsëri në jetë.

Qëndronin pranë Mbretëreshës së Shenjtë të Qiellit tre Mbretëresha të tjera, që e shoqëronin, të ngjashme me të në fytyrë dhe në zbulurim, edhe pse me më pak bukuri në krahasim me Bukurinë e saj; pesëdhjetë Virgjëra rrethonin secilën nga të tre Mbretëreshat dhe e ndiqnin atë, të gjitha me një pamje shumë madhështore, përmbi natyrën njerëzore, të stolitura në mënyrë të shkëlqyer.

Shën Domeniku ishte i magjepsur në fytyrë.

4. E dashura Nënë Virgjër i tha: “O Domenik, bir dhe Dhëndër i afërt, nga momenti që ke luftuar me qëndresë kundër armiqve të besimit, i frymëzuar nga Jezusi dhe i ndihmuar nga Unë, ja, Unë vetë po të vij në ndihmë ty që më ke thirrur”.

Ajo foli dhe tre Mbretëreshat bashkë e ngritën nga toka pothuajse të vdekur, e dërguan me devotshmëri tek Shenjta Mari.

Ajo, duke e pritur me një Përqafim të virgjër, i dha zemër me një Puthje të dëlirë, i dha Qumësht që kullonte nga Gjiri i saj i dëlirë dhe e ripërtëriu tërësisht.

Atëherë, Ajo foli: “Nga thellësia e zemrës, o bir i dashur Domenik: a nuk e di me të vërtetë se çfarë armësh përdori tre herë e Shenjtëruara Trini, kur vendosi të shëlbonte tërë botën?”.

Dhe ai asaj: “O Zoja e botës, ti e di që unë e di me qartësi të madhe: përmes teje, në fakt, erdhi shpëtimi i botës; përmes teje që je Ndërmjetësja, bota është rinovuar dhe shëlbuar”.

Dhe Ajo, duke i buzëqeshur Dhëndrit të dashur, i tha: “Trinia e Shenjtë për të mposhtur të gjitha mëkatet e botës ka zgjedhur në mes të të gjitha armëve lutjen “Të falemi Mari”, me të cilat është formuar Ruzarja jonë e Shenjtë, Të falemi Mari që është bazamenti themelues i tërë Besëlidhjes së re.

Prandaj, nëse do frytin që shpreson në predikim, prediko Ruzaren time të Shenjtë dhe menjëherë do të ndjesh ndihmën e Trinisë së Shenjtë”.

Në të njëjtën kohë Ajo shtoi për të, këtë gjë.

SCHEMA PSALTERII.

III. *“Istius in signum, ait, ecce tres Mecum Reginae Sanctissimam Trinitatem repraesentant.*

1. *Harum, ut cernis, Prima Candidissimo nitens cultu, Patris designat Potentiam, quam in Filii Sui, ex Me Nati Sanctissima Incarnatione manifestavit.*

Hanc quoque⁴¹ quinquaginta Virgines, item candore venerabiles, designant; primum Jubilaeum Gratiae et Gloriam, in et ab Patris esse Potentiam⁴².

Secunda Regina, ostro⁴³ et purpura Rubens Filii denotat Sapientiam; quam in mundi per Passionem Suam Redemptionem declaravit.

Illius Comites quinquaginta, pari insignes purpura Virgines admonent alterum quinquagesimi anni Jubilaeum Gratiae, et Gloriam ex merito Christi passi descendere.

Tertia Regina convestita stellis, Clementiam Spiritus Sancti demonstrat, quam in Redempti orbis Sancticatione misericorditer ostendit.

Assistrices ei quinquaginta Virgines, stellis undique coruscae, spondent, Jubilaeum tertium Gratiae, et Gloriam, in et ex Spiritu Sancto promanare.

2. *Porro noveris: Ego, ut trium Reginarum, sic et Jubilaeorum, sum Regina, Trium in Via et in Patria; nimirum Legis Naturae, Scriptae et Gratiae, quae totidem in Beatorum felicitate perennant.*

Quae causa est, cur Beatissima Trinitas isthuc Mihi numerum⁴⁴ CL sanctificatum dicavit, et consecravit in Psalterio Meo.

Cujus idcirco

I. Quinquagena, De Incarnatione, pura candet.

II. De Passione Filii, purpurata rubet.

III. De ejusdem Resurrectione, Sanctorumque Gloria, stellata coruscat.

3. *Age nunc igitur, Mecum hoc capesse Psalterium, et constanter id praedica.*

Urbem, hostiumque fidenter invade cuneos, et ubi frequentissima convolarit multitudo, hoc lauda, commenda; Orationem suade, et crede, maxima protinus divinae Potentiae mirabilia videbis”.

Dixit: seque super astra recepit.

IV. 1. *Promisso fudit, dicto paret S. Dominicus apparet in urbe Tholosana: simul aedis summae aes omnes campanum, divino agitato, summis in turribus consonat, sonitu prorsus peregrino et novo.*

⁴¹ Në botimin e 1691 gjendet: “pone” (pas).

⁴² Në botimin e 1691 gjendet: “Potentia”.

⁴³ Në botimin e 1691, megjithëse fjala nuk është e qartë, gjendet: “oestro” (frymëzim).

⁴⁴ në botimin e 1691 duket sikur lexon: “nuperum” (i ri).

VIZIONI I RRUZARES SË SHENJTË

III. Ajo tha: “Si provë të kësaj, ja, tre Mbretëresha që janë pranë meje, kujtojnë Trininë e Shenjtë.

1. Mbretëresha e parë që sheh, e shkëlqyer, me veshje të bardha, tregon Fuqinë e Hyjit Atë, që Ai manifestoi në Mishërimin e Shenjtë të Birit të Tij, lindur nga Unë.

Edhe këto pesëdhjetë Virgjëra, të nderuara njësoj në bardhësi, tregojnë Jubileun e parë të Hirit dhe të Lavdisë, ose Fuqinë që është në Atin dhe nga Ati.

Mbretëresha e dytë, e kuqërremtë me veshje të purpurt, tregon Dijen e Birit të Hyjit, e cila, lajmëroi Shëlbimin e Botës, përmes Mundimit të Tij.

Pesëdhjetë Virgjërat që e rrethojnë, njësoj të dallueshme nga ngjyra e purpurt, kujtojnë Jubileun e dytë të pesëdhjetëvjetorit të Hirit dhe të Lavdisë, që rrjedh nga Meritat e Mundimit të Krishtit.

Mbretëresha e tretë, e veshur me yje, tregon Mirësinë e Shpirtit të Shenjtë, që është manifestuar në mënyrë të mëshirshme në Shenjtërimin e botës së shëlbuar.

Pesëdhjetë Virgjërat që e rrethojnë, me veshje vezulluese gjithandej me yje, premtojnë Jubileun e Hirit dhe të Lavdisë që rrjedh në Shpirtin e Shenjtë dhe nga Shpirti i Shenjtë.

2. Duhet të dish, pastaj, që Unë, si Mbretëreshë e tre Mbretëreshave, jam edhe Mbretëresha e tre Jubilejve në Udhën e jetës dhe në Atdheun Qiellor: jam atëherë, Mbretëresha e Ligjit Natyror, të shkruar dhe të hirit, që janë të dyja të përjetshme në Lumnimin e Shenjtërve.

Kjo është arsyeja, për të cilën Trinia e Shenjtë më ka titulluar dhe kushtuar një Rruzare të Shenjtë me numër të shenjtë prej njëqind e pesëdhjetë Të falemi.

Për këtë arsye:

Pesëdhjetëshja e parë, mbi Mishërimin është e bardhë për pastërtinë;

Pesëdhjetëshja e dytë, mbi Mundimin është e kuqe purpur;

Pesëdhjetëshja e tretë, mbi Ringjalljen dhe Lavdinë e Shenjtërve, vezullon me yje.

3. Eja pra, merre këtë Rruzare të Shenjtë dhe predikoje vazhdimisht: Unë do të jem me ty.

Hyr në mënyrë të vendosur, me besim në qytetin e armiqve dhe ku do të mblidhet një turmë e madhe, lavdëro dhe rekomando Rruzaren e Shenjtë; këshillo Rruzaren e Shenjtë dhe beso: do të shohësh menjëherë mrekullitë më të mëdha të Fuqisë Hyjnore”.

Tha dhe u zhduk lart mbi yje.

IV. 1. Shën Domeniku i besoi premtimit, iu bind komandës dhe hyri në qytetin e Tolozës; në atë çast, për lëvizje hyjnore, të gjitha këmbanat e bronxta të Kishës kryesore, tingëlluan mbi kullat e larta të këmbanave, me një tingull të pazakonshëm dhe të panjohur.

Terror animos, motusque⁴⁵ cunctorum, ac stupor incessunt, pariterque cupido, factum cognoscere visu, quod audiebant, et discere causam.

Ad Paroeciam eam principem Civitas advolat pene tota, et ecce: videtur, ante cunctis perosus, auditur intrepidus divinus suspicitur Psalterii praedicator S. Dominicus, cordium sentitur malleator.

Stuporem ex pulsu campano, major ex predicatione excipit.

Illius memoriam inter, et sensum hujus atque praesentiam, mediis stant omnes pariter atque defixi: neque dum haeretica cedebat pervicacia.

Itaque altior de caelo, horribilisque fit vis.

2. Virtutes coelorum moventur, mugiunt tonitrua, fulgura certatim volantia micant; resonant elisa fulmina: quatitur urbs, fragoribus orbis uterque successus intremiscit.

Illapsurum metuisses, aut terram coelo, ignibus undas miscendas fore.

Parum hoc: etiam quasi terra levis suspensa motu libratur succussorio; iam iamque hiatu immani videbatur cunctos absorptura.

Neque aquae cursum tenere suum, retroactae feruntur, et suffunduntur omnia: omnisque ventorum vis effusa murmure horrendo frendit ac fremit.

3. Immania haec, et miranda: at mirabilius, quod in his omnibus vox una praedicantis Psalterium nil cederet Dominici, quo minus integra ad aures audientium accideret.

Ista, quae vincebat omnia, vincebat, et haeretica pectora.

Haec frangit, haec mollit, haec mutat, tum inter alia sic fatur: *“Haec Dexteram Excelsi: irati haec Vox⁴⁶ Numinis est, o Cives.*

Date locum Deo: ad ostium cordis vestri stat, et pulsat.

Deus enim est, qui fulminat in nubibus.

Terret, ut corrigat: non ferit, ne occidat.

Plaga tamen capitibus imminet: si vultis declinate paenam⁴⁷, et ultimam, aeternam exhorrescite.

Exemplum ab obstinatis Christi JESU crucifixoribus, per similia terrefactis ostenta, capessite: et ex JESU, Matreque JESU propitiam⁴⁸ sperate salutem.

Agite, Salvatoris Genitricem Virginem, Matrem misericordiae poscite omnes Advocatam, Matri Piae Pius Filius nil abnuit.

Utriusque precem amate, usurpate Psalterium.

Secundum DEUM MARIAM colite, execrati haeresim ejurate.

⁴⁵ Nè botimin e 1691 gjendet: “metusque” (frika).

⁴⁶ Nè botimin e 1691 gjendet: “vis” (forca).

⁴⁷ Nè botimin e 1691 gjendet: “pronam” (përkul).

⁴⁸ Nè botimin e 1691 gjendet: “propriam” (të vetat).

Terrori, emocioni dhe habia sulmuan shpirtrat e të gjithëve, si edhe dëshira të dinin se çfarë ishte ai spektakël që dëgjonin dhe të njihnin shkakun.

Pothuajse i gjithë qyteti shkoi menjëherë në Katedrale, dhe ja, ku shfaqet para të gjithëve Shën Domeniku, predikuesi i patrembur dhe i admiruar i Rruzares së Shenjtë, farkëtari i zemrave: u lejua të flasë dhe e dëgjonin me habi.

I kapte habia për tingëllimën e këmbanave, më shumë se për predikimin.

Me gjithë kujtimin dhe namin e keq të tij, ata rrinin njësoj përreth tij dhe ishin të palëvizshëm: por akoma nuk thyhej kokëfortësia e tyre heretike.

Ndodhi atëherë një stuhi nga qielli, shumë e fortë dhe e tmerrshme.

2. Shpërthyen energjitë e qiellit, gjëmonin bubullimat, shkëlqenin vetëtimat e papritura, njëra pas tjetrës, rrufetë duke shigjetuar ndesheshin: qyteti ishte i tronditur, ishte i tmerruar për bubullimat, që alernoheshin me shpërthime.

Kishin frikë se mos fundoseshin dhe që toka ishte gati të përzihej me qiellin dhe dallgët me flakët.

Dhe nuk është akoma e gjitha: edhe toka e rrëshqitshme ngrihej dhe ishte e tronditur nga një lëvizje luhatëse; dukej sikur të gjithë ishin duke u thithur nga një humnerë e madhe.

As ujërat nuk mbanin rrjedhën e tyre, lëviznin prapa dhe derdheshin mbi të gjitha gjërat; dhe e gjithë fuqia e erërave, duke u derdhur me ulërime të tmerrshme, ulërinte e fishkëllente.

3. Këto realitete ishin gjigande dhe të pabesueshme, po akoma më e pabesueshme ishte që në mes të gjitha këtyre gjërave, vetëm zëri i Shën Domenikut që predikonte, nuk ulej aspak, përkundrazi shkonte në mënyrë të përsosur në veshët e dëgjuesve.

Ai, që fitonte mbi të gjitha ato vështirësi, fitonte edhe mbi zemrat heretike.

I tronditi, i ëmbëlsoi, i transformoi dhe pastaj në mes gjërave të tjera tha kështu: “Kjo është Dora e Djathë e të Tejetlartit, ai është Zëri i Zotit që është i zemëruar, o qytetarë.

Jepini një vend Zotit: ndodhet në derën e zemrës suaj dhe troket (Zb. 3,20).

Është Zoti, në fakt që shkrepëtin mes resh (Ps. 18,13).

Tmerron për të korigjuar, nuk dënon për të vrarë (Hebr. 12).

Megjithatë ndëshkimi qëndron mbi kokat tuaja: nëse doni, evitoni dënimin dhe kini frikë nga dënimi i fundit, ai i përjetshmi.

Merrni shembull nga kryqëzuesit kokëfortë të Jezu Krishtit që u tmerruan nga mrekulli të tilla dhe shpresoni në një shpëtim të duhur nga ana e Jezusit dhe e Nënës së Jezusit.

Ejani, pyeteni të gjithë Virgjëren, Nënë e Shpëtimtarit, Avokaten Nënë e Mëshirës, sepse Djali i dashur nuk i mohon asgjë Nënës së dashur.

Duajeni lutjen e tyre, përdorni Rruzaren e Shenjtë.

Menjëherë pas Zotit nderoni Shenjten Mari, pasi të keni hedhur poshtë heretizmin, bëni betimin e besimit.

Et fidite: salutem spondeo, sponsionem hanc meam affirmabit gratia Deiparae, Deoque ratam, faciet subita ab hisce quies terroribus, et tranquilla securitas.

Credite: cerno coram centum, et quinquaginta Potestates, Angelos, Vindictae Dei administros, a Christo, et a Christi Matre Virgine coelitus in vos imissas⁴⁹, poenis scelerum vestrorum exposcendis”.

4. Has voces Sancti, aliae Blattarum intersonant voces infaustae, confusique ejulatus cacodaemonum eduntur tales: *“Vae, vae nobis!*

Ab Angelis, per vim maxime Psalterii, catenis ignitis religamur, et procul ex orbe hoc relegamur in Barathrum, heu, infelices!”.

Horum tanta intendebatur vociferatio, ut de Psalterio Praedicatoris vocem pene obscurare videretur.

Obruissent illam, ni Deus voci ejus vocem virtutis dedisset.

5. Ostentum istis accessit denique horribile aequae, ac mirabile.

Prostabat forte in Ecclesia Majore, Deiparae statua, loco edito, atque conspicuo.

Haec visa cunctis fuit, Dexteram in Coelos porrectam extendere: vice minarum tertium repetita, ac si diceret: nisi jussa facessatis, peribitis.

Ita enim gestum statuae mox interpretatus est S. Dominicus: *“Non plaga, inquit, non horrida monstra remittent, ni ab pertinacia remittentes, salutem per Advocatam misericordiae in Psalterio quaesieritis.*

Ergo sacris ipsi precibus in Psalterio placate iratam, et elatum⁵⁰ minaciter brachium ea flectet ad misericordiam”.

V. 1. Jam fibras cordis omnium perculerat Deus, percusserat Dominicus.

Vidisses abjectos humi universos, supplices ad Deum, Deiparamque palmas tendere, pallere vultus, artus tremere, et corpore toto inhorrescere: Audisses imis ductos pectoribus gemitus, fractos ructare singultus, obscurum mugire rugitus, ululatus virumque mulierumque planctus resonare permixtos: madere lacrymis, sordidatos squalere cunctos, pectora tundere, spargere pulverem, lacerant⁵¹ genasque, capillosque, misericordiam vocare universos, haud secus, quam si viventibus sibi videntibusque funus duxissent.

⁴⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “immissos”.

⁵⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “elevatum” (e ngritur).

⁵¹ Në botimin e 1691 gjendet: “shqyej”.

Dhe kini besim: ju premtoj shpëtimin, hiri i Nënës së Hyjit do të vërtetohet premtimin tim dhe për Vullnet të Zotit, një qetësi e papritur dhe një siguri e qetë do t'ju lirojë nga këto tmerre.

Besoni: shoh këtu përpara njëqind e pesëdhjetë Fuqitë Engjëjllore, Engjëjt ekzekutues të Ndëshkimit Hyjnor, të dërguar nga Krishti dhe nga Nëna Virgjër e Krishtit, nga Qielli për ju, për të kërkuar ndëshkim për ligësitë tuaja”.

4. Gjatë këtyre fjalëve të Shën Domenikut, u dëgjuan zërat ogurzinj të buburrecave dhe u dëgjuan këto ankime konfuze të demonëve: “Të mjerët, të mjerët ne!

Nga Engjëjt, për fuqinë e pafundme të Rruzares së Shenjtë, jemi të lidhur me zinxhirë të zjarrtë dhe larg nga kjo botë, jemi të zbritur në Humnerën e Ferrit.

Oh, të palumtur”.

Dëgjoheshin ulërimat e tyre kaq të mëdha saqë dukej sikur gati mbulonin zërin e Predikuesit të Rruzares së Shenjtë.

Do ta kishin mbuluar, nëse Zoti nuk do t'i kishte dhënë një ton shumë më të madh atij zëri.

5. Në fund, një mrekulli e tmerrshme dhe e mrekullueshme njëkohësisht, iu shtua të tjerave.

Rastësisht, në Kishën e madhe ishte e ekspozuar një statujë e Nënës së Hyjit, në një vend të lartë e të dukshëm.

Ajo u pa nga të gjithë të ngrinte Dorën e Djathtë, duke e shtrirë, si një paralajmërim të përsëritur për tre herë drejt qiellit, sikur thoshte: “Nëse nuk do të zbatoni komandat do të humbisni”.

Shën Domeniku, kështu, në fakt, interpretoi menjëherë gjestin e statujës, duke thënë: “Nuk do të largohen ndëshkimet dhe shenjat e tmerrshme, vetëm nëse, duke u larguar nga kokëfortësia, do të kërkon, përmes Rruzares së Shenjtë, shpëtimin përmes Avokates së Mëshirës.

Prandaj, qetësoni zemërimin e saj me lutjet e shenjta të Rruzares së Shenjtë dhe ajo do të përkulë drejt mëshirës, krahun e ngritur në mënyrë kërcënuese.”

V. 1. Tashmë Zoti kishte tronditur deri në palcë zemrat e të gjithëve dhe Shën Domeniku i kishte shpuar tejpërtej.

Do t'i kishte parë të gjithë, të dëshpëruar, përtokë, duke shtrirë në mënyrë përgjëruese pëllëmbët e duarve drejt Zotit dhe Nënës së Hyjit, të zbehur në fytyrë, me krahë të dridhur dhe të trembur në të gjithë trupin.

Do të kishte dëgjuar rënkimet e ardhura nga thellësia e zemrave të tyre, qarjet me ngashërim, rënkimet konfuze mes britmave dhe ulërimave, jehonën e të qarave të përziara, të burrave dhe grave.

Ishin të gjithë të lagur nga lotët dhe të mbuluar me veshje të ndyra, goditnin gjokset dhe lyheshin me baltë, shqyenin gjunjët dhe flokët, të gjithë së bashku thërrisnin mëshirë, pikërisht, sikur po shoqëronin funeralin e tyre, edhe pse duke jetuar e duke parë.

2. Hoc flexus miserabili spectaculo S. Dominicus, vultu ad Deiparae statuum verso, humi genua supplex ponit, et orat: *“O Domina, Coeli, terraeque potens Virgo, aspice, poenitentes, supplices audi, praeteritorum pudor ac dolor praesens, de futuris meliora spondet.*

Iras pone, remitte minas, Brachiumque repone in Tuae sinum Clementiae”.

Audiit pia Parens, Suaeque Brachium statuae contractum composuit.

Pariter venti, tonitrua, terraeque motus, et cuncta resederunt.

3. Terroribus hisce, periculisque perfuncti Tholosani, dederunt manus, animosque singuli in unius manum Dei, et ductum S. Dominici.

Fit pax, et alta quies, admiratio pariter, et perfecta animorum mutatio.

Errores suos dimittunt, haeresum tenebrae remittuntur, et Lux Catholicae Fidei aperitur.

4. Die posteri⁵² novum Cives spectaculum tale dederunt.

Superinjectis sibi camisiis, ardentibus manibus cereos praetendentes, eandem ad Ecclesiam mane primo supplicatum conveniebant.

Ad quos Sanctus Dominicus catecheticam de Psalterio instituit concionem, quantum, satis videbatur, sequentibus signis, quae plurima tunc ibidem, ac deinceps, Deus per servum suum operari dignitatus est.

VI. 1. Haec ita gesta evenerunt tribus circiter annis, aut quatuor, ante S. Ordinis Praedicatorum institutionem.

2. Et in perpetuam rei memoriam, Fulco Tholosanus Episcopus S. Dominico ejusque Fratribus, libera donatione facta, decimarum Ecclesiae suae partem sextam perpetuum donavit.

3. Atque ibidem prima S. Ordinis Fratrum Praedicatorum id temporis incunabula poni coepta fuerunt, in Ecclesia, dicta Sancti Romani, fundata tamen, ac dedicata Sanctissimae Trinitati, et Beatissimae Virgini Mariae.

4. Neque Ordinis solum, verum et Psalterii porro plantandi ista Origo prima extitit.

Atque ea quoque via Psalterium in hunc Ordinem intravit, et in eo hucusque perseveravit.

5. Ex cujus utriusque Institutiones⁵³, et S. Ordinis in Ecclesia, et Psalterii in hoc Ordine, quanta Deus semper Deiparaeque sint operati, seipso liquet, et in orbe fructus constat, quousque nomen patet Christianum.

⁵² Në botimin e 1691 gjendet: “postero”.

⁵³ Në botimin e 1691 gjendet: “Institucion”.

E dashura Nënë dëgjoi, lëvizi dhe përkuli Krahun e statujës së saj.

2. Shën Domeniku, i ngashëryer para këtij spektakli të mjerë, me fytyrë të drejtuar nga statuja e Nënës së Hyjit, u gjunjëzua me përgjërime në tokë dhe u lut: “O Zoja e Qiellit dhe e tokës, Virgjëra e Fuqishme, shiko, dëgjo përgjëruesit e penduar: turpi i së kaluarës dhe dhimbja e së tashmes premtojnë gjëra më të mira për të ardhmen.

Ule zemërimin, shtyji kërcënimet dhe vendose përsëri Krahun brenda Mëshirës tënde”.

Dhe menjëherë erërat, bubullimat, tërmetet dhe të gjitha gjërat u qetësuan.

3. Tolozanët, që kishin mbështetur ato terrore dhe rreziqe, vendosën unanimitisht duart e tyre dhe shpirtrat e tyre vetëm në Duart e Zotit dhe nën udhëheqjen e Shën Domenikut.

Erdhi paqja dhe një qetësi e thellë, si edhe një habi dhe ndryshimi total i shpirtrave.

Braktisën gabimet e tyre, u hodhën poshtë errësitat e herezive dhe u hap Drita e Besimit Katolik.

4. Ditën tjetër, qytetarët shpallën publikisht fenë e tyre.

Të veshur me veshje të bardha, duke mbajtur në duar qirinj të ndezur, ata erdhën për të drejtuar përgjërime në të njëjtën Kishë të një dite më parë.

Për ta, Shën Domeniku filloi një diskutim katekizmi mbi Rruzaren e Shenjtë, për kohën që iu duk e mjaftueshme; në të njëjtën kohë, vazhdonin mrekullitë, që aty ishin të shumta në numër, si edhe në vazhdim, të cilat (mrekulli) Zoti denjoi t’i kryente përmes shërbëtorit të tij.

VI. 1. Këto gjëra ndodhën rreth tre ose katër vite para Themelimit të Urdhërit të Shenjtë të Predikuesve.

2. Dhe, në kujtim të përhershëm të faktit, Ileshkvi i Tolozës, Fulko, duke bërë një dhurim të lirë, i dhuroi Shën Domenikut dhe Fretërve të tij pjesën e gjashtë të të dhjetave të Kishës së tij, përjetësisht.

3. Ishte këtu që filluan të vendoseshin fillimet e para në kohë, të Urdhrit të Shenjtë të Fretërve Predikues, në Kishën e quajtur të Shën Romanos, e themeluar dhe e kushtuar, prapëseprapë Trinisë së Shenjtë dhe të Lumes, Virgjëres Mari.

4. Qe fillimi jo vetëm i Urdhrit Domenikan, por edhe ajo Kishë që pika e parë e nisjes së Rruzares së Shenjtë, që nga aty u përhap gjithkund.

Dhe është për këtë rrugë që Rruzarja e Shenjtë hyri në këtë Urdhër dhe në të u trashëgua pa ndërprerje, deri në këtë moment.

Për të dy Institucionet, si të Urdhrit të Shenjtë të Domenikanëve në Kishë, si të Rruzares në këtë Urdhër, është e qartë sa të mëdha janë realitetet, që Zoti dhe Nëna e Hyjit kanë bërë dhe ky rezultat është i njohur publikisht në të gjithë botën, kudo ku shtrihet emri i krishterë.

ATTESTATIO

Et haec omnia piissima Dei Genitrix V. Maria cuidam, quem Desponsavit per Annulum, et Psalterium mirandum, ex Crinibus Ipsius Virginis MARIAE, in Collo Sponsi pendens; narravit visibiliter, et sensibiliter esse verissima.

CAPUT IV.

De B. ALANO, Deiparae desponsato Psalterii Innovatore, attestata narratio in Apologia], Cap. X.

I. Clementissimus DEUS Misericordiarum, et DEUS totius Consolationis, ex Sua Dignantissimae Miserationis abundantia, et perpetua charitate, Psalterium Christi, et Mariae, jam diu in desidiosa hominum oblivione sepultum, benignissime dignatus est revelare cuidam Patri Fratri Ordinis Praedicatorum.

1. Per quod, gratia Dei, cooperante, inaudita et innumera peracta sunt miracula; et praesertim vere⁵⁴ per praedictum Fratrem Praedicatorem, in Psalterio specialiter Deo, Deiparaeque devotum.

2. Ante autem dictus Pater, quam ad eam admirandae praedicationis gratiam vocatione divina perveniret; Psalterium Mariae, sedula devotione quotidiana Deo per Advocatam DEI Matrem Mariam offerre diu consuevit; quo a tentationibus diaboli, carnis, ac mundi liberatus, vel immunem ab iis, aut securam Deo vitam in suae vocationis exigeret Instituto.

Et quidem a quibusdam est liberatus; verum aliarum permolesta importunitate eo vehementiore, pugnisque saevioribus afflictus fuit, et debuit conflictari.

3. Nam Deo sic permittente; (ut is, qui solus potest, eum faceret ex tentatione proventum) quem experta dein Ecclesia cognovit (hodieque sentit), ecce septem ipsos annos a diabolo fuit crudelissime tentatus, verberibus contusus, et flagrisdiritervapulavit.

⁵⁴ Në botimin e 1691 gjendet: "vero praesertim", në vend të: "praesertim vere", të botimit të 1847.

VËRTETIM:

Të gjitha këto fjalë të dashura, Virgjëra Mari, Nëna e Hyjit ia ka referuar atij që martoi me një Unazë të bërë nga Flokët e vetë Virgjëres Mari dhe me një Zinxhir të Rruzares së mrekullueshme, që varet në qafën e Dhëndrit; dhe këto gjëra, në mënyrë të dukshme dhe reale, janë shumë të vërteta.

KAPITULLI IV

Thellim i asaj që përshkruhet në Apologjinë kapitulli X, mbi të Lumin Alano, Dhëndër i ri i Nënës së Hyjit, Promovues i Rruzares së Shenjtë.

I. Zemërbuti, Zoti i Mëshirës dhe Zoti i Ngushëllimit për bollëkun e dhembshurisë së tij dashamirëse dhe të Dashurisë së përjetshme ka denjuar t'i zbulojë Rruzaren e Shenjtë të Krishtit dhe të Marisë, tashmë e varrosur prej kohësh në harresë për mosveprimin e njerëzve, një Ati, Frat i Urdhrit të Domenikanëve.

1. Kështu, me ndihmën e Hirit të Zotit janë kryer mrekulli të panumërta dhe të patregueshme, përmes të quajturit Fratit Predikues, veçanërisht i devotshëm ndaj Rruzaren së Shenjtë, Zotit dhe Nënës së Hyjit.

2. I parathëni Atë, që para se të arrinte, për devotshmëri hyjnore, ndaj hirit të jashtëzakonshëm të predikimit, prej shumë kohësh e kishte zakon të ofronte, me devotshmëri të zellshme të përditshme, Rruzaren e Shenjtë të Marisë, Zotit, për ndërmjetësimin e Avokates dhe Nënës së Hyjit.

Dhe, duke e liruar nga tundimet e djallit, të mishit dhe të botës, ose, duke e bërë imun nga ato, ai kalonte me Zotin një jetë të sigurt në Institutin e Thirrjes së tij.

Edhe pse i çliruar nga ato tundime, prapëseprapë, u torturua shumë rëndë nga prova të tjera të padurueshme dhe ngacmuese dhe nga luftëra shumë mizore dhe iu desh të mundahej.

3. Duke e lejuar Zoti, në fakt kështu (si vetëm Ai mund ta bënte të dilte jashtë tundimit: gjë që Kisha njih për eksperiencë dhe edhe sot vuan), ja që ai u tundua për shtatë vjet të tërë mizorisht nga djalli, duke e rrahur me goditje dhe kamxhik dhe kishte përfunduar tmerrësisht keq.

Adeoque saeva ea fuerunt subinde verbera; ut ipsi vitam saepius extorsissent, aut eum ad desperationem adegissent; ni Alma Dei Virgo, miserata sic afflicto quandoque opem tulisset, ac medicinam.

4. Quodque amplius, tanta vi occulta, impetuque tortore saepius exagitabatur a desperationis spiritu nequam, ad mortem sibi ipsi violenter manibus illatis consciscendam; ut dudum ferro animam cum sanguine hausisset, aut quo aliocumque necis genere vitam projecisset: idque semel decretissima desperatione steterat animo, in ipso quodam Sacri Ordinis sui Templo: nisi visibilissime S. Maria eum servasset, ex improvise apparens, dissipatrix tentationis.

5. Jam enim, heu⁵⁵, manus tentati tracta ad ferrum expediendum adigebatur; jam, ipso nolente, brachium inflexum, cum mucrone stricto, ad guttur proprium intorquebatur, ictu tam valido adque necem certo, ut citra moram, ac dubium sibi gulam praecisam abruptisset: sed Misericordiosissima adfuit Servatrix Maria, ictusque impetu in medio brachium hac involat, distinet, ista desperanti alapam infligit, et ait: *“Quid o miser, quid agis?”*

Tu Meam si orasses opem, ut alias fecisti, in tantum istud periculum haud quaquam incurrisses”.

Dictoque evanuit.

II. 1. Solus ita relictus miser, post pauxillum gravissima, et humanitas, incurabili arripitur infirmitate; ut, quicumque eum cognovit, certus judicaret, ipsum vicinae mortis filium aliquando fuisse.

2. Omissa Ecclesia perreptat, in cellam, ubi rursum daemonibus undique exagitatus, conturbatos conscientia, infirmitate nova gravatus, cum miserabiliter jaceret, ardentissimis cum suspiriis ad Virginem Mariam hunc in modum orans clamabat: *“Me miserum mortis filium!*

Eheu!

Quid miser agam?

Coelestia mihi adversantur: Coelum mihi ferreum est.

Infestant infera; humana me destituunt.

Quid cogitem, quid dicam, quo me vertam, nescio.

Sperabam Tuo me, oh miserum, Opitulatrix Maria, et fortiorem, et securiorem fore praesidio: et ecce, proh dolor, in graviorem decidi maledictionem.

⁵⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “eheu” (mjerisht!).

Ishin kaq mizore ato goditje, saqë ia hiqnin shumë shpesh jetën nga ai dhe do ta kishin shtyrë në dëshpërim, nëse e dashura Virgjëra e Zotit, e keqardhur, nuk do t'i kishte sjellë të munduarit, nganjëherë, ndihmë dhe zgjidhje.

4. Dhe akoma më shumë vuante për këtë: ishte shumë shpesh i shtyrë nga një forcë e fshehtë dhe nga tërbimi torturues i shpirtit të keq të dëshpërimit, të ishte dakord të sillte vdekje të dhunshme me duart e veta, ose të menjëhershme, duke shpërndarë frymën jetësore dhe gjakun me një thikë, ose duke hequr dorë nga jeta me çfarëdo lloj tjetër vdekje.

Një herë, ndërsa ishte në një luftim dëshpërimi në shpirt në një Kishë të Urdhrit të tij të Shenjtë, Shenjtja Mari e shpëtoi, duke iu shfaqur papritur dhe duke shpërbërë tundimin.

5. Atëherë, në fakt, mjerisht, i tunduari kishte zgjatur dorën për të nxjerrë thikën dhe për t'u goditur; megjithëse nuk donte ta bënte, pasi kishte marrë në dorë thikën, përtheu krahun në fytin e vet me një goditje kaq të vendosur dhe të sigurt vdekjeje, që pa zvarritje dhe pa dyshim do të kishte goditur fytin, duke e prerë: dhe ja, i vjen në ndihmë Shpëtuesja e mëshirshme Maria dhe me gatishmëri të menjëhershme kapi krahun e tij, duke e ndaluar i dha një shuplakë dhe i tha: “Çfarë bën, o i mjerë? Nëse ti do të kishe kërkuar ndihmën time, siç ke bërë herët e tjera, nuk do të kishe rënë në këtë rrezik kaq të madh”.

Sapo tha këtë, u zhduk dhe i mjeri mbeti vetëm.

II. 1. Pak kohë më pas, ai u godit nga një sëmundje e rëndë dhe e pashërueshme e trupit, saqë të gjithë ata që e njihnin, mendonin sigurisht që ai shpejt do të kishte qenë bir i një vdekjeje të afërt.

2. Sapo doli nga Kisha, hyri në qelë, ku përsëri u rrethua nga çdo anë nga demonët, që e trazonin në vetëdije, duke rënduar sëmundjen e re.

Ndërsa shtrihej mjerisht i sëmurë, iu drejtua Virgjëres Mari me psherëtimë të zjarrta, duke e lutur në këtë mënyrë: “Unë i mjeri, bir i vdekjes!

Mjerisht!

Unë i mjeri, çfarë do të bëj?

Realitetet qiellore i kam kundër: është i padepërtueshëm për mua Qielli.

Realitetet e skëterrës më infektojnë; realitetet tokësore më zhgënjejnë.

Nuk di çfarë të mendoj, çfarë të them, ku të drejtohem!

Shpresoja në Ndhimën tënde, o Maria ndihmëse për të qenë më i fortë e më i sigurt, ndërsa, oh i mjeri unë, ja, çfarë dhimbjeje, jam i shtypur nga një mallkim i tmerrshëm!

Heu me!

Ad quae natus sum?

Cur lucem hanc infelix adspexi?

Cur Religionem hanc ingressus sum, ac possessus⁵⁶?

Quid mihi contulit tam longum, et durum Vocationis servitium?

Ubi quaeso Veritas illa diceatis⁵⁷: Jugum Meum suave est, et Onus Meum leve.

Ubi illa; quod non sinat tentari ultra, quam possumus.

Vere: Salva Dei reverentia, et offensa: mallet potius non esse, aut lapis fuisse, quam sic vitae dies decurrere”.

Sic ille cum Job et Jeremia clamans deficiebat: haesitabatque anceps, desereretne de caetero Domini servitium, an prosequeretur coeptum.

III. Cui deliberationi fluctuanti, ecce de repente media intervenit Divarum Diva.

1. Nam ipso multa secum animo volvente, et in utramque inclinato, intempestae noctis fere medio, decimam inter, et undecimam horam, in cella jacentis subita coorta luce resplenduit Claritas Dei: adstititque in ea Beatissima Virgo MARIA conspicua, salutans ipsum suavissime.

2. Post multa divina colloquia, Virgo LACTE SUO Purissimo lethalia daemonum vulnera plurima perfudit, et mox integerrime consanavit.

3. Simul hunc Famulum Suum, Domino JESU CHRISTO Praesente, multisque Sanctis circumstantibus, SIBI DESPONSAVIT: addiditque ei ANNULUM Virginitatis Suae Virgineis de crinibus ipsiusmet Mariae concinne factum.

Qui Annulus Gloriam est inexplicabilis, et inaestimabilis, quem indutum digito gerit, desponsat⁵⁸ modo mirabili sic, ut a nemine videatur.

Ipsa autem persentit in eo certa adversus omnes diaboli tentationes auxilia.

4. Pari modo Benedicta Virgo Dei Genitrix simul injectam ei e collo suspendit CATENAM ex Crinibus Virgineis contextam: in qua inserti haerent centum, et quinquaginta lapides pretiosi, ac quindecim, juxta numerum Psalterii Sui.

5. Quibus ordine peractis, dixit illi: ut sic spiritaliter, et invisibiliter faceret dicentibus devote suum Psalterium.

Idem numerus Gemmarum, et in Annulo continetur, sed longe alio modo minore.

⁵⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “professus” (shpall).

⁵⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “dicentis”.

⁵⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “desponsatus”.

I mjeri!

Pse kam lindur?

Pse, i palumtur kam parë dritën?

Pse kam hyrë në këtë Urdhër Fetar dhe jam shuguruar?

Pse më ka takuar një shërbim kaq i gjatë dhe i vështirë i Thirrjes?

Unë pyes: ku është e vërteta e atyre fjalëve: “Zgjedha ime është e butë dhe ngarkesa ime e lehtë?”.

Ku është e vërteta e atyre fjalëve, se Zoti nuk na lejon ne të jemi të tunduar më shumë sesa mundemi?

Me të vërtetë, duke ruajtur nderimin e Zotit, por edhe duke e ofenduar: do të preferoja më mirë të mos ekzistoj, ose të jem një gur, që i kalon kështu ditët e jetës së tij”.

Kështu ai mbaroi së foluri, duke u përgjyruar si Jobi e Jeremia: dhe kërkonte, i pasigurt, nëse do të braktiste për gjithë jetën Shërbimin e Zotit, apo të vazhdonte Shërbimin e ndërmarrë.

III. Ndërsa pluskonte në vendim, ja papritur, shfaqet para tij Shenjtja e Shenjteve.

1. Në fakt, ndërsa ai debatonte mes gjendjeve të ndryshme shpirtërore dhe ishte i prirur, tani në njërin, tani në tjetrën, tani në tjetër gjë, gati në gjysmë të natës së stuhishme, në mes të orës dhjetë e njëmbëdhjetë, në qelën ku ai shtrihej, Drita e Zotit shkëlqente me një dritë verbuese të papritur dhe në të u shfaq e Lumja, Virgjëra Mari, që e përshëndeti butësisht.

2. Pas shumë bisedash, Virgjëra spërkati me Qumështin e saj të pastër plagët e tij të shumta vdekjeprurëse, të bëra nga demonët dhe menjëherë i shëroi plotësisht.

3. Në të njëjtën kohë, në Praninë e Zotit Jezu Krisht dhe të shumë Shenjtërve që ishin përreth, ajo e martoi këtë shërbëtor të saj dhe i dha një Unazë të Virgjërisë së saj, të bërë nga Flokët e Virgjër të ndërthurur të vetë Shenjtes Mari.

Është e pashpjegueshme dhe e paçmueshme kjo Unazë Lavdie, me të cilën Shenjtja Mari e bëri Dhëndër dhe që Ajo e vendosi në gishtin e tij në mënyrë kaq të admiruar, pa patur mundësi ta shihte askush.

Ai, pastaj, ndjeu fort me këtë unazë ndihma të padyshimta kundër të gjithë tundimeve të djallit.

4. Në të njëjtën mënyrë, e Lumja Virgjëra Mari, Nëna e Hyjit bashkë me Unazën e vendosur në gisht i vari në qafë një Zinxhir të Flokëve të Virgjër të ndërthurur të Shenjtes Mari, të cilit iu ngjitën njëqind e pesëdhjetë Gurë të çmuar në grupe me nga pesëmbëdhjetë dhjetëshe, sipas numrit të Ruzares së saj.

5. Pasi kreu rregullisht këto gjëra, Shenjtja Mari i tha që kështu, shpirtërisht dhe në mënyrë të padukshme, Ajo do t’u kishte bërë atyre që do të recitonin me devotshmëri Ruzaren e saj të Shenjtë.

I njëjti numër i Gurëve të çmuar përmbahej edhe në Unazë, por Gurët ishin shumë të vegjël.

6. Post haec eadem Suavissima Domina OSCULUM ipsi impressit; dedit et UBERA sugenda Virginea.

De quibus ille sugens avide, videbatur sibi cunctis in membris, ac potentiis, irrigari, et transferri ad coelestia.

Et saepius postmodum Alma Parens eandem ipsi gratiam contulit lactationis.

IV. Unde cunctis mortalibus admiranda narro.

1. Haec utriusque orbis Regina, post desponsationem, eidem saepius apparens velut deficienti robur addidit divinitus, quo confortatus ipse alios item animaret Deiparae in Psalterio devotos.

Ad eum vero sic aliquando fata: *“Dilecte Sponse, inquit, ex hoc deinceps non debes Me unquam a te alienam existimare, nec te vel a confidenti in Me, vel ab Servitio Meoseparare: cum Me inter et te Conjunctio sit tanta, ut si per Sanctam corporalem Desponsationem fuisset desponsati toties, quod⁵⁹ in orbe existunt foeminae, non tamen sic forem astricta tibi, et addicta, veluti nunc Sum per Spiritalem Desponsationem tibi Copulata: et hoc non ulla carnali copula, quae vilis est ac nihili, sed in Spirituali, planeque Divina.*

In qua Virginalis inest Generatio, et Coelestis animarum Foecundatio: quam nemo vel ratione, vel ex libris sat intelligit, nisi qui accipit.

2. *Eja, age igitur, dilectissime Sponse, oportet nunc, ut, secundum jura sponsalitia, sint cuncta inter nos communia.*

Quocirca volo, collatas Mihi Gratias, jure Matrimonii Spiritalis, tibi quoque communicare.

3. *Scias autem: quod corporale Matrimonium in Ecclesia Sacramentum Sanctum est, prout est figura, et signum Matrimonii Spiritalis, inter Christum, et Ecclesiam.*

4. *Quia vero per Angelicum Psalterium, te Mihi Desponsavi, sicut et Deus Pater me per idem in Angelica Salutatione Sibi desponsavit ad Filii Sui Generationem: itaque (volente sic Deo) ad Eiusdem Filii Regenerationem in mundo, per Sacramenta, et Virtutes, tibi juncta sum, Purissima Virgo, et Intemerata.*

5. *Nec veniat in cujusquam mentem de hac immundi quicquam.*

Haec enim Spiritalis Generatio sole purior est, stellis mundior, Amplexum continens Trinitatis infinitae, ut in qua consummatur haec Desponsatio.

Quoniam Ipsa est, in qua omnia, ex qua omnia, et per quam omnia.

6. *Gaude nunc igitur, et laetare, o Sponse, gaudere enim me fecisti toties, quoties Me in Psalterio Meo Salutasti.*

Et quidem Me Gaudente saepius tu contristabaris, gravissime torquebaris, saevissime affligebaris.

⁵⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “quot”.

6. Pas këtyre gjërave, vetë Zoja e butë i dha një Puthje dhe i dha të pinte Qumështin e Gjinjve të saj të Virgjër.

Ai e piu me lakmi dhe i dukej sikur të kishte ujitur të gjithë gjymtyrët e tij dhe forcat dhe të ishte transportuar në Qiell.

Që atëherë, shumë shpesh Nëna e dashur i bënte dhuratë të vetë Hirit të Qumështit të saj.

IV. Rrëfej, pra, gjëra që janë të denja për t'u admiruar nga të gjithë njerëzit.

1. Mbretëresha e Qiellit dhe e tokës, pas Martesës, duke iu shfaqur shumë shpesh, jo vetëm rriti mrekullisht forcën e tij të dobët, por edhe e ringjalli, derisa ai të ngushëllonte vetë të devotshmit e tjerë me Rruzaren e Shenjtë të Nënës së Hyjit.

Një herë, Ajo i tha: “I dashur Dhëndër, që tani e tutje nuk duhet kurrë të më konsiderosh të ndarë nga ti, as ti nuk duhet kurrë të ndahesh në të besuar ndaj meje dhe nga shërbimi im: nga momenti që është kaq i madh Bashkimi mes meje e teje që, nesë përmes Martesës së shenjtë trupore të kishim qenë të martuar shumë herë, aq sa gra ekzistojnë në botë, prapëseprapë nuk do të kisha qenë kaq afër dhe e lidhur me ty, sikurse unë jam e lidhur me ty, përmes Martesës shpirtërore dhe kjo pa asnjë bashkim të mishit, që është e pavlerë dhe nga asgjë, por në Bashkimin shpirtëror, që është plotësisht hyjnor.

Në këtë Bashkim hyjnor çel Brezi virgjëror dhe Ngjizja qiellore e shpitrave, që askush, ose me arsyen, ose me studimin nuk kupton mjaftueshëm, vetëm ai që e merr.

2. Eja, kurajo pra, o Dhëndër i dashur, duhet tani që sipas të drejtave martesore, të jenë të përbashkëta mes nesh të gjitha gjërat.

3. Të dish, pastaj, që Martesa trupore është një Sakrament i Shenjtë, pasi është figura dhe shenja e Martesës shpirtërore mes Krishtit dhe Kishës.

4. Pasi pra, u martove me mua, përmes Rruzares së Shenjtë, ashtu sikur edhe Hyji Atë më martoi me veten në Të falemi Mari të vetë Rruzares së Shenjtë, me qëllim që të lindë Biri i Tij; kështu edhe Unë Virgjër e pastër dhe e padhunuar, duke dashur kështu Zoti, jam bashkuar në Martesë me ty, me qëllim që të lindë në botë Vepra e Birit tim, përmes Sakramenteve dhe Virtyteve.

5. Të mos i vijë në mendje askujt asgjë e papastër.

Në fakt, Brezi shpirtëror është më i pastër se dielli, më i pastër se yjet, duke qenë i mbyllur në Përqafimin e Trinisë së Shenjtë dhe Martesa shpirtërore konsumohet në vetë Trininë e Shenjtë, pasi në të janë të gjitha gjërat, nga ajo janë të gjitha gjërat dhe përmes saj janë të gjitha gjërat.

6. Tani pra, gëzohu dhe kënaqu, o Dhëndër, në fakt, shumë herë më ke bërë të gëzohem, sa herë më ke përshëndetur në Rruzaren time të Shenjtë.

E megjithatë, ndërsa Unë gëzoja, ti shpesh ishe i hidhëruar, ishe i munduar shumë rëndë, ishe i pikëlluar shumë thellë.

Sed cur?

Dare tibi dulcia decreveram, ideo multos per annos, praebebam amara.

Eja gaude nunc.

Ecce tibi, ex Donorum Meorum Abundantia, MONILIA XV dono, juxta LILIA XV Virginalis Mei Psalterii”.

CAPUT V.

De Monilibus XV, B. Alano Sponso a Sponsa donatis.

I Monile: est Remissio Finalis peccatorum: *“Impetravi tibi, o Sponse, omnium peccatorum, quantumcumque gravium, remissionem: nec in reatu peccati morieris, sed si offenderis, in mundo hoc punieris, quia Me saepius Salutasti per AVE: quasi sine VAE”.*

Quod ideo dedit: quia diu iste magnus peccator fuit, ac diversis multisque peccatorum irretitus generibus degerat.

Nimirum in exemplum caeteris, ut confidant peccatores.

Idcirco enim Maria innocentem non elegit: sicut et Christus Magdalenam sibi gratissimam Desponsavit, ad fiduciam in poenitentia ponendam.

Quae et ipsa Magdalena huic quoque Desponsationi, tamquam illius paranympa, et promotrix, intererat, cum filia sua Catharina Martyre, et ipsa Christi JESU sponsata⁶⁰.

II Monile: PRAESENTIA⁶¹ MARIAE: *“Ecce, quia saepius obtulisti Mihi, MARIA: quae est Illuminata: Idcirco hanc tibi do Coelestem Claritatem⁶², ut Lucem quandam semper habeas praesentem, in ME simul habebis, et videbis Assitricem me, et Adjutricem tuam.*

Idque longe praeclarius et verius, quam si Me videres oculis, et tangeres sensibus corporis”⁶³.

III Monile: IMPETRANDI gratia PETITA: *“Quia obtulisti Mihi saepius, GRATIA, per quam et Deo Placui, et pro mundo commerui: idcirco do tibi Gratiam impetrandi omnia, quaecunque orans rite petieris, acsubinde majora etiam, quam desiderabis”.*

Et saepe id ipsum re vera sic idem expertus est.

⁶⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “sponsa”.

⁶¹ Në botimin e 1691 gjendet: “Praesentatio” (manifestim).

⁶² Në botimin e 1691 gjendet: “charitatem” (Dashuri e Zotit).

⁶³ Në inkunabulin e 1498, i Lumi Alano shkroi në koment të Vizionit, një koment që P. Coppenstein o.p. ka lënë jashtë: “(Fq. 016, kol. a) Tantum autem Maria est ei Presens et Familiaris, quod vis io mulierum carnalium in comparacione huius non est nisi dyaboli ymago”: “Maria e Shenjtë ishte kaq e afërt dhe e dashur me të, saqë kur ai shikonte gratë e botës, në krahasim me Të, i dukeshin portrete të djallit”.

Po a e di pse?

Kisha vendosur të t'i jepja këto Ëmbëlsi, kështu për shumë vjet, lejoja hidhërimet.

Hajde, gëzohu tani.

Ja, nga Bollëku i Dhuratave të mia, pesëmbëdhjetë Stoli, siç janë pesëmbëdhjetë Zambakët e Ruzares sime të virgjër.

KAPITULLI V

Pesëmbëdhjetë Stolitë, e dhuruara nga Nusja, Maria e Shenjtë, Dhëndrit, të Lumit Alano.

I. *Stolia e Parë:* është Falja përfundimtare e mëkateve: “Kam fituar për ty, o Dhëndër, faljen e të gjitha mëkateve, pavarësisht sa të rënda ata janë: nuk do të vdesësh në faj të mëkatit, por, nëse do të bësh një gabim, në këtë botë do të dënohesh, pasi ti shumë shpesh më ke përshëndetur me “Ave (*Të falemi*)”, ajo që është vërtetë pa *faj*”.

I ofroi këtë Stoli, sepse ai kishte qenë për një kohë të gjatë mëkatar, dhe kishte jetuar në grackë në mëkate të shumta e të llojeve të ndryshme.

Dhe kjo dhuratë ishte edhe si shembull për të tjerët, që mëkatarët të besonin në të.

Kështu pra, Maria nuk ka zgjedhur një njeri pa faje, tamam si Krishti thirri të njohurën Madalena në Martesën shpirtërore, duke i dhënë besim pendimit.

Dhe vetë Madalena merrte pjesë në këtë Martesë shpirtërore, si nismëtare dhe promovuese për vajzën e saj Katerinën Martire, edhe ajo Nuse shpirtërore e Jezu Krishtit.

II. *Stolia e dytë:* Prania e Marisë: “Ja, meqë shumë shpesh më ofroje mua në Ruzaren e shenjtë, “*Mari*”, ajo që shkëlqen, prandaj ty të dhuroj Shkëlqim qiellor: që ti të kesh gjithmonë, në mua, një Dritë të ndezur gjithmonë dhe gjithmonë do të më kesh e do të më shikosh si Aleate dhe Ndhimëse.

Dhe kjo, në mënyrë akoma më të qartë dhe të vërtetë, që, nëse ti më shikoje me sy dhe më perceptoje me shqisat trupore”.

III. *Stolia e tretë:* Hiri që të fitosh gjërat e kërkuara: “Meqë më ke ofruar shumë shpesh mua në Ruzaren e shenjtë, “*Gratia (Hir)*”, për të cilin Hir Unë i pëlqeva Zotit dhe u gjeta e denjë para të gjithë botës, prandaj të dhuroj ty Hirin që të fitosh çdo gjë, çfarëdo lloj gjëje që, duke u lutur do të kërkosh në mënyrën e duhur dhe shpesh edhe gjëra më të mëdha sesa ti do të mund të dëshirosh”.

Dhe shpesh, ai e eksperimentoi atë gjë në realitetin e vërtetë!

IV Monile: INFLUENTIA caelestis: “Quia saepius Mihi donasti Liliu hoc, PLENA, quippe repletae⁶⁴ in cunctis Potentiis Meis, et Operibus Meis, ac Gratiis: idcirco ecce tibi concedo, ut a capite adusque pedes, intus et extra, non sit pars in te, vel potentia, quae non sentire possit Coelestem Influentiam sive ad gaudendum, sive trilandum, aut ad operandum”.

Nec factum secus.

Persentit enim saepissime, omnibus in membris Lucem quandam subintranter, et inexplicabili modo ipsum pertrahentem ad conformitatem Voluntatis Beatissimae Trinitatis.

V Monile: PRAESENTIA DEI: “Quia Mihi saepius obtulisti Liliu, DOMINUS, quod est ipsa Beata Trinitas: ecce, tibi impetravi, ut Dominus Deus sit tecum semper praesentialissime”.

Hinc videt in se semper Beatissimam Trinitatem, Seipsam absorbentem, ut jam se non videat, sed Illam.

Suntque ibi tres Personae distinctae, et nihilominus Una est Alia tota, et totaextra illam; et quicquid videtur in Una, totum videtur, et in Alia.

Sed nec visio ista est imaginaria, nec corporalis, sed est Fidei, sub Lumine altiore, quam sit lumen omnis scientiae creatae.

Ita tamen sentit, aut videt, secundum majorem in sese, vel minorem praeparationem, ac devotionem.

Si quando enim est indevotus, aut mundanis occupatus, vel otiosus, diffugitiva visio: et aliquantisper deinde vix reddit, sicut antea in se praevia cum devotione, et poenitentia.

VI Monile: PRAESENTIA SANCTORUM: “Quia tu obtulisti Mihi saepius, TECUM: eo quod Tabernaculum fui SS. Trinitatis: ecce tibi do, ut videas in te, et sentias totam Curiam coelestem: imo et totum mundum distincte, et clare”.

Et fit ita.

Vidit in se Sanctos, Sanctas et Angelos, Nominatim, ad quos singulari fertur devotione.

Quodque speciale est: ita sentit cum sensu, et luce quadam illuminante, non sine magno gaudio: aliquoties etiam cum magna contritione.

VII Monile: LOQUELA SANCTORUM: “Quia obtulisti mihi, BENEDICTUS, eo quod Benedictum fuit Meum Eloquium, et ecce, dono tibi Eloquium Meum, et Sanctorum, ut nostram audias loquelam”.

⁶⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “repleta”.

IV. *Stolia e katërt:* Ndihma qiellore. “Meqë, shumë shpesh, ti më ke ofruar mua në Rruzaren e Shenjtë këtë Zambak “*Plena (plotë)*”, pasi Unë jam e plotë në të gjitha Aftësitë e mia dhe edhe në Veprat e mia dhe Hirin, atëherë, ja, të jap ty që nga koka deri tek këmbët, brenda dhe jashtë, nuk ka në ty pjesë apo aftësi, që nuk mund të ndiejë Ndihmën qiellore, si në të gëzuarit, si në të trishtuarit, si në të vepruarit”.

Dhe ndodhi pikërisht kështu.

Ai ndiente, në fakt, shumë shpesh në të gjitha gjymtyrët një Dritë që futej dhe në mënyrë të pashpjegueshme e drejtonte që t’i përshtatej Vullnetit të së Bekuarës Trini.

V. *Stolia e pestë:* Prania e Zotit. “Meqë shumë shpesh më ke ofruar mua, Zambakun “*Dominus (Zoti)*”, që është vetë e Bekuara Trini, ja, për ty kam fituar që Zoti të jetë gjithmonë i pranishëm bashkë me ty”.

Që atëherë shikonte gjithmonë tek vetja Trininë e Bekuar, që e përfshinte tek vetja, kështu që ai nuk shikonte më veten e tij, por Trininë e Shenjtë.

Dhe, në Trininë e Shenjtë ai shikonte që ishin tre Persona të dallueshëm dhe kjo, sado që secili ishte i gjithi në tjetrin dhe të gjitha së bashku ishin ajo dhe çfarë shihej në njërin, shihej tërësisht edhe në tjetrën.

Ky Vizion, sidoqoftë nuk ishte i lidhur me imagjinatën, as me shqisat, por vinte nga Besimi, Drita e të cilit është më e madhërishme sesa është drita e çdo shkence të krijuar.

Sidoqoftë, ai ndiente ose shikonte sipas devotshmërisë dhe gatishmërisë së tij më të madhe apo më të vogël.

Nëse ndonjëherë, ai nuk ishte mbledhur në lutje, ose ishte i zënë me gjërat e kësaj bote, ose ishte i papunë, vizioni zhdukej për pak kohë: dhe pastaj, pak nga pak kthehej si më përpara, pas një devotshmërie dhe pendimi paraprak të tij.

VI. *Stolia e gjashtë:* Prania e Shenjtërve. “Meqë ti më ke ofruar mua në Rruzaren e Shenjtë shumë shpesh “*Tecum (Ty)*”, për faktin që isha Tabernakuli i Trinisë së Shenjtë, ja, Unë të jap ty, që ti të shohësh e të ndjesh brenda teje të gjithë Trupin Qiellor dhe bashkë edhe të gjithë botën, në mënyrë të qartë e dallueshme.

Dhe ndodhi kështu.

Ai shikonte brenda vetes Shenjtërit, Shenjtëreshat dhe Engjëjt, i njihte për Emër dhe u drejtohej atyre me devotshmëri të veçantë. Dhe, gjëja akoma më e jashtëzakonshme ishte që ai kishte ndjeshmërinë e një drite që e mbushte me një gëzim të madh dhe ndonjëherë edhe me një pendim të gjallë.

VII. *Stolia e shtatë:* Mënyra e të shprehurit e Shenjtërve. “Meqë më ke ofruar mua në Rruzaren e Shenjtë “*Benedicta (E bekuar)*”, nga momenti që mënyra ime e të Folurit ishte e bekuar, ja, Unë të jap ty mënyrën time të të Folurit dhe të Shenjtërve që të kuptosh Gjuhën tonë”.

Et fit ita.

Audit in se pene semper Vocem aliquam, vel Patris, aut Filii, aut Spiritus Sancti, aut Mariae, vel Santorum: neque vox ea est imaginaria, aut corporea, sed quaedam alia clara, et distincta, mentem afficiens, et erudiens: cujus in rerum natura simile nescio.

VIII Monile: OMNISCIENTIA quaedam: *“Quia Mihi obtulisti saepe, TU, quae est vox demonstrantis, et referentis, et supportantis: Doctorum vero sunt haec, docere, referre, supportare populi infirmitates: idcirco ecce dono tibi Scientiam non humanoacquisitam ingenio, sed Mea Gratia datam”*.

Hinc ab omni Scientia divina, morali, et humana versatus est, et paratus: nec libris indiget, ut inquirat.

Plus orando reperire potest pro brevi⁶⁵ tempore cum B. Maria, quam die toto⁶⁶ in optima Bibliotheca versando.

Eidem quoque B. Virgo revelavit Scientiarum origines, et subtilitates: quas si homines scirent, humanas scientias, ob harum imperfectionem maximam, contemnerent.

IX Monile: INNOCENTIA AB MULIERIBUS: *“Quia obtulisti Mihi Liliam hoc: IN MULIERIBUS, scil. sanctis: non enim est laus inter malas esse benedictam.*

Idcirco ecce dono tibi hanc gratiam, ut numquam mulieres tibi noceant, vel minimum.

Sed et quia Me in Sponsam assumpsisti, addo tibi Domicellarum mearum, id est, Sanctarum omnium praesentiam, auxilium, et obsequium”.

Unde, saepius vidit⁶⁷ S. Annam cum filia Maria, S. Magdalenam, S. Catherinam⁶⁸ Virginem et Martirem, et Senensem, et Agnetem, aliasque plurimas, non sine magna devotione, et Angelica delectatione.

X Monile: ELOQUENTIA: *“Quia saepius obtulisti mihi istud: ET BENEDICTUS, qui est Verbum Sapientiae: idcirco ecce dono tibi Benedictionem, ut in Lingua tua et Sermone Gloriam sentias Coelestem: inque ea videas Magnalia Dei.*

Quod enim vides in te toto, videbis et in lingua”.

Et ita videt ac sentit.

Quia SS. Trinitas ab illo tota videtur in ipso Toto, et tota in Qualibet Ejus Parte, aequae potens, et aequae perfecta.

Adhaec ait B. Virgo: *“Istam habebis Gratiam, ut Orando, vel Docendo; si attenderis debita cum fide, et devotione, senties in te Christum loquentem ea, quae debes, et Me quoque respondentem tibi sive oraveris⁶⁹, sive docueris, sive legeris”*.

Et fit ita.

1. In lingua enim sentit gaudiapersaepe inexplicabilia: non gustu⁷⁰ sensus, sed alio modo, quem exprimere non valet.

Idque praesertim post SS. Eucharistiae Sumptionem.

⁶⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “perbrevi”, në vend “pro brevi” të botimit të 1847.

⁶⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “tota”.

⁶⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “videt”.

⁶⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “Catharinam”.

⁶⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “oraris” (lut).

⁷⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “gusta”.

Dhe ndodhi pikërisht kështu: ai ndiente brenda vetes disa fjalë, ose të Atit, ose të Birit, ose të Shpirtit të Shenjtë, ose të Marisë, ose të Shenjtërve: dhe ai zë nuk ishte imagjinar, as edhe material, por i një lloji tjetër, i qartë dhe i dallueshëm, që mbushte mendjen; në natyrë nuk njoh një realitet të ngjashëm me të.

VIII. *Stolia e tetë*: Një kuptim i sigurt i të gjitha gjërave: “Pasi mua më ke ofruar shumë shpesh “*Tu (Ti)*”, që është fjala e familjaritetit, e besimit dhe e ndarjes me të tjerët, ja, që Unë të dhuroj ty Shkencën e Doktorëve për të mësuar, ekspozuar, mbështetur sëmundjet e popullit, Shkencë të fituar jo nëpërmjet zgjuarsisë njerëzore, por të dhënë nga Hiri im”.

Që atëherë, ai ishte i prirur dhe i përgatitur në çdo Shkencë hyjnore, morale dhe njerëzore: as nuk pati më nevojë për libra për të kërkuar.

Mund të zbulonte më shumë në një kohë të shkurtër, duke lutur Virgjëren Mari sesa duke qëndruar gjithë ditën në një bibliotekë të shkëlqyer.

Të njëjtit, Virgjëra e Lume i zbuloi parimet dhe sekretet e Shkencave, të cilat, nëse njerëzit do t'i njihnin, do t'i përbuznin Shkencat njerëzore për papërsosmërinë e tyre të madhe.

IX. *Stolia e nëntë*: Pafajësia nga gratë. “Meqë më ke ofruar mua në Rruzaren e Shenjtë, këtë Zambak: “*In Mulieribus* (mbi të gjitha gratë) ”, të nënkuptuar Shenjte: nuk është lavdërim, në fakt, të jesh e bekuar në mes të të këqijave: prandaj, ja, të jap ty këtë Hir: që gratë të mos të të dëmtojnë kurrë, as minimalisht.

Dhe jo vetëm: meqë më ke marrë për Nuse, të jap për më tepër praninë, ndihmën dhe asistencën e Shoqërueseve të mia, domethënë të të gjitha Shenjtëreshave.

Që atëherë ai shumë shpesh shihte Shenjten Anë me vajzën Shenjten Mari e Shenjten Madalenë, Shenjten Katerinë Virgjër e Martire dhe Shenjten Katerinë nga Siena, Shenjten Anjezë dhe shumë të tjera, jo pa devotshmëri të madhe dhe dashuri engjëllore.

X. *Stolia e dhjetë*. Elokuenca: “Meqë shumë shpesh më ke ofruar mua në Rruzaren e Shenjtë, këtë Zambak: *Et Benedictus* (e bekuar), që është Fjala e Dijes: prandaj, ja, të dhuroj ty Bekimin, që në të folurën tënde dhe në diskutimin tënd ti të mund të shijosh Lavdinë qiellore dhe në të të shohësh Madhësitë e Zotit.

Atë që ti sheh në veten tënde, do ta shohësh plotësisht edhe në të folur”.

Dhe kështu ai shikonte dhe dëgjonte që Trinia e Shenjtë i shfaqej në Tërësinë e saj dhe në çdo Pjesë të saj, njësoj në Fuqi dhe njësoj në Përsosmëri.

Këtyre gjërave Virgjëra e Lume u shtoi: “Do të kesh këtë Hir: kur të lutesh apo të mësosh të tjerët, nëse do të presësh me besim dhe devotshmëri, ti do të dëgjosh Krishtin në ty, që do të të thotë gjërat që duhet të thuash; dhe do të më dëgjosh edhe mua, që do të të përgjigjem, si kur lutesh, si kur jep mësim, si kur lexon”.

Dhe ndodhi pikërisht kështu.

1. Në të folur, në fakt, ndiente shumë shpesh gëzime të pashpjegueshme, jo me shqisën e shijes, por në një mënyrë tjetër, që është e pamundur ta shprehësh.

Dhe kjo në mënyrë të veçantë ndodhte pas Marrjes së Eukaristisë së Shenjtë.

2. Mirabile istud: crebro sentit sensibilissime quasi aliquem Hominem imbibitum et infusum sibi, habentem Caput in capite suo, et Brachia in brachiis suis, sicque de Membris aliis; juxta illud S. Augustini: *“Nec tu Me mutabis in te, sed tu mutaberis in Me”*.

3. Et iste Homo imbibitus est in eo, quasi omnia faciens, loquendo, ambulando etc., juxta illud: *“Non vos estis, qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis”*.

Hic tamen modus est difficilis, et poenosus, maxime cum devotio deest, et fides magna.

XI Monile: PRAESENTIA CHRISTI: *“Quia obtulisti mihi Virginitatis Lilium hoc: FRUCTUS, qui est Filius Meus, in quo omnis inest Spiritus Sancti Fructus, qui inprimis cor, animamque sibi vindicat: Corde enim magis, quam Carne Concepi: hanc Deo reddidi, Deum Corde recepi, qui ex Mea Se Carne vestivit.*

Idcirco ecce in corde tuo, hanc tibi dono Benedictionem; ut sentias ibi distincte totius Fili Mei Vitam”

Et factum est ista.

1. Nam in corde suo quasi quendam mundum sentit, intra quem Domini JESU Vitam intuetur, scilicet Incarnationem, Passionem, et Glorificationem.

Et secundum istud, vel ad gaudia, vel ad compassionem cor ejus movetur.

2. Item in imo cordis sui Lucem persentit⁷¹ mirabilem, qua mirifice confortatur ad bona quaeque agenda; adversaque perpetienda, et ad mala irae, accidia⁷², caetararumque passionum repellenda.

3. Si quando Lux ea recesserit, jam tum continuo, se ad omnia experitur impotentem.

XII, XIII, XIV, XV *Monilia* praefatus Sponsus non scripsit.

Causa nescitur: creditur, quod adeo secreta fuerint, et sublimia, ut mortalibus ea non judicaret manifestanda.

⁷¹ Në botimin e 1691 gjendet: “persentiscit” (ndien thellësisht).

⁷² Në botimin e 1691 gjendet: “acediae”.

2. Një gjë e jashtëzakonshme: shpesh ai ndiente në mënyrë shumë të dukshme, sikur një Njeri i asimiluar dhe i shkrirë në të, që kishte kokën në kokën e tij dhe krahët në krahët e tij dhe kështu për të gjithë pjesët e tjera të trupit, sipas thënies së Shën Agostinit: “Ti nuk do të më ndryshosh Mua në ty, por ti do të ndryshosh në Mua”.

3. Dhe ky Njeri i asimiluar në të e ndiqte pikërisht në çdo lëvizje të tij, në të folur, në të ecur, etj., sipas thënies: “Nuk jeni ju që flisni, por Shpirti i Atit tuaj, që flet në ju”.

Kjo mënyrë të ndieri, sidoqoftë ishte e vështirë dhe e mundimshme për t’u realizuar, në mënyrë të veçantë kur atij i mungonte përkushtimi i madh në besim.

XI. *Stolia e njëmbëdhjetë.* Prania e Krishtit: “Meqë Më ke ofruar në Ruzaren e Shenjtë, këtë Zambak të Virgjërisë: *Fructus* (Fryti), që është Biri im, në të cilin banon çdo Fryt i Shpirtit të Shenjtë, që kërkon para së gjithash zotërimin e zemrës dhe të shpirtit.

Në Zembrën time, në fakt, më shumë se në Mishin tim, e krijoi: ia kam shenjtëruar këtë (Mishin tim) Zotit, dhe kam marrë në Zembrën time Zotin, që është veshur me Mishin tim.

Prandaj, ja, të dhuroj këtë Bekim në zembrën tënde: që ti në të mund të ndiesh dallueshëm Jetën e Birit tim, të tërën”.

Dhe ndodhi pikërisht kështu.

1. Në fakt, në zembrën e tij ndiente botën e Zotit tonë Jezu Krisht dhe i shihte Jetën, ose Mishërimin, Mundimin dhe Lavdinë.

Dhe, sipas Mistereve zemra e tij lëvizte tani në gëzim, tani në dhembshuri.

2. Në të njëjtën mënyrë në thellësi të zemrës ai pa një Dritë të mrekullueshme, nga e cila ishte i ngushëlluar të kryente çdo vepër të mirë, të duronte fatkeqësitë dhe të shtynte të këqijat e zemërimit, të përtacisë dhe të mundimeve të mbetura.

3. Nëse ndonjëherë kjo Dritë largohej nga ai, atëherë, menjëherë ai eksperimentonte se ishte i pazoti në çdo gjë.

Të dymbëdhjetën, të trembëdhjetën, të katërbëdhjetën dhe të pesëmbëdhjetën Stoli, Dhëndri nuk i ka shkruar.

Nuk njihet motivi: mbahet që ata ishin kaq sekrete dhe kaq të madhërishtme, sa ai gjykoi që nuk duhej t’ua manifestonte tokësorëve.

CAPUT VI

De modo considerandi B. V. Mariam⁷³ inter Orandum: Revelatio, ad B[eatum] Alanum, Mariana.

I. Accidit, ut B. V. Maria Novello Suo Sponso appareret petenti: “*Ecquo meliore modo Deipara, Coelitesque Divi coli possint*”.

Cui Sponsa: “*Sponse mi, Imaginem Mei tuae mentis oculis objice, et apprehende eam, non secundum Esse Humanum pure, vel Natura, quod minimum est, sed secundum Esse aliud quadruplex.*

Adverte.

I. *Esse Gratiae* cum sim Templum universarum Dei Gratiarum, quarumquaelibet omnem Sanctorum gratiam longissime antecellit.

2. *Esse Gloriam Meam* per Christum, est prae omni omnium Sanctorum Gloria.

3. *Meum Esse Dei* quadantenus⁷⁵.

Nimirum quo in Idea est Mea SS. Trinitas per Essentiam, Praesentiam, Potentiam: sicut et in caeteris creaturis.

Sed altiori⁷⁶ modo Est in Me per Gratiam: qua facta sum Triclinium Summae Trinitatis, quoad esse Naturae, Gratiae, et Gloriam.

4. *Esse, quo sum Mater Filii Dei.*

II. Cum itaque in Deo rerum ideae sint omnium propriissime⁷⁷: mea quoque similitudo inest Eidem pariter propriissime.

Quae idea, ut est in Deo, aliud non est secundum rem, quam ipse Deus, sed secundum rationem distincta, scil.⁷⁸ quatenus a nobis⁷⁹ in Deo concipi mente potest.

Quocirca, Me si in Patria cerneres *Esse Naturae Humanae, Gratiae, Gloriam, et Trinitatis in Me* contuereris.

Quorum quodque prius a posteriore inaestimabiliter, superatur.

Hinc Idea Mariae est⁸⁰ item quadruplex: Naturalis, quoddam praepulchrum; Gratiiosa, quod pulchrius; Gloriosa, quid isto⁸¹ divinius.

Divina denique, quae, est SS. Trinitas in Me *Esse ideale* existens.

Et haec Maria est omnium Domina, quae mundum fecit universum, et quae in eo sunt omnia conservat, et gubernat, tamquam primum in perfectione ideatum inter omnes creaturas.

Et ista est Maria, quam primo intelligo, cognosco, et amo: voloque a Meis Famulis intelligi, cognosci et amari.

⁷³ Në botimin e 1691 gjendet: “considerandae B.V. Mariae”, në vend të: “considerandi B.V. Mariam”, të botimit të 1847.

⁷⁴ Në botimin e 1847 mungon: “B.”.

⁷⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “quatenus” (përsa i përket).

⁷⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “altiore”.

⁷⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “proprissimae”.

⁷⁸ Shkurtim i: “scilicet”: në botimin e 1691 është shkurtuar me: “sc.”.

⁷⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “vobis”.

⁸⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “est Mariae”, në vend të: “Mariae est”, të botimit të 1847.

⁸¹ Në botimin e 1691 gjendet: “ista”.

KAPITULLI VI

Si ta imagjinojmë të Lumen Virgjëren Mari në të lutur: Zbulim Marian ndaj të Lumit Alano.

I. Nodhi, që e Lumja, Virgjëra Mari iu shfaq Dhëndrit të saj të ri, që pyeste: “Cila është mënyra më e mirë për të nderuar Nënë e Hyjit dhe Shenjtërit në Qiell?”

Atij, Nusja: “Dhëndri im, vendos para syve të mendjes tënde Imazhin tim dhe mbaje jo sipas Qenies sime të pastër njerëzore, ose sipas Natyrës, që është baza e të medituarit, por sipas një mënyre tjetër të të Qenit, që është katërpalëshe.

Dëgjo:

1. Qenia ime në Hir, duke qenë unë Tempulli i të gjitha Hireve të Hyjit, secila prej tyre e tejkalon pafundësisht vetë Hirin e Shenjtërve.

2. Qenia ime në Lavdi, për Krishtin tim që tejkalon Lavdinë e të gjithë Shenjtërve.

3. Qenia ime në Dimensionin e Zotit.

Sigurisht, sepse kështu në idenë për mua, Trinia e Shenjtë banonte përta i përket Natyrës së saj, në Esencë, Prani dhe Fuqi, kështu si në krijesa të tjera.

Por përta i përket Hirit, Trinia e Shenjtë banonte në Idenë time në një mënyrë tjetër: duke qenë Unë e emëruar Shpërndarëse e Fuqisë, të Hirit dhe të Lavdisë së Trinisë së Shenjtë.

4. Të qenit Qenia në vetevete, nga momenti që Unë jam Nëna e Birit të Hyjit.

II. Si pra, në Zotin banojnë idetë e të gjithëve edhe Ideja ime në mënyrë të ngjashme banonte në vetë Zotin.

Kjo ide, kështu siç është në Zotin, asgjë tjetër nuk është veçse ideja në realitetin e saj që është vetë Zoti, por në një mënyrë të dallueshme, sigurisht për aq sa mendja jonë mund të kuptojë Zotin.

Prandaj, nëse ti do të më shihje në Atdheun Qiellor, ti do të kundroje Qenien time sipas Natyrës njerëzore, të Hirit, të Lavdisë dhe të Trinisë në mua.

Në secilin prej këtyre realitetëve, e mëparshmja është e tejkaluar në mënyrë të paçmueshme nga e ardhshmja.

Si pasojë, Ideja e Marisë është njësoj e katërfishtë: natyrore, sepse është e mrekullueshme; e hirshme, sepse është tepër e bukur; e lavdishme, sepse është tepër hyjnore në Zotin.

Hyjnore pra, është Ideja, ose Trinia e Shenjtë e pranishme në mua e përshtatur Idesë.

Dhe kjo Mari është Zoja e të gjitha gjërave ekzistuese në tërë botën dhe nga të gjitha këto gjëra që në të janë të ruajtura dhe i udhëheq, përta i përket krahasimit me të gjitha krijesat, ajo është e para në përsosmëri, përta i përket Idesë që është në Zotin.

Dhe kjo është Maria, që të parën e mendoj, njoh dhe dua: dhe që dua të mendohet, njihet dhe duhet nga shërbëtorët e mi.

Ea enim potissimum est Mater Dei, Verbi Incarnati, uti fuit in Me per Suam Essentiam.

Ad Illam primo referatur Angelica Salutatio.

Quia Natura Mea Humana nullam habuit Benedictionem, nisi propter Mariam Deiparam in Me Existentem.

Et haec Idea Mei, potior, et prima debet mente apprehendi.

Similiter, et imago Christi, et Sanctorum.

Hinc adverte, dilecte⁸² Sponse Mi, necnon Unigeniti Filii Mei Jesu Christi pro animae tuae profectu notabilem dictu perque saecula mirabilem sequentem modum orandi videlicet”.

MODUS ORANDI

***Ad membra Christi, et Mariae considerata.
Ex Deiparae Instructione⁸³.***

Ad I Quinquagenam⁸⁴

“In Capite meditare maximam:

1. Inesse Dominationem Regiam, ratione et Meritorum, et Praemiorum, et SS. Trinitatis, in Eo ceu Triclinio Suo, existenti.

2. In Visu meditare omnium scientiarum illuminationem: idque in merito, praemio, et deitate.

Ubi et tui est visio clarissima.

3. In Odoratu meditare omnium Gratiarum fragrantiam.

In Me enim est omnis Gratia Vitae, et Veritatis.

4. In Ore meditare summam omnium Donorum Dei abundantiam, suavitatem, saporem, et eloquentiam.

5. In Guttore meditare eloquentiae, vocisque sonum, ac modulationem, quo Deus Coelitesque omnes mirifice delectentur”.

Ad II Quinquagenam.

“1. In Aure meditare, quod Vox Tua sonet, irremisse in Auribus Meis, omniumque Sanctorum Harmonia, Virtutum, et Charismatum.

2. In Stomacho meditare quasi Apothecam omnis suavitatis, et delectationis.

3. In Uberibus meditare omnem inesse consolationem, et dulcedinem.

4. In Brachio sinistro: omnem contineri gratiae naturalis, et gloriae benedictionem.

5. In dextero, omnium gaudiorum infinita genera”.

⁸² Fraza: “dilecte Sponse mi, nec non Unigeniti Filii mei Jesu Christi pro animae tuae profectu notabilem dictu perque saecula mirabilem sequentem modum orandi videlicet”, mungon në botimin e 1691.

⁸³ Fraza: “Ex Deiparae Instructione”, mungon në botimin e 1691.

⁸⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “Ad Quinquagenam I”.

Ajo është në fakt, në mënyrë të veçantë, Nëna e Hyjit, Nëna e Fjalës së mishëruar, kur Ai ishte në mua me Qenien e tij.

Mua m'u soll Përshëndetja Engjëllore e Të falemi Mari dhe Natyra ime njerëzore ka patur Bekimin për Idenë e Marisë Nëna e Hyjit, që ekzistonte në mua.

Dhe kjo Ideja për mua si Nëna e Hyjit është me vlerë shumë të madhe dhe duhet të meditohet e para, si edhe, që isha imazhi i Krishtit dhe i Shenjtërve.

Prandaj, o i dashur Dhëndri im, respekto me kujdes për përparimin e shpirtit tënd mënyrën e mëposhtme të mrekullueshme për të lutur të vetmin Birin tim Jezu Krishtin, për ta përçuar të paharrueshme për shekuj.

MËNYRË PËR T'U LUTUR

Meditim mbi Gjymtyrët e Krishtit dhe të Marisë, sipas mësimit të Nënës së Hyjit.

Në Pesëdhjetëshen e parë

“1. Përsa i përket *Kokës*, medito maksimumin, sipas të cilit në të përmbahet Pushteti mbretëror që shpërndan, si meritat, ashtu edhe çmimet dhe që banon në Kokë të Trinisë së Shenjtë si shpërndarëse e saj.

2. Përsa i përket *Syve*, medito shkëlqimin e të gjitha shkencave: dhe kjo, për meritat dhe çmimet hyjnore edhe ti do të gëzosh një shikim shumë të ndritshëm.

3. Përsa i përket *Nuhatjes*, medito aromën e të gjitha hireve: në mua, në fakt, është çdo Hir i jetës dhe i së vërtetës.

4. Përsa i përket *Gojës*, medito bollëkun e shumtë, butësinë, shijen e elokuencës të të gjitha Dhuratave të Zotit.

5. Përsa i përket *Fytit*, medito tingullin e ndryshimit të të folurit dhe të zërit, nga i cili Zoti dhe të gjithë Shenjtërit janë të kënaqur.

Në Pesëdhjetëshen e dytë

“1. Përsa i përket *Dëgjimit*, medito që zëri yt tingëllon gjithmonë në Veshët e mi dhe të të gjithë Shenjtërve, si harmonia e virtyteve dhe e karizmave.

2. Përsa i përket *Stomakut*, medito që është shpërndarësi i çdo butësie dhe dashurie.

3. Përsa i përket *Kraharorit*, medito që ata përmbajnë çdo ngushëllim dhe dashuri.

4. Përsa i përket *Krahut të majtë*, medito që në të është përmbledhur çdo bekim i hirit dhe i lavdisë natyrore.

5. Përsa i përket *Krahut të djathtë*, medito që në të janë përmbledhur llojet e pafundme të të gjitha gëzimeve.

Ad III Quinquagenam.

“In Utero mediteris potentiam filiandi immensam, et maternam reverentiam quantam maximam.

2. Ad Foemora Fortitudinem summam.

3. Ad Genua, salvandi gratiam, et a malis liberandi indefessam.

4. In Tibiis, Uctionem, plusquam omnium Sacramentorum.

5. In Pedibus, meditare donum agilitatis, constantiae etc.

Atque ista talia in Corpore beato”.

IV. “In Animam⁸⁵ vero longe maxime, et proprie meditari potes, et orare simul, eundo per intellectum, voluntatem, memoriam, Irascibilem potentiam, et Concupiscibilem: item per sensum communem imaginativam, phantasiam, aestimativam, et reminiscentiam.

Item per Potentias quinque sensuum interiorum.

In singulis istis veneraberis spiritalia, in esse rebus creatis in mundo hoc infinities meliora, dignora, veriora, sanctiora, puriora, clariora etc.”.

V. Cogitati Sponso: “Quomodo possent illa esse Vera Idea et Imaginata?”. Domina respondit: “Tripliciter esse Vera possunt.

1. Ratione ostendo.

Nam SS. Trinitas est ubique per Essentiam, Potentiam, et Praesentiam: ideo est et in qualibet imagine creata, praesertim in Idea S. Mariae, quae ab aeterno fuit in Mente Divina Concepta, Deoque Desponsata.

Et ita SS. Trinitas praesentialius est in qualibet re creata, quam forma insit materiae, aut locatum in loco.

Ibi enim est Esse Divinum, in quo non inest falsitas.

2. Exemplum ecce visibile.

Continuo Sponsus ille intuebatur in Sponsa Deipara, et in omni etiam Sui Parte, totum mundum, mundosque alios innumeros, et esse quodlibet in quolibet videbatur.

Haec visio corporis.

⁸⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “Anima”.

Në Pesëdhjetëshen e tretë

“1. Përsa i përket *Barkut*, do të meditosh aftësinë e mrekullueshme të riprodhimit dhe çfarë nderimi të madh meriton amësia.

2. Përsa i përket *Femurit*, do të meditosh forcën e madhe.

3. Përsa i përket *Gjunjëve*, do të meditosh hirin e palodhur për të shpëtuar dhe liruar nga të këqijat.

4. Përsa i përket *Tibias*, do të meditosh mbi Vajin e luftimit që është pothuajse në të gjitha Sakramentet.

5. Përsa i përket *Këmbëve*, do të meditosh dhuratën e shkathtësisë, të stabilitetit, etj.

Dhe do të meditosh të njëjtat gjëra për Trupin e Lumë “.

IV. “Përsa i përket *Shpirtit*, pastaj, do të mund të meditosh dhe të lutesh bashkë, maksimalisht gjatë dhe në mënyrë të përshtatshme, duke fluturuar me intelektin, vullnetin, memorien, fuqinë e tërbuar dhe atë të kuptueshme; si edhe, me kuptimin e përbashkët, imagjinatën, fantazinë, aftësitë dalluese dhe kujtesën.

Kështu edhe duke fluturuar më të pesë fuqitë e pesë shqisave të brendshme.

Me secilën prej tyre do të nderosh realitetet shpirtërore, që janë pafundësisht më të mëdha, më të denja, më të vërteta, më të shenjta, më të pastra, etj. sesa gjërat e krijuara në këtë botë”.

V. Dhëndrit që pyeste: “Në çfarë mënyre do të mund të korrespondojnë realitetet e krijuara ideve të vërteta dhe imazheve?”

Zoja iu përgjigj: “Realitetet e krijuara mund t’u korrespondojnë ideve dhe imazheve të vërteta për tre arsye.

1. Po e demonstroj me arsyetim.

Në fakt, sikurse Trinia e Shenjtë është gjithandej, në Esencë, Fuqi dhe Prani, kështu edhe në secilin imazh të krijuar, sidomos në idenë e Shenjtes Mari, e cila, që nga përjetësia u krijua si ide në Mendjen Hyjnore dhe Zotit iu premtua Nuse.

Dhe kështu, Trinia e Shenjtë është e pranishme në çdo realitet të krijuar, aq sa forma është në materie ose një vendndodhje është në një vend.

Në realitetet e krijuara, në fakt, është Qenia Hyjnore, në të cilën nuk mund të ketë pavërtetësi.

2. Ja një shembull i dukshëm.

Gjithmonë, Dhëndri i ri shihte në Nusën, Nënë e Hyjit dhe edhe në çdo Pjesë të saj të gjithë botën dhe botë të tjera të panumërta dhe i dukej që çfarëdo gjëje ishte në ndonjë gjë.

Ky është vizioni trupor.

3. Quoadanimam: videbatur sibi Sponsus mente, et voluntate in B. Mariae mentem omnes animae partes illabi, et absorberi, et mutari, sic, ut jam non esset, qui prius, sed quasi ipsa Maria omni videns, sentiens, potens⁸⁶.

Hic quale reperit Osculum Sponsus, qualia suxit Ubera Divina etc., ipse, cui revelatum est, scit.

Et nemo scit, nisi qui accipit.

VI. Deinde pari modo, Deipara mediante, vidit eademin ImagineChristi: itemqueet Sanctorum.

Et videbantur quodammodo Sancti abhorrere coli, et ideari in humanis nostris mentibus, secundum puram naturam humanam, quam nihili reputant.

Quod tamen ita se honorari patiantur, id faciunt in ordine ad SS. Trinitatem”.

Subdit Caelorum Regina⁸⁷.

VII. “Gradum autem, et differentiam adverte istam, inquit Sposa⁸⁸.

Adorandum quod est, honorari tamen cupiunt in ordine ad SS. Trinitatem in Christo, Me, et Sanctis, est duplex.

1. Principale, SS. Trinitas est, cujus intuitu fit adoratio.

2. Minus principale, sive secundarium adorationis: in hoc Christus exedit⁸⁹ Me in infinitum: Ego vero item alios inaestimabiliter antesto.

Ratione primarii aequalis, est adoratio, inaequalis ratione secundarii.

Unde SS. Trinitas, quo ad Ideam Mariae, est Sponsa omnium Beatorum, et Christi: ita et Christus, qui est omnium salvandorum Sponsus”.

Et ad istum modum Novellus ille Sponsus frequenter habet Colloquium cum Christo, et Maria prorsus familiare.

⁸⁶ P. Copenstein o.p. ka modifikuar në këtë frazë disa fjalë nga teksti origjinal, inkunabuli i 1498, duke e bërë frazën të pakuptueshme: ja fraza origjinale e inkunabulit: “Quia sibi videbatur mente et voluntate illabi istam Mariam sibi ipsi ut iam non esset ipse qui prius sed quasi annihilatus, ita quod nichil nisi istam Mariam cerneret omnia habentem, et omnia potentem” “nga momenti që Dhëndrit të ri i dukej të futej, përmes mendjes dhe vullnetit në personin e Marisë së Shenjtë: ishte sikur ai nuk kishte më dimensionet e mëparshme, por sikur ishte zvogëluar në atë pikë që nuk shihte tjetër vetëm personin e Marisë që zotëronte të gjitha gjërat dhe mbi ta kishte fuqi”.

⁸⁷ Fraza: “Subdit caelorum Regina”, mungon në botimin e 1691.

⁸⁸ Fjalët “inquit Sponsa” mungojnë në botimin e 1691.

⁸⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “excedit” (elevò, scelse) dhe është për t’u preferuar në vend të “exedit” (gllabëron), që nuk do të kishte kuptim në këtë kontekst dhe është për t’u konsideruar një gabim shtypi.

Me shpirt, Dhëndrit i dukej sikur ishte futur me mendje dhe vullnet në mendjen e së Lumes Mari dhe që aty të gjitha pjesët e shpirtit të tij ndryshonin, kështu që nuk ishte më ai i mëparshmi, por shihte, ndiente, mundte çdo gjë, në vetë Shenjten Mari.

Këtu, çfarë Puthjeje mori, çfarë Qumështi të Gjinjve Hyjnorë piu Dhëndri, vetëm atij, që iu zbulua, e di.

Askush tjetër nuk e di, vetëm ai që ka marrë këtë Vizion.

VI. Kështu, në të njëjtën mënyrë, atë që shihte përmes Nënës së Hyjit, ai shikonte në Imazhin e Krishtit dhe njësoj në Imazhin e Shenjtërve.

Dhe shihte sesi Shenjtërit nuk donin të nderoheshin dhe imagjinoheshin me mendjet tona njerëzore, vetëm sipas natyrës së thjeshtë njerëzore, që ata konsiderojnë asgjë.

Sidoqoftë durojnë të nderohen kështu sipas njerëzimit dhe e bëjnë për vullnet të Trinisë së Shenjtë.

Mbretëresha e Qiellit shtoi:

VII. "Respekto, pra, gradën e tyre dhe ndryshimin", tha Nusja.

"Duhet të marrin adhurim dhe nderim, Trinia e Shenjtë, Krishti, Unë dhe Shenjtërit në dy mënyra të ndryshme.

1. Para së gjithash, Trinia e Shenjtë duhet të adhurohet për Mrekullinë e saj.

2. Menjëherë më pas, me kultin e nderimit Krishti më ngriti në pafundësi: Unë, atëherë, qëndroj para të gjithë Shenjtërve të tjerë, pa asnjë krahasim.

Për të parën, për Trininë e Shenjtë është Adhurimi. Për të dytët Mua dhe Shenjtërit është Nderimi.

Pra, Trinia e Shenjtë, përse i përket Idesë së Marisë ka dashur që Ajo të jetë Nusja e të gjithë të Lumëve dhe e Krishtit: siç edhe Krishti është Dhëndri i të gjithë atyre që shpëtohen".

Dhe, në të njëjtën mënyrë, Dhëndri i ri shpesh kishte biseda tamam familjare me Krishtin dhe me Marinë.

CAPUT VII
Revelationes breves B[eato] Alano ab Deipara factae.

1. **SS.**⁹⁰ Trinitati nil gratius accidit ab hominibus, atque Laus in Psalterio, tum illo Davidico, in cujus quolibet Psalmo implicite continentur⁹¹ *Pateret Ave* totum: tum in⁹² isto nostro Christi aut Mariae.

Quare *Laudate Dominum*, et Dominam *in Psalterio*.

2. Hoc autem per placere Deo, revelavit Deipara quondam venerab.⁹³ Bedae, S. Dominico, S. Catherinae Senensi: et novissime cuidam Suo Novello Sponso: qui Psalterium orare jam diu consuevit.

3. Psalmos quoque sic in Choro psallere, ut sibi, ad Arae dexteram stare Christum, ad sinistram Arae B. Mariam, imaginaretur ad quos alternatim Psalmos intentione dirigebat.

Sic etiam S. Dominicus Psallere solebat.

4. In Psalterio Mariae autem praecipue praesenti⁹⁴ Sponsus ille jubilationem cum inexplicabili gaudio admirandam.

In tali accidit aliquando, ut B. Sposa Virgo Maria per breves ei Revelationes plures facere dignaretur.

Quae sunt hujusmodi, et Verba sunt Deiparae⁹⁵.

I. "S. Maria, quicquid a Deo petierit, protinus impetrabit: quicumque quantumcumque, quoties, et quantumcumque obstiterint⁹⁶ petendo contrarium".

II. "Sic ordinavit Deus, nulli se misericordiam facturum, nisi ad plenum votum S. Mariae".

III. "Mundus jam pridem defecisset, nisi B. Maria Suo eum sustentasset Patrocinio".

IV. "Adeo deamat salutem cujusque peccatoris, ut parata esset, si vellet Deus, quotidie poenas mundi et inferni perpeti (absque peccato), pro cujusque satisfactione.

Ideo nemo despiciat peccatores, qui tanti sunt Deiparae".

V. "Minimus B. Mariae cultus exhibitus, vel unica Salutatione, pluris est, quam millicuplo major aliis Sanctis impensus (comparatione Sancti ad Ipsam facta) quanto coelum majus est quavis stella".

VI. "Tanto etiam plus misericordiae inest eidem, prae cunctis Sanctis"

VII. "Nulli fuerunt in Novo Testamento Sancti, quorum opera maxima non spectarint ad Laudem Genitricis Dei.

⁹⁰ Nè botimin e 1691 gjendet: "Sanctissimae".

⁹¹ Nè bootimin e 1691 gjendet: "continentur".

⁹² Nè botimin e 1691 mungon: "in".

⁹³ Shkurtim i: "venerabilis".

⁹⁴ Nè botimin e 1691 gjendet: "persentit" (ndien fort).

⁹⁵ Fraza: "Quae sunt huiusmodi, et verba sunt Deiparae", mungon në botimin e 1691.

⁹⁶ Nè botimin e 1691 gjendet: "obstiterit".

KAPITULLI VII

Zbulime të shkurtra të bëra nga Nëna e Hyjit të Lumit Alano.

1. Trinia e Shenjtë pëlqen pafundësisht, nga ana e njerëzve, Lavdërimin me Psalter: si me Psalterin e Davidit, në secilin Psalm të të cilit është në mënyrë të nënkuptuar i gjithë Ati dhe Të falemi; si me vetë Rruzaren e Shenjtë, që është Psalteri i Krishtit dhe i Marisë.

Prandaj, lavdëroni Zotin dhe Zojën në Rruzaren e Shenjtë.

2. Që Rruzarja e Shenjtë i pëlqente pastaj shumë Zotit, ia zbuloi Nëna e Hyjit, dikur, të nderuarit Beda, Shën Domenikut, Shenjtes Katerinë nga Siena, dhe së fundmi, Dhëndrit të saj të ri, që tashmë prej shumë kohësh luste Rruzaren e Shenjtë.

3. Dhe ai, kështu në kor recitonte Psalmet, sikur imagjinonte Krishtin, që qëndronte në të djathtën e Altarit dhe Marinë e Shenjtë, në të majtën e Altarit, drejt të cilëve ngrinte me kujdes alternimin e vargjeve të Psalmeve.

Edhe Shën Domeniku i recitonte Psalmet kështu.

4. Ndërsa, gjatë Rruzares së Shenjtë, Dhëndri i ri ishte posaçërisht i përqëndruar në një hare të mrekullueshme, së bashku me një gëzim të patregueshëm.

Në këto momente, ndodhte, ndonjëherë, që Nuses së Lume, Virgjërës Mari, t'i pëlqente që t'i bënte shumë Zbulime të shkurtra.

Dhe ata janë këtu në vazhdim dhe Fjalët janë të Nënës së Hyjit.

I. "Maria e Shenjtë, menjëherë do të fitojë çfarëdo gjëje do t'i ketë kërkuar Zotit: çfarëdo gjëje, sado e madhe, sado herë dhe sado e madhe të mund të jetë ajo në kundërshti me kërkesën".

II. "Kështu ka urdhëruar Zoti që askujt nuk do t'i jepet mëshira, vetëm për ndërmjetësinë e plotë të Shenjtes Mari".

III. "Bota që prej kohësh do të ishte e humbur nëse e Lumja Mari me ndihmën e saj nuk do ta kishte mbështetur".

IV. "Në këtë pikë Zoja do shumë shpëtimin e çdo mëkatari, saqë, nëse Zoti do t'ia lejonte, do të ishte gati të vuante çdo ditë dhimbjet e botës dhe të ferrit (përveç mëkatit) për ndreqjen e gjithkujt. Prandaj, askush të mos përbuzë mëkatarët, që vlejné shumë për Nënë e Hyjit".

V. "Më i vogli akt i mëshirës i ofruar së Lumes Mari edhe një Të falemi Mari e vetme vlen një mijë herë më shumë sesa devotshmëria e ofruar Shenjtërve të tjerë (duke bërë një krahasim mes Shenjtërve dhe Asaj), aq sa Qielli është më i madh se çfarëdo ylli".

VI. "Brenda Saj ka më shumë mëshirë sesa në të gjithë Shenjtërit".

VII. "Në Besëlidhjen e re nuk ka pasur asnjë Shenjt, që nuk i ka kushtuar veprën e tij më të madhe Lavdërimit të Nënës së Hyjit.

Unde S. Dominicus, S. Franciscus, S. Vincentius, S. Thomas, S. Bernardus etc.⁹⁷, vixerunt Ei in⁹⁸ Psalterij cultu devotissimi”.

VIII. “Qui Ei servierint in Psalterio constanter, accipient specialem gratiam aliquam.

Ita S. Dominicus, S. Franciscus, etc., meriti sunt fieri Sacrorum Ordinum Fundatores, S. Dominicus dici meruit Filius Dei, Frater Christi, Filius, et Sponsus Mariae”.

IX. “Dominus JESUS post sumptionem SS. Eucharistiae, et Specierum consumptionem non desinit esse in sumente, gratiapermanente.

Imo melius est in anima pura, quam sub Speciebus: quia hujus Esse Sui⁹⁹ sub speciebus finis, et causa est istud esse in anima.

Et hoc tanto et melius illo, quantum anima est prae nudis speciebus.

Sed aliter tamen est in hisce, aliter in anima.

Novellus sponsus post Synaxim, sensibiliter et spiritualiter, persentit in sese Christum.

Sicut et S. Catherina Senensis, multique Sancti”.

X. “Advocata nostra plus non¹⁰⁰ diligit, quam quisquam quemquam possit unquam”.

XI. “Unicum Ave dictum pretiosius est, quam sub coelo quicquam, aut quam ullum donum corporis, animi, vitae, ect., temporale”.

XII. “Cultus Sanctis praestitus est quasi argenteus, factus Mihi aureus, Christo gemmeus, SS. Trinitati, quasi stellatus”.

XIII. “Sicut in mundo plus stelliscunctis sol potest; sic Ego plus Sanctis adjuvo Servulos Meos”.

XIV. “Servitia Sanctis facta quasi nihili sunt, nisi Meis sint Meritis, et Lumine, post Christum, Vivificata”.

XV. “Veri Psaltae Mei morientur Sacramentis praemuniti: nec ante perdent loquelam, aut usum rationis”.

XVI. “Praestitum Mihi Servitium, Sanctis universis praestat gaudium”.

XVII. “Haec Nomina JESUS, et MARIA, duae sunt Fornaces Charitatis, quibus torrentur, et distorquentur daemones: at piorum mentes iis purgantur, accenditur devotio, caro castigatur”.

XVIII. “Sicut ad Generationem Filii Dei, et Reparationem mundi, Deus Salutationem elegit: ita, qui spiritaliter alios generare et reformare zelant, oportet Me per Ave Salutent”.

⁹⁷ Në botimin e 1691 mungon: “etc.”.

⁹⁸ Në botimin e 1691 mungon: “in”.

⁹⁹ Në botimin e 1691 mungon: “sui”.

¹⁰⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “nos”, term i preferueshëm.

Kështu, Shën Domeniku, Shën Françesku, Shën Vinçensi, Shën Toma, Shën Bernardi, etj., jetuan me shumë devotshmëri ndaj Saj në praktikën e Rruzares së Shenjtë”.

VIII. ”Ata që do të më kenë shërbyer vazhdimisht Mua në Rruzaren e Shenjtë, do të marrin ndonjë hir të veçantë.

Kështu Shën Domeniku, Shën Françesku, etj., kanë merituar të bëhen themelues të Urdhërave të Shenjtë, siç meritoi Shën Domeniku të quhet Bir i Zotit, Vëlla i Krishtit, Bir e Dhëndër i Marisë”.

IX. ”Zoti Ynë Jezu Krishti, pas marrjes së Eukaristisë së Shenjtë dhe konsumimit të Specieve Eukaristike, vazhdon të qëndrojë në atë që e ka marrë, deri kur ai të qëndrojë në Hir.

Dhe përkundrazi, Prania Eukaristike është më mirë në një shpirt të pastër sesa në Speciet Eukaristike, pasi qëllimi dhe shkaku i të qenit të Tij në Speciet e Shenjta është të qëndrojë në shpirt.

Dhe Prania Eukaristike në një shpirt është më e madhe dhe më e mirë sesa Prania Eukaristike në Speciet e Shenjta, po aq sa një shpirt është i tillë në krahasim me Speciet e thjeshta.

Por, sidoqoftë, në një farë mënyre Jezusi gjendet në Eukaristi dhe në një mënyrë të ndryshme gjendet në shpirt.

Dhëndri i ri, pas Kungimit, në mënyrë të përceptueshme dhe shpirtërore ndiente Krishtin brenda vetes, si Shenjtja Katerinë nga Siena dhe shumë Shenjtër të tjerë”.

X. ”Avokatja jonë na do ne, më shumë sesa dikush mund të dojë një tjetër”.

XI. ”Vetëm një Të falemi Mari e thënë është më e çmuar se çfarëdo gjëje poshtë Qiellit, është më e çmuar se çfarëdo dhurate e përkohshme e trupit, e shpirtit, e jetës, etj.”.

XII. ”Kulti i dhënë Shenjtërve është si argjend, i dhënë Mua është si ar, i dhënë Krishtit është si Gurët e çmuar, i dhënë Trinisë së Shenjtë është si yjet”.

XIII. ”Si në botë dielli mundet më shumë se të gjitha yjet, kështu Unë ndihmoj shërbëtorët e mi të vegjël më shumë se Shenjtërit”.

XIV. ”Shërbimet e bëra ndaj Shenjtërve janë pothuajse asgjë, nëse nuk do të këndelleshin pas Meritave dhe Dritës së Krishtit, nga Meritat e mia dhe nga Drita ime”.

XV. ”Rruzarianët e mi të vërtetë do të vdesin vetëm pasi të kenë marrë Sakramentet; as nuk do të humbin përdorimin e fjalës ose të arsyes para se t'i marrin”.

XVI. ”Shërbimi kushtuar Mua u sjell gëzim të gjithë Shenjtërve”.

XVII. ”Emrat e Jezusit e të Marisë janë dy Furra të Dashurisë, nga të cilat janë djegur e torturuar demonët; nga ato janë pastruar mendjet e të devotshmëve; është përflakur devotshmëria; është bërë i dëlirë mishi”.

XVIII. ”Si për ardhjen në botë të Birit të Hyjit dhe për Ndrejjen e botës, Zoti zgjodhi Të falemi Mari, kështu ata që kanë zell të madh për të lindur dhe ndryshuar shpirtërisht të tjerët duhet të më përshëndesin përmes Të falemi”.

XIX. “Sic¹⁰¹ per Me Deus ut per Viam, venit ad homines: sic et hos item per Me ad Virtutes, et Gratias ire, post Christum, necesse est”.

XX. “Scias, quod Me Deus Pater accepit in Sponsam, Filius in Matrem, Spiritus Sanctus in Amicam, SS. Trinitas in Triclinium; et sic amo coli”.

XXI. “Veri Psaltae Mei plerosque in Gloria antecellent: communiter ponentur in prima hierarchia, dicta Epiphania”.

XXII. “In Corporibus Gloriosis unio Sanctorum; et Spiritualis, et per Imaginem quilibet in quolibet etiam Corpore: in Me vero maxime: hi amplexus sunt spiritales, et quilibet¹⁰² sponsus, et sponsa castissimo cum gaudio charitatis”.

XXIII. “In dies aliquos e Purgatorio eripio”.

XXIV. “Si homines caperent, et cogitarent de Visione Beatifica, ad summam charitatem, fidem, spem, timoremque Dei brevissime pervenirent”.

XXV. “Mi sponse, volo cogites Christum totum esse in te, Caput Ejus in tuo capite, Pedem in pede, et sic de Membris caeteris. Talem te cum videre non possum quin teintime complectar, et tu omnia superabis adversa”.

XXVI. “Missa est memoria Passionis Filii Mei, velletque adhuc pati pro Missam audientibus toties, quoties si posset: supplet autem Merito Suo Infinito”.

XXVII. “Beata Maria, quoties videt Novellum Sponsum sibi induisse Christum, dulcissime et reverenter eum appellare gaudet nomine Sponsi.

Atque tum ille sentit mirabilem in membris suis influentiam”.

XXVIII. “Celebrantes Missam esse tantae Charitatis debent, ut vellent crucifigi pro iis, pro quibus sacrificant”.

XXIX. “Saepius quasi concipio, et pario Christum, ratione virtutum per meos famulos: et ipsum, et hos amplector, etc.”.

XXX. “Devotionis actus piissimus est, ad Articulos Fidei, quasi Scalam, mente ascendere in Deum, et imaginari ad singulos, ac si res significata esset revera praesens”.

XXXI. “Angelos inter¹⁰³ homines spiritualis est Desponsatio: idcirco magna eis debetur reverentia, sunt enim custodes singulares, Ego Custos omnium universalis: et sic Mei, sicut Oculi Domini, sunt super bonos, et malos”.

¹⁰¹ Në botimin e 1691 gjendet: “Sicut”.

¹⁰² Në botimin e 1691 gjendet: “quilibet est cuiuslibet”.

¹⁰³ Në botimin e 1691 gjendet: “inter et”

XIX. "Si Zoti, përmes Meje, si për një Udhë, arriti tek njerëzit me Krishtin, kështu është e nevojshme që edhe ata të arrijnë përmes Meje, Virtytet dhe Hiret".

XX. "Të dish se Hyji Atë më ka marrë si Nuse, Biri si Nënë, Shpirti i Shenjtë si Mike, Trinia e Shenjtë si Shpërndarëse, dhe kështu dua të nderohem thellë".

XXI. "Ruzarianët e mi të vërtetë do të tejkalojnë shumë në lavdi: ata janë vendosur bashkë në Qiell në Hierarkinë e parë, e thënë Epifania".

XXII. "Në trupat e lavdishëm të Shenjtërve gjendet Bashkësia e Shenjtërve: si shpirtërisht, si në fytyrë, si në trup, secili është si tjetri; secili si Dhëndër ose Nuse është i lidhur shpirtërisht me Mua në gëzimin e Dashurisë".

XXIII. "Çdo ditë liroj disa nga Purgatori".

XXIV. "Nëse njerëzit do të meditonin dhe kundronin Vizionin lumturues, do të arrinin në një kohë të shkurtër në majat e Dashurisë së Besimit, të Shpresës dhe të Frikës së Zotit".

XXV. "O Dhëndri im, dua që ti të kundrosh Krishtin, gjithçka në ty, Koka e Tij në kokën tënde, Këmba e Tij në këmbën tënde dhe kështu për të gjitha Pjesët e Trupit: nga momenti që nuk arrij të shoh Atë në ty, atëherë do të të fus në shpirt këto meditime dhe ti do të tejkalosh të gjitha fatkeqësitë".

XXVI. "Mesha është Kujtimi e Mundimit të Birit Tim dhe Ai po aq herë do të donte akoma të vuante, aq sa janë ata që dëgjojnë Meshën, nëse do të mundej: kompenson sidoqoftë, me Meritën e Tij të pafundme të Kryqit".

XXVII. "E Lumja Mari, të gjitha herët që sheh Dhëndrin e ri të vishet me Krishtin, gëzohet në të thirrurin ëmbëlsisht dhe butësisht me emrin e Dhëndrit dhe ai, atëherë, ndien një mirësi shpirtërore të mrekullueshme në pjesët e trupit e tij".

XXVIII. "Ata që kremtojnë Meshë duhet të jenë me kaq Dashuri të madhe, sa të duan të kryqëzohen për ata, për të cilët ofrojnë Fliun Eukaristik".

XXIX. "Shumë shpesh, shërbëtorëve të mi u jap Hirin që të rijetojnë Misteret e Ngjizjes dhe të Lindjes së Krishtit: dhe përqafoj Atë dhe ata".

XXX. "Është gjesti më i devotshëm i përkushtimit të ngrihemi tek Zoti mendërisht, përmes Artikujve të fesë, si për një Shkallë; dhe të imagjinosh ata një nga një, sikur realiteti domethënës të ishte me të vërtetë i pranishëm".

XXXI. "Është shpirtërore martesë mes Engjëjve dhe njerëzve: prandaj i madh për ta duhet të jetë nderimi, janë në fakt Rojtarët e secilit: dhe unë jam Rojtarja Universale e të gjithëve dhe Sytë e Mi, sikur Sytë e Zotit, janë mbi të mirët dhe mbi të këqijtë".

XXXII. “Deus est omnium piorum, et cujusque Sponsus ardentissimus praesentissimus.

Desponsatio autem fit, aestimando sese nihili, et maximi semper Deum: et Deo se resignando, quoad esse, intelligere, velle, agere, pati, posse, et omnia”.

XXXIII. “Sponse novelle, peccator eras magnus, Ego oravi pro te, cum desiderio sustinendi pro te, fieri si posset, omnes paenas, ut salvareris.

Quia peccatores conversi, sunt Gloria Mea”.

CAPUT VIII.

Visio B. Alano facta, de Assumpta B. V. Maria¹⁰⁴.

I. Psalterium Mariae cunctis diaboli, carnis, et mundi machinamentis adversatur, et inquinamentis: quia per Salutationem Dei Verbum, ad hoc Carofactum, venit in mundum.

Unde s. Hieronymus ait: “Merito Maria est omnium Regina, quae Verbum Dei generando, omnia regeneravit in mundo”.

Id quod in Assumptae Proemio declaratur.

Novellus quidam Mariae Sponsus, in ipsa B. V. Mariae in Coelos Assumptae Festivitate, post coelestium Sacramentorum perceptionem, breve per spatium graditur ad superna, et admirandam Virginis Mariae Assumptionem intuetur; velut tunc¹⁰⁵ gesta fuerit, cum Jerosolymis Ea in circumstantium corona Apostolorum Obdormivit¹⁰⁶.

1. Vidit Animam Illius, septies clariorem sole, de Corporis Templo progredientem: et inter Filii Sponsi Jesu Christi Brachia mira celeritate prosilientem, praesente Ecclesiae Triumphante, ea praesertim Angelorum Choro, hominum custodiae destinato.

Ut ad Coeli ventum Portas erat, vox audita Jesu fuit: “Attolite Portas Principes vestras, et elevamini Portae Aeternales; et introibit Rex et Regina Gloriam”: simul intrabat idem Dominus fortis, et potens in proelio cum Sponsa, innitente super Sponsum suum.

2. Hic effusa Coeli Gaudia pariter et Agmina se obviam ferunt¹⁰⁷, flexisque poplitibus, Angelicam Ei Salutationem dissona symphonicae¹⁰⁸ concordia acclamant, ineffabili cum triumpho, reverentia, laetitia, et majestate.

Nullus Coelitem visebatur absque Psalterio aliquo musico, nihil nisi puram Angelicam Salutationem resonante mirae¹⁰⁹ cum specialis melodiae suavitate.

3. Inter caetera etc.

¹⁰⁴ Në botimin e 1691, këtë titull e ndjek me shkrim korsiv, një titull i dytë: “Pars prior Visionis” (Pararendësit e Vizionit), që mungon në botimin e 1847.

¹⁰⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “tum” (atëherë).

¹⁰⁶ Folja latine “obdormivit”, që zakonisht do të thotë “të të marrë gjumi, bie në gjumë të lehtë”, në këtë rast tregon një soditje të shikimit nga ekstazë dashurie, që vë në gjumë aftësitë ndijore gjatë Fjetjes.

¹⁰⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “fuerunt”.

¹⁰⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “Symphoniae”.

¹⁰⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “mira”.

XXXII. "Zot dhe Dhëndër shumë i dashur dhe shumë i pranishëm i të gjithë të devotshmëve dhe i secilit. Martesa, pastaj, ndodh, duke vlerësuar veten asgjë dhe mbi të gjithë gjithmonë Zotin; dhe duke e dorëzuar të gjithë vetveten tek Zoti, me qëllim që të jetë Zoti që të mendojë, të dojë, të veprojë, të vuajë, të mundet dhe kështu për të gjitha gjërat e tjera".

XXXIII. "O Dhëndër i ri, ti ishe një mëkatar i madh: Unë jam lutur për ty me dëshirën për të përballuar për ty, nëse do të kishte qenë e mundur, të gjitha mundimet për të të shpëtuar. Sepse mëkatarët që kthehen, janë Lavdia Ime".

KAPITULLI VIII

Vizion i të Lumit Alano mbi të Lumen Virgjëren Mari të Ngjitur në Qiell.

I. Rruzarja e Shenjtë e Marisë kundërshton të gjitha dredhitë dhe mëkatet e djallit, të mishit dhe të botës, pasi përmes Të falemi Mari, Fjala e Zotit erdhi në botë dhe u bë Njeri.

Në lidhje me këtë Shën Jeronimi thoshte: "Me të drejtë Maria është Mbretëresha e të gjithëve, sepse, duke lindur Fjalën e Zotit ka rilindur të gjitha gjërat e botës".

Gjë që shpallet në Antifonën e Ngjitjes.

Dhëndri i ri i Marisë, në të njëjtën Festë të së Lumes Virgjëres Mari, Ngjitur në Qiell, pasi mori Sakramentin Qiellor, për një çast shkoi në Qiell, dhe kundroi Ngjitjen e mrekullueshme të Virgjëres Mari, ashtu siç ishte kryer atëherë, kur Ajo, në Jeruzalem, në mes të Apostujve që e rrethonin si një kurorë, ra në Gjumë.

1. Dhëndri i ri shikoi Shpirtin e Marisë së Shenjtë shtatë herë më të shndritshme se dielli që shpërthente nga Tempulli i Trupit të Saj, dhe hidhej në krahët e të Birit, Dhëndrit Jezu Krisht, në praninë e Kishës Triumfuese, dhe, përreth gjithë Korin e Engjëjve, të caktuar në Mbrojtje të njerëzve.

Sapo Maria arriti në Portat e Qiellit, u dëgjua Zëri i Jezusit: "Ngrini Portat Kryesore, dhe ngrini Portat e Përrjetshme; dhe do të hyjnë Mbreti dhe Mbretëresha e Lavdisë" (Ps. 23); në të njëjtën kohë hynte "Zoti i fortë dhe i pushtetshëm në betejë" (Ps. 24,8), bashkë me Nusen, që i mbështetej Dhëndrit të Saj.

2. Aty shpërthyen Gazmendet e Qiellit dhe në të njëjtën kohë, Radhët Qiellore u takuan, dhe pasi përkulën gjunjë, në harmoni melodioze të shumë tingujve, e brohorisnin me Të falemi Mari, mes një triumfi të papërshkrueshëm, nderimi të thellë, hareje dhe madhështie.

Asnjëra nga Krijesat Qiellore nuk shihej pa një Psalter-Rruzare muzikore, dhe asgjë tjetër nuk tingëllonte, përveçse Të falemi Mari, në një butësi të një melodie të veçantë e të mrekullueshme.

3. Në mes të gjërave të tjera, ja:

SCHEMA PSALTERII.

II. Organi ad instar praegrandis: quod unum alia centum et quinquaginta contineret Psalteria: quorum quodque fistulis item C et L constabat: ac rursus in unaquaque fistula, modo admirabili, C et L modulationes resonabant, in tanta consonantia, ut nil supra.

Musarchus eo ludebat S. Archangelus Michael, quem circum CL concentores stabant: adstabat hisce Christi Angelus Minister¹¹⁰, cum Viator fuerat.

Concentu videbantur posse vel mortui¹¹¹ suscitari.

Auditor talium Sponsus in mirificum Christi, ac Mariae sese rapi sentiebat amorem.

4. Chori autem sic alternabant; ut, postquam illustre illud Psalterium cecinissent: *“Ave Maria, Gratia Plena, Dominus Tecum”*, responderet universa Caelorum Curia: *“Benedicta Tu in mulieribus, et Benedictus Fructus Ventris Tui JESUS CHRISTUS”*.

Cujus solius mera fiebat repetitio, simul et melodiarum variatio alia usque, et alia: neque unquam eadem reddebatur vocum sententia, et intelligentia.

Isto Psalterio infinita Dei Sapientia capi videbatur¹¹².

5. Audivit porro a Ductore suo Sponsus ille sibi dici: *“Omnis mundus per hoc Elogium¹¹³ est Redemptus, et Rex Caelorum Incarnatus, et Reparatae Angelorum sunt ruinae.*

Ea causa Angelici Spiritus hoc Novum Canticum Deo resonabunt in¹¹⁴ aeternum”.

Accedentes autem Coelites ad Mariam omnes diversis Ordinibus (in quorum singulis non plures CL memorabantur) istud Ei Psalterium quisque suum offerebat.

6. Admiranti nimium sponso, quidam assistentium ajebat: *“Quid miraris?”*

Numerus iste sacratissimus est, figuratus in Arca Noè¹¹⁵; in Tabernaculo Moysis; in Templo Salomonis: idque per varios denarios numeros saepius sub hoc mysterio iteratos; in Ezechielis quoque novo Templo viso commensuratos.

In Davidicis Psalmis hoc numero CL per Ecclesiam usitatis: qui omnes de Christo, et Matre Christi, praecinuerunt.

¹¹⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “Custos” (rojtarë).

¹¹¹ Ndërsa në botimet e tjera të Copenstein gjendet “motui”, në botimin e 1847 gjendet “mortui”, term i preferueshëm, duke e gjetur në mënyrë identike, në tekstin e inkunabulit të 1498 (kf. fq. 026, kol. b: “Tantaque fuit huiusmodi melodia, quodputabatur elementa commovere cuncta et mortuos universos suscitare posse”, “Dhe ishte kaq e madhe melodia, që besohej që mund të lëvizte çdo element dhe të ringjallte të vdekurit.”)

¹¹² Në botimin e 1691 mungon fraza: “Isto Psalterio infinita Dei Sapientia capi videbatur”.

¹¹³ Në botimin e 1691 gjendet: “Eulogium”, por fjala nuk gjendet në fjalorët latinë dhe mund të jetë një gabim shtypi për “Elogium”, si në botimin e 1847.

¹¹⁴ Në botimin e 1691 mungon: “in”.

¹¹⁵ Në botimin e 1691 mungon: “Noe”.

FORMA E PSALTERIT – RRUZARE

II. Psalteri - Rruzare ishte i krahasueshëm me një instrument muzikor shumë të madh, që vetëm, përmbante njëqind e pesëdhjetë Psalterë-Rruzare të tjerë, secili prej të cilëve ishte i përbërë, njësoj, nga njëqind e pesëdhjetë tuba; dhe akoma, në secilin tub, në mënyrë të admirueshme, tingëllonin njëqind e pesëdhjetë melodi, në një harmoni kaq të madhe, saqë, asgjë nuk kishte mbi atë muzikë.

Aty, i binte Muzikanti Shën Mikel, përreth të cilit qëndronin njëqind e pesëdhjetë koncertistë; pranë tyre, qëndronte Engjëlli që i shërbente Krishtit, kur ishte pelegrin në botë.

Dukej se ajo harmoni do të mund të zgjonte edhe të vdekurit.

Dhëndri i ri që dëgjonte melodi të tilla, ndihej i rrëmbyer nga Dashuria e magjishme e Krishtit dhe e Marisë.

4. Koret, pastaj, althernoheshin në këtë mënyrë: pasi këndonin mbi atë Psalter-Rruzare të lavdishëm: “Ave Maria, Gratia Plena, Dominus Tecum (Të falemi Mari, Hirëplotë, Zoti me Ty)”, përgjigjej e tërë Trupa Qiellore: “Benedicta Tu in mulieribus, et Benedictus Fructus Ventris Tui Iesus Christus (E Bekuar je mbi të gjitha gratë dhe i Bekuar është Fryti i Barkut Tënd Jezu Krishti)”.

Të këtij (Emri: “Jezu Krishti”) ndodhte vetëm një përsëritje, dhe rifillonte menjëherë një tjetër Të falemi Mari me variacione melodish, dhe kështu vazhdimisht të tjerat Të falemi Mari: ai nuk ngopej kurrë me të njëjtat fjalë të kënduara, dhe me domethënien e tyre.

Dukej që në këtë Psalter-Rruzare të ishte derdhur Dija e pafundme e Zotit.

5. Dhëndri i ri, pastaj, dëgjoji Udhëheqësin e tij, që i thoshte: “Me këtë Lavdërim (të Të falemi Mari), shpallet që e gjithë bota është shëlbyer dhe Mbreti i Qiellit është mishëruar dhe janë ndrequr shkatërrimet e Engjëjve.

Për këtë arsye Shpirtrat Engjëllorë do t’i këndojnë në pafundësi, këtë Këngë të re Zotit”.

Duke iu afruar, pastaj, Shenjtes Mari, të gjithë Shpirtrat Qiellorë të Radhëve të ndryshme, në secilën prej tyre nuk ishin më shumë se njëqind e pesëdhjetë, secili Shpirt Engjëllor i paraqitej Asaj me Psalter-Rruzaren e vet.

6. Meqë Dhëndri i ri ishte shumë i mrekulluar, një nga të pranishmit i tha: “Për çfarë habitesh?

Ky numër njëqind e pesëdhjetë është i shenjtë dhe gjendet në përmasat e Arkës së Noes, në Tabernakulin e Moisiut, në Tempullin e Solomonit: dhe ky numër i mistershëm është për t’u shumëfishuar shpesh me numrat e ndryshëm, shumëfisha të dhjetës; kështu edhe njëqind e pesëdhjeta është në një Vizion të Ezekielit, edhe përmasa e Tempullit të ri.

Me Psalmet e Davidit, numri njëqind e pesëdhjetë u bë për përdorim të zakonshëm në Kishë: secili prej Psalmeve profetizonte mbi Krishtin dhe Nënëen e Krishtit.

Haec enim verum et vivum est SS. Trinitatis Psalterium; adeoque totius utriusque¹¹⁶ Ecclesiae.

Ideo in paris numeri Psalterio preces offeruntur hominum, laetificantur Coelites, honoratur Deus.

Quae ut universis praedicares Deo esse gratissima, idcirco hic nunc audire et videre te tanta voluit idem Deus.

III. PRAEDICARE autem Psalterium grandis postulat orbis necessitas, ob instantia mala.

Quisquis id arripuerit, sentiet vim ex eo et praesidium: qui spreverit, venturismalisinvolvetur.

Vastitas imminet orbi miseranda: cui solum, quod orbem reparavit olim, etiam nunc¹¹⁷ mederi potest Psalterium Angelicum”.

Audiit ista Sponsus, et oculos forte ad subjectum sibi mundum deflectens, videbat Tria immanissima per eum debacchari.

1. Ab Aquilone cernebat barathrum immensae profunditatis, de quo fumus obscuro igne permixtus evolans mundo vastitatem inferebat.

Et vox quasi aquila volantis audita est, et clamantis: “Vae, vae carni et sanguini, quorum incendio mundus totus succensus flagrat”.

2. Parte diversa conspicabatur horrificum belli apparatus circumferri, ac detonare per orbem cum immensa clade, tempestatesque, tonitruaque, fulminaque intervenientia mundum omnem quatere.

Quae inter mulieris vox ab aere vociferabatur: “Vae, vae, vaemundo a malis”.

Et alia occlamabat: “Quia non est misericordia in mundo: non petas amplius clementiam in coelo.

Nam Finis venit, venit finis”.

3. Parte alia cernebat idem innumeras cacodaemonum catervas, duabus plagis orbem pene omnem praecipitantes in hiatum inferni: ab CL fornacibus horrendi, cum infinitorum diversitate cruciatuum.

O clamor, o horror, quantus inde prodibat!

Dictas tres plagas audivat deberi tribus mundi malis, Luxuriae, Avaritiae, Superbiae, et contra haec valere Psalterium.

IV. Interea Reginam Coeli Rex JESUS Choros super Angelorum evectam, sic affatur: “Mater Mea o¹¹⁸Sponsa, et Virgo Regina: Tibi¹¹⁹ SS. Trinitati par est praesentari, Tuaque per Merita mundo subveniri.

E terris huc qui invehuntur, protinusSS. Trinitati sese devoventes, sua Ipsi meritorum offerunt dona.

¹¹⁶ Në inkunabulin e 1498 termi “utriusque Ecclesiae” (dhe i të dy Kishave) është specifikuar Kishës në Ecje dhe Triumfuese: fq..026,kol.d: “Ipsa eciam est tocius Ecclesie Psalterium, et Militantis et Triumphantis”, “Ajo është edhe Rruzarja (e gjallë) e të Gjithë Kishës, si në Ecje, ashtu edhe Triumfuese.”

¹¹⁷ Në botimin e 1691, gjendet: “etiamnum” (edhe tani), në vend të “etiam nunc”, të botimit të 1847.

¹¹⁸ Në botimin e 1691 mungon: “o”.

¹¹⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “Te”.

Psalteri i Ruzares, në fakt, është Psalteri i vërtetë dhe i gjallë i Trinisë së Shenjtë, për të gjithë Kishën, në Ecje dhe Triumfuese.

Kështu në Psalterin e Ruzares ngrihen lutjet e Ruzarianëve, me të njëjtin numër, njëqind e pesëdhjetë, me të cilin ngazëllesh Krijesat Qiellore dhe nderohet Zoti.

Vetë Zoti ka dashur kështu që ti, këtu, të shihje dhe të dëgjoje gjëra kaq të mëdha, me qëllim që ti t'u predikosh të gjithëve që këto njëqind e pesëdhjetë lutje janë të çmuara për Zotin.

III. Kështu do të predikosh: “Momenti kritik i botës kërkon Ruzaren për shkak të të këqijave që na ndjekin.

Kushdo që do të marrë Ruzaren në dorë, do të gjeje në të forcë dhe mbështetje: kush do ta përçmojë, do të përmbysset nga të këqijat e ardhshme.

Një shkatërrim i mjerë qëndron mbi botën: për atë vetëm Ruzarja e Shenjtë Engjëllore, si dikur rifitoi botën, edhe tani mund të përkujdeset”.

Dhëndri i ri dëgjoji këto gjëra, dhe, duke kthyer rastësisht sytë drejt botës poshtë tij, shikoi tre gjëra të tmerrshme që binin mbi të.

1. Nga Veriu dalloi një humnerë të një thellësie të madhe, nga e cila ngrihej tym i errët i përzier me zjarr, që sillte shkatërrim në botë.

Dhe u dëgjua një zë si i një shqiponje, që fluturonte dhe bërtiste: “Mjerë, mjerë mishi dhe gjaku, në zjarrin e të cilëve bota e përflakur digjet e gjitha”.

2. Në një rajon tjetër, Dhëndri i ri dalloi që një përgatitje e tmerrshme për luftë afrohej dhe shpërtheu në botë me masakër të pamasë mes stuhish, bubullimash e vetëtimash të papritura, që trondisnin botën e tërë.

Dhe, mes këtyre ngjarjeve, një zë gruaje bërtiste në ajër: “Mjerë, mjerë, mjerë bota për shkak të të këqijave”.

Dhe një zë tjetër ulërinte: “Meqë nuk ka mëshirë në botë, mos i kërko më Mirësi Qiellit: erdhi, në fakt, Fundi, erdhi Fundi”.

3. Në një rajon tjetër, Dhëndri i ri dalloi turma të panumërta demonësh, që me dy fshikullimet e mëparshme bënë të rrëzohej pothuajse e gjithë botë në humnerën e frikshme të ferrit prej 150 furrash, me çdo lloj torturash të pafundme.

O sa zhurmë, o sa tmerr vinte nga atje!

Dhëndri i ri dëgjonte që ata tre fshikullime ishin për shkak të tre të këqijave të botës, epshi, kopracia dhe krenaria, dhe, kundër tyre kishte fuqi Ruzarja e Shenjtë.

IV. Ndërkohë Mbreti Jezus, pasi kishtë bërë të ngjitej Mbretëresha e Qiellit mbi Koret e Engjëjve, foli kështu: “Nëna Ime, Nuse e Virgjër dhe Mbretëreshë është momenti të të paraqes tek Trinia e Shenjtë, për Meritat e Tua, për të ardhurit në ndihmë botës.

Ata që arrijnë këtu nga toka, pasi menjëherë votohen në Trininë e Shenjtë, i ofrojnë dhuratat e tyre të meritave vetë Trinisë së Shenjtë.

Tuus Ipse Ductor ero: acceptura es namque Regnorum Coelestium possessionem”.

Dixit: dictoque citius, ecce, coram adstare videbat Novellus Sponsus novum.

SCHEMA PSALTERII.

REGINAE XV supra mortales¹²⁰ augustissimae apparebant: et suae singulis pene¹²¹ stabant Domicellae.

1. Priores quinae suis cum L Puellis, ROSAS totidem mirae pulchritudinis praeferebant: quarum primae Aureis Litteris¹²² visebatur inscriptum, *Ave*; secundae: *Maria*; tertiae: *Gratia*; quartae: *Plena*; quintae: *Dominus*.

2. Alterae quinque cum Puellis L quinas GEMMAS deferebant maximi pretii: harum primae incisum videbatur: *Tecum*; secundae: *Benedicta*; tertiae: *Tu*; quartae: *In mulieribus*; quintae: *Et benedictus*.

3. Posteriores quinae cum L Puellis Deiparae praeferebant quinque STELLAS.

Quarum inerat primae, *Fructus*; secundae, *Ventris*; tertiae, *Tui*; quartae, *JESUS*; quintae, *CHRISTUS*.

Tunc Suus Matri Filius ajebat: *“Dulcissima Genitrix, Sponsa charissima: tria Coelorum sunt Imperia Summa; triaque Unum sunt: Paternum, Filiale et Spiritale, et suae horum cuique Regna sunt quinque.*

Te Coelorum Reginam, non participem solum et consortem, ut omnes sunt Coelites, verum Imperiorum etiam Potentem esse par est.

Age: ecce tibi”.

I. IMPERIUM PATERNUM.

V. *Hujus REGNA sunt quinque Patri Convenientia*: 1. Paternitas; 2. Unitas; 3. Potentia; 4. Aeternitas; 5. Creatio.

Singula, et omnia Tremenda, Adoranda, Divina.

Hic ergo Diva Virgo Parens, PATRI Imperatori supplex Omnipotenti sic humillime fatur: *“AVE PATER: Entium Ens¹²³.*

Ecce pro Me, proque omnibus Meis, hanc offero Rosam, Tua Mihi dudum Gratia donatam”.

¹²⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “supramortales”, në vend të “supra mortales” të botimit të 1847.

¹²¹ Në botimin e 1691 gjendet: “pone” (pas).

¹²² Në botimin e 1691 mungon: “litteris”.

¹²³ Në botimin e 1691 gjendet: “Ens ENTIIUM Es”, (Ti që je Qenia e Qenieve).

Do të jem Unë Shoqëruesi Yt: do të marrësh në zotërim, në fakt, Mbretëritë e Qiellit”.

Kështa tha dhe pasi foli, ja, menjëherë Dhëndri i ri shikoi para tij një Vizion të ri:

VIZIONI I PSALTERIT TË RRUZARES

U shfaqën pesëmbëdhjetë Mbretëresha të madhërishe, mbi gratë e vdekshme: dhe secila prej tyre kishte përreth Shoqërueset e veta.

1. Pesë Mbretëreshat e para, bashkë me pesëdhjetë Vajzat e tyre, sillnin përpara Marisë së Shenjtë, po aq Trëndafila të një bukurie të mrekullueshme: shihej e shkruar me Shkronja të Arta, mbi të parin e tyre: “Ave”, mbi të dytin: “Maria”, mbi të tretin: “Gratia”, mbi të katërtin: “Plena”, mbi të pestin: “Dominus”.

2. Pesë Mbretëreshat e dyta, së bashku me pesëdhjetë Vajzat e dyta, sillnin pesë Gurë të çmuar të një vlere shumë të madhe: mbi të parin prej tyre shihej e gdhendur “Tecum”, mbi të dytin: “Benedicta”, mbi të tretin: “Tu”, mbi të katërtin: “In mulieribus”, mbi të pestin: “Et Benedictus”.

3. Pesë të fundit, bashkë me pesëdhjetë Vajzat e tjera, sillnin para Nënës së Hyjit pesë Yje: mbi të parin e tyre ishte: “Fructus”, mbi të dytin: “Ventris”, mbi të tretin: “Tu”, mbi të katërtin: “Iesus”, mbi të pestin: “Christus”.

Atëherë, Biri i Saj i tha Nënës: “Nënë e ëmbël, Nuse e shtrenjtë; tre janë Perandoritë Kryesore të Qiellit dhe të tria janë vetëm një Perandori: Perandoria e Atit, Perandoria e Birit dhe Perandoria e Shpirtit të Shenjtë; dhe secilës prej tyre i përkasin pesë Mbretëri.

Është e drejtë që Ti të jesh Mbretëresha e Qiellit, jo vetëm si Aleate dhe Mike, siç janë të gjithë Shenjtërit, por edhe që Ti të jesh Zoja e Perandorisë.

Kurajo, ja për Ty:

E PARA: PERANDORIA E ATIT.

V. Nga ato, pesë janë Mbretëritë që formojnë Perandorinë e Atit: 1. Atësia; 2. Bashkimi; 3. Fuqia; 4. Përjetësia; 5. Krijimi.

Këto Mbretëri veç e veç dhe së bashku ngjallnin terror, adhurim dhe magjepsje.

Aty, atëherë, Shenjtja Nëna e Virgjër, përgjëruese, i tha me përulësi Atit, Perandorit të Plotfuqishëm: “Të falem Atë, Qenia e Qenieve.

Ja për Mua dhe për të gjithë Rruzarianët e mi, ofroj këtë Trëndafil, që më është dhuruar më parë nga Hiri Yt”.

Simul de manu Reginae primae Rosam, Ave inscriptam, accepit; obtulitque Patri pro Imperiali Regno Paternitatis.

Accepta Rosa Paternitatis¹²⁴, Pater inquit: *“Digna, gloriosaque Rosa haec? Ob hanc aeternum eris Regina Regni Paterni, tamquam MATER Entium omnium singularis.*

Quia per AVE, genuisti Creatorem omnium Filium Meum”.

Sponso videbatur Curia Coelestis tota hanc Libro inscribere Donationem, Mariae, Ejusque Psaltis factam.

II. UNITATIS Regi, Regnoque praesentata, Rosam offerens MARIA, ait: *“AVE Rex LUMINUM.*

Ecce Unitatis¹²⁵ infinite, ex qua cuncta manant; Rosam, MARIA, pro Me, Meisque offero, ut seis, et vis”.

Accepta, Rex ait: *“Benedicta¹²⁶, Tu eris Regina in Regno Unitatis Meae. Entiumque cunctae Unitates, ac singulae tuae subesse volo Potestati”.*

III. POTENTIAE Regi, Regnoque sistebatur.

Quae Rosam GRATIA offerens ajebat: *“AVE Rex Gratosissime: ecce donum hoc pro Me, proque Servis Meis Psaltis.*

Placeat oro, et placet”.

Cui Rex: *“Placet et placat, placabitque.*

Esto meae Tu Regina Potentiae: subestoque Tibi omnis in Coelo, terraque potentia.

Quia Tu Genuisti Potentiam Patris Filium, qui mundi est Gratia”.

IV. AETERNITATIS Regi, Regnoque adducta, supplex ajebat: *“Accipe Meam, Servorum Meorum Rosam, PLENA”.*

Cui Rex: *“Tu Genitrix Aeternitatis, Plenae, promerito¹²⁷ Regina capesse Aeternitatis Regnum hoc”.*

V. CREATIONIS Regi, Regno Rosam similiter offerens, DOMINUS: Idem recepit Regnum Regina Creationis, quia genuit¹²⁸ Creatorem Filium.

Hic quanta omnia gaudia?

¹²⁴ Në botimin e 1691 mungon fjala: “Paternitatis”.

¹²⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “Unitati”.

¹²⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “Benedicta”.

¹²⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “promeritum”.

¹²⁸ Gabim shtypi, që është për “genuisti” (ke lindur), sikur del nga inkunabuli i 1498 përdorur si burim nga Coppenstein.

Në atë kohë, Maria e Shenjtë, nga dora e Mbretëreshës së parë mori Trëndafilin, e zbukuruar me mbishkrimin "Ave", dhe ia dhuroi Atit për Mbretërinë Perandorake të Atësisë.

Sapo mori Trëndafilin, Ati tha: "Ky Trëndafil është i denjë dhe i lavdishëm!

Për shkak të kësaj, Ti do të jesh në përjetësi Mbretëresha e Mbretërisë së Atit, si Nënë e vetme e të gjitha Qenieve.

Meqë përmes Të falem i Ti ke lindur Birin Tim, Krijuesin e të gjitha gjërave".

Dhëndrit të ri i dukej se i gjithë Trupi Qiellor shënonte në një Libër këtë Dhuratë të Marisë, që Ajo bëri në favor të Rruzarianëve të Saj.

II. Pasi iu prezantua Mbretit dhe Mbretërisë së Bashkimit, Maria, duke ofruar Trëndafilin *Maria* tha: "Të falem o Mbret i të Gjallëve, ja Trëndafili i Bashkimit të pafundëm, nga i cili burojnë të gjitha gjërat; Unë, Maria ta ofroj për Mua dhe për Rruzarianët e mi, sikur Ti di dhe do".

Pasi e mori, Mbreti tha: "Ti do të jesh Mbretëresha e bekuar në Mbretërinë e Bashkimit Tim. Dua që Njësitë e Qenieve, të gjitha dhe veç e veç, të jenë nën Pushtetin Tënd".

III. Maria e Shenjtë iu prezantua Mbretit të Mbretërisë së Fuqisë, duke ofruar Trëndafilin me të shkruarën: *Gratia*, dhe tha: "Të falem o Mbret dashamirës: ja këtë dhuratë për Mua dhe për shërbëtorët e mi Rruzarianë. Shpresoj që të jetë e pëlqyeshme dhe e pranueshme".

Asaj, Mbreti iu përgjigj: "Më pëlqen dhe e pranoj dhuratën, dhe e mirëpres. Qofsh Ti Mbretëresha e Pushtetit tim: dhe çdo fuqi në Qiell dhe në tokë t'u nënshtroftë. Pasi Ti ke lindur Fuqinë e Atit, Birin që është Hiri i botës".

IV. Maria e Shenjtë, pasi u fut, tek Mbreti dhe në Mbretërinë e Përjetësisë, thoshte duke u lutur: "Merre këtë Trëndafil *Plena* për Mua dhe shërbëtorët e Mi Rruzarianë".

Dhe Asaj Mbreti: "Ti Nëna e Përjetësisë së Plotë, si shpërblim të Meritës Tënde, merr o Mbretëreshë këtë Mbretëri të Përjetësisë".

V. Maria e Shenjtë i ofroi në të njëjtën mënyrë Trëndafilin *Dominus* Mbretit dhe Mbretërisë së Krijimit.

Vetë Mbreti i premtoi Mbretërinë e Krijimit Mbretëreshës, pasi Ajo kishte lindur Birin krijues.

Pas kësaj, sa të mëdha ishin të gjitha gëzimet?

II. IMPERIUM FILIALE.

Hujus Regna Gaudiorum sunt quinque juxta Filii Attributa: 1. *Filiatio*; 2. *Verbum*; 3. *Sapientia*; 4. *Redemptio*; 5. *Providentia*.

Horum singulorum Regi Regnoque sistenda Virgo humillima Ductorem sequebatur.

I. Ergo Regi FILIATIONIS pro Regno Filiorum Dei, proque Se et Suis, rite praefata, Gemmam TECUM offert.

II. Item Gemmam, BENEDICTA, Regi pro Regno VERBI Incarnati dat: et id recipit Regina.

III. Pro Regno SAPIENTIAE Regi donat, Gemmam TU Reginaque fit Sapientiae.

IV. Pro Regno REDEMPTIONIS Gemmam dat, IN MULIERIBUS, fitque Regina Sapientiae¹²⁹.

V. Pro Regno PROVIDENTIAE dat Gemmam, ET BENEDICTUS, recipitque Regnum.

Hic rursus nova Coelitem Gaudia, Laudesque mirificae consonabant.

III. IMPERIUM SPIRITALE.

Huic Regna sunt item quina¹³⁰, ut et Spiritus Sancti Attributa: 1. *Spiritus Sanctus*; 2. *Dona*; 3. *Missio*; 4. *Bonitas*; 5. *Conservatio*.

I. Regi SPIRITUI Sancto supplex stellam, FRUCTUS, offert.

Cui Rex: *“Amica charissima, posside Regnum omnium Spirituum: de hisce fiat Voluntas Tua.*

Quia Fructum de Spiritu Sancto Concepisti Volens”.

II. Pro DONORUM Regno stellam, VENTRIS, offerenti Rex ait: *“Esto Regina Donorum Dei; nec ullum donum naturae, morum, gratiae, seu gloriae, cuiquam dabitur, nisi Te Cooperante et Mediatrice”.*

III. Pro MISSIONIS Regno Stellam, TUI, offerenti Rex ait: *“Sicut per Ventrem Tuum Benedictum bona omnia data mundo sunt: ita per factam ad Te Missionem Filii innotuit summa Processionis Meae Missio.*

Quare Tu esto Regina omnium in utroque¹³¹ orbe Missionum, nec ullus fiat motus Tuo sine Nutu”.

IV. PRO BONITATIS Regno Stellam, JESUS, donanti Rex ait: *“Tu Regina Bonitatis esto: nec ullam Ego cuiquam, nisi Te mediante communicabo”.*

¹²⁹ Gabim shtypi në versione të ndryshme të P. A. Coppenstein: në realitet termi i përdorur në inkunabulin e 1498 është “Regina in Regno Redemptionis” (fq. 029, kol.a).

¹³⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “quinta”.

¹³¹ Ati A. Coppenstein o.p., në termin “in utroque” (dhe për të dy), donte të sintetizonte, pa ia arritur sidoqoftë, frazën e tekstit origjinal, e pranishme në inkunabulin e 1498, që, në fq. 029, kol. c, pohon: “Ideo Tibi iuro quod usque in Eternum tu eris Regina omnium Dei Missionum et Processionum, sic quod nullus umquam fiet motus in toto mundo nisi sub tuo Regno et Dominio, nec in Celo, nec in terra, nec in inferno”, “Për këtë motiv, Të betohem që për Përjetësi Ti do të jesh Mbretëresha e të gjitha Misionëve dhe Proçesioneve të Zotit, kështu që në të gjithë botën asnjë ndryshim kurrë nuk do të ketë as në Qiell, as në tokë, as në ferr, nëse nuk është në përputhje me Mbretërinë Tënde dhe Pushtetin”.

E DYTA: PERANDORIA E BIRIT

Të kësaj Perandorie, pesë janë Mbretëritë e Gëzimeve, në pajtim me Privilegjet e Birit: 1. Birëria; 2. Fjala; 3. Dija; 4. Shëlbimi; 5. Provania.

Virgjëra Mari, që i duhej t'i prezantohej Mbretit dhe secilës prej këtyre Mbretërive, ndiqte me përuilje Udhëheqësin.

I. Prandaj, pasi foli si zakonisht, Ajo i ofroi Mbretit të Birërisë, për Vete dhe për Ruzarianët e Saj, Gurin e çmuar *Tecum*, për Mbretërinë e Bijve të Zotit.

II. Në të njëjtën mënyrë Ajo i dhuroi Mbretit, Gurin e çmuar *Benedicta*, për Mbretërinë e Fjalës së Mishëruar; dhe Mbretëresha mori këtë Mbretëri të Fjalës së Mishëruar.

III. Për Mbretërinë e Dijes, Ajo i dhuroi Mbretit, Gurin e çmuar *Tu* dhe u bë Mbretëresha e Mbretërisë së Dijes.

IV. Për Mbretërinë e Shëlbimit, Ajo i dhuroi Mbretit Gurin e çmuar: *In Mulieribus* dhe u bë Mbretëresha e Mbretërisë së Shëlbimit.

V. Për Mbretërinë e Provanisë, Ajo i dhuroi Mbretit Gurin e çmuar: *Et Benedictus* dhe mori Mbretërinë e Provanisë.

Këtu, përsëri, tingëlluan Gëzimet e reja të Shpirtave Qiellorë dhe Lavdet e mrekullueshme.

E TRETA: PERANDORIA E SHPIRTIT TË SHENJTË

Kësaj Perandorie i përkasin njësoj pesë Mbretëri, si Privilegj i Shpirtit të Shenjtë: 1. Shpirti Shenjtëruar; 2. Dhuratat; 3. Misioni; 4. Mirësia; 5. Ruajtja.

I. Mbretit të Shpirtit të Shenjtë Maria e Shenjtë i dhuroi Yllin *Fructus*.

Dhe Asaj, Mbreti: “Mike e Shtrenjtë, merr nën zotërim Mbretërinë e të gjithë Shpirtave Qiellorë: mbi Ata, u bëftë Vullneti Yt. Pasi Ti doje të Ngjizje Frytin nga Shpirti i Shenjtë”.

II. Asaj që dhuroi Yllin *Ventris* për Mbretërinë e Dhuratave, Mbreti i tha: “Qofsh Mbretëreshë e Dhuratave të Zotit; dhe askujt nuk do t'i jepet asnjë dhuratë natyrore, morale, hiri dhe lavdie, nëse nuk është përmes Teje, Bashkëpunëtore dhe Ndërmjetëse”.

III. Asaj që dhuroi Yllin *Tui* për Mbretërinë e Misionit, Mbreti i tha: “Ashtu siç i janë dhuruar botës të gjitha të Mirat, përmes Barkut Tënd të bekuar: kështu, me Misionin e Birit të bërë në Ty, ka filluar Misioni Kryesor i Përparimit Tim, thënë: Proçesion i Shpirtit të Shenjtë. Prandaj, Ti do të jesh Mbretëresha e të gjitha Misioneve dhe Proçesioneve të Shpirtit të Shenjtë në botë dhe asnjë ndryshim nuk do të ndodhë pa Pëlqimin Tënd.

IV. Asaj që dhuroi Yllin Jezus për Mbretërinë e Mirësisë, Mbreti i tha: “Ti do të jesh Mbretëresha e Mirësisë. Dhe Unë askujt nuk do t'i jap asnjë Mirësi pa Ndërmjetësimin Tënd”.

V. Pro CONSERVATIONIS Regno Stellam, CHRISTUS, danti Rex ait:
“Nihil ex hoc, vel in natura, vel gratia, Te sine, conservari volo. Tu enim Genuisti Servatorem orbis Regina Conservatrix”.

Gaudia hic rursus immensa.

ECCE NUNC CORONIDEM.

VI. Denique SS. Trinitati praesenta¹³² offerebat SE IPSAM pro Se, Servulisque Suis Psaltis.

Cui Deus: “Facta Tibi Dona, in¹³³ aeternum esse rata Volo, Jubeo.

Tu nobile Triclinium esto SS. Trinitatis.

Ego sic ero Tota in Te, et Tu in Me tota mutata: non Assumptione, sed Glorificatione singulari.

Tuae Voluntati nil abnuam unquam”.

Ad haec: “Quia DONA illa XV ordinasti ad Mea X Praecepta: ad Meas X Virtutes potissimas; contra X vitia mundi; ad naturae X praedicamenta instauranda; idcirco Volo, in coelis, in terris hoc sub numero lauderis in Psalterio”.

Ad ultimum versa ad Sponsum inquit, Sponsa: “Quae vidisti, audisti: praedica.

Nil timueris: Ego tecum sum; te adjutabo, cunctosque Psaltas meos.

In resistentes¹³⁴ tibi, Ego vindicabo: disperibunt; ceu expertus, multos jam vidisti mala morte extinctos.

Cap.¹³⁵ 13.4.

Nunc porro adverte sic”.

¹³² Në botimin e 1691 gjendet: “praesentata”.

¹³³ Në botimin e 1691 mungon: “in”.

¹³⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “restitantes” (ata që vonojnë).

¹³⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “c.”.

V. Asaj që ofroi Yllin: *Christus*, për Mbretërinë e Ruajtjes, Mbreti i tha: “Pa Ty, asgjë si në rendin e natyrës, ashtu edhe të hirit, nuk dua që të ruhet. Ti, në fakt, o Mbretëresha Konservuese, ke lindur Shpëtimtarin e botës”.

Pas kësaj, përsëri Gëzime të pamasa.

JA TANI KONKLZIONI

VI. Në fund, Shenjta Mari i ofroi Veten e Saj Trinisë së Shenjtë, për Vete dhe për shërbëtorët e saj Rruzarianë.

Dhe asaj Zoti: “Kam dhe dua që Dhuratat e bëra Ty të mbesin të vlefshme në përjetësi. Ti do të jesh Depoja sublime e Trinisë së Shenjtë. Unë Trinia e Shenjtë, kështu, do të jem e gjitha në Ty, dhe Ti do të jesh transportuar plotësisht në Mua, jo për Ngjitjen, por për Lavdinë e veçantë. Kurrë, nuk do t’i mohoj asgjë Vullnetit tënd”.

Dhe shtoi: “Meqë Ti u ke lidhur ato pesëmbëdhjetë Dhuratat e mia Dhjetë Urdhërimeve të Mia dhe Dhjetë Virtyteve të Mia Kryesore, kundër dhjetë veseve të botës dhe dhjetë kategorive të natyrës njerëzore për t’u ndrequr: dua që në Qiell dhe në tokë, me këtë Numër njëqind e pesëdhjetë Ti të lavdërohesh në Rruzaren e Shenjtë”.

Në fund, Nusja Shenjta Mari, duke iu drejtuar Dhëndrit të ri, tha: “Prediko gjërat që ke parë dhe ke dëgjuar.

Mos ki asnjë frikë: Unë jam me ty; do të të ndihmoj ty dhe të gjithë Rruzarianët e mi.

Unë do të dënoj ata që do të të kundërshtojnë ty: do të shkatërrohen; siç ke eksperimentuar dhe më parë tashmë, që shumë kanë vdekur nga një vdekje e keqe.

Por tani ki vëmendjen.

CAPUT IX.

Pars altera Visionis.

*De Monarchicae conflictu Misericordiae cum Justitia, etc.*¹³⁶

NOTA

Sic monet sub finem capitis B. Alanum B. Virgo: “In coelo pax summa; discordia nulla; nec Dei mutatio est: sed humano captui sic repraesentatur diversitas temporum, Legis et Evangelii; Iraeque Dei ad Gratiam versae”.

I. Clavis, aut Vas Misericordiae est Psalterium Mariae: qualis, Genes.¹³⁷24, Hydria Rebeccae, Viatorum refocillatrix de Fonte Matris Misericordiae.

Sic Visionis pars altera docet, docetque in Psalterio deprecari Mala: sicut prior, Bona petere.

Sponsi igitur novelli Visionem illam serenissimam sequitur alia illinc severissima: hinc Misericordissima.

Ecce novum.

SCHEMA PSALTERII.

Instituta jam Aeternorum trium in Coelis Imperiorum Imperatrix, et Regnorum XV Regina Maria erat, eratque suum Misericordiae Imperium auspicatura: faeliciter¹³⁸!

Ter, o¹³⁹ amplius: ecce, parte alia e diverso, *TriaNovaImperia*; inde jam ab homine, orbeque lapso, in orbe usurpata Deo; motu grandi sese movent, ac velut adversum Novam DEI, Deiparaeque Misericordiam insurgunt.

Res ita geri visa fuit.

¹³⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “De Monarchicae Misericordiae conflictu cum Iustitia, etc.”.

¹³⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “Gen.”.

¹³⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “foeliciter”, në realitet fjala latine ekzakte është “feliciter”, siç gjendet në botimin e 1699.

¹³⁹ Në botimin latin të 1691 gjendet: “o, et”.

KAPITULLI IX

Pjesa e dytë e Vizionit.

Konflikti për Mbretërinë, mes Mëshirës dhe Drejtësisë, etj.

SHËNIM.

E Lumja Virgjëra Mari, rreth fundit të Vizionit, kështu do t'i kujtojë të Lumit Alano: “Në Qiell ka paqe absolute, asnjë mosmarrëveshje, asnjë ndryshim i Zotit: por botëkuptimit njerëzor kështu i prezantohet përmbysja e epokave: revolta mes Ligjit dhe Ungjillit, mes Zemërimit të Zotit dhe Hirit”.

I. Rruzarja e Shenjtë e Marisë është Çelësi dhe Vazoja e Mëshirës.

Pikërisht si vazoja e ujit e Rebekës, Rruzarja e Shenjtë u heq etjen udhëtarëve, nga Burimi i Nënës së Mëshirës (Zan. 24).

Kjo është përmbajtja e pjesës së dytë të Vizionit dhe na mëson të largojmë të këqijat, dhe më parë akoma, të kërkojmë të Mirat, përmes Rruzares së Shenjtë.

Atë Vizion të qetë, të patur nga Dhëndri i ri, e ndoqi një tjetër shumë i tmerrshëm, por në fund shumë i mëshirshëm.

Ja Vizioni i ri.

VIZIONI I DYTË I PSALTERIT-RRUZARE.

Maria ishte tashmë vënë Perandoreshë e tre Perandorive të Përvetshme në Qiell dhe Mbretëresha e pesëmbëdhjetë Mbretërive, dhe po themelonte me lumturi Perandorinë e saj të Mëshirës.

Kur ja, nga ana e kundërt, tre Perandori të tjera, tre herë më të mëdha, të njeriut dhe botës së rënë, në botën e rrëmbyer Zotit; me trazira të mëdha afroheshin, dhe dukeshin sikur lindnin kundër Mbretërisë së re të Mëshirës së Zotit dhe Nënës së Hyjit.

Kështu iu duk Dhëndrit të ri që gjërat ndodhën.

DEUS, lapsu Protoplastarum Iratus, velut omissa Clementia, regere subjectum coeptavit in Virga Ferrea Suae *Potentiae, Justitiae, et Veritatis*: nunc, accepta a Filio satisfactione, Placatus, Sui in orbem Imperii frena laxavit *Misericordiae*: cujus per Imperium triplex novum hoc antiquari necesse fuit Vetus usurpatum Imperium trinum.

Itaque Trinum¹⁴⁰, Istius Imperatricis¹⁴¹, *Potentia, Justitia, et Veritas*, habitis velut Comitiis: “*Istam*¹⁴², ajunt, *Dominam Misericordiam Unam omnia regere?*”

Si permittimus, peribimus, peribit Lex de malis cessante Dei Potentia et Justitia contra eosdem: et Veritatis sententia de malorum damnatione.

Ergo: belligerare placet?”

Perplacet cunctis.

Res miranda!

Apparebat Sponso visibilissime, ac si corporis cerneret oculis talia:

I. POTENTIA IMPERI PATERNI.

II. Imperatrix haec ingenti mole movet se; primaque graditur in acie.

REGINAE eam sequuntur QUINAE, truces: 1. *Maledictio*. 2. *Ignorantia*. 3. *Obduratio*. 4. *Inopia*. 5. *Servitus*.

Similes his turbae minaces aderant innumerae, ordine nullo, et multo cum murmure mixtae.

Hincque stabant.

Stabat atque¹⁴³ inde Monarcha Mariae *Misericordia cum POTENTIA*.

Haec Armis freta *Misericordiae, Virtutum; et Meritis Christi, Suis, et Sanctorum, Albis Equis insidentium; illatis in turbam adversam signis felicibus, Venit, Vidit, Vicit*.

Severam illam Paternam Potentiam capit, cum Reginis ejus, et copiis universis.

Omnes giganteae magnitudinis erant, et fortitudinis hactenus invictae.

Ad eas, manibus post terga revinctas, Monarcha Maria sic fatur: “*Dominae potentissimae: justum est, ut Dei Voluntas impleatur, Sapientia perficiatur, Bonitas conservetur*.”

Cum igitur hic placuit Me indignissimam Singulari Gratia Sua dicere Imperatricem Misericordiae, plane necessarium erat, totis a Me viribus Imperium Meum defensari.

¹⁴⁰ Në botimin latin të 1691 gjendet: “Trinuna” (barbarizëm me kuptimin e: “triade?”).

¹⁴¹ Në botimin e 1691 gjendet: “Imperatrix”.

¹⁴² Në botimin e 1691 gjendet: “Itan’aiunt”, fjalë që s’ekziston (ose ndoshta “n”, është gabim shtypi dhe do të ishte: “ita”, domethënë: “kështu thanë”).

¹⁴³ Në botimin e 1691 gjendet: “at”.

Zoti i indinjuar për rënien e Paraardhësve (Adamit dhe Evës), pasi e la mënjanë Mëshirën, filloi të mbajë krijesat me Shkopin e hekurt të Fuqisë, Drejtësisë dhe të së Vërtetës së tij.

Në momentin e favorshëm, Zoti u pajtua me njerëzit, duke mirëpritur Sakrificën e Birit dhe liroi në botë frerët e Perandorisë së Mëshirës; por, për të themeluar këtë Perandori të re të trefishtë të Mëshirës ishte e nevojshme që të shtypej Perandoria e vjetër e trefishtë e rrëmbyer Zotit.

Prandaj tre Mbretëreshat e kësaj Perandoreshe, Fuqia, Drejtësia dhe e Vërteta, të mbledhura thanë: “Sovrania Mëshira udhëheq e vetme çdo gjë? Nëse dorëzohemi, do të vdesim.

Nëse do të shkatërrohet Ligji do të pushojë Fuqia dhe Drejtësia e Zotit mbi të këqijtë, si edhe Vendimi i së Vërtetës për mallkimin e të këqijve.

Duam, pra ta luftojmë”?

Ky propozim u pëlqeu të gjithëve.

Një skenar i mrekullueshëm iu shfaq në mënyrë shumë të qartë Dhëndrit të ri, sikur t’i shihte këto gjëra me sytë e trupit!

U prezantua, atëherë, para syve të Dhëndrit të ri një skenar i pabesueshëm:

I. FUQIA E PERANDORISË SË ATIT

II. Kjo Perandoreshë lëvizte me një sasi të madhe dhe e para përparonte në betejë.

E ndiqnin pesë Mbretëreshat e pabesa: 1. Mallkimi; 2. Padituria; 3. Ashpërsia; 4. Privimi ; 5. Skllavëria.

I ndiqnin të çrregullta dhe me një zhurmë të madhe turma të panumërta, të ngjashme me to në pamje.

Dhe në fund u ndalën aty.

Ishte pra në atë vend, bashkë me Fuqinë, edhe Mbretëresha e Marisë, Mëshira.

Mbretëresha e Mëshirës, duke besuar në Grupet e Mëshirës, domethënë Virtytet dhe në Meritat e Krishtit, të Marisë së Shenjtë dhe të Shenjtërve, që uleshin mbi Kuaj të bardhë, pasi i kishin dërguar kot turmës kundërshtuese, Flamurë të pajtimit, erdhi, pa e iku: bëri të burgosur Fuqinë e rreptë të Atit, bashkë me Mbretëreshat e saj dhe të gjithë ushtritë e tyre.

Ishin të gjitha të një madhësie kolosale dhe të një qëndrese deri atëherë të pathyeshme.

Atyre që i kishin duart e lidhura pas shpine Mbretëresha Mari u tha kështu: “Mbretëresha të fuqishme, është e drejtë që Vullneti i Zotit të përmbushet që Dija të arrijë Përsosmërinë e saj, që Mirësia të ruhet.

Nga momenti që, pra, i pëlqeu Zotit të më quajë, për Hir të posaçëm, Mua, Perandoreshë e padenjë e Mëshirës, ishte shumë e nevojshme që Perandoria ime të mbrohej nga Unë me të gjitha forcat.

Vos ab annis jam retro quater millenis cominatae Misericordiam¹⁴⁴ ab orbe profligastis, solis conclusam Coelis.

Nunc (ita visum Deo) Ego, vestrique omniumque Potens, Autoritate SS. Trinitatis vos absolvo; absolutasque¹⁴⁵ pronuncio.

Simul Misericordiae, Reginasinstituto¹⁴⁶; quin magis¹⁴⁷ restituo regnis.

I. Quare Tu, MALEDICTIO, cede: succede Mea BENEDICTIO in Regno AVE, quod est sine Vae.

II. IGNORANTIA, diu nimium mundo gravis, abscede: succede huc ILLUMINATIO in MARIA[e]Regnum.

III. Tuque OBDURATIO, duras nimis fuge: accede Bona GRATIA, ad Regnum GRATIA[e]dictum.

IV. Vah, FATUITAS¹⁴⁸ gigantea, bonorum hucusque omnium evacuatrix; abscede: Tuque sufficientiae PLENITUDO succede, et Regna in Regno PLENA.

V. SERVITUS dira quid urges? Cede. Accede tu LIBERTAS filiorum Dei, et Regna in Regno DOMINUS.

Audite nunc: quaeque remote Regnis, quaeque promotae, et suffectae regnatis, quique¹⁴⁹ Psaltae Mei Subditi famulamini Christo et Mihi: audite, jura capessite vestra.

Volo, ut Psaltae Mei in vita, in morte, et post mortem, habeant Benedictionem, Illuminationem, Gratiam, Plenitudinem, ac Libertatem: immunesque, securique regnent¹⁵⁰ a¹⁵¹ Maledictione, Caecitate, Obduratione, Inopia, et Servitute.

Quia parent Mihi in Paternae Potentiae iam Misericordiae¹⁵² Regnis dictis: Ave Maria, Gratia, Plena, Dominus”.

II. JUSTITIA IMPERII FILIALIS.

III. Imperatrix haec, cognita Sororis captivitate, in arma ruit, vocatque suas in arma socias Reginas quinas.

Advolant hae saevae, saeviorum cum turba malorum: 1. Peregrinatio; 2. Infamia; 3. Severitas; 4. Immisericordia; 5. Fortunamala.

Conferunt: inferuntque signa infesto in aciem Deiparae Misericordiosissimae Monarchae.

Fit vis; vimque vis melior vincit Mariae, et revinxit Justitiam: capitque ejus copias.

Vulnerata caput ac pedes Justitia, revinctaque manus, sic inquit ad Mariae Misericordiam Dei: “Vulnerasti cor meum, soror mea: sagittae enim tuae acutae: cum carbonibus desolatoriis. Penetrant, incedunt”.

Cui contra Maria clementissima. “Diu dureque nimis in Adae filios es dominata. Finem tibi impero, modumque statuo.

¹⁴⁴ Në tekstin e 1691 gjendet: “dominatae” (mbretëroj), në vend që “cominatae” të botimit të 1847, që nuk ekziston si fjalë, dhe duhet të jetë një gabim shtypi për: “cominatae” (shkatërroj).

¹⁴⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “absolutosque”.

¹⁴⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “instituto”.

¹⁴⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “mage” (ndajfolje e vjetër krahasuese e njëvlefshme me “magis”).

¹⁴⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “FACULTAS” (ndoshta në kuptimin e “lakmi”).

¹⁴⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “quinque” (pesë).

¹⁵⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “regnant”.

¹⁵¹ Në botimin e 1691 gjendet: “ab”.

¹⁵² Në botimin e 1691 gjendet: “misericordis”.

Ju, prej më shumë se katër mijë vitesh, shtyni me kërcënim nga bota Mëshirën, e mbledhur vetëm në Qiell.

Tani (siç iu duk e drejtë Zotit), Unë, Mbretëresha e fuqishme, e juaja dhe e të gjithëve, për Autoritet të Trinisë së Shenjtë, ju shpërndaj dhe ju deklaroj të lira.

Në të njëjtën kohë, ju emëroj Mbretëresha të Mëshirës dhe akoma më shumë ju kthej Mbretëritë.

I. Prandaj, ti Mallkim, largohu: hyr ti, Bekimi im në Mbretërinë e “*Ave*” që është pa “Faj!”.

II. Padituri, tepër gjatë ke rënduar në botë, largohu: hyr ti, Ndriçim, këtu në Mbretërinë e “*Maria*”.

III. Dhe ti Ashpërsi, shumë e ashpër, ik tutje: hyr ti, Hir i mirë, në Mbretërinë e quajtur “*Gratia*”.

IV. Ah, Privim kolosal, që deri tani ke asgjësuar të gjitha gjërat e mira, ik larg: hyr ti, Plotësi derisa të mjaftojë dhe mbretëro në Mbretërinë “*Plena*”.

V. Skllavëri mizore, pse torturon? Zhduk: hyr ti, Liri e bijve të Hyjit, dhe mbretëro në Mbretërinë e “*Dominus*”.

Dëgjoni tani: O Ruzarianët e mi që i shërbeni Krishtit dhe Mua, largoni Mbretëreshat e Fuqisë, bëni të hyjnë Mbretëreshat e Mëshirës dhe mbretëroni mbi Mbretëreshat e nderuara të Mëshirës: dëgjoni, merrni të drejtat tuaja.

Dua që Ruzarianët e mi në jetë, në vdekje dhe pas vdekjes të kenë Bekimin, Ndriçimin, Hirin, Plotësinë dhe Lirinë; dhe të mbretërojnë të paprekur dhe të sigurt nga Mallkimi, Verbëria, Ashpërsia, Varfëria dhe Skllavëria: “Pasi ata më binden mua, në Mbretëritë e Fuqisë së Atit, tani të quajtura të Mëshirës; *Ave, Maria, Gratia, Plena, Dominus*”.

II. DREJTËSIA E PERANDORISË SË BIRIT.

III. Kjo Perandoreshë (Drejtësia), sapo mësoi mbi burgosjen e Motrës (Fuqisë), nxitoi tek armët dhe thirri pesë Mbretëreshat e saj aleate.

Nxituan të pamëshirshmet, bashkë me radhët e të Këqijave të pamëshirshme: 1. Endja; 2. Çnderimi; 3. Ashpërsia; 4. Rreptësia; 5. Fati i keq.

Ata u mblodhën bashkë dhe mbanin simbolet armike të luftës kundër Mbretëreshës së mëshirshme të Nënës së Hyjit.

Ndodhi sulmi dhe mbizotëroi vlera e guximshme e Mbretëreshës së Mëshirës Maria, u fitua Drejtësia dhe u kapën Ushtritë e saj.

Me kokën e plagosur, me duart dhe këmbët e lidhura, Drejtësia i tha kështu Mbretëreshës Mëshirë të Marisë së Shenjtë: “Ke plagosur zemrën time, Motra ime: në fakt, shigjetat e tua majëmprehta dhe me karbonë përflakës hyjnë dhe përhapen”.

Asaj, e mëshirshmjë Mari iu përgjigj: “Shumë gjatë dhe shumë ashpër ke dominuar mbi bijtë e Adamit!

Po stabilizoj fundin, të urdhëroj.

Volo (sic namque divina¹⁵³ placuit Sapientiae Filii): ex hoc imperare Misericordiam volo.

Tua hinc facessant Dominatrices truces.

Et tu:

I. PEREGRINATIO, cessa exules, caeloque extorres abjicere miseros mortales, inque terris peregrinos, et limbo.

Cede: accede Regina mea HOSPITALITAS, capesseque regnum, Tecum.

II. INFAMIA, infanda, infensaque nomini humano, cede: succede FAMA BONA; cape regnum, Benedicta.

III. SEVERITAS, desaevito nunc, abcede Regno: fugasti diu Mediatorem, vel retardasti.

Tu, MEDIATIO, cape regnum, Tu.

IV. IMMISERICORDIA: cede, fuge Regnatu¹⁵⁴, o PIETAS in Regno, InMulieribus.

V. MALA FORTUNA, cede; accede BONA, ad Regnum: EtBenedictus”.

Hic Maria: “Audite Edictum omnes.

Volo, ut in Psalterio Meo Psaltae habeant in Me Triclinio SS. Trinitatis: 1.Hospitalitatem; 2.Famam apud Deum bonam; 3.Mediationem Filii, Meam, et Sanctorum; 4.Pietatem; et 5.Fortunam bonam: vacentque a contrariis omnibus.

Quia parent Mihi in Regnis, Tecum, Benedicta, Tu, In Mulieribus, Et Benedictus”.

III. VERITAS IMPERII SPIRITALIS.

IV. Haec, istis cognitis: in arma se, quinasque socias, regnumque totum injicit; molitur omnia; excogitat nova; vetera exaggerat nova¹⁵⁵: invadit Mariam, pugnat; at expugnatur ab illa, Spiritu Sancto adjuvante; captaque cum suis Tribunali sistitur SS. Trinitatis.

Ubi, Maria sic inquit¹⁵⁶ ab alto: “Haec est, quae filios Adae hactenus Patriae Veritate privavit, tenuitque atra sub Umbra vinctos.

Abstine nunc: et exue imperium.

Et suae quoque cedite Dominatrices: 1.Infructuositas; 2.Infoecunditas; 3.Paupertas; 4.Captivitas; 5.Morsmala.

Regnis hisce nostris abscedite dictis: Fructu, Ventris, Tui, Jesus, Christus.

In haec vero succedite felices vos Reginae, Spiritus Sancti: 1.Fructuositas; 2. Foecunditas; 3.Abundantia; 4.Libertas; 5.Sanitas et Vitabeata.

Volo, ut Psaltae Mei hisce gaudeant: careant contrariis

¹⁵³ Në botimin e 1691 gjendet: “divinae”.

¹⁵⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “tua”.

¹⁵⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “nova”.

¹⁵⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “infit” (filloi të flasë).

E dua, kështu në fakt, i pëlqeu Dijes Hyjnore të Birit: prandaj, dëshiroj që të mbretërojë Mëshira.

Tani e tutje, Mbizotërueset e tua mizore të sillen në këtë mënyrë:

I. Dhe, ti, Endacake, pusho së larguari poshtë Qiellit, të mjerët e vdekshëm të mërguar dhe refugjatë në tokat e shtegtimit dhe në Limbo.

Largohu: afrohu Mbretëresha ime Mikpritëse dhe merr Mbretërinë “*Tecum*”.

II. Çnderim i turpshëm dhe kundërshtar i emrit të njeriut: Ik! Hyr, ti Famë e mirë dhe merr Mbretërinë : “*Benedicta*”.

III. Ashpërsi, deri tani ke goditur mizorisht: Largohu nga Mbretëria: për një kohë të gjatë ke refuzuar dhe ke ndaluar Ndërmjetësin.

Ti, Ndërmjetëse merr Mbretërinë “*Tu*”.

IV. Rreptësi, ik, shko, mbretëro ti o Mëshirë në Mbretërinë “*in Mulieribus*”.

V. Fat i keq, ik: afrohu, o Fat i mirë, në Mbretërinë “*Et Benedictus*”.

Dhe Maria shtoi: Dëgjoni të gjithë ju, Dekretin tim.

Dua që Rruzarianët të kenë tek Unë Magazinieren e Trinisë së Shenjtë, përmes: 1. Mikpritjes; 2. Famës së mirë përpara Zotit; 3. Ndërmjetësimit tim, të Birit dhe të Shenjtërve; 4. Dhembshurisë; 5. Fatit të mirë; dhe të jenë të lirë nga të gjitha gjërat e kundërta atyre, sepse më binden mua në Mbretëritë e mia: *Tecum, Benedicta, Tu, in Mulieribus, et Benedictus*”.

III. E VËRTETA E PERANDOSRISË SË SHPIRTIT TË SHENJTË

IV. E Vërteta, pasi njohu këto gjëra u hodh në betejë, bashkë me pesë Aleatet dhe Mbretëritë e tyre: përgatiti çdo gjë, sajoi plane të reja, u shtoi plane të reja atyre të vjetërve.

U fut me forcë dhe luftoi kundër Mëshirës së Shenjtes Mari, por me ndihmën e Shpirtit të Shenjtë, u fitua nga Mbretëresha Mëshirë dhe e kapur bashkë me të sajët u dërgua në Gjykatën e Trinisë së Shenjtë.

Aty, Maria tha kështu nga lart: “Ajo është ajo që deri tani i ka privuar nga e Vërteta bijtë e babait tonë Adam dhe i ka mbajtur të lidhur në hijen e zyrtë: tërhiquni tani dhe braktis Perandorinë.

Largohuni edhe ju, Mbretëreshat e saj: 1. Pafrytshmëria; 2. Steriliteti; 3. Mjerimi; 4. Burgimi; 5. Vdekja e keqe.

Tërhiquni nga këto Mbretëritë tona, të quajtura: *Fructus, Ventris, Tui, Iesus, Christus*.

Dhe në vend të tyre hyni ju, Mbretëresha të begatshme të Shpirtit të Shenjtë: 1. Frytshmëri; 2. Pjellori; 3. Bollëk; 4. Liri; 5. Shëndet dhe Jetë e lumtur.

Dua që Rruzarianët e mi të përfitojnë nga këto gjëra dhe të jenë imunë ndaj gjërave të kundërta me to”.

CATASTROPHA.

V. SS. Trinitas tanti spectatrix conflictus, ab¹⁵⁷ Potentia, Justitia, Veritate captivis implorata, respondet: *“Filiae charissimae: Mea vos inter filia PAX, esto arbitria.*

Ipsam audite”.

Hic stabat pulcherrima Pax, et ait: *“Detur cuique quod suum est: et fiet Pax in virtute tua.*

O ter, SS. Trinitas, Geminam decerno Sententiam.

Priorem: MARIA Sibi optimam partem elegit, quae est, Misericordiae, in Regnis XV.

Quare quicumque in Psalterio Christi seu Mariae hisce fideliter in XV Regnis deservierint hi caeterarum esse jam devinctarum sub imperio non debent obnoxii: sed in solius Mariae Monarchia gaudere beati”.

Annuit Omnipotens, ratumque jussit: totaque coeli Curia acclamavit.

Rursum mox voce terribili, Pax proclamat alteram sententiae partem pro captivis: “Dominentur porro Potentia, Justitia, et Veritas: verum super eos durum jugum suum imponant, qui Misericordiae Regnis sub signo Psalterii Christi, aut Mariae subesse recusant; idque vel ex contemptu, superbiae vel accidia¹⁵⁸ neglectu, aut alio quo vitio suo”.

Ad haec SS. Trinitas ajebat: “FIAT ET AETERNUM sic Fiat”.

Voxque Coelitem una conclamabat: “Fiat Fiat. Amen, Amen”.

VERITAS subridens sibjicit¹⁵⁹:

VI. *“Certe, o ter beata Maria, Imperatrix dignissima: Regnum Tuum erit minimum: nostrum maximum.*

Quia pars minor dabit se sub signa Psalterii orandi, portandi, propagandi.

Arcta enim Via est, quae ducit ad Coelum, et pauci intrant per eam.

Pars potior nostro sub jugo gemet, serviet, luet, aeternumque luet”.

¹⁵⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “a”.

¹⁵⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “Acediae”.

¹⁵⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “subiciit” (shtoi).

PËRMBYLLJA

V. Trinia e Shenjtë, e pranishme në një konflikt kaq të madh, e lutur nga Fuqia, nga Drejtësia dhe nga e Vërteta që ishin të burgosura, u përgjigj: “Bija të shtrenjta, Bija ime Paqja qoftë albiter mes jush. Dëgjojeni”!

Ishte atje Paqja e bukur dhe tha: “T’i jepet secilës çfarë është e saj dhe çfarë i përket dhe të bëhet Paqe mes Radhëve tuaja.

O tre herë Trini e Shenjtë, Unë vendos një sentencë të dyfishtë.

E para është: Maria ka zgjedhur për Vete pjesën më të mirë në pesëmbëdhjetë Mbretëritë, që është Mëshira.

Prandaj, gjithkush në Rruzaren e Shenjtë të Krishtit e të Marisë, do t’i shërbejë besnikërisht atyre në pesëmbëdhjetë Mbretëritë, ata nuk duhet t’u nënshtrohen Perandorisë së Mbretërëshave të tjera, tashmë të mundura: por do të gëzojnë të lumtur në Mbretërinë ekskluzive të Marisë”.

I Plotfuqishmi pohoi dhe bëri që kjo të aprovohej, dhe gjithë Trupi Qiellor duartrokiti.

Pastaj, përsëri, me zë të tmerrshëm, Paqja shpalli pjesën e dytë të sentencës për të burgosurit.

Përsa u takon atyre, Fuqia, Drejtësia dhe e Vërteta të ushtrojnë zotërimin e tyre: por të vendosin zgjedhën e ashpër mbi ata që në Mbretëritë e Mëshirës refuzojnë të jenë të nënshtroar ndaj flamurit të Rruzares së Shenjtë të Krishtit e të Marisë; dhe ky refuzim do të jetë ose për përçmim e krenari, ose për neglizhencë të përtacisë, ose për ndonjë mëkat tjetër të tyrin”.

Këtyre gjërave Trinia e Shenjtë u shtoi: “U bëftë kështu dhe kështu le të jetë në përjetësi”.

Kori i Engjëjve së bashku shpalli: “Kështu u bëftë, kështu le të jetë. Amen, Amen”.

E Vërteta duke buzëqeshur shtoi:

VI. Sigurisht o tre herë e Lumja Mari, Perandoreshë e denjë, Mbretëria jote do të jetë shumë e vogël, e jona shumë e madhe.

Sepse një pjesë shumë e vogël do të përkulet nën flamurin e të luturit, të të mbajturit dhe të përhapjes së Rruzares së Shenjtë.

E ngushtë është, në fakt, rruga që të çon në Qiell dhe pak do të hyjnë nëpërmjet saj.

Pjesa më e madhe ankohet, është e skllavëruar, pastrohet nën zgjedhën tonë dhe ky pastrim është i pandërprerë”.

CAUTELAE ADMONITIO.

Denique ad Sponsum versa Suum Diva Maxima sic monet: *“Cave, putes, in coelis bella geri, seri discordias.*

Cave sic putes.

Pax ibi infinita est.

Verum tua, hominumque te docendorum causa, haec quasi gesta vidisti, ut factam ab ira in Gratiam mutatione quasi Dei, et Psalterii gratiam praedices ad hominum captam”.

Dixit, simul osculum ei affixit, et Ubera sugenda praebuit in signum veritatis.

Tantoque delibutus¹⁶⁰ gaudio exundavit; ut ad humana terrenaque omnia sibi videretur stomachari.

Sic ille Sponsus redditus humanis, et homini suo, verissime intellexit, viso isti conforme illud esse, quod in Assumptione canit Ecclesia: *Hodie Maria caelos ascendit, GAUDETE: quia cum Christo REGNAT in aeternum.*

CAPUT X.

De Angelicae Salutationis Excellentis Sponso Mariae revelatis¹⁶¹ ab Jesu.

Vidit: audivit Novellus Mariae Sponsus immeritus; ut sequitur: Jesus ait Matri: *“Dulcissima Mater Sponsa: perplacet, Te in Angelica Salutatione laudari.*

Ideo in hac praeconia, Tuae Dignitatis contenta, Sponso revelare Tuo placet”.

Ad quem versus ait: *“Fili mi: visibiliter apparens tibi, pando; quid Matri Dei¹⁶² offers nescius; cum AVE dicis et devotius¹⁶³”.*

Sponsus: *“O cordium Amor, et Gaudium Dulcissime JESU: de Tua summa gratia et pietate, qua me indignissimum peccatorem¹⁶⁴ dignatus es visitare, gratias, non, ut debeo, refero, sed ut valeo: simul humillime rogo; doce quae nescio”.*

JESUS: *“Fili mi: audi per similia mundi magnalia, quae in Matre DEI sunt excellentiae¹⁶⁵”.*

¹⁶⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “delibitus”, por është gaim shtypi për: “delibutus”, si në botimin e 1847.

¹⁶¹ Në botimin e 1691 gjendet: “revelationis”.

¹⁶² Në botimin e 1691 gjendet: “meae” (e imja).

¹⁶³ Në botimin e 1691 gjendet: “devotus” (i devotshëm).

¹⁶⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “peccatorum” (e mëkatarëve).

¹⁶⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “Excellentia” (gradës maksimale).

NJOFTIM

Në fund, duke u drejtuar drejt Dhëndrit të saj të ri, Shenjtja e madhe e paralajmëroi kështu: “Ki kujdes e mos beso se në Qiell bëhen luftëra dhe mbillen mosmarrëveshje.

Ki kujdes të mos besosh këtë.

Këtu Paqja është e pafund.

Si mësim për ty dhe për njerëzit i shikove realisht këto gjëra, siç ndodhi kalimi nga Zemërimi i Zotit tek Hiri, që t’u shpallësh njerëzve atë që ke marrë mbi Rruzaren e Shenjtë”.

Tha dhe në të njëjtën kohë i dha një Puthje, dhe i dha të pijë Qumështin e saj të Virgjër, si konfirmim të Vërtetësisë së Vizionit.

Dhe pasi u ushqye, u tejmbush me një gëzim kaq të madh, sa i dukej të ishte i neveritur nga të gjitha gjërat njerëzore dhe tokësore. Kështu Dhëndri i ri, i kthyer drejt gjërave njerëzore dhe njerëzimit të tij, kuptoi pra se ai Vizion ishte në përshtatje me atë që Kisha këndon në Ngjitjen: “Sot Maria ngjitet në Qiell, gëzohuni: pasi me Krishtin mbretëron në përjetësi”.

KAPITULLI X

Vlerat e çmuara të të Të falemi Mari, të zbuluara nga Jezusi Dhëndrit të ri të Marisë.

Dhëndri i ri i Marisë, i padenjë për këtë Hir, shikoi dhe dëgjoji sipas kësaj që ndjek, që Jezusi i tha Marisë: Nënë e ëmbël Nuse, më pëlqen shumë që Ti të lavdërohesh në Të falemi Mari.

Për këtë, më pëlqen t’i zbuloj Dhëndrit tënd të ri, lavdet e Dinjitetit tënd, të përmbajtura në Të falemi Mari.

Jezusi, duke iu drejtuar Dhëndrit të ri të Marisë tha: “Biri im, të jam shfaqur në Vizion për të të thënë se çfarë, pa e ditur, i ofron Nënës së Hyjit, kur i thua me shumë devotshmëri, Të falemi Mari”.

Dhëndri iu përgjigj: “O Dashuri dhe Gëzim i zemrave, i ëmbli Jezus: për Hirin tënd maksimal dhe Dhembshurinë, me të cilën Ti ke denjuar të më bësh vizitë mua, të padenjit mëkatar, të falenderoj jo aq sa do të duhej, por siç mundem: të lutem, atëherë, në mënyrë shumë të përulur: më mëso gjërat që nuk njoh”.

Dhe Jezusi tha: “Biri im, dëgjo përmes madhësive të ngjashme të botës, se cilat vlera të çmuara zotëron Nëna e Hyjit.

LXXII EXCELLENTIAE SALUTATIONIS ANGELICAE¹⁶⁶.

I. PSALTERIUM.

*Quinquagena Prima*¹⁶⁷.

“1. Ea est *Paradisus*: in quo Novus Adam et Eva, Christus et Maria, sunt ad regenerationem hominum positi. Bern[ardus].

2. Est ea *Coelumsidereum*, stellis Virtutum, Gratiarum, Scientiarum et Meritorum¹⁶⁸. Aug[ustinus].

3. Est *Solmundi* ornatum¹⁶⁹, quo is regitur, illuminatur, incalescit igne castitatis. Ansel[mus].

4. Est *FonsVitae* in Ecclesia, quo lavantur scelerati, sanantur infirmi, potentur¹⁷⁰ sitibundi, scientiarum horti rigantur. Aug[ustinus].

5. Est *Arborvitae*, suscitans mortuos: sanans infirmos, conservans vivos. Hieron[ymus]”.

II. *Quinquagena*.

“6. Est *Arborscientiae boniet mali*, cujus gustu docentur mei bona facere, fugere mala. Ans[elmus].

7. Est *Hortus moenitatis* cum virtutum floribus, e quibus unguenta conficere est in salutem vivis et defunctis. Ans[elmus].

8. Est *Minera Metallorum*, ad meos ditandos et armandos, depellendis hostibus. Alber[tus Magnus].

9. Est *Lapifudina*¹⁷¹ Gemmarum, id est virtutum, ad coronandas animas. Aug[ustinus]¹⁷².

10. Est *Stellamaris*, in mundi fluctibus, et peccatorum tenebris, qua dirigamur et illuminemur, ut portum intremus. Bern[ardus].”

III. *Quinquagena*.

“11. Est *Corona Glorae*, constans Gemmis Meritorum, et Auro Charitatis: qua Mater Mea Coronatur, quoties Salutatur. Aug[ustinus].

12. Est *Vestis Regia* Mariae, qua peccatores conteguntur, ornantur justii. Bern[ardus].

13. Est *Castrum Trinitatis* Sidereum, non lapideum. Bern[ardus].

14. Est *Viridarium moenitatis* cum fructibus gratiae et virtutum.

In eo Columba Spir[itus] Sanct[i] requiescit, pul[l]ius gratiarum enutrit: philomela solatii spiritalis meditat: fragrat fama et virtus. Bern[ardus].

¹⁶⁶ Në inkunabulin e 1498, ky kapitull mbi: “Shtatëdhjetë e dy vlerat e çmuara të Të falemi Mari”, është nga fq. 034 kol. a, tek fq. 043 kol. b: megjithëse i njëjti titull dhe e njëjta përmbajtje, P. A. Coppenstein o.p. vendos lavdet e Marisë (nga ku lindin Litanitë e Rruzares së Shenjtë), në mënyrë të ndryshme, duke i përdorur si shembuj të mundshëm të Mistereve të Rruzares.

¹⁶⁷ Në botimin e 1691 mungon: “Quinquagena prima”.

¹⁶⁸ Në botimin e 1691 është: “Meritorum ornatum” (zbukuroj).

¹⁶⁹ Në botimin e 1691 mungon: “ornatum”.

¹⁷⁰ Në botimin e 1691 është: “potantur” (e njëjta domethënie).

¹⁷¹ Në botimin e 1691 gjendet: “lapifodina” (e njëjta domethënie).

¹⁷² Në botimin e 1691 gjendet: “Bern[ardus]”.

SHTATËDHJETË E DY VLERAT E ÇMUARA TË TË FALEMI MARI

RRUZARJA E PARË

Pesëdhjetëshja e parë

1. "Të falemi Mari është *Parajsa*, në të cilën të rinjtë Adam dhe Eva, Krishti e Maria, janë vendosur për rilindjen e njerëzve (Shën Bernardi).
2. Të falemi Mari është *Qielli* i shndritshëm i Yjeve të Virtyteve, të Hireve, të Shkencave dhe të Meritave (Shën Agostini).
3. Të falemi Mari është *Dielli* që stolis botën, nga i cili ajo është udhëhequr, është ndriçuar dhe ngrohur nga rrezet e dëlirësisë (Shën Anselmi).
4. Të falemi Mari është *Burimi i Jetës në Kishë*, në të cilin lahen mëkatarët, shërohen të sëmurët, shuajnë etjen të eturit, ujiten kopshtet e shkencave (Shën Agostini).
5. Të falemi Mari është *Pema e Jetës*, që ringjall të vdekurit, shëron të sëmurët, ruan të gjallët (Shën Jeronimi)".

Pesëdhjetëshja e dytë

6. "Të falemi Mari është *Pema e Njohjes të së Mirës dhe të së Keqes*, shijimi i së cilës më mëson të bëj të Mirën dhe t'i shmangem së Keqes (Shën Anselmi).
7. Të falemi Mari është *Kopshti i pëlqimit*, me Lule e virtyte, nga të cilat është e mundur të realizohet balsami për shpëtimin e të gjallëve dhe pomada për të vdekurit (Shën Anselmi).
8. Të falemi Mari është *Miniera e Metaleve* për të pasuruar dhe mbrojtur të mitë, dhe për të larguar armiqtë (Shën Alberti i Madh).
9. Të falemi Mari është *Miniera e Gurëve të çmuar*, domethënë e Virtyteve për të kurorëzuar shpirtrat (Shën Agostini).
10. Të falemi Mari është *Ylli i detit*, mes dallgëve të botës dhe errësirave të mëkateve, nga i cili jemi udhëhequr e ndriçuar deri kur të hyjmë në Port (Shën Bernardi).

Pesëdhjetëshja e tretë

11. Të falemi Mari është *Kurora e Lavdisë*, e bërë me Gurët e Meritave dhe nga Ari i Dashurisë, nga i cili Nëna Ime Kurorëzohet, aq herë sa përshëndetet (Shën Agostini).
12. Të falemi Mari është *Veshja mbretërore* e Marisë, me të cilën janë mbuluar mëkatarët dhe janë stolisur të drejtët (Shën Bernardi).
13. Të falemi Mari është *Kështjella qiellore*, jo me gurë, e Trinisë së Shenjtë (Shën Bernardi).
14. Të falemi Mari është *Pemëtorja e pëlqimit*, me Fryte të Hirit dhe të Virtyteve: në të pushon Pëllumbi i Shpirtit të Shenjtë, ushqehet zogu i hireve, mediton bilbili i ngushëllimit shpirtëror dhe nuhatet aroma e famës së mirë dhe e virtyteve (Shën Bernardi).

15. Est *CivitasGemmisAuroqueconstructa Militantis Ecclesiae.* Bernard[us].”

II. PSALTER[IUM].

I. Quinquagena.

“16. Ave est *TemplumSalomonis*, in quo Hostiae, Vota, Sacramenta Deo offeruntur, peccata delentur, tribulationes pelluntur, auxilia impetrantur Sanctorum; melodiae Beatorum audiuntur; Dei Filius incarnatur. Aug[ustinus].

17. Ave est *VitisEngaddi*, quae Balsamum mundo protulit, quo sanantur aegri, illuminantur caeci, vivi utuntur, et mortui ununtur. Aug[ustinus].

18. Est *ScalaetStellaJacob*, qua itur, rediturque Caelo. Hieron[ymus].

19. *Arca*¹⁷³*Testamenti*, in qua sunt Tabulae Legis Sapientiae Divinae, et Manna Consolationis. Bern[ardus].

20. Est *ArcaNoè*, qua mundus a peccatorum diluvio liberatur, et ab inundatione tribulationum protegatur Ansel[mus].”

II. Quinquagena.

“21. Ave est *IrisClementiae*, dantis veniam superbiae, auro avaritiae, virori vanae laetitiae, inconstantiae etc. Aug[ustinus].

22. Est *MonsDei*, quo terrena deseruntur, cor surgit, Sodomaeum incendium effugitur. Hieron[ymus].

23. Est *Campus SeminumVirtutum*. Basil[ium].

24. Est *Organum* laetificandis Coelis: *Cythara* excitandae in Ecclesia laetitiae, *Symphonia* peccatis fugandis. Amb[rosius]; Beda.

25. Est *Sylvasolitariae devotionis*: ubi ferae sub iugo stant poenitentiae, cursuque veloci fugiunt mundum. Damasc[enus].”

III. Quinquagena.

“26. Ave est *Pratumamoenitatis*, in quo pascuntur Greges Christi. Ansel[mus].

27. Est *FlumenSuavitatis, Fertilitatis*, quo Ecclesiae terra fovetur, rigatur. Basil[ius].

28. Est *MareDivitiarum*; absque procellis, quo tute itur ad Astra. Albert[us].

¹⁷³ Në botimin e 1691 gjendet: “Est Arca”.

15. Të falemi Mari është *Qyteti i ndërtuar me Gurët e çmuar dhe me Arin e Kishës në ecje (Shën Bernardi)*”.

RRUZARJA E DYTË

Pesëdhjetëshja e parë

16. ”Të falemi Mari është *Tempulli i Solomonit*, në të cilin i janë ofruar Zotit Viktima, Betime, Sakramente, fshihen mëkatet, largohen mundimet, fitohen Ndhimat e Shenjtërve, dëgjohen Meloditë e të Lumëve, është mishëruar Biri i Hyjit (Shën Agostini).

17. Të falemi Mari është *Vreshta e Engadit*, që i ka ofruar botës Balsamin, me të cilin janë shëruar të sëmurët, janë ndriçuar të verbrit, e përdorin të gjallët dhe lyhen të vdekurit (Shën Agostini).

18. Të falemi Mari është *Shkalla dhe Ylli i Jakobit*, me të cilën ngjitesh dhe shkon në Qiell (Shën Jeronimi).

19. Të falemi Mari është *Arka e Aleancës*, në të cilën janë Pllakat e Ligjeve të Dijes së Zotit dhe Mana e Ngushëllimit (Shën Bernardi).

20. Të falemi Mari është *Arka e Noes*, me të cilën bota u lirua nga rrebeshi i mëkateve dhe u mbrojt nga përmbytja e vuajtjeve (Shën Anselmi)”.

Pesëdhjetëshja e dytë

21. “Të falemi Mari është, *Ylberi i Mëshirës* që i dhuron faljen krenarisë, kopracisë, haresë rinore mendjehetë, ndryshueshmërisë, etj. (Shën Agostini).

22. Të falemi Mari është *Mali i Zotit*, mbi të cilin ndahesh nga gjërat tokësore, rilind zemra, i shpëton zjarrit të Sodomës (Shën Jeronimi).

23. Të falemi Mari është *Fusha e farave të Virtyteve* (Shën Bazili).

24. Të falemi Mari është *Organoja* për të lehtësuar Qiellin; Cetra e gëzimit për të ngritur Kishën; Melodia për të larguar mëkatet (Shën Ambrozi, Shën Beda).

25. Të falemi Mari është *Pylli i lutjes së vetmuar*, ku instinktët janë nën zgjedhën e pendimit dhe me hap të shpejtë i shmangen botës” (Shën Xhovani Damasceno)”.

Pesëdhjetëshja e tretë

26. “Të falemi Mari është *Livadhi i pëlqimit*, në të cilin kullosin Tufat e Krishtit (Shën Anselmi).

27. Të falemi Mari është *Lumi i Butësisë dhe i Pjellorisë*, nga i cili ushqehet dhe ujitet Toka e Kishës (Shën Bazili).

28. Të falemi Mari është *Deti i Pasurive*, pa stuhi, përmes të cilit shkohet me siguri në Lavdi (Shën Alberty i Madh).

29. Est *DomusethospitiumTrinitatis, et Triclinium*. Ric[hardus] de S[ancto] Vic[tore].

30. Est *Stateraoperumhumanorum*. Damas[cenus].”

III. PSALTER[IUM].

I. Quinquagena.

“31. Ave est *Bibliothescientiarum* divin[arum] et hum[anarum]. Amb[rosius].

32. Est *Gazophyl[acium] thesaurorum Dei*: unde Bona Coeli, Christi, etc., egenis nobis dispensantur. Damasc[enus].

33. Est *Fabricamundi* reparati. Aug[ustinus].

34. Est *Vallis*, qua humilitatem reperimus. Hayimo[n].

35. Est *HorreumMisericordiae*, e quo animae nutriuntur.”

II. Quinquagena.

“36. Est *Altare Dei Viventis, nostrae*¹⁷⁴*Requies*. Orig[enes].

37. Est *Thymiama sanctae fragrantiae*; cum quo opera nostra offerimus in odorem suavitatis. Bed[a].

38. Est *LiberVitaeJustorum*. Damasc[enus].

39. Est *ViaCoeli*, qua ad Patriam, etPatrimonium pervenitur. Ansel[mus].

40. Est *Scutum*, quo ignea tela nequissimi extinguuntur; vincuntur adversa. Bern[ardus].”

III. Quinquagena.

“41. Ave est *Arcus, etSagitta* hostibus vulnerandis, ut ad Triumphum Imperatoris perveniatur. Bas[ilius].

42. Est *CamisiaCastitatis, Velum Honestatis, Zona Dignitatis, Annulus Coelestis Desponsationis*.

43. Est *SertumFlorum, Beatis Coronandis*. Aug[ustinus].

44. Est *JanuaCoeli*, salvandis animabus. Alber[tus Magnus].

45. Est *Clibanus*, ubi *Cibus*¹⁷⁵ est *Panis Angelorum, Dans vitam mundo*. Bern[ardus].”

¹⁷⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “e jona”.

¹⁷⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “caetus”, që nuk ekziston si fjalë, dhe nëse do të ishte “coetus”, do të thoshte “bashkim”.

29. Të falemi Mari është *Shtëpia, Hoteli dhe Magazina e Trinisë së Shenjtë* (Shën Ricardo i Shën Vittore).

30. Të falemi Mari është *Peshorja e veprave njerëzore*” (Shën Xhovanni Damasceno)”.

RRUZARJA E TRETË

Pesëdhjetëshja e parë

31. Të falemi Mari është *Biblioteka e shkencave hyjnore dhe njerëzore* (Shën Ambrozi).

32. Të falemi Mari është *Dhoma e Thesareve të Zotit*, nga e cila të Mirat e Qiellit, të Krishtit, etj., na shpërndahen ne nevojtarëve (Shën Xhovani Damasceno).

33. Të falemi Mari është *Kantieri* i botës së shëlbuar (Shën Agostini).

34. Të falemi Mari është *Lugina*, në të cilën gjejmë përlulesinë (Aimone).

35. Të falemi Mari është *Hambari i Mëshirës*, nga i cili ushqehen shpirtrat”.

Pesëdhjetëshja e dytë

36. “Të falemi Mari është *Altari* i Zotit të gjallë, Pushimi ynë (Origjeni).

37. Të falemi Mari është *Parfumi* me aromë të këndshme, bashkë me të cilin ofrojmë veprat tona me aromë të butë (Shën Beda).

38. Të falemi Mari është *Libri i Jetës* së të Drejtëve (Shën Xhovani Damasceno).

39. Të falemi Mari është *Rruga e Qiellit*, nëpër të cilën arrihet në Atdheun e në Shpërblimin (Shën Anselmi).

40. Të falemi Mari është *Mburoja*, me të cilën shuhen shigjetat e zjarra të të ligjve; fitohen fatkeqësitë (Shën Bernardi)”.

Pesëdhjetëshja e tretë

41. “Të falemi Mari është *Harku dhe Shigjeta* për të shpërndarë armiqtë, derisa të arrihet në Triumfin e Perandorit (Shën Bazili).

42. Të falemi Mari është *Këmisha e Dëlirësisë, Velloja e Ndershmërisë, Rripi i Dinjitetit, Unaza e Martesës Qiellore*.

43. Të falemi Mari është *Kurora e Luleve* për të kurorëzuar të Lumët (Shën Agostini).

44. Të falemi Mari është *Porta e Qiellit* për të shpëtuar shpirtrat (Shën Alberti i Madh).

45. Të falemi Mari është *Furra*, nga e cila del jashtë Buka e Engjëjve, Ushqimi që jep i Jetën botës (Shën Bernardi)”.

IV. PSALTER[IUM].

I. Quinquagena.

“46. Ave est *Murus, et Seps Civitatis* contra hostes. Ans[elmus].

47. Est *Nubes Rorida*, unde mundus rigatur, floret, fructificat. Aug[ustinus].

48. Est *Apotheca Charismatum*, morbis medendis. Bern[ardus].

49. Est *Speculum Puritatis*, in quo Aetherea contemplamur. Ans[elmus].

50. Est *Microcosmus*, quo exterior microcosmus¹⁷⁶ est reformatus”.

II. Quinquagena.

“51. Ave est *Vas Potentiae Patris, Sapientiae Filii, Bonitatis Spir[itus] Sanct[i]*. Bern[ardus].

52. Est *Seraphina Civitas Beatorum*. Augustin[us].

53. Est *Justitiae Thronus* thronorum Sanctorum, ad quem Pax facta est. Estque *Dominium dominationum*. Bas[ilius].

54. Est *Potentia potestatum*, contra potestates tenebrarum. Petr[us] Damian[us].

55. Est *Directorium principatum*, quoad Coelum ducimur. Blesens[is]”.

III. Quinquagena.

“56. Ave est *Providentia maxima*, qua Provinciae¹⁷⁷, ad magna bona disponuntur. Aug[ustinus].

57. Est quasi *Inspiratio prima Angelorum* pro Humanitate Christi exaltanda, contra Luciferi superbiam. Bern[ardus].

58. Est *Spes prima*¹⁷⁸ *Patriarcharum*, conferens ad Incarnationem. Aug[ustinus].

59. Est *Regina Prophetarum*: ad quam causae Prophetiae sunt ordinatae. Hieron[ymus].

60. *Fides*¹⁷⁹ *Apostolorum*, qua mira sunt operati. Amb[rosius]”.

¹⁷⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “macrocosmus” (makrokozmosi).

¹⁷⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “Providentiae” (të Provanisë).

¹⁷⁸ Nell’edizione del 1691 manca: “prima”.

¹⁷⁹ Nell’edizione del 1691 si ha: “Est Fides”.

RRUZARJA E KATËRT
Pesëdhjetëshja e parë

46. “Të falemi Mari është *Muri dhe Gardhi* i rrethuar i qytetit, kundër armiqve (Shën Anselmi).

47. Të falemi Mari është *Reja e mbushur me ujë*, nga e cila bota ujitet derisa të lulëzojë dhe të japë fryte (Shën Agostini).

48. Të falemi Mari është *Magazina e Karizmave* për të shëruar nga të këqijat (Shën Bernardi).

49. Të falemi Mari është *Pasqyra e Pastërtisë*, në të cilën sodisim Realitetet e Qiellit (Shën Anselmi)

50. Të falemi Mari është *Bota* që ka shëlbuar botën e dukshme”.

Pesëdhjetëshja e dytë

51. “Të falemi Mari është *Vazoja e Fuqisë së Atit, të Dijes së Birit, të Mirësisë së Shpirtit të Shenjtë* (Shën Bernardi).

52. Të falemi Mari është *Qyteti serafik* i të Lumëve (Shën Agostini).

53. Të falemi Mari është *Froni i froneve* të Drejtësisë së Shenjtërve, pranë të cilit ka ardhur Paqja; Të falemi Mari është edhe Sundimi i sundimeve (Shën Bazili)

54. Të falemi Mari është *Fuqia e autoritetit* kundër fuqisë së errësirës (Shën Pier Damiani)

55. Të falemi Mari është *Lejekalimi i principatave*, me të cilin përcillemi në Qiell (Blesense)”.

Pesëdhjetëshja e tretë

56. “Të falemi Mari është *Provania maksimale*, përmes së cilës gëzohen shumë të mira (Shën Alberti i Madh)

57. Të falemi Mari është *Himni i parë i engjëjve* për të lartësuar Njerëzimin e Krishtit kundër krenarisë së Luciferit (Shën Bernardi).

58. Të falemi Mari është *Shpresa e parë e patriarkëve* për t’iu afruar Mishërimit (Shën Agostini).

59. Të falemi Mari është *Mbretëresha e profetëve*; shkakut të së cilës i janë drejtuar të gjitha Profecitë (Shën Jeronimi).

60. Të falemi Mari është *Feja e apostujve*, përmes së cilës u bënë gjëra të mrekullueshme (Shën Ambrozi)”.

V. PSALTERII.

I. Quinquagena.

“61. Ave est *MartyrumFortitudo*, quacunqta devicerunt supplicia. Albert[us].

62. Est *Doctorum*¹⁸⁰*Scientia*: per quam se regulant et judicant. Dion[isi]us].

63. Est *PotestasPontificum*, quam super Ecclesiae Sacramenta acceperunt: quatenus Incarnationem continet. Albert[us].

64. Est *ConfessorumPerseverantia*, in tribulationibus, dum ad Regnum pertingerent. Raban[us].

65. Est *VitaReligiosorum*, qua mundo moriuntur conformiores Deo. Cassiod[orus]”.

II. Quinquagena.

“66. Ave est *GloriaSacerdotum*: per quam acceperunt in Corpus Domini veram et mysticam potestatem. Beda.

67. Est *PuritasVirginum*, qua Deo desponsantur, voluptates respuunt caeteras, angelice conversantes. Hieron[ymus].

68. Est *MundiPrincipiumetRegula*, qua ad pauperes, divites, et¹⁸¹ nobiles mensurare discitur. Bern[ardus].

69. Est *Tolerantiapoenitentium*, per eam enim innumeri poenitentias peregerunt, et salvati sunt. August[inus].

70. Est *Auxiliatrixincipientium*.

71. Est *Roburproficientium*.

72. Est *Contemplatioperfectorum*”.

Sponsus, cessante JESU, supplex agit gratias pro his cunctis; fateturque, vidisse JESUM, esse tanti, ut pro eo sit martyrium continuum usque ad Iudicii diem non defugiendum.

Speciales agit gratias dicendi JESU: quod eadem illa S. Iacobus Major olim revelarit S. Dominico, quando in Hispania pene ad mortem usque decumbebat: verum ea ex revelatione sic fuit spiritu, et corpore recreatus, ut protinus convaluerit.

¹⁸⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “Datorum” (dhurata).

¹⁸¹ Në botimin e 1691 mungon: “et”.

RRUZARJA E PESTË

Pesëdhjetëshja e parë

61. “Të falemi Mari është *Fortesa e martirëve*, me të cilën ata fituan mbi të gjitha torturat (Shën Alberty i Madh).

62. Të falemi Mari është *Shkenca e doktorëve*, me të cilën ata bënë dallimin dhe gjyquan (Shën Dionixhi).

63. Të falemi Mari është *Autoriteti i Etërve të Shenjtë*, që ata morën mbi Sakramentet e Kishës, për të mbajtur gjallë Mishërimin (Shën Alberty i Madh).

64. Të falemi Mari është *Këmbëngulja e rrëfyesve* të besimit në mundimet ndërsa arrinin Mbretërinë (Shën Rabano Mauro).

65. Të falemi Mari është *Jeta e fetarëve*, me të cilën vdesin në botë më të përshtatshmit e Zotit (Kassiodoro)”.
66. “Të falemi Mari është *Lavdia e priftërinjve*, sepse kanë marrë mbi Trupin e Zotit një Autoritet real dhe mistik (Shën Beda).

Pesëdhjetëshja e dytë

67. Të falemi Mari është *Pastërtia e virgjëreshave*, me të cilën janë martuar me Zotin dhe refuzojnë dashuritë e tjera, duke u ruajtur engjëllore (Shën Jeronimi).

68. Të falemi Mari është *Parimi themelor dhe Rregulli i botës*, me të cilin mësohet të masësh përta i përket të varfërve, të pasurve dhe fisnikëve (Shën Bernardi).

69. Të falemi Mari është *Durimi i të penduarve*, përmes të cilit të panumërt bënë pendim dhe u shpëtuan (Shën Agostini).

70. Të falemi Mari është *Ndihmësja* e atyre që fillojnë.

71. Të falemi Mari është *Forca e të përparuarve*.

72. Të falemi Mari është *Soditja e të përsosurve*”.

Dhëndri i ri, pasi Jezusi mbaroi, duke u lutur, e falenderoi për të gjitha ato fjalë dhe vërtetoi që të ketë parë Jezusin kaq Madhështor, saqë për të ishte një martirizim i vazhdueshëm të mos e takonte deri në ditën e Gjykimit.

Falenderoi në mënyrë të posaçme Jezusin për fjalët: pasi të njëjtat fjalë, një herë, Shën Jakobi i Madh ia kishte zbuluar Shën Domenikut në Spanjë, kur ai ishte gati afër vdekjes; sidoqoftë pas atij Zbulimi, u rigjallërua në shpirt e në trup, saqë menjëherë u shërua.

CAPUT XI.

De Signo Praedestinationis, vel Reprobationis Revelatio.

Sponsi Novelli modus dicendi Angelicam Salutationem peculiaris erat iste: *AVE Maria, o Misericordisissima: pro nobis Virgo Mater Dei facta; Gratia Plena, Dominus Tecum: Benedicta Tu in Mulieribus.*

Et Benedictus Fructus Ventris Tui JESUS CHRISTUS, homo verus et verus Deus: pro peccatoribus Natus, Passus, Resuscitatus, et Sacramentis Honoratus; quem Virgo Concepisti per Spiritum Sanctum, cum Gabrieli respondisti hoc verbum humillimum: Ecce Ancilla Domini, fiat Mihi secundum Verbum Tuum. Amen.

Apparens ei aliquando B. Maria dictam formulam commendat, Sibi esse pergratam: quod totidem pene Excellentias Deiparae eximias, et singulares in ea continerentur, quot Categorematicae voces.

Denique his Diva concludit, dicens: “Dulcis Sponse: Secretum jam pandam tibi Divinae Providentiae.

I. Scias, et secure intelligas, quod et sinemora aliis patefacias: **quod signum probabile est, et propinquum aeternae damnationis; Horrere, et attediari¹⁸², et negligere Salutationem Angelicam, totius mundi reparativam.**

II. Habentibus vero devotionem hanc¹⁸³, **Signum est Ordinationis et Praedestinationis permagnum ad gloriam.**

III. Propterea, qui tenet Me in hac Salutatione, **semper Me teneat: donec ad Me in Paradisum perveniat.**

¹⁸² Në botimin e 1691 gjendet: “Attoediari”.

¹⁸³ Në botimin e 1691 gjendet: “ad Hanc”.

KAPITULLI XI

Zbulim mbi Shenjën e Paracaktimit (për shëlbimin) ose për humbjen e përjetshme.

Ishte kjo mënyra e veçantë e Dhëndrit të ri të recitonte Të falemi Mari: “Të falemi, o e Mëshirshmja Mari, për ne e bërë Virgjëra Nëna e Hyjit, plot me Hir, Zoti është me ty, e bekuar ti mes grave dhe i bekuar Fryti i Barkut tënd Jezu Krishti: Njeri i vërtetë dhe Zot i vërtetë që për mëkatarët lindi, pësoi, u ringjall dhe u lavdërua në Sakramentet.

Ti, o Virgjër, e ke ngjizur me Shpirtin Shenjt, kur Gabrielit i je përgjigjur me këto fjalë të përlura: Ja shërbëtorja e Zotit, më ndodhtë siç the ti. Amen”.

Ndonjëherë, duke iu shfaqur atij, Shenjtja Mari ka rekomanduar formulën e thënë, e pëlqyer shumë prej saj, pasi në të përmbahen plotësisht vlerësimet dhe përsosmëritë e veçanta të Nënës së Hyjit, aq sa janë fjalët e risjella.

Në fund, pasi foli, Shenjtja Mari përfundoi me këto fjalë: “I ëmbli Dhëndër, tani do të të zbuloj një Sekret të Provanisë Hyjnore.

I. Të dish dhe të kuptosh me siguri që edhe ti duhet t’iu lajmërosh të tjerëve, pa zvarritje: që është shenjë e mundur dhe e afërt e mallkimit të përjetshëm, të kesh tmerr, të mërzitësh dhe të lësh pas dore Rruzaren e Shenjtë, që ka rinovuar tërë botën.

II. Për ata që kanë, pastaj, këtë devocion të Të falemi Mari, është Shenjë e madhe e përgatitjes dhe paracaktimit për lavdinë.

III. Për këtë, ai që më drejtohet në Të falemi Mari, më është bashkuar Mua përgjithmonë, derisa të arrijë pranë Meje në Parajsë.

CAPUT XII.

De JESU CHRISTI Passione ineffabili Revelatio JESU.

I. **Psalterium SS. Trinitatis** mirifice conscientiam trepidantem confortat: errantem dirigit, et perficientem confirmat, Merito Domini Nostri JESU CHRISTI, et Beatissimae Virg[inis] Mariae, qui conscientias fidelium Floribus Virtutum ornant, et Fructibus Donorum Spiritus Sancti foecundant.

Unde suavissimum, et mirabile, temporibus nostris revelatum, narro **EXEMPLUM.**

Quidam ad Psalterium Christi et Mariae, cum aliquando devotius oraret, raptus est in Spiritu, non naturaliter, nec phantastice, sed per veram Dei Virtutem et Potestatem.

Quo in Raptu sentiebat se a Christo esse totaliter absorptum, et quasi in Ipsum mutatum.

Sentiens in capite Coronam Spineam; in manibus, et pedibus sensibiliter Domini JESU STIGMATA.

Proprium velle et nosse auferebatur ab Eo; dabaturque ei velle, et nosse Christi: ut, secundum hoc, jam in Coelo se esse videret: et seipsum tamen etiam orante¹⁸⁴ in terris intueretur.

Quod mirabile est homini: sed non Illi, qui fecit mirabilia magna solus.

II. Illi Dominus JESUS, in Spiritu, sic ajebat: *“Tu, aliique complures, te majores, dicere soletis: Ecce Dominus JESUS CHRISTUS tantum per medium diem sustinuit Passionem: et, cum Deus esset, facile id facturum erat.*

Quin graviora longe sustinere potuisset, si voluisset; non tamen fecit.

Nos vero servi ejus, annis multis gravissime tribulamur a mundo, carne, diabolo: nec sumus Deus, aut ferrei.

Cur ergo tantilli tanta, tamque diuturna patimur: cum Christus exiguo spatio Passionem complerit?

Veni ergo, et vide, quae tibi ostenduntur”.

Dixit.

Et ecce subito erant in Regio Palatio: inque Cubiculo Regali.

Hic aderat puella ineffabilis ab decore, modesta¹⁸⁵, omnique virtute: et coram ea Angelus Gabriel, respondente: *“Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum”.*

¹⁸⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “morante[m]” (banues).

¹⁸⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “modestia” (nder, maturi).

KAPITULLI XII

Zbulim i Jezusit mbi Mundimin e patregueshëm të Jezu Krishtit.

I. Rruzarja e Trinsë së Shenjtë ngushëllon në mënyrë të mrekullueshme ndërgjegjen e humbur: drejton atë që është në gabim dhe konfirmon atë që përshkon rrugën e përsosmërisë, për Meritat e Zotit tonë Jezu Krishtit dhe të së Lumes Virgjëres Mari, të cilët zbukurojnë ndërgjegjet e besimtarëve me Lulet e Virtyteve dhe i fekondojnë me Frytet e Dhuratave të Shpirtit të Shenjtë.

Për këtë, do të tregoj një shembull të ëmbël dhe të admirueshëm, të zbuluar në kohët tona.

Një njeri, ndërsa, një herë luste me shumë devotshmëri Rruzaren e Shenjtë të Krishtit e të Marisë, u rrëmbye në shpirt, jo me trup, as me imagjinatë, por për Meritë autentike dhe Autoritet të Zotit.

Në këtë ekstazë, ai ndiente të ishte asimiluar totalisht në Krishtin, dhe si i ndryshuar në Të, duke dëgjuar mbi kokë Kurorën me Ferra, në duar dhe në këmbë dhimbjen e ndjeshme të Stigmatave të Zotit Jezus.

Dëshira dhe dija e vet i ishin hequr atij dhe i ishte dhënë dëshira dhe dija e Krishtit: si, menjëherë pas kësaj ai shihte të ishte në Qiell dhe sidoqoftë vërente veten e tij në të njëjtën kohë, ndërsa lutej në tokë.

Gjëja më e jashtëzakonshme për një njeri, por jo për Atë që vetëm kryen mrekulli.

II. Atij, Zoti Jezus në Shpirt i thoshte kështu: “Ti dhe shumë të tjerë, mësuesit e tu e keni zakon të pohoni: - Ja, Zoti Jezu Krisht vetëm për një gjysmë dite mbajti mundimin dhe meqë ishte Zot ishte i aftë ta bënte lehtësisht këtë.

Përkundrazi, po të kishte dashur mund të kishte duruar gjëra shumë më të rënda; sidoqoftë nuk e bëri.

Ndërsa ne, shërbëtorët e tij, për shumë vjet, në mënyrë të rëndë torturohemi nga bota, nga mishi, nga djalli; dhe nuk jemi Zoti dhe as prej hekuri.

Pse, pra, ne kaq të vegjël, vuajmë shumë gjëra dhe kaq të zgjatura, ndërsa Krishti e ka plotësuar Mundimin në një hapësirë të vogël kohe?

Eja pra dhe shiko gjërat që jam duke të treguar”.

Kështu tha dhe ja, papritur u gjenden në një Pallat Mbretëror, në Dhomën Mbretërore.

Aty ishte një vajzë me një Bukuri të patregueshme, Përlulësi dhe çdo Virtyt dhe pëpara Asaj ishte Engjëlli Gabriel, të cilit Ajo i përgjigjej: “Ja shërbëtorja e Zotit, më ndodhtë siç the ti”.

Eodem instanti verborum completorum, suis ille Sponsus oculis, sole tunc clarioribus, Intima Virginis Mariae Viscerum penetralia perspiciens subito factum Puellum vidit minimae qualitatis, instar aviculae parvulae, se a cunctis Membris absolutissime Perfectum Hominem.

Monente JESU: "*Vide diligenter*": videbat in qualibet Puelluli parte totum inesse mundum: ac rursus in mundi parte qualibet intra Puellum esse Ierosolymam Urbem, in qua Passus fuit.

Atque tunc, et exinde continuo Puellus tantillus aliter non est passus: quam sub extremum vitae patiebatur.

Et aiebat: "*Sic a Principio Meae Conceptionis ad horam usque Mortis, continue cruciatus pertuli pro te, et cunctis Adae filiis.*

Vide porro diligenter".

III. Et illico videbat Puellum JESUM in Cruce suffixum: quae ad Arboris instar immensae stabat, spectaculo tam miserando, ut ex Crucifixi compassione omnis creatura, non solum naturalis, sed et coelestis emori posse videretur.

Tunc ea spectanti aiebat Jesus: "*En quanta pro te pertuli.*

Scias, aliisque praedices:

1. *Ego pro quolibet peccato particulari continue, et distincte sic passus sum: tamque acerbe, ut si Vitae Mihi fuissent tot, quot in terris animata degebant, tot omni momento potuissem Mortibus extinguere, nisi Deus Vitam Mihi sustentasset.*

2. *Patiebar item ea pro omni bono tuo, virtute, et Ordinatione per Ecclesiam instituenda.*

3. *Item pro quolibet dono gloriae singulis promerendo tanta sustinebam, ut si, quot sunt arenae¹⁸⁶ usquam, quot in coelo stellae, tot totae¹⁸⁷ mihi suppetissent, et singulae tamen vitae fuissent, sicut Angelorum, immortales: extinguere nihilominus potuissem quovis instanti: ni me Dei potentia conservasset.*

RATIO.

Quia Verbum Dei in Me quantum erat, tantum amabat salutem, et dolebat perditionem singulorum, et maxime offensam Dei.

Is tamen ingens Dolor fui¹⁸⁸ ligatus sic, ut non redundaret in Corpus Meum, nisi quantum ad assumptos a Me communes defectus: et quantum sinebat Divinitas.

Sicut enim Gloria Mea erat ligata, ne in Corpus Meum redundaret: sic et poena.

Utque Gloria, sic, et Poena illi aequabatur, itemque Merita Mea, et Virtutes".

¹⁸⁶ Në botimin e 1691 gjendet: "arena".

¹⁸⁷ Në botimin e 1691 mungon: "totae".

¹⁸⁸ Në botimin e 1691 gjendet: "fuit" (qe).

Në të njëjtin çast, në të cilin Ajo mbaroi së thëni këto fjalë Dhëndri i ri me sytë e tij tani më të shkëlqyeshëm se dielli, duke parë nëpërmjet Organeve të brendshme intime të Virgjëres Mari, shikoi të ishte ngjizur papritur një Fëmijë, i vogël në formë, i ngjashëm më një zog të vogël, Njeri absolutisht Perfekt në të gjithë Gjymtyrët e tij.

Ndërsa Jezusi e paralajmëronte: “Vëzhgo me vëmendje”, ai shihte që në secilën pjesë të Vogëlushit ishte e pranishme e gjithë bota; dhe akoma, që në secilën pjesë të botës, që ishte brenda Vogëlushit, ishte Qyteti i Jeruzalemit, në të cilin ai pësoi.

Dhe si atëherë, si më pas, vazhdimisht, Vogëlushi kaq i vogël nuk vuante ndryshe nga sa do të kishte vuajtur në fund të Jetës së tij.

Dhe Jezusi thoshte: “Kështu që nga Fillimi i Ngjizjes sime, deri në Orën e Vdekjes, vazhdimisht i munduar kam vuajtur për ty dhe të gjithë bijtë e Adamit Vëre tani me kujdes”:

III. Dhe në një çast ai shikoi Vogëlushin Jezus të ngjitur në Kryq: Kryqi ishte si një Pemë e pamasë dhe spektakli ishte kaq i dhimbshëm, saqë dukej sikur çdo krijesë, jo vetëm njerëzore, por edhe qiellore do të mund të vdiste për dhembshurinë e të Kryqëzuarit.

Atëherë, atij që kundronte këto gjëra, Jezusi i tha: “Ja, sa gjëra kam vuajtur për ty!

Kupto mirë dhe lajmëroji të tjerët:

1. Unë, për secilin mëkat të veçantë, vazhdimisht dhe në mënyrë të dallueshme kështu kam vuajtur: dhe kaq hidhur, saqë po të kisha pasur shumë jetë, aq sa krijesa jetojnë në tokë, aq herë, në çdo moment do të kisha vdekur, nëse Zoti nuk do të më kishte mbështetur në Jetë.

2. Duroja kështu ato gjëra për çdo të mirë tënden, për çdo virtyt dhe për Urdhërimin tënd Priftëror, që do të kishte ndodhur në avantazh të Kishës.

3. Në të njëjtën mënyrë pësoja shumë mundime për secilën dhuratë të lavdisë që secili duhej të meritonte, saqë, nëse do të kisha pasur kaq jetë veç e veç, të pavdekshme kështu si Engjëjt, sa janë vallë kokrrat e rërës, sa janë yjet në qiell: jo më pak do të kisha mundur të vdisja çdo çast, nëse Fuqia e Zotit nuk do të më kishte ruajtur në Jetë.

Arsyeja është që, meqë Fjala e Zotit është tek Unë, në mënyrë të njëjtë kam dashur shpëtimin dhe kam provuar dhimbjen për humbjen e secilit dhe maksimalisht për ofendimin ndaj Zotit.

Sidoqoftë, ajo vuajtje e madhe është kaq e lidhur me Mua, saqë kurrë nuk do të kisha arritur në plotësi në Trupin tim, vetëm kur të kisha marrë mbi vete të gjitha mëkatet e botës dhe përsa kohë Zoti të ma kishte lejuar.

Lavdia Ime, në fakt, është kaq e lidhur me Vuajtjen, saqë në Trupin Tim ajo ka arritur në plotësi bashkë me Vuajtjen.

Pra, si Lavdia, ashtu edhe Vuajtja janë barazuar dhe në të njëjtën mënyrë janë barazuar Meritat e Mia dhe Virtytet e Mia”.

IV. Interea, videns haec, et audiens, tametsi intra se Christum sentiret. Simul tamen, et se intra Christum sentiebat: sed sicut regulatum, et motum.

Ad arborem Crucis accessit propius.

Et ecce in momento sensit, nesciens quomodo, se esse intra B. V. Mariae Claustum, ceu Templum: hic totus mundus clarior et pulchrior cernebatur, quam in se ipso.

Audit Puellum in Cruce clamantem: *“Miseremini mei, o filii Adae: pro quibus sic patior”*.

Nunc oro universos haec audituros, per Domini JESU CHRISTI Passionem; ut, quae subjicientur, sinceris mentibus capiant, contra mala praesentia, et proxime instantia; ne¹⁸⁹ improvisi obruantur.

Ecce:

SCHEMA PSALTERII.

V. Arbor stabat infinitae magnitudinis, omnibus plena fructibus, et in ea Beati omnes.

Trifurcata uno e Trunco dividebatur Triramis.

Quisque trium Ramus, erat rursus Quinqueramis: et in singulis Puer Crucifixus, qui sic spectanti loquebatur: *“Ecce, quae, quantaque patior.*

Sed intellige, quae cernis Incarnationi Meae.

TRIA inerant INFINITA:

1. *Essentia, seu Dei Verbum.*
2. *Unio hypostatica naturae finitae ad infinitam.*
3. *Et Potestas gratiae, ac gloriae.*

Secundum quoque¹⁹⁰ horum, ab instanti Conceptionis Meae erant tres Crucifixiones infiniti cruciatus.

1. *VERBI, quo ad Desiderium et Voluntatem infinitam Satisfaciendi Patri, ex infinito in homines Amore: adeo, ut si Deus esset mortalis potuisset mori infinities, si voluisset.*

At quia Deus mori non potuit: ideo vel sic in ME voluit mori, quantum licuit, amore vestri.

O homines, talem nec agnoscitis Amorem?

Vos igitur pii omnes attendite, si est dolor et amor, sicut Dolor et Amor Meus!

¹⁸⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “nec” (as).

¹⁹⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “quodque” (secili).

IV. Ndërkohë, ndërsa Dhëndri i ri shikonte dhe dëgjonte këto gjëra dhe brenda vetes ndiente Krishtin; në të njëjtën kohë, ndërsa ndiente brenda vetes Krishtin, ndihej i tërhequr dhe i rënduar drejt Pemës së Kryqit të Krishtit.

U afrua deri poshtë Pemës së Kryqit.

Dhe ja, që Dhëndri i ri ndjeu, papritur, pa kuptuar se në çfarë mënyrë, ai ishte brenda të Lumes Virgjëres Mari, si në një Peshtaf, domethënë, në një Tempull: nga aty shihej e gjithë bota, më e shkëlqyer dhe më e bukur sesa është në të vërtetë!

Dhëndri i ri dëgjoi Vogëlushin Jezus, që nga Kryqi thërriste: “Kini mëshirë për Mua o bijtë e Adamit!

Është për ju që po vuaj kështu”.

Tani, unë lus të gjithë ata që dëgjuan këto gjëra rreth Mundimit të Zotit Jezu Krisht, me qëllim që të mirëpresin me zemër të hapur gjërat që do të thuhën më pas për t’iu shpëtuar të këqijave të pranishme dhe atyre që do të vijnë; kështu që të mos vihen poshtë nga ato papritmas.

Ja:

VIZIONI I RRUZARES

V. Ishte një Pemë e një madhësie të pafund, plot me Fryte dhe mbi të ishin ulur të gjithë Shenjtërit.

Nga Trungu i vetëm përhapeshin tre Degë.

Secila prej Degëve ndahej përsëri në pesë Degë dhe në mes tyre qëndronte i kryqëzuar Fëmija Jezus, i cili atij që asistonte i tha: “Ja cilat dhe sa gjëra Unë vuaj.

Kupto pra, gjërat që sheh mbi Mishërimin Tim.

Tre ishin realitetet e pafundme të Tij:

- 1. Esenca, domethënë Fjala e Zotit;**
- 2. Bashkimi Hipostatik mes natyrës së mbaruar dhe asaj pa mbarim.**
- 3. Dhe Autoriteti i Hirit dhe i Lavdisë.**

Por përveç atyre, nga Momenti i Ngjizjes Sime kanë qenë tre kryqëzime të një mundimi të pafund.

1. Kryqëzimi i Fjalës së Zotit, përse i përket Dëshirës dhe Vullnetit të pafund për të bërë Ndreqjen ndaj Atit, si shkak i Dashurisë së pafundme drejt njerëzve, në atë pikë, sa që nëse Zoti do të kishte qenë i vdekshëm, do të kishte dashur të vdiste pafundësisht, nëse do të mundej.

Por meqë Zoti (pra Fjala) nuk mund të vdiste, për këtë deshi të vdisja Unë, pasi kjo ishte e mundur, për Dashurinë tuaj.

O njerëz, nuk e njihni këtë Dashuri?

Ju të gjithë të devotshmit mendoni nëse ka një dhimbje dhe një dashuri, sikur Dhimbja dhe Dashuria Ime!

VI. I. QUINQUAGENA, ad Infinitatem Passionis Dominicae EX VERBO ortam oranda.

ARBOR haec magna est Oratio Dominica, et Angelica Salutatio: Rami quinque sunt: utriusque priores quinae dictiones ex relatione Christi Domini¹⁹¹.

I. RAMUS: AVE. “Quia pro liberatione vestra ab omni, Vae maledictionis EVAE, ecce SIC morior in Cruce inde a Conceptione.

Morior, Patervester, per et Creationem, et hanc Recreationem.

Jam omnium patrum qui fuerunt, sunt, erunt, amores junguntur; mei tamen Affectus partem nec minimam attingent.

Et eum sceleribus adhuc Crucifigitis, cui oratis, PATER NOSTER”.

II. RAMUS: MARIA. “Quia et pro Mariae Salute, et pro mundi Illuminatione, sic patior Crucifixus.

Quis? Ensentium, cui oratis: QUI ES, Existens in omnibus per Essentiam, Praesentiam, Potentiam, verius quam anima vestra in vobis existat.

Jam mors corporis sit dolorosa, quanto plus animae?

Et Mea infinities acerbior est.

Et ubi vestra compassio?”.

III. RAMUS: GRATIA. “Quia ad Gratiam orbi impetrandam Crucifixus sum, SIC dolorose et amorse.

Quis? Lux et Gloria Coelorum, cui oratis: IN COELIS.

Qua morte? Si coelorum mors esse posset: omnia viventia extinguerentur.

Ego plus vitae sum vestrae necessarius: Ego plus igne amoris in vos exaestuor¹⁹² quam, si creata omnia unus ignis forent, aestuare is posset.

Et quae vestra redamatio?”.

IV. RAMUS: PLENA. “Quia plenissimacum infinitate Doloris, Amoris ac Meriti Crucifixus patior, ad removendam vestram inanitatem ab omni, atque donandam Plenitudinem Meam Gratiae et Gloriam.

At quis? Sanctus Sanctorum, cui oratis: SANTIFICETUR.

Qua morte?

Jungite omnium martyrum, omnium viventium mortes, cruciatus et cruces in unam; nulla tamen erit similis ad infinitum comparatio.

Bestiae discruciatas et morienti compatimini: ubi compassio Mei?”

¹⁹¹ Në botimin e 1691 mungojnë fjalët: “ex relatione Christi Domini”.

¹⁹² Në botimin e 1691 gjendet: “exaestuo”.

VI. Pesëdhjetëshja e parë për ta recituar për Mundimin e pafund të Zotit Jezu Krisht, lindur nga të qenit Fjala e Zotit.

Madhështia e asaj Peme vinte nga Ati ynë dhe Të falemi Mari: pesë Degët ishin pesë fjalët e para të njëres e tjetrës lutje, në raport me Krishtin Zot, Fjala e Hyjit.

Dega e parë: “Ave”. “Nga momenti që për lirim tuaj nga çdo telash i mallkimit të Evës, ja, kështu Unë vdes në Kryq që nga Ngjizja Ime.

Vdes Unë, Ati juaj si për krijimin ashtu edhe për shëlbimin.

Të bashkohen tani dashuritë e të gjithë baballarëve që ishin, që janë dhe që do të jenë: ata, sigurisht nuk do të arrijnë pjesën më minimale të Dashurisë Sime.

Atëherë, mos e kryqëzoni më me mëkate, por luteni me: “Ati ynë”.

Dega e dytë: “Maria”. Nga momenti që, pas Përshëndetjes së Engjëllit Marisë, kështu Unë vuaj i kryqëzuar për të ndriçuar botën.

Kush jam Unë?

Genia e qenieve, të cilit i luteni: “Qui es (që je)”, Ai që ekziston në të gjithë, për Esencë, Prani, Fuqi, më realisht sesa shpirti juaj ekziston në ju.

Nëse tashmë vdekja e trupit është e dhimbshme, sa më shumë do të jetë ajo e shpirtit?

Por Vdekja Ime ka qenë pafundësisht herë më sflitëse.

Dhe ku është dhembshuria juaj?”.

Dega e tretë: “Gratia”. Nga momenti që, për t’i fituar Hirin botës, Unë jam kryqëzuar me Dhimbje dhe Dashuri.

Kush jam Unë?

Unë jam Drita dhe Lavdia e Qiellit, të cilit ju i luteni: “In Coelis (në Qiell)”.

Me çfarë Vdekjeje? Sikur të mund të ishte vdekja e qiellit: të gjithë qeniet e gjalla do të vdisnin.

Kam vdekur Unë, për aq sa t’i jetë e nevojshme jetës suaj, nga momenti që Unë jam përflakur nga Zjarri i Dashurisë për ju, më shumë sesa të ndizeshin të gjitha gjërat e krijuara në të njëjtin zjarr.

Dhe, ku është shkëmbimi juaj i dashurisë?”

Dega e katërt: “Plena”, “Nga momenti që i kryqëzuar vuajta plotësimin e pafund të Dhimbjes, të Dashurisë dhe të Meritës për t’iu larguar nga zbrazëtia e pasurive dhe për t’iu dhuruar Plotësinë Time të Hirit dhe Lavdisë.

E kush jam Unë?

Shenjti i Shenjtërve, të cilit i luteni: “Sanctificetur (qoftë shenjtëruar)”.

Me çfarë Vdekjeje?

Bashkoni së bashku vdekjet e të gjithë Martirëve e të gjithë të gjallëve, mundimet dhe kryqet: asgjë e ngjashme sidoqoftë, nuk do të ishte pafundësisht e krahasueshme me Vdekjen Time.

Keni mëshirë për një kafshë që vuan dhe është duke ngordhur: ku është dhembshuria për Mua”?

V. RAMUS: DOMINUS. *“Quia ad hominum liberationem a servitute diaboli; ad acquisitionem Regni et Domini, sic patior.*

Quis? Dominus vester nobilissimus, liberalissimus, amabilissimus, cui dicitis: NOMEN TUUM; cui omne genuflectitur, in quo et baptizati estis, et nomen habetis ac donum Christianum, et inscriptionem in Libro Vitae.

Qua morte?

Nullis unquam effabili, etiam Angelorum omnium linguis.

Et vos Me in Cruce lamentatem non auditis?

Miseremini Mei, saltem vos Amici Mei.

Videte cruciatus et mortes una in Morte, et Cruciatu Meo innumeros.

Numerate tamem aliquos.

Pro decem Praeceptorum Dei violatione vestra, et impletione mea sic in quolibet quinque Ramorum crucior: ecce quinquaginta cruciatus, ac mortes, infiniti amoris, doloris et meriti.

Cur igitur ad minus Angelicis Salutationibus quinquaginta Me in Psalterio dignamini.

Sic Me redamatis?

Sic, Mihi condoletis?

Ita Mecum commemorem vobis?

Et quomodo Mecum Conregnare et Congaudere poteritis?”.

VII. II. QUINQUAGENA, ad infinitatem Passionis Dominicae ex UNIONE hypostatica ortam, oranda.

Attende nunc modos, et fines Meae Crucifixionis ex Unionis factae modis.

I. RAMUS: TECUM. *“En VERBUM INCARNATUM hic Crucifixum: ut mundus haberet secum DEUM, fixum, profugato Diabolo.*

Quod Verbum?

Cui oras: ADVENIAT REGNUM TUUM.

Rex Regum est.

Qua morte morior?

Ineffabili, inaestimabili, incessabili usque ad finem mundi.

Si servus morti Domini, aut Regis non compatiatur, proditor aestimatur: et Mihi quis debite compatitur?

Plerique adhuc Me denuo saepius Crucifigunt”.

Dega e pestë: “Dominus (Zoti)”. Nga momenti që Unë kam vuajtur për lirim e njerëzve nga skllavëria e djallit dhe për fitimin e Mbretërisë dhe të sundimit.

Kush jam Unë?

Zotëria juaj fisnik, i lirë, i dashur, të cilit i thoni: *Nomen Tuum (Emri yt)*”, para të cilit çdo gju përkulet, në Emrin e të cilit jeni pagëzuar edhe ju dhe keni marrë emrin dhe dhuratën e të qenit të krishterë, dhe regjistrimin në Librin e Jetës.

Me çfarë Vdekjeje?

Edhe me të gjithë gjuhët e engjëjve, do të ishte e papërshkrueshme.

Dhe ju nuk dëgjoni, ndërsa ankohe në Kryq?

Kini mëshirë për Mua, të paktën ju miqtë e mi.

Shikoni sa mundime dhe vdekje në një Vdekje të vetme dhe sa mundime të panumërta, në Vuajtjen Time!

Provoni t’i numëroni!

Jam kryqëzuar mbi këto pesë Degë për të ndrequr dhunimin tuaj të Dhjetë Urdhërimeve të Zotit: ja pesëdhjetë mundime dhe vdekje të pafundme Dashurie, Dhimbjeje dhe Merite.

Pse pra, nuk më begenisni të paktën me pesëdhjetë Të falemi Mari?

Kështu më doni përsëri?

Kështu provoni dhimbje për Mua?

Kështu doni të vuani bashkë me Mua?

E si mund të mbretëroni dhe gëzoni bashkë me Mua”?

VII. Pesëdhjetëshja e dytë, për t’u lutur për pafundësinë e Mundimit të Zotit, që rrjedh nga Bashkimi Hipostatik i Natyrës Hyjnore me natyrën njerëzore.

Kushtoji vëmendje tani Kryqëzimit Tim, nga fillimi deri në fund, duke e kudruar nga këndvështrimi i Bashkimit Hipostatik të Natyrës Hyjnore me atë njerëzore”.

Dega e parë: “Tecum (me ty)”. “Ja, Fjala e mishëruar është këtu e kryqëzuar, me qëllim që bota të ketë me vete Zotin e gozhuar, që ka shtypur Djallin.

Cila është Fjala e Zotit?

Ajo, të cilës ti i kërkon: “*Adveniat Regnum Tuum (ardhtë Mbretëria jote)*”.

Është Mbreti i mbretërve!

Me çfarë Vdekjeje vdes?

Vdes me një vdekje të patregueshme, të paçmueshme, të pandërprerë deri në fundin e botës.

Nëse një shërbëtor para vdekjes së të zotit ose të mbretit nuk provon dhimbje, nuk do të konsiderohej ndoshta një tradhtar?

Dhe kush do të ketë me të drejtë dhembshuri për Mua?

Shumë akoma më kryqëzojnë përsëri, shumë shpesh”.

II. RAMOS: BENEDICTA. “*Hic patior ratione Unionis factae Homini*¹⁹³*cum Deo: ut genus humanum reciperet Benedictionem.*

Sed quis?

Dominus Libertatis, a quo recepistis Libertatem filiorum Dei Naturalem, Moralem, Spiritalem, cui oratis: FIAT VOLUNTAS TUA.

Qua morte?

Quantam velle non possent omnes creatae omnium voluntates conjunctae in unam.

Vae iis, qui Liberatorem ingrati non honorant?

Qui exhonorificant?

In gehenna sub daemonibus aeternum servient”.

III. RAMOS: TU. “*Hic patior ratione Unionis factae*¹⁹⁴*Dei cum homine: ut Divinitas hominibus clare demonstrata innotesceret.*

Quis homo patior?

Motori unitus primo, danti omnibus motum: quo cessante perirent omnia, cui oratis: SICUT IN COELO.

In quo Primum est Motor omnium mobilium.

Qua Passione?

Si cui ab orbis initio ad finem forent omnia coeli fulmina, tonitrua, tempestates sustinendae; nil tamen ad Meae id poenae minimum foret”.

IV. RAMOS: IN MULIERIBUS. “*Hic patior ratione humanae naturae cum Divina Unitae.*

Ut amabilem Misericordiam mererer mortalibus.

Quis?

Qui terram supportat, e terra omnes format, cui dicis: ET IN TERRA.

Qua morte?

*Si quam a*¹⁹⁵ *singulis, quae in terra sunt, pati oporteret, ab igne exustionem, submersione ab aqua, etc., arrosionem a corvis, dilacerationem a feris, etc., idque ad finem orbis: nihil ad Passionem foret Meam.*

Ideo immites, non compassi sponte Mihi, devorabuntur cum Dathan et Abyron; incenduntur cum Sodoma etc.”.

¹⁹³ Në botimin e 1691 gjendet: “Hominis”.

¹⁹⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “factae”.

¹⁹⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “e”.

Dega e dytë: “Benedicta (e bekuar)”. “Këtu vuaj për Bashkimin e ndodhur mes njeriut dhe Zotit, me qëllim që lloji njerëzor të merrte Bekimin.

Po kush jam Unë?

Unë jam Zotëria i Lirisë, nga e cila keni marrë Lirinë natyrore, morale, shpirtërore të bijve të Zotit, të cilit i kërkonte: “*Fiat Voluntas Tua (u bëftë vullnesa jote)*”.

Me cilën Vdekje?

Qe kaq e madhe, aq sa nuk mund ta dëshironin të gjithë vullnetet e krijuara të secilit, nëse do të bashkoheshin në një vullnet të vetëm.

Mjerë mosmirënjohësve që nuk nderojnë Liruesin!

Mjerë ata që e poshtërojnë!

Do të jenë përjetësisht skllever në ferr në shërbim të demonëve”.

Dega e tretë: “Tu”. “Këtu vuaj për Bashkimin e ndodhur mes Zotit dhe njeriut, me qëllim që të bëhej i njohur Hyjnia, e manifestuar në mënyrë të hapur njerëzve.

Cili njeri ka vuajtur?

Ai është Ai, që i është bashkuar Motorit të parë, i cili vë në lëvizje të gjitha gjërat dhe që nëse do të mungonte, do të zhdukeshin të gjitha gjërat, të cilit ju i luteni: “*Sicut in Coelo (si në Qiell)*”, në të cilin është Motori i parë i të gjitha gjërave që kanë impuls jetësor.

Me çfarë Vuajtjeje?

Nëse dikush, nga fillimi deri në fundin e botës do të mund të duronte të gjithë vetëtimat, bubullimat, stuhitë e qiellit nuk do të arrinte në minimumin e Dhimbjes Sime”.

Dega e katërt: “In Mulieribus”. “Këtu vuaj për shkak të natyrës njerëzore të bashkuar me atë hyjnore, me qëllim që t’u fitoj të vdekshmëve Mëshirën e dashur këtu mbi Kryq, për shkak të Aleancës mes natyrës njerëzore dhe asaj hyjnore.

Kush jam Unë?

Unë jam Ai që mban botën dhe të gjithëve u jep formë nga pluhuri, të cilit ju i thoni: “*Et in terra (ashtu në tokë)*”.

Me çfarë Vdekjeje?

Nëse do të duhej të ndodhte që të gjitha gjërat që janë mbi tokë të digjeshin, të zhyteshin në ujë, të shqyheshin nga korbat, të bëheshin copash nga bishat e egra, etj., dhe kjo deri në fundin e botës, nuk do të ishte asgjë në krahasim me Mundimin Tim.

Kështu çnjerëzorët që spontanisht nuk kanë pasur mëshirë për Mua do të gëlltiten nga toka, si Datan e Abiro; do t’u vihet zjarri si Sodomës, etj.”.

V. RAMOS: ET BENEDICTUS. “**Hic patior** Homo Deus quasi maledictus: **ut cunctis** octo Beatitudines **commererer.**

Quis?

Mundi totius nutricius, et singulorum, cui oratis: PANEM NOSTRUM QUOTIDIANUM.

Qua morte?

Si omnes omnium fames, sitesque una forent animabus perpetiandae adusque finem mundi, nil ad Meum sitis Cruciatum.

Et non compateris Nutritori tuo?

Tu igitur Mihi pro iis alteram Quinquagenam, infinitosque cruciatus Meos reduc minimum ad eum considerationis numerum ac modum: quia in iis quinque modis, finibusque Crucifixionis Passus, ac Mortuus sum, ad promerendas hominibus Decem Virtutes: scilicet] Theologicas tres: Fidem, Spem, Charitatem; Cardinales quatuor: Prudentiam, Justitiam, Temperantiam, Fortitudinem; Morales tres alias: Humilitatem, Laetitiam Spiritalem, Liberalitatem in Deum et egenos.”

VIII. III. QUINQUAGENA ad Infinitatem Passionem Dominicae, ex ANIMA CHRISTI ortam, oranda.

Ecce fili: tristis est Anima Mea usque ad Mortem: Mortem autem Crucis; idque inde a Conceptione Mei, in parte inferiore: nam superior semper in Visione Beata fuit, contrariincapax.

Causa Doloris Mei infinita erat Charitas, Gratia, et Virtus; Pietas et Odium peccati.

Voluit autem Anima Mea Se per omnia conformare Verbo et Unioni; quibus contendeat compati, quantum possibile¹⁹⁶erat Voluntati.

Unde vicissim a Verbo causabatur in anima Dolor infinitus, quem infinita capiebat Voluntas Mea, plura vel majora usque pati appetens.

Jam Fines Passionis intellige plures.

I. RAMUS: FRUCTUS. “*En passum ob acquirendos mundo Fructus XII, ut sunt: Gaudium, Pax, Patientia etc.*

Quis?

Largitor omnium, cui oratis: DA NOBIS HODIE.

Qua Passione?

Si omnia tyrannorum omnium ingenia conflata cruciatus varios excogitarent et diros: ii tamen ad meos nihil forent.

Corporale enim nil ad spiritale aequari potest.

¹⁹⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “possibili”.

Dega e pestë: “Et Benedictus”. “Këtu vuaj, si njeri Zot, si një i mallkuar, me qëllim që t’u fitoj të gjithëve tetë Lumturitë.

Kush jam?

Unë jam Ai që mban të gjithë botën dhe secilin, të cilit ju i kërkon: “*Panem Nostrum Quotidianum (bukën tonë të përditshme)*”.

Me çfarë Vdekjeje?

Nëse do të mund të duroheshin një herë të vetme të gjitha uritë dhe etjet e të gjithëve, deri në fundin e botës, nuk do të ishte asgjë në krahasim me Etjen Time si i kryqëzuar.

Dhe nuk ke dhembshuri për Atë që të ushqen?

Ti pra, më ofro, në emër të të gjithëve, pesëdhjetëshen e dytë, për Vuajtjet e Mia të fafundme me atë numër dhe masë minimale të pesëdhjetë Të falemi Mari.

Nga momenti që, në ato pesë mënyra dhe tipe kryqëzimi kam pësuar dhe kam vdekur, për t’u fituar njerëzve dhjetë Virtytet, domethënë tre Virtytet teologjike: Fenë, Shpresën dhe Dashurinë; katër Virtytet themelore: Urtësinë, Drejtësinë, Vetëpërmbytjen, Qëndresën; dhe tre Virtytet e tjera morale: Përlësinë, Gëzimin shpirtëror, Dashmirësinë kundrejt Zotit dhe kundrejt të varfërve”.

VIII. *Pesëdhjetëshja e tretë*. Të lutet për Mundimin e Zotit, të vuajtur nga Krishti në Shpirt, “Ja, o bir, i trishtuar është Shpirti Im, deri në Vdekje dhe në Vdekje në Kryq.

Dhe ky trishtim, që nga Ngjizja Ime ishte në pjesën e poshtme të Shpirtit, ndërsa pjesa e sipërme e Shpirtit ishte gjithmonë në Vizionin lumturues, duke mos qenë i zoti për të kundërtën.

Shkaku i Dhimbjes Sime ishte në nivel të pafundëm, Dashuria, Hiri dhe Virtytet; Mëshira dhe Urrejtja ndaj mëkatit.

Shpirti Im ka dashur t’i përshtatet në gjithçka Fjalës dhe Bashkimit Hipostatik: ata tentonin fort të vuanin së bashku, për aq sa të ishte e mundur nga Vullneti.

Kështu, në të kundërt, Fjala i shkaktonte Shpirtit një Dhimbje të pafundme, që Vullneti im i pafundëm mirëpriste, duke dëshiruar të vuante shumë dhe madje më shumë.

Tani kupto Lartësitë e mëdha të Mundimit”.

Dega e parë: “*Fructus*”. “Ja Vuajtja për t’i fituar botës dymbëdhjetë Frytet, që janë: Gëzimi, Paqja, Durimi, etj.

Kush jam Unë?

Ai që dhuron me bollëk të gjitha gjërat, të cilit i luteni: “*Da nobis hodie (na e jep sot)*”.

Me çfarë Mundimi?

Nëse të gjitha mendjet e lartësuara të të gjithë tiranëve do të sajnin tortura nga më të ndryshmet dhe më mizoret, ata, në krahasim me Vuajtjet e Mia nuk do të ishin asgjë.

Mundimi trupor, në fakt, nuk mund të barazohet kurrë me Mundimin shpirtëror.

Nëse ti do të mundësh të shpëtosh një jetë, duke i ofruar një frut ose një bukë me shumë pak vlerë, a do të refuzoje vallë?

Si dato pomo, aut pane vitam servare posses vilissimo, non negares: et Animae Meae nil de tuae¹⁹⁷ affectu, effectuque das?”.

II. RAMUS: VENTRIS. *“En passum: ut omnes regenerantur in filios Dei adoptivos.*

Quis?

Qui habet Clavem David ligandi, et solvendi etc., cui oras: *ET DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA.*

Qua paena?

Tanta pro singulis delictis: ut si minimus animae cruciatus verteretur a Deo in corporalem, creata¹⁹⁸ omnia interirent corporea.

Si pro daemonibus sic doluissem, salvari potuissent; et omnia in Mei Gratiam perpeti nil dubitarent”.

III. RAMUS: TUI. *“En passum: ut homines a captivitate peccati et inferni eriperem.*

Quis?

Rex Misericordiae, cui oras: *SICUT ET NOS DIMITTIMUS DEBITORIBUS NOSTRIS.*

Qua justitia?

Majore, quam omnium sit damnatorum.

Ut quantum gloria Christi, essentialis excedit creatam omnium beatorum: tantum superet Animae Meae Tristitia aliam quamcumque.

O ingratae hominum animae, et nil compassione mihi respondent?”.

IV. RAMUS: JESUS. *“En passum, ut salvetur mundus per Me.*

Quis sum ille?

Liberator in omni tentatione, tribulatione, etc., cui oras: *ET SE NOS INDUCAS IN TENTATIONEM.*

Qua morte?

Collige omnes, quae fuerunt, sunt et erunt tentationes, tribulationes, et¹⁹⁹ mortes, etc., nil omnes ad hanc unam Meam.

Mea enim est secundum majorem potestatem, notitiam, amorem, etc., quibus nec mensura, nec modus est ullus”.

V. RAMUS: CHRISTUS. *“En passum: ut ex Me haberetis Unctiones Sacramentorum.*

Quis?

Fortis et Potens in Proelio contra omne malum, cui oras: *SED LIBERA NOS A MALO.*

¹⁹⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “tuo”.

¹⁹⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “creatae”.

¹⁹⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “et”.

**E pse Shpirtit Tim nuk i dhuron asgjë nga dashuria jote dhe forca jote”?
*Dega e dytë: “Ventrīs”. “Ja Vuajtja për të rilindur të gjithë bijtë e adoptuar të Zotit.***

Kush jam Unë?

Jam Ai që ka Çelësin e Davidit për të lidhur e për të zgjidhur, etj., të cilit i lutesh: *“Et dimitte nobis debita nostra (na i fal fajet tona)”*.

Me çfarë Vuajtjeje?

Aq të madhe për të gjitha mëkatet, sa, nëse më e vogla torturë e shpirtit, do të ishte e shndërruar nga Zoti në një torturë trupore, të gjitha gjërat trupore të krijuara do të vdisnin.

Po të kisha vuajtur kështu për demonët, do të kishin mundur të shpëtoheshin; dhe nuk do të dyshonin aspak që Unë kam duruar gjithçka me Hirin Tim”.

***Dega e tretë: “Tu”*. “Ja Vuajtja për të nxjerrë njerëzit nga skllavëria e mëkatit dhe e Ferrit.**

Unë jam Mbreti i Mëshirës, të cilit i lutesh: *Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris (si i falim ne fajtorët tanë)”*.

Me çfarë Drejtësie?

Me një Drejtësi më të madhe sesa është ajo e të gjithë të mallkuarve.

Ashtu si, në fakt, Lavdia e Krishtit tejkalon për esencë lavdinë e krijuar të të gjithë të Lumëve, gjithashtu Trishtimi i Shpirtit Tim tejkalon çfarëdo trishtimi tjetër njerëzor.

O shpirtra mosmirënjohës të njerëzve, si nuk ma ktheni aspak Dhembshurinë Time për ju?

***Dega e katërt: “Jesus (Jezus)”*. “Ja Vuajtja që bota të shpëtohet nëpërmjet Meje.**

Kush jam Unë?

Unë jam Ai që liron nga çdo tundim, vuajtje, etj., të cilit i lutesh: *“Et ne nos inducas in tentationem (dhe mos na lër të biem në tundim)”*.

Po të mblidhja bashkë të gjitha tundimet, vuajtjet dhe vdekjet, etj., që qenë, janë dhe do të jenë, të gjitha nuk do të ishin asgjë, në krahasim me Vdekjen Time të vetme në Kryq.

Vdekja Ime, në fakt, është e një Dinjiteti, Konsiderate, Dashurie, etj., më të madhe dhe ato nuk kanë asnjë Masë ose Limit”.

***Dega e pestë: “Christus”*. “Ja Vuajtja, me qëllim që të merrni nga Unë Vajosjet e Sakramenteve.**

Kush jam Unë?

Unë jam i Forti dhe i Fuqishmi në Betejë, kundër çdo të keqeje, të cilit i lutesh: *“Sed libera nos a malo (por na liro nga i keqi)”*.

Qua morte?

Immortali.

Quia infinita est voluntas et amor, dolorque moriendi pro quolibet peccato et peccatore, et mundo.

Et tam parva hominum est compassio Mei: qui in omnibus Adsum omnibus, Rego²⁰⁰, Posco²⁰¹, Servo, Salvo.

O ingratos!

Ecce quae in quinque his ramis Crucis patiar, ad Novos Choros Angelorum reparandos ex decimo Hominum.

Et non devotius ac frequentius in Psalterii Quinquagena, quinquagies salutarer?

Angelica Salutatio initium fuit Passionis Meae, sicut et Incarnationis, et Evangelii.

Nec de Potentia Dei ordinaria esse major potuit Sensibilis Passio Mea”.

IX. His dictis, ecce videbat ille ab innumeris daemonibus innumeras animas e mundo raptari in barathrum.

1. **Audivit horribiles vociferationes.**

2. **Vidit Justitiam Divinam Equo Rufo vectam cursu incito volare ad orbis devastationem, dictumque ei est: eam jam jam instare mundo.**

3. **Ideo Dei Clementia ostendit remedia, in Psalterio Christi, ab orationibus requirenda, per Mediatricem Dei Matrem, cui nil a Deo negatur.**

4. **Denique terribilissima vox intonuit his verbis: “Per Angelicam Salutationem semel omnia reparavi, per Filium: per eandem et nunc depravatum mundum reparare volo in iis, qui voluerint Me Laudare in Psalterio, et puras conservare conscientias”.**

²⁰⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “rogo” (lutem).

²⁰¹ Në botimin e 1691 gjendet: “pasco” (çoj në kullotë).

Me çfarë Vdekjeje?

Me atë të pavdekshmen, pasi kanë qenë të pafundme Vullneti, Dashuria dhe Dhimbja e Vdekjes për çfarëdo mëkati dhe mëkatar, dhe për botën.

Me të vërtetë kaq e vogël është dhembshuria kundrejt Meje që jam i pranishëm në të gjitha gjërat, i mbaj, i mbroj, u shërbej, i shpëtoj.

O mosmirënjohës!

Ja gjërat që do të vuaj mbi këto pesë Degë të Kryqit për të ndrequr nëntë Koret e engjëjve, për avantazh të Korit të dhjetë, atë të njerëzve!

Dhe nuk do të më përshëndetësh ndoshta, pesëdhjetë herë, në mënyrë më të devotshme dhe vazhdimisht në pesëdhjetëshen e tretë të Rruzares?

Të falemi Mari ka qenë fillimi i Mundimit Tim, si edhe i Mishërimit dhe i Ungjillit.

Mundimi Im trupor nuk mund të ishte më i madh, as edhe me Fuqinë e përhershme të Zotit”.

IX. Pasi dëgjoi këto fjalë, ja, Dhëndri i ri shikoi që shpirta të panumërt u tërhoqën zvarrë nga bota në Greminë, nga ana e demonëve të panumërt.

1. Ai dëgjonte britmat e tmerrshme të tyre.

2. Shikoi²⁰² Drejtësinë Hyjnore, që, duke fluturuar përparonte me rendje të shpejtë mbi një Kalë të kuq për të shkretuar botën.

Dhe atij iu tha që Drejtësia Hyjnore që nga ai moment sundonte botën”.

3. Po atëherë Mëshira e Zotit i tregoi Mjetet që duheshin kërkuar në Rruzaren e Shenjtë të Krishtit, nëpërmjet Ndërmjetëses, Nënës së Hyjit, të cilës Zoti nuk i mohon asgjë.

4. Në fund, një zë i tmerrshëm gjëmoi me këto fjalë: “Sikur kam ndrequr përmes Të falemi Mari të gjitha gjërat në një herë të vetme, me ndihmën e Birit; kështu me ndihmën e së njëjtës Të falemi Mari, edhe tani dua të ndreq botën e shthurur, përmes atyre që do të duan të më lavdërojnë në Rruzaren e Shenjtë, dhe për të ruajtur të pastra ndërgjegjet e tyre”.

²⁰² Në tekstin e 1600 ka mbetur një varg autobiografik i zbulimeve të të Lumit Alano (“Vidi”), që në tekstin e 1847 korrektohet me një folje në vetën e tretë njëjës: “Vidit”.

CAPUT XIII.

De Poenis inferni. Revelatio ad Sponsum Mariae.

I Quia Oratio, juxta S. Ambrosium est potissimum homines cum Deo reconciliandi remedium; et Regina orationum est Psalterium: quare vim ei inesse ad idem maximam oportet: praesertim cum vim ex Christi hauriat Vita, Passione, et Gloria, Deiparae accedentibus Sanctorum meritis.

II. Unde quidam devotus in Psalterio Christi, maxime circa Passionem, in corpore suo sentit saepius verissime Passionem Christi.

Ille, cum Sacrum Missae celebraret, vidit in Sacra Hostia JESUM Crucifixum: et hunc audivit ita dicentem: “*Tu me iterum Crucifigis*”.

Et ille: “*O Domine JESU Christe: quomodo scelus tantum infelix patrare possum?*”.

Et Dominus: “*Tua peccata Me crucifigunt: malo crucifigi, quam Deum iis peccatis offendi, quibus ante Eum offenderas.*

Sed etiamnum Me Crucifigis, omissione, si non commissione.

Habes scientiam, licentiam, et officium praedicandi: reus malorum es, quae prohibere potes, si Psalterium meum praedices.

At factus es canis mutus, non valens latrare, cum luporum plenus sit mundus.

Ni te emendaris, in Patre Omnipotente juro, de falso prandio mundanorum comedes”.

III. Ad vocem hanc, ecce, videbat infinitum quasi Barathrum hiare, inque eo Ecclesiasticos, Religiosos, Principes, Dynastas, turbasque discumbere: et ignis, grando, nix, glacies, et spiritus procellarum pars calicis eorum erant: item serpentes, quaeque orbis habet abominabilissima.

His ingurgitabantur ad sumnum inulti²⁰³, immane ululantes.

Circumstabant daemones, specie mulierum, quibus turpius nil excogitari potest: quae monstra telis ignitis discumbentium genitalia igniebant pertusa, ignitosque serpentes aspidas, bufones, etc., in nuda eorum corpora imitebant²⁰⁴: et alia aliis saeviores succedebant cruciatrices formae²⁰⁵.

Noverat is multos ante in vivis agentes.

²⁰³ Në botimin e 1691 gjendet: “inviti” (patjetër).

²⁰⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “imittebant” (ndoshta gabim shtypi për “imitebant”).

²⁰⁵ Në botimin e 1691 mungon: “formae”.

KAPITULLI XIII

Në lidhje me dhimbjet e ferrit: Zbulim Dhëndrit të ri të Marisë.

I. Nga momenti që lutja sipas Shën Ambrozit është mjeti më i mirë për të pajtuar njerëzit me Zotin, dhe nga momenti që Mbretëresha e lutjeve është Ruzarja e Shenjtë, kështu nevojitet që në këtë lutje të përmbahet një forcë shumë e madhe.

Ruzarja, në fakt merr Forcë posaçërisht nga Jeta, nga Mundimi dhe Lavdia e Krishtit dhe gjithashtu nga Meritat e Nënës së Hyjit dhe të Shenjtërve.

II. Një i devotshëm, pra, i Ruzares së Krishtit²⁰⁶, mbi të gjitha kur meditonte mbi Misteret e Mundimit, shpesh ndiente në trupin e tij në mënyrë të gjallë dhimbjet e Mundimit të Krishtit.

Një ditë, ndërsa kremtonte Meshën e Shenjtë, ai pa në Osten e Shenjtë, Jezusin dhe e dëgjoi që thoshte kështu: “Ti më kryqëzon për herë të dytë”.

Dhe ai: “O Zoti Jezu Krisht, si do të mund vallë ta bëj një krim kaq të tmerrshëm?”

Dhe Zoti Jezu Krisht: “Mëkatet e tua më kryqëzojnë: preferoj të kryqëzohem Unë sesa Zoti të ofendohet nga ato mëkate, me të cilët ti e ke ofenduar më përpara.

Dhe kur nuk më kryqëzon, duke bërë ndonjë mëkat, e bën me lëniet pas dore.

Ke shkencën, lirinë dhe detyrën e predikimit: ti je mbreti i të këqijave që mund të ndaloje, nëse vetëm do të predikoje Ruzaren Time.

Po je bërë një qen i heshtur, i pazoti të lehësh, ndërsa bota është plot me ujç.

Nëse nuk do të korrigjohesh, betohem para Atit të Plotfuqishëm, do të hash ushqimin e gabuar tokësor”.

III. Pas këtyre fjalëve, ja, ai pa të hapej një Greminë e pafundme, dhe në të ishin të shtrirë Klerikë, Fetarë, Princër, Sovranë dhe shumë të tjerë; dhe zjarr, breshër, borë, akull dhe rrymat e stuhive ishin vetëm një pjesë e vogël e kupës së tyre të hidhur.

Dhe aty kishte gjarpërinj dhe çfarë ka më të urryer në botë.

Ishin të zhytur në to deri në kokë të pandëshkuarit, duke bërë titur tmerrësisht.

Qëndronin përreth demonë me pamje grash, përreth të cilëve asgjë më të turpshme nuk mund të imagjinosh; këta përbindësia shponin tejpertej dhe ndiznin me shigjeta të zjarrta gjenitalet e të shtrirëve; dhe gjarpërinj të zjarrtë, gjarpërinj helmues dhe thithlopa, etj., futeshin në të pasmet e tyre lakuriqe; dhe tortura akoma më mizore u pasonin atyre të mëparshmeve.

Ai njohu shumë që më përpara ishin në mes të të gjallëve.

²⁰⁶ I devotshmi i Ruzares është vetë i Lumi Alano. Ai kurrë nuk e përmend veten në tekst, duke u vetëpërkufizuar vetëm si “një farë”, “Një i devotshëm i Ruzares”, “Dhëndri i ri i Marisë”.

Ad quem Jesus: ***“Ecce, tua haec requies: praedicare si diutius cesses. Praedica Psalterium meum.***

Juro: Ego pugnabo, cum tota Curia Coelesti, contra omnes te hac in re impugnantes.

Et fac²⁰⁷, quod praedicas²⁰⁸, ne cum his discumbas, quos²⁰⁹ vidisti; qui dicunt, et non faciunt”, c.8.6.

CAPUT XIV.

Ad Christum passum compassionis Visio extatica.

I. Vidit aliquando praefatus Mariae Sponsus quasi omnes creaturae in coelis, ac terris, Christo passo compaterentur luctu, planctuque admirando: haud secus, quam si omnia cum Deo essent commoritura.

Et qui haec vidit, sic attonitus haesit, ut sibi moriendum esse putaret.

Sed Manus Domini confortavit, et elevavit eum: factaque Vox dixit: ***“Tantum compatimur Domino: non quidem ullius Doloris, sed Voluntatis, ac Desiderii compassione”.***

II. Visaque ei SS. Trinitate, quasi profuse fleret; haec dixit ei: ***“Vides haec: non ut credas inesse tristitiam, doloremve mihi: sed ut intelligas, si Corpus mortale Mihi foret par Divinitati, isto pariter flerem, doloremquedolerem eundem cum Filio passo, in immensum.***

Et tu Me si, Beati, contuereris, prae compassionis excessu tu teipsum te non caperes, plusque condoleres passo JESU, quam Sua ipsius Mater cum sub Cruce staret lacrymosa”.

III. Deinde²¹⁰ ad JESUM, pia quadam versus confidentiae familiaritate, quaerit ex eo: ***“O JESU: tuque doles?”.***

Cui JESUS:

“1. Non facto, nam semel hoc transiit; sed Voto et Desiderio vellem, prae amore infinito, infinities, pro peccatoribus pati, ut salventur.

2. Deinde, tametsi Carnae Crucifixus non sim; at sum tamen in Membris, et Ecclesia, et in quotidianis scelerum peccatis, quibus gravius afficior, quam illa Crucifixione in Calvaria.

²⁰⁷ Nē botimin e 1691 gjendet: “dic” (trego).

²⁰⁸ Nē botimin e 1691 gjendet: “praedices”.

²⁰⁹ Nē botimin e 1691 gjendet: “quas”.

²¹⁰ Nē botimin e 1690 gjendet: “Dein”.

Dhe Jezusi i tha: “Ja, ky do të jetë vendi yt i pushimit, nëse do të lësh pas dore akoma predikimin.

Prediko Rruzaren Time: betohem: unë do të luftoj bashkë me gjithë Trupin Qiellor kundër të gjithë atyre që do të të kundërshtojnë.

Dhe bëj atë që predikon, me qëllim që ti të mos shtrihesh një ditë, mes këtyre që sheh, që thonin e nuk bënin”.

KAPITULLI XIV

Vizion Ekstatik i Dhëndrit të ri në lidhje me Mundimin e dhimbshëm të Krishtit.

I. Një herë, i lartpërmenduri Dhëndri i ri i Marisë pau në ekstazë që të gjitha krijesat në qiell dhe në tokë ishin plot me dhembshuri përpara Krishtit që vuante, me një dhimbje dhe të qara të admirueshme, tamam sikur të gjitha krijesat ishin në pikën e të vdekurit së bashku me Krishtin Zot.

Edhe Dhëndri i ri që pau këto gjëra, mbeti i tronditur, saqë besonte që ai vetë ishte gati për të vdekur.

Por Dora e Zotit e ngushëlloi, i lehtësoi dhimbjen dhe u dëgjua një Zë që thoshte: “Të na vijë shumë keq për Zotin, por jo vetëm Dhembshuri për Dhimbjen e Tij, por edhe për Vullnetin dhe Dëshirën e Tij”.

II. Dhe ai pa Trininë e Shenjtë që qante me dënësë dhe Hyji Atë i tha: “Mos beso, duke parë këto skena, që tek Unë ekzistojnë trishtimi dhe dhimbja: por është për të bërë të kuptosh, që, nëse Unë do të kisha një trup të vdekshëm, të aftë për të mbajtur Hyjninë, kështu do ta qaja Birin Tim të kryqëzuar dhe do të hidhërohesha me të njëjtën vuajtje të pafund.

Edhe Shenjtërit, si Unë e sodisin me dhembshuri të pamasë, ashtu siç ishte me lot poshtë Kryqit edhe vetë Nëna e vet: nëse ti do ta kuptoje, do të hidhëroheshe shumë më tepër për Mundimin e Krishtit”.

III. Atëherë Dhëndri i ri, duke u kthyer kundrejt Krishtit të kryqëzuar, me besim të butë, i kërkoi: “O Jezus, pse Ti vazhdon të vuash”?

Atij Jezusi iu përgjigj:

1. ”Nuk është më një vuajtje e përgjakshme, një herë të vetme këtë Vuajtje e kam kaluar, por do të doja të vuaja me Vullnet dhe Dëshirë, për Dashurinë e pafund, pafundësisht herë, në favor të mëkatarëve që të shpëtohen.

2. Atëherë, megjithëse nuk jam i kryqëzuar në Mish, jam prapëseprapë në Gjymtyrë, domethënë në Kishë dhe në mëkatet e përditshme, që më rraskapitin akoma dhe më shumë sesa Kryqëzimi në Kalvar.

Sed affectio est voluntatis, non sensus: scilicet], sic vellem dolere, si mortali in corpore tenerer.

Quod si tamen Psalterium Meum frequentarent miseri, et Mea sic participarent Merita: Advocatus peccatorum facile Justitiam placarem Divinam”.

CAPUT XV.

Cur XV Orationis Dominicae in Psalterio.

S.²¹¹ Bernardus, dilectissimus²¹² JESU Mariaeque Sponsus, postquam diu multumque orasset JESUM; ut cognoscere posset, ecqua in re vel maxime conformari Christo valeret, passoque compati iis²¹³, qui ipsius se devotissimum esse vellet obsequio?

Contigit ipsa Dominica Passionis, ut per raptum in excessu mentis videret ea Christum facie, vultuque²¹⁴ quo²¹⁵ fuerat, cum duceretur ad necem.

Miserabile spectaculum; saxisque luctuosum!

Et vero collamentante cunctis, S. Bernardo, vox accidit: *“Bernarde Mi, adjuva Me, tanta patientem pro te”.*

Is accurrens Crucem succollabat: *“Patere, ait, hoc Domine, ut patiar”.*

Cui Dominus: *“Quisquis amat Mecum portare Crucem; is in dies mihi passo recitet XV PATER et AVE, per annum solidum: et complevit numerum Vulnerum meorum”.*

Forte numerus foret, 5475.

²¹¹ Në botimin e 1690 gjendet: “Sanctus”.

²¹² Në botimin e 1690 gjendet: “lectissimus”.

²¹³ Në botimin e 1690 gjendet: “is”.

²¹⁴ Në botimin e 1690 gjendet: “cultuque” ().

²¹⁵ Në botimin e 1690 gjendet: “qua”.

Dashuria rrjedh nga vullneti, jo nga shqisat, dhe kështu do të doja të ndieja dhimbje po të kisha një trup jo të lavdëruar.

Nëse megjithatë, ju të vegjlit do të recitoni Rruzaren Time të Shenjtë, do të merrni pjesë edhe në Meritat e Mia: dhe Unë Avokat i mëkatarëve do të barazoja Drejtësinë Hyjnore”!

KAPITULLI XV

Pse janë 15 lutje “Ati ynë” në Rruzaren e Shenjtë?

Shën Bernardi, Dhëndri i parapëlqyer i Jezusit dhe i Marisë luste shumë fort Jezusin, me qëllim që të mund të njihte në çfarë mënyre të mund t’i përshtatej maksimalisht Krishtit dhe që t’i vinte keq për Mundimin e tij, sepse donte të ishte i devotshëm ndaj tij në nderime.

Ndodhi në të Dielën e Mundimit, që ai u rrëmbye në ekstazë dhe pau Krishtin në Fytyrë dhe me atë Fytyrë që ishte, kur u çua drejt Vdekjes.

Një spektakël i dhimbshëm dhe i vajtueshëm!

Ndërsa, pra, Shën Bernardi qante bashkë me të gjithë, dëgjoji një zë: “Bernardi im, më ndihmo, se po vuaj shumë dhimbje për ty”.

Ai, duke ngarendur, mori Kryqin mbi shpatulla dhe i tha: “Më lejo, o Zot që unë të vuaj këtë”!

Dhe atij Zoti: “Cilido, që do të mbajë Kryqin bashkë me Mua, të thotë çdo ditë për Mua që vuaj pesëmbëdhjetë Ati ynë dhe Të falemi Mari, për një vit të tërë dhe do të barazojë numrin e Plagëve të Mia”.

Numri i Plagëve do të ishte rreth 5475²¹⁶.

²¹⁶ Ky numër rezulton, duke shumëzuar numrin 15 Ati ynë dhe Të falemi Mari për 365 ditët e vitit.

CAPUT XVI.

*Cur in Psalterio CL Salutationis sint; revelatio B. V. Mariae*²¹⁷.

Id a B. V. Maria audire gaudeamus, rationibus XX allatis:

“1. Quia in DAVIDICO Psalterio sunt CL Psalmi, in queis Pater et Ave typice continentur, ut in flore fructus.

2. Quia GAUDIA CL potiora habui in Conceptione et Gestatione Filii, mentalia per Raptus, Visiones, Revelationes, et Inspirationes.

3. Quia CL GAUDIA²¹⁸ **habui ex Filii Nativitate, et Enutritione.**

4. Quia CL GAUDIA habui in Filii Praedicatione ex eius dictis, factisque.

5. Quia CL DOLORES diversos potiores ex Filii Passione pertuli.

Quantum enim amavi, tantum compassa dolui.

6. Ob CL DONA, praecipua, quae mundo Christus contulit a²¹⁹**Suo in eum ingressu ad exitum usque.**

7. Ob CL DOLORES Christi patientis, quorum quilibet decem habuit respectus: I. Ad Deum; II. Animam Suam; III. Corpus; IV. Sanctos; V. Ad Me; VI. Ad Discipulos; VII. Iudaeos; VIII. Iudam; IX. Gentes; X. ad Purgatorios.

Deinde in 15²²⁰ **est summe passus, scilicet in sensibus: V interioribus, V exterioribus, V potentis superioribus: ut in Intellectu, Voluntate, Appetitu Concupiscibili, et Irrascibili, et Motrice Potentia.**

8. Ob CL GAUDIA Filii et Mea per Ejus Resurrectionem nata.

9. Ob CL FRUCTUS Passionis Dominicae.

10. Ob CL Virtutes ad salutem praeficuas²²¹: **ut sunt Theologicae, Cardinales, Capitales, Morales, octo Beatitudines, etc.**

11. Ob CL VITIA Virtutibus suis opposita.

12. Ob CL MISERIAS mundi: ut sunt fames, sitis, algor, aestus, nuditas, infamia, injuria, morbi, discordia, ignis, aqua²²², **bestiae, servitutes, ignorantia, etc., et horum partes.**

13. Ob CL TERRORES mortis: ut infirmitas, tristitia, terror, timor, haesitatio, daemonum insultatio, remorsus conscientiae, dimissio bonorum, privatio usus membrorum, impatientia, stupor. Et horum partes.

²¹⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “M.”.

²¹⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “GAUDIA CL”.

²¹⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “ab”.

²²⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “XV”.

²²¹ Në botimin e 1691 gjendet: “proficuas”.

²²² Në botimin e 1691 gjendet: “aquae”.

KAPITULLI XVI

Pse në Rruzaren e Shenjtë janë njëqind e pesëdhjetë lutje “Të falemi Mari”? Zbulim i së Lumes Virgjëres Mari.

Të gëzojmë ndërsa dëgjojmë këtë nga Goja e së Lumes Virgjëres Mari, që ka sjellë njëzet arsye.

1. Meqë në Psalterin e Davidit janë njëqind e pesëdhjetë Psalme, në të cilat përmbahen në mënyrë figurative Ati dhe të Falemi, si Fryti që paralajmërohet në lule.

2. Meqë pata njëqind e pesëdhjetë Gézime, në Ngjizjen dhe në të qenit Shtatzënë me Birin Tim, me Ekstaza, Vizione, Zbulime dhe Frymëzime.

3. Meqë pata njëqind e pesëdhjetë Gézime për Lindjen dhe Ushqyerjen me Gji të Birit Tim.

4. Meqë pata njëqind e pesëdhjetë Gézime gjatë Predikimit të Birit Tim, në Fjalë dhe në Vepra.

5. Meqë kam duruar gjatë Mundimit të Birit Tim, njëqind e pesëdhjetë Dhimbje të mëdha.

Për aq shumë, në fakt, sa e doja aq shumë isha e hidhëruar nga Dhembshuria.

6. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Dhuratave të jashtëzakonshme që Krishti solli në botë, nga hyrja e Tij në të, deri në daljen e Tij.

7. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Dhimbjeve, që Krishti vuajti, secila prej të cilave pati dhjetë referime: I. Zotit; II. Shpirtit të vet; III. Trupit të Tij; IV. Shenjtërve; V. Mua; VI. dishepujve; VII. judenjve; VIII. Judës; IX. paganëve; X. shpirtrave të Purgatorit.

Ai, pastaj, ka pësuar maksimalisht në pesëmbëdhjetë realitete, do të thotë në pesëmbëdhjetë shqisat: në pesë shqisat e brendshme; në pesë shqisat e jashtme; në pesë fuqitë e sipërme, që janë Intelekti, Vullneti, Ndjenja, Pasioni, Fuqia jetësore.

8. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Gézimeve të Birit Tim dhe të mitë, të shkaktuara nga Ringjallja e Tij.

9. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Fryteve të Mundimit të Zotit.

10. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Virtyteve të dobishme për shpëtimin, që janë Virtytet teologjike, themelore, kryesore, morale, tetë lumturitë, etj.

11. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë veseve, të kundërvëna Virtyteve.

12. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë mjerimeve në botë, që janë: uria, etja, i ftohti, i nxehti, lakuriqësia, turpi, fyerja, sëmundja, mosmarrëveshja, zjarri, përmytja, bishat, skllavëria, padituria, etj., dhe realitete të ngjashme atyre.

13. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë kërcënimeve për vdekje, që janë: gjendja e sëmurë, trishtimi, terrori, frika, hezitimi, sulmi nga demonët, brejtjet e ndërgjegjes, humbja e të mirave, privimi në përdorimin e gjymtyrëve, padurimi, ligështimi dhe realitete të ngjashme atyre.

14. Ob CL TERRORES *Judicii*: qui sunt horror Judicis, terror assistentium, insultatio daemonum, revelatio peccatorum, infamia infinita, timor, pavor conscientiae, desperatio, malignitas, desiderium mortis, creaturarumira insurgens: et horum partes.

15. Ob CL POENAS *infernipotiores*, contra vitia totidem: et similes Purgatorii.

Quae sunt immensae ex parte animae, corporis, daemonum, Dei, loci, ignis, sensuum, gloriae perditae²²³, aeternitatis damnationis.

16. Ob CL GAUDIA *Beatorum potiora*²²⁴.

17. Ob CL GAUDIA *Beatorum Mariae et Christi* in coelis generaliora.

18. Ob CL AUXILIA Psaltis danda praecipua.

19. Ob CL DIES aut HORAS praemonitionis de morte Psaltis piis faciendae: intra quas disponant Domui suae animae.

20. Ob CL GAUDIA specialia quasi danda Psaltis nomine cultus in Psalterio praestiti: quibus paria erunt Gaudiis et Praemia Coronaria”.

Ad haec Sponsus: “*O dulcissima cordis jubilatio Maria: qui ista perpenderet, tuis in Psalterio laudibus se totum impenderet*”.

Cui Sponsa: “*Dico tibi: Beati in Gloria irremisse Pater et Ave cum miris gaudiis decantant, gratias agentes Deo pro gloria data, et orantes pro mundo*”.

²²³ Në botimin e 1691 gjendet: “humbje”.

²²⁴ Fraza “Ob CL GAUDIA Beatorum potiora” mungon në botimin e 1847 bashkë me numrin 16, pra është një lënie jashtë për t’u integruar.

14. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë tmerreve të Gjykimit, që janë: trembja nga Gjykimi, tmerri i atyre që duhet të gjykohen, akuzat e demonëve, manifestimi i mëkateve, fyerjet e pafund, druajtja, krizat e ndërgjegjes, dëshpërimi, turpi, dëshira e vdekjes së përjetshme, përbuzja që ngrihet nga krijesat dhe realitete të tjera të ngjashme atyre.

15. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë dhimbjeve më të mëdha të ferrit, përballë po aq veseve dhe realitete të ngjashme në Purgator: këto dhimbje janë të pamasa: shpirti pa trupin, demonë në vend të Zotit, vendi i zjarrit në vend të shqisave, mallkimi i përjetshëm në vend të lavdisë së humbur.

16. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Gëzimeve të jashtëzakonshme të të Lumëve.

17. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Gëzimeve të Shenjtes Mari dhe të Krishtit në Qiell.

18. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Ndhimave kryesore që do t'u jepen Ruzarianëve.

19. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë ditëve ose orëve të paralajmërimit të vdekjes, të dhëna Ruzarianëve të devotshëm: gjatë të cilave ata do të përgatiten në Banesën e Shpirtit të tyre.

20. Për shkak të njëqind e pesëdhjetë Gëzimeve speciale që do t'u jepen Ruzarianëve, në emër të nderimit të demonstruar në Ruzare: këtyre Gëzimeve u korrespondojnë të njëjtat çmime për të devotshmit e Kurorës së Ruzares së Shenjtë”.

Pasi dëgjoi këto fjalë, Dhëndri i ri tha: “O Mari, hare e ëmbël e zemrës, ai që do të konsideronte këto gjëra, do të përdorte të gjithë veten në Lavdërimet e tua të Ruzares së Shenjtë”.

Dhe atij, Nusja: “Të them edhe që të Lumët në Lavdi, pa pushim përsërisin Ati ynë dhe Të falemi Mari, mes Këngësh të mrekullueshme të Gëzimit, duke falenderuar Zotin për Lavdinë e marrë dhe duke u lutur për botën”.

CAPUT XVII.

De Fraternitatis Ortu, Statutis, Fructibus, et Statu. Revelatio Mariae ad Sponsum.

I. **APPARENS** aliquando Beatissima Maria Sponso Suo Novello, sic loquebatur: *“Dulcis Sponse, diligenter adverte: pulchra tibi aperiam, varia, utilia, et scitu quidem²²⁵ necessaria, quorum quaedam alias Beatissimo Patri tuo, Sponso Meo DOMINICO, in ipso Festo ANNUNCIATIONIS²²⁶ DOMINICAE revelavi, magnis cum prodigiis.*

Atque ut istius, illi factae Revelationis, modus cunctis per orbem sit manifestus: fac universi audiant Matrem Veritatis narrantem de Sponso Meo dilectissimo DOMINICO, et de Confraternitate, per eundem sub Nomine Meo, de Psalterio inchoata: cujus Confraternitatis Confratres dicebantur FRATRES JESU CHRISTI ET VIRGINIS MARIAE, sub forma Psalterii Angelici orandi”.

NARRATIO

De Ortu primo Fraternitatis Psalterii.

II. 1. **S.**²²⁷ **DOMINICUS**, indutus Virtute ex alto, et²²⁸ Vir factus vere Apostolicus, Hispaniarum terras, (in quas se jam ante Saracenus nominis Christiani hostis infuderat), late praedicando peragravit, suisque doctrinis saluberrimis informatas complevit: cum ecce jam ad exteris circum nationes spectaret; contigit (annis ferme quindenis ante gloriosum obitus sui diem; nondum auspiciato Sacri Ordinis Praedicatorum Instituto, sed ipse²²⁹ sub Regula S. Augustini professo Canonico), ut non procul ab S. Jacobo²³⁰ Compostellae, in pyratarum manus, cum F. Bernardo peregrinationis comite incideret.

Qui utrumque raptum ad suarum navium classem, nobilem praedam adducunt²³¹.

His multis prius quaestionibus excussos, ac plagis etiam tortos, vilissima inter servitia ad remos addixerunt.

Illi ceu feros inter lupos agni, Christi Nomine freti fidentesque omnia, spiritu supra hominem altiore, ferre fortiter, et nihil ab assuetis²³² sibi diurnis noctisque²³³ Dei Laudibus remittere: quamvis barbara inter infidelium capita Praemiatorum.

²²⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “quedam”.

²²⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “ANNUNTIATIONIS”.

²²⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “Sanctus”.

²²⁸ Në botimin e 1691 mungon: “et”.

²²⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “ipso”.

²³⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “Iacobi”.

²³¹ Në botimin e 1691 gjendet: “abducunt”.

²³² Në botimin e 1691, në vend të: “ab assuetis”, gjendet: “a suetis”.

²³³ Në botimin e 1691 gjendet: “nocturnisque”.

KAPITULLI XVII

Zbulim i Shenjtes Mari Dhëndrit të ri në lidhje me Vëllazërinë e Rruzares së Shenjtë: Lindja, Statutet, Frytet dhe Rregullorja

I. Duke iu shfaqur, një herë e Lumja Mari Dhëndrit të ri, i thoshte kështu: “O Dhëndër i ëmbël, vëzhgo me kujdes gjërat e bukura, të shumëllojshme, të dobishme dhe sigurisht të nevojshme që po të zbuloj, të cilat dikur ia kam zbuluar të Lumit Atit tënd, Dhëndrit tim Domenik, pikërisht në festën e lajmërimit të Zotit, me mrekulli të mëdha.

Dhe, me qëllim që t’u manifestohet të gjithëve në botë, Zbulimi që ai mori, bëj që të gjithë të mund të dëgjojnë tregimin e Nënës së Vërtetës në lidhje me Dhëndrin tim të preferuar Domenik dhe mbi Vëllazërinë që është vendosur nga vetë Shën Domeniku nën Emrin tim; ku vëllezërit e Vëllazërisë u quajtën Vëllezër të Jezu Krishtit dhe të Virgjëres Mari, sepse ata lusin Rruzaren e Shenjtë engjëllore”.

TREGIM

Origjina e Vëllazërisë së parë të Rruzares.

II.1. Shën Domeniku, i veshur me virtyte nga lart, u bë një njeri me të vërtetë Apostolik, duke predikuar kishte përshkuar gjerë e gjatë tokat e Spanjës (në të cilat përpara ishte futur Saraçeni, armik i Emrit të Krishterë) dhe përhapte gjithkund doktrinën e tij të shëndetshme, si edhe u hidhte vështrimin e tij popujve të tjerë përreth.

Ndodhi që gati pesëmbëdhjetë vjet para ditës së lavdishme të vdekjes²³⁴ së tij, kur nuk kishte filluar akoma Institutin e Urdhërit të Shenjtë të Predikuesve dhe ai ishte Rregulltar Kanonik nën Rregullin e Shën Agostinit, jo larg nga Shën Jakobi i Kompostelës, ai dhe shoku i tij i pelegrinazhit, Fra Bernardi, ranë në duart e piratëve.

Dhe, pasi i rrëmbyen të dy, dërguan plaçkën e çmuar në flotën e anijeve të tyre.

Pasi i morën më parë në pyetje dhe i torturuan, i dërguan në shërbimet më të ulëta, te rremat.

Ata, si qengja mes ujqërish të egër, duke besuar plotësisht në Emrin e Krishtit, duke qenë shpirti më i lartë sesa pjesa njerëzore, duruan me shumë kurajo çdo gjë, pa pushuar kurrë, ditë e natë, së luturi lavdet e zakonshme të Zotit, megjithëse ishin në mes të grabitqarëve mizorë të të krishterëve.

²³⁴Sidoqoftë, kapja e Shën Domenikut nga ana e piratëve duhet të ketë ndodhur mes shtatorit të 1213 dhe 25 marsit të 1214, pra, pak muaj para lindjes së Urdhrit Domenikan (që ka ndodhur në 1215) dhe shtatë vjet para vdekjes së tij, ndodhur më 6 gusht 1221.

2. Jamque trimestre ipsis remorum duos inter labores cesserat, mira cum patientiae constantia exantlatos: cum ecce *Ego*, (quae Divae sunt Verba): *“Misericordiae Mater dilectum hunc Meum intuens Sponsum, totis Visceribus Charitatis super eo commovebar.*

Iratam²³⁵ igitur sceleratis, Me volente ac mandante ipsis mare pervolitantibus, coelum omne vertitur, et atris nubibus involutum, noctem fert horrificam: emissique ruunt, et in mare²³⁶ praeliantur venti: fit saeva tempestas”.

Fulgura coruscant, tonant aethera; fulmina volant, maria vertuntur; horrescunt omnia.

Densus super improbos effunditur imber; dixisses, coelum ruere.

Interea fervet inferius quoque pontus; et rabide tumet in immensum.

Quicquid agant perduelles contis, remis, omnique contra nisu; nihil agunt: denique desperati fata complorant.

3. Dum²³⁷ solus haec inter cum socio S. Dominicus turbatus nihil afflictus²³⁸: masculo animo²³⁹ nactus²⁴⁰, erectusque Spiritu, profanorum²⁴¹ desperatione visa, animos ipsis solita praedicatione revocare conatur.

“Fratres, ait, irato Deo res agitur.

Tantae inferorum superumque²⁴² minae; ventorum ac undarum irae tantae, non sunt sine Numinis ira.

Placandus Deus est: et placabuntur caetera.

Dexteram Dei vindicem vestra concitant scelera, maria turbant.

Illa animis execrati damnate; venia²⁴³ orate Deum: Deiparam Mariam, maris Stellam, implorate supplices opitulatricem: Credite; mirabilem in aquis Dominum, vobisque propitium, erit experiri”.

Dixit sed in ventos.

4. Desperatorum barbaries hisce fit rabies: saeviuntque hi animis in recta monentem; isti, ut fatuum, sannis proscindunt: alii flagris etiam concidunt: et quod sancto gravissimum accidit, Deum, Divamque Coelitem diris impetunt blasphemis: ac unde impios poenituisse oportuit: sese sacrilegiosius impiant.

Pars namque oestro caecati Saracenicis dannarant²⁴⁴ Fidem: pars obruti flagitiis projecerant poenitentiam.

Fustuarium vir divinus acceptum, et opprobria, gaudens pro Christo, facile posthabebat; verum ad Deum animo votisque versus blasphemias impiorum deprecabatur.

²³⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “iratum”.

²³⁶ Në botimin e 1691 në vend të: “në det”, gjendet: “immane” (gjigande).

²³⁷ Në botimin e 1691 mungon: “dum”.

²³⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “turbatus nihil, nihil afflictus” (aspak i shqetësuar dhe i trishtuar).

²³⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “animae”.

²⁴⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “mactus” (fisnik).

²⁴¹ Në botimin e 1691 gjendet: “profanorumque”.

²⁴² Në botimin e 1691 gjendet: “superorumque”.

²⁴³ Në botimin e 1691 gjendet: “veniam”.

²⁴⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “dannarant”.

2. Kishte kaluar tashmë për ta një tremujor, me lodhjet e mëdha të shkaktuara nga rremat, duke duruar gjithmonë gjithçka me një durim të jashtëzakonshëm: “Kur, ja: Unë (janë fjalët e Shenjtes Mari), Nëna e Mëshirës, pashë Dhëndrin tim të dashur dhe u mallëngjeva për të me të gjithë Shpirtin e Dashurisë.

E indijuar pra, për mizorinë e tyre, Ajo deshi dhe vendosi që, ndërsa ata çanin detin, qielli u shndërrua totalisht, duke u mbuluar me re të zeza, erdhi papritur një natë e frikshme; duke shpërthyer, vërshuan erërat dhe u lëshuan me fuqi mbi det.

Shpërtheu një stuhi e tmerrshme: ndriçonin vetëtimat, gjëmonte qielli; fluturonin rrufetë, ktheheshin përmbys detet, dallgëzonin të gjitha gjërat.

Një shi i madh binte mbi të këqijtë: do të kishe thënë që qielli po binte poshtë.

Ndërkohë, edhe thellësitë e detit ishin tronditur dhe me tërbim fryheshin pa masë.

Çfarëdo gjëje që bënë armiqte me purteka, rrema dhe çdo përpjekje, përkundrazi nuk arrinin asgjë dhe në fund, të dëshpëruar, qanë fatin e hidhur.

3. Vetëm Shën Domeniku dhe vëllai i tij nuk ishin aspak të shqetësuar dhe të brengosur në mes të këtyre ngjarjeve; atëherë Shën Domeniku, me shpirt burrëror dhe i siguruar nga Shpirti, duke parë dëshpërimin e të ligjve, provoi të shkundte shpirtrat e tyre me predikimin e zakonshëm : “Vëllezër”, u tha, “stuhia është trazuar nga Zoti që është i indinjuar.

Kërcënimet e kaq shumë realiteteve të botës së nëndheshme dhe të qiellit, dhe furitë kaq të mëdha të erërave dhe të dallgëve nuk vijnë pa indinjatën e Zotit.

Zoti duhet të qetësohet dhe do të qetësohen gjërat e tjera.

O të neveritshëm, dënoni në shpirtrat tuaj këto ligësi; kërkojini falje Zotit; lutni me përgjërim Yllin Ndihmës të detit, Nënë e Hyjit, Marinë.

Kini besim: do të eksperimentoni sesi do t’u jetë i devotshëm Zoti, i mrekullueshëm mes ujërave”.

Foli, por i foli erës.

4. Mizoria e atyre të dëshpëruarve, rriti në ta tërbimin dhe u sollën egërsisht me dashaligësi kundër atij që u mësonte atyre gjëra të drejta.

Disa piratë i poshtëruan ata me tallje, si të ishin budallenj; dhe i përqeshën, sikur ata të flitnin përçart; të tjerë, pastaj i rrahën me kamxhik; dhe ndodhi ajo më e rënda që mund të kryhej kundër së shenjtës: lëshuan sharje të egra kundër Zotit dhe Shenjtes së Shenjtëve.

Dhe ndodhi kështu që ata të ligjtë, në vend që të pendohen u njollosën akoma më shumë, me të bërit sakrilegj.

Disa prej tyre, në fakt, të verbëruar nga vrulli Saraçen, kishin mohuar besimin, ndërsa të tjerë, të mbuluar nga ligësitë, kishin larguar pendimin.

Njeriu i Zotit, Shën Domeniku nuk i llogariste aspak rrahjet dhe poshtërimet e marra, duke u gëzuar për Krishtin, por duke iu drejtuar Zotit me zemër dhe me lutje, kërkonte falje për sharjet e të ligjve.

5. Nox interea, procellarum additur nocti (erat autem beatissimae Annunciationis praecedens diem insequentem), quae ipsa Dominici stimulabat zelum, ut ad reverentiam tantae miserationum Reginae cruda, jam funus suum plorantia, improborum pectora detorquere rursus molli sermone attentaret.

Animarum zelator, et salvator perditorum, dictis agreditur²⁴⁵ mansuetare feros; humillime, et devote, ut licuit, admonet: Deum orentque²⁴⁶ propitium in rebus de oratis²⁴⁷ certum Servatorem JESUM, ac Servatricem MARIAM.

6. Interim²⁴⁸ suavissimorum auditus Nominum desperata efferat pectora: ut, quam ante, trucius ferocirent, ac JESUM MARIAMque infandius blasphemarent.

Atque quo minus iis ultima inferre Dominico vacaret, major ab²⁴⁹ decumana irruente unda horror omnes obruens praesentem interitum minatur.

Praelia ventorum per, et ruinam nimborum, fremitumque fluctuum, et noctem geminam auferuntur incerti: ipse gubernator excussus in undas perit; remi dissidiunt, abrumpitur clavus: quassata et fessa carinae latera fatiscunt ipsaque mortis mora morte est acerbior desperatis.

7. Dum ii per ludibria procellarum sic jactantur, quasi undis eos absorbere dedignantibus: parthenica²⁵⁰ instabat Annunciationis festiva solemnitas, surgente, et obscurum transparente jam sole.

S. Dominicus autem impense precibus ad Annunciatam insistebat.

Vitae licet securum, sui tamen immemorem, infelicium pyratarum cura salutis habebat sollicitum: pro hac dum orat, sua ecce Advocata Maria soli apparens, dieque²⁵¹ in luce corrusca²⁵² Sponso adest; et talibus alloquitur: *“Eja Dominice: feliciter²⁵³ certa viriliter: perissent caeteri: tu servas unus.*

Age, quia servatos vis²⁵⁴ indignos aura hac; tuis ego velificabo votis: parcam, amore tui, [nihil Filio]²⁵⁵, nihil mihi, tibi nihil parcentibus sacrilegis.

Vindictae pars est suspendisse vindictam: ut irruat gravior.

Optionem offerro: vel aeternum dispereant: vel Psalterium meum accipiant: et vitam vivant saniozem, inita invicem, teautore Fraternitate JESU et MARIAE noncupanda.

²⁴⁵ në botimin e 1691 gjendet: “aggreditur”.

²⁴⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “optent orentque” (të lartësosh lujtje).

²⁴⁷ Në botimin e 1691 në vend të: “de oratis” të botimit të 1847, gjendet: “deploratis” (të dëshpëruar).

²⁴⁸ Në botimin e 1691 mungon: “interim”.

²⁴⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “a”.

²⁵⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “parthenicae”.

²⁵¹ Në botimin e 1691 gjendet: “diaque” (dhe në një dritë hyjnore).

²⁵² Në botimin e 1691 gjendet: “corrusca”.

²⁵³ Në botimin e 1691 gjendet: “Feliciter!”.

²⁵⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “vis” (do; vis është një gabim shtypi).

²⁵⁵ Në botimin e 1691 gjendet si shtesë: “nihil Filio”, që mungon në botimin e 1847.

5. Një natë tjetër, ndërkohë, ndoqi natën e stuhive (Ishte nata që i paraprinte festës së Lajmërimit, që do të ishte ditën tjetër) dhe festimi inkurajonte të palodhurin Shën Domenikun të tentojë akoma, me një Sermon të butë, që të sillte në nderimin e një Mbretëreshe kaq të madhe të mëshirshme, zemrat mizore të të ligjve, që tashmë qanin rrënimin e tyre.

Shën Domeniku që digjej për të shpëtuar shpirtrat e atyre të dëshpëruarve, u foli me përvullësi dhe mëshirë të madhe, për të qetësuar të pamposhturit, për aq sa ishte e mundur dhe u bëri thirrje që të lusnin për ata kërkesa, Zotin e mirë, sigurisht Shpëtimtarin Jezus dhe Ndhimësen Mari.

6. Përkundrazi, dëgjimi i atyre Emrave të ëmbël i egërsoi zemrat e të dëshpëruarve dhe u bënë më keq, më të tërbuar se më përpara, saqë shanë Jezusin e Marinë në mënyrën më çnderuese.

Domeniku nuk pati kohë të shqiptonte fjalët e fundit, kur ja, një dallgë e stërmadhe, e një tmerri të madh, hyri me forcë papritur, duke i mposhtur të gjithë, duke kërcënuar një rrënim të afërt.

Atë natë, atëherë, u përplasën erërat, u hodhën poshtë në greminë uraganë, u ngritën dallgët dhe shkapetën jashtë anijes të papenduarit; timonieri i hedhur jashtë humbi mes dallgësh; rremat ranë poshtë, u thye timoni; u shqyen anët e anijes së përplasur dhe goditur; dhe vonesa e vdekjes ishte për ata të dëshpëruar më mizore se vetë vdekja.

7. Ata pra, ishin të përplasur nga dhuna e stuhisë, por dallgët nuk kishin arritur akoma t'i gëlltisnin: kishte arritur tashmë agimi i festës solemne të Lajmërimit të Virgjëres Mari dhe dielli tashmë ngrihej dhe ndriçonte errësirën.

Shën Domeniku, ndërkohë ishte zhytur me shumë vëmendje në lutjet e Lajmërimit.

Shqetësimi i shpëtimit të piratëve fatkeqë e trazonte dhe nuk kujdesej për jetën e tij, megjithëse ajo ishte e sigurt.

Ndërsa luste Shenjten Mari për këtë shqetësim, ja Avokatja e tij Maria, që iu shfaq vetëm atij dhe në dritën e ditës së re iu afrua e shndritshme Dhëndrit dhe i foli kështu: “Kurajo Domenik, për rezultatin e mirë lufto shumë fort: ata do të vdesin, nëse ti nuk i shpëton.

Deh, nëse ti do hirin që të padenjët të shpëtojnë, unë do t'u vë krahë lutjeve të tua: për dashurinë tënde do t'i fal ata që bënë sakrilegj, që nuk nderojnë as Birin Tim, as Mua, as ty.

Para se mbi ata të bjerë dënimi, do të pushoj dënimin që afrohet kaq i rëndë mbi ta.

Do t'u ofrosh zgjedhje: ose të vdesin të dëshpëruar përjetësisht, ose të mirëpresin Rruzaren time të Shenjtë dhe të bëjnë një jetë shumë të drejtë, duke filluar bashkë me ty që do të jesh themeluesi i një Vëllazërie që do të titullohet e Jezusit dhe e Marisë.

Si adplacebit improbis: placet, ut signo Crucis objecto tempestatem ponas placatam.

Ipsa Filium eis placabo.

Sin: tute solus cum fratre supergradiens undis, exhibis ab undis; caeteris ponto, et orco absorbendis.

Haec illis ex Me certus denuncia²⁵⁶”.

8. Sic²⁵⁷ S. Dominicus haud secus, minas²⁵⁸, ac jussum mandata facessit: minas, irasque praedicat, intentat mortes, contumaciam arcta²⁵⁹ ea vi Spiritus ac oris; dum pectora adamantina rumpat, expugnet, vinctaque constringat.

Affatu demum meliore, de JESU, de MARIA, utriusque de Psalterium²⁶⁰ de Fraternitate rudes informat, poenitentiam edocet, ac persuadet: Deo sensim intimis gementium penetralibus illabente.

Huc plurimum adjuvabat: quod solo Crucis, vocisque objectu tempestas tanta momento resedisset.

Et vox, suntque vota una omnium supplicum; mandata se facturos, tantum ipse imperet.

Perfidiam, scelera, vitam anteactam, seque ipsos detestati, poenitentiam ejulatu magno spondent; Psalteria de manu servatoris sui accipiunt; acceptant, coeuntque Fraternitatem omnes unam ac novam, sub Auspicio JESU, et MARIAE, Tituloque Psalterii.

Vidisses humi provolutos, infusos fletu, squalore sordidatos, ad pedes inter haustas aquas arreptare Dominici, veniam²⁶¹, opemque precari.

9. Nam postquam ad hanc vocem: “*In Nomine JESU CHRISTI, et MARIAE Matris ejus piissimae, quiesce*”; foris quidem facta quieserat, et securitas; at intus ipsa navi mors admissa obnotabat²⁶².

Adeo prora rupta latera carinae lacera, fundus impactu scopuli disruptus, totis tot hiatibus undas hauserant exundantes; ut in navi, velut in mari, hi natarent, illi super tabulata starent.

Omnes tamen super omnia prodigia, unum istud prodigiosius obstupescebant: quod tantos inter et nubium imbres defusos, et illis fluctuum nimbos, et ingurgitatas hiatibus aquas: solum Dominicum mador nullus attingeret siccum, et medium.

²⁵⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “denuncias”.

²⁵⁷ Në botimin e 1691 mungon: “sic”.

²⁵⁸ Në botimin e 1691 mungon: “minas”.

²⁵⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “arictat” (gabim shtypi për “arcta”).

²⁶⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “Psalteri”.

²⁶¹ Në botimin e 1691 gjendet: “veniamque”.

²⁶² Në botimin e 1691 gjendet: “obnatabat” (gabim shtypi për: “obnotabat”).

Nëse kjo Vëllazëri do të mirëpritet nga të dëshpëruarit, do të të lejohet të bësh shenjën e Kryqit kundër stuhisë, kështu që do të qetësohet.

Unë vetë do të pajtoj Birin Tim me ta.

Ndryshe, me siguri, vetëm ti dhe Vëllai yt do të ecni përpara mbi ujë dhe do të dilni të gjallë nga deti: ndërsa të tjerët do të gëlltiten nga Ferri.

Paralajmëroi ata me siguri për gjërat që more nga Unë.”.

8. Atëherë Shën Domeniku u bëri të ditur atyre kërcënimet dhe urdhërat, pikërisht siç ia kishte dorëzuar Zoja: predikoi kërcënimet dhe zemërimet, i kërcënoi ata me vdekje, duke zbutur kryeneçësinë me forcën e Shpirtit dhe të fjalës, derisa i theu zemrat e gurta si çeliku, i mposhti dhe pasi fitoi mbi ta, i bëri për vete.

Në fund, me një fjalim të ëmbël u mësoi të pamësuarve mbi Jezusin, mbi Marinë, mbi Rruzaren e tyre, mbi Vëllazërinë; u mësoi pendimin dhe u mbushi mendjen, ndërsa Zoti hynte pak nga pak në thellësi të atyre që qanin.

Në këtë, ndihmonte shumë fakti që një stuhi kaq e madhe u qetësua në një çast, duke i kundërvënë vetëm një Shenjë të Kryqit dhe disa fjalë.

Dhe qenë të njëzëshme fjalët dhe dëshirat e të gjithë përgjëruesve: ata do të ndiqnin Urdhërat e Shenjtes Mari dhe Shën Domeniku vetëm do t'i kishte drejtuar.

Pasi hodhën poshtë pabesinë, prapësitë, jetën e kaluar dhe veten e vet, duke qarë me zë të lartë u angazhuan në pendimin; morën Rruzaren nga dora e liruesit të tyre, e mirëpritën dhe u gjetën të gjithë në të parën Vëllazëri të re, me Titull të Rruzares së Shenjtë.

I shikoje thellësisht të përlur, të mbuluar me lot, të mbështjellë me veshje të shkatërruara, duke iu afruar këmbëve të Shën Domenikut, ndërsa ai i tërhiqte jashtë nga uji dhe duke kërkuar falje e ndihmë.

9. Në fakt, pas fjalëve: “Në emër të Jezu Krishtit dhe të Nënës së Tij të devotshme, qetësohu”, përreth, me të vërtetë ishte bërë heshtje dhe qetësi.

Ndërsa brenda anijes paraqitej i njëjti çrregullim që kishte rënë: bashi i shqyer, anët e anijes të çara, hambari i thyer nga përplasja me një shkëmb, kishin kaq shumë çara dhe hynte kaq shumë ujë, saqë dukej sikur ata të ishin në det, megjithëse ishin mbi dyshemetë e anijes.

Të gjithë prapëseprapë, përveç mrekullive të tjera, kishin mbetur të habitur për një gjë shumë të mrekullueshme: për faktin që me gjithë shirat e mëdha që retë kishin derdhur, me gjithë tallazet e detit që i kishin goditur dhe me gjithë ujërat e futura në mes të të çarave, vetëm Shën Domeniku nuk ishte çekur as nga një pikë uji, ishte i tharë dhe qëndronte në mes tyre.

Quo securiores apud talem Sanctum, et sibi de periculo navis non mergendae quasi spondebant: orare tamen opem non omittebant.

Verum ex improvise, ecce divinius conspicitur cunctis spectaculum.

10. Nam²⁶³ Augustissima Dei Virgo Mater MARIA supra astitit omnes, multa manifesta in luce, et majestate admirabilis, amabilis Gratia, Vultu, cultuque spectabilis²⁶⁴.

Fit stupor et horror: spe, metuque palpitant corda dum stant intenti ora²⁶⁵, oculisque defixi: sic fatur ab alto Diva: *“Fortunati infortunio hoc viri!*

Fidite: meum audistis Dominicum; me audite.

Ab uno, ecce, discite Dominico fiduciam in JESUM, inque me MARIAM: sic pietas virtusque viri meretur.

Sic servo: quos sub Psalterii mei signa recipio.

Ante soli conspiciebar, indignis occulta vobis, quod incognita ac infensa: nunc aperta vobis, sita²⁶⁶ Me dignatis et placata: ut credatis: ut imperata paratius, ut Promissadevotius, expleatis”.

Dixit, et in aethram²⁶⁷ recepta recessit.

11. Simul omnes, sibi velut redditi, in arena, super undas eminente, se navemque stante²⁶⁸ conspiciantur: mirantur exaustam aquis: prius ruptam, laceram, foedam, nunc undique integram, sanam ac solidam.

Dum ea in statione, et admiratione attoniti, mutique velut in porto, coelum, et pontum undique circumspectant: suggeriens suaviter placida unda navim sublevat: datque natatui.

12. Tunc S[anctus] Pater Dominicus, secreto Sponsae monitu, ad silentia alta tenentes, neque seipsos sat noscentes, sic loquitur: *“Viri fratres: haec est mutatio Dexteræ Excelsi: haec gratia Salvatoris JESU; haec Misericordia, Matris JESU, MARIAE est.*

Laudate Deum; glorificate JESUM; magnificate MARIAM; Salute MARIAM, quae mecum laboravit in naufragio.

Cantate Domino Canticum Novum Psalterii: quia mirabilia fecit.

Equidem Psallam Deo meo, Divaeque quamdiu²⁶⁹ fuero.

Ecce spondet MARIA Patrona nobis: quae vasa, quas merces, quaeque alia ex navi allevanda, jactatu²⁷⁰ facta, et jactura, projecistis; cuncta simul, et salva Britannico in littore²⁷¹ cumulata, recipietis; medias tantum fugite terras; et satis, ac ventis date vela secundis”.

²⁶³ Në botimin e 1691 mungon: “nam”.

²⁶⁴ Në botimin e 1691 gjendet: “aspectabilis”.

²⁶⁵ Në botimin e 1691 gjendet, në mënyrë korrekte: “intentiora” (të përqëndruar).

²⁶⁶ Në botimin e 1691, në vend të: “sita”, të botimit të 1847, gjendet, në mënyrë korrekte: “sic a” (kështu nga).

²⁶⁷ Në botimin e 1691, gjendet, në mënyrë korrekte : “aethera”.

²⁶⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “stantem”.

²⁶⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “quam diu”.

²⁷⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “iactu” (i hedhur).

²⁷¹ Në botimin e 1691 gjendet termi i barazvlershëm: “littore”.

Për këtë ata ndiheshin më të qetësuar, për praninë e një Shenjti të tillë dhe pak më të sigurtë nga rreziku që anija të mbytej, edhe pse nuk reshtnin së kërkuari ndihmë.

Dhe ja papritur, të gjithë asistuan në një skenar hyjnor.

10. E Madhërishmja Virgjëra Mari, Nëna e Hyjit qëndronte përmbi të gjithë, rrezatuese me një dritë të fortë dhe me një Madhështi magjepsëse, e dashur përsa i përket Hirit, e mirë në fytyrë dhe në dekor.

Kishte në të njëjtën kohë habi dhe terror: zemrat lëkundeshin mes shpresës dhe frikës dhe ndërsa qëndronin me fytyra të përçëndruara dhe me sy të fiksuar, kështu u foli nga lart Virgjëra e Shenjtë: “O njerëz me fat në këtë fatkeqësi!

Kini besim: pasi dëgjuat Domenikun tim, më dëgjoni Mua!

Vetëm nga Domeniku mësoni besimin tek Jezusi dhe tek Unë, Maria: kështu do të fitoni mëshirë dhe virtyte njerëzore.

Kështu unë shpëtoj ata që i mirëpres nën Flamurin e Rruzares sime.

Më përpara shihesha vetëm nga Domeniku, duke iu fshehur juve të padenjëve, sepse isha e panjohur për ju dhe më trajtonit armiqësisht; tani kënaquni që u jam manifestuar dhe jam pajtuar me ju, me qëllim që të besoni, ndiqni shumë besnikërisht Urdhërimet dhe më shumë devotshmëri të mbani premtimet”.

Kështa tha dhe drejtuar kundrejt Qiellit, u zhduk.

11. Në të njëjtën kohë, ata si të kthyer në vete, panë një plazh të mbirë në mes të detit dhe e ankoruar aty ishte anija e tyre: ishin të shtangur nga fakti që më përpara ajo ishte e shkatërruar nga ujërat, e ndarë, e shqyer, e asgjësuar, tani në çdo pjesë e paprekur, e plotë dhe e fortë.

Nga ajo pikë qëndrimi, akoma të habitur nga admirimi dhe pa fjalë vëzhgonin si nga një port qiellin dhe detin përreth: dhe ja që, një dallgë e qetë, duke përkundur ëmbëlsisht anijen, e ngriti dhe e bëri të notojë.

12. Atëherë, Shenjti, Atë Domeniku, me këshillën sekrete të Nuses, Shenjtes Mari, kështu u foli atyre që qëndronin në qetësi të thellë, nga momenti që nuk kuptonin as edhe ata vetë: “Njerëz vëllezër: Ky ndryshim është vepër e Dorës së Djathtë të të Lartësuarit Zot!

Ky është Hiri i Shpëtimtarit Jezus!

Kjo është Mëshira e Nënës së Jezusit, Marisë!

Lavdëroni Zotin, lavdëroni Jezusin, përshëndesni Marinë që bëri çmos pranë meje gjatë mbytjes së anijes.

Këndojini Zotit Këngën e re të Rruzares së Shenjtë, sepse ka bërë mrekulli.

Sigurisht do t’i këndoj himne me Rruzaren e Shenjtë Zotit tim dhe Shenjtes Mari derisa të jem gjallë.

Ja, Mbrojtësja Mari na ka dhënë bagazhet, mallrat dhe çdo gjë tjetër që ju i hidhni në det nga anija gjatë mbytjes, për ta lehtësuar atë: do t’i gjeni të gjitha së bashku dhe të gjitha të plota, të grumbulluara në plazhin britanik, megjithatë mos qëndroni në ato toka, por besojani velat erërave të favorshme.

13. Fauces, vocemque viris pavor, amor, stupor, honorque Dei ac Divae velut obligata tenebant: altius tamen animi clamabant tacitorum.

Vix pauca haec reddebant omnes, actis pro se quisque gratiis: “O JESU, o MARIA; ita voveo: DEUS, Canticum Novum cantabo tibi; in Psalterio Decachordo [psallam tibi. Laudabo Deum vita mea]²⁷², psallam Deo meo, quamdiu fuero”.

Et quae talia promiscue.

14. Mox, velut procul in obscuro, circum horribiles se tollunt ululatus et ploratus cacodaemonum: “Vae, vae, vociferabantur, vae nobis!

Hic Dominicus nos enervat, et immortaliter enecat.

Heu nostram harpagat praedam; nostra evinculat mancipia; captivos nostros in suos vindicat liberos; nosque, heu, nos in nervum dat suum Psalticum; hoc nos flagro nerveo diflagellat, inque nervat vinctos; et religatos procul in tartara relegat. Vae nobis!”.

15. Interea cursum tenuere rates, portumque propinqui in Britannicum, sese penetrabant: et cunctis ordine periculis perfuncti, felix Psalticum Celeuma cantabant.

Hic, ut praedictum, ejecta reperiunt universa: ac vina etiam, quae cum vasis plurima ejecerant: nunc quam prius, pretiosora²⁷³.

Confraternitatem, in alios mutati viros, sancte colunt: sequen Psalterio ad diversa poenitentiae devovent instituta.

STATUTA FRATERNITATIS PSALTERII.

III. Eodem simul tempore continuo Regina Psalterii et Patrona Fraternitatis, hanc ipsam certis legum terminis definivit.

Quas ut sancitas esse, perennesque voluit: ita S. Dominico revelatas dictavit, ista sub formula tali.

I. “Haec Mea Confraternitas Psalterii, in Nomine JESU CHRISTI, et VIRGINIS MARIAE esse fundata debet.

Fratres autem et Sorores esse quicumque ex omni statu Ecclesiae possunt: et subjectas observabunt ceremonias, sive Statuta: facta prius sui declaratione, de perseverantia in ea Fraternitate: datoque simul nomine in Album inscribendo.

Quae nomina, ut et Defunctorum, semel in anno publice legentur”.

II. “Caput hujus Fraternitatis est, ut omnia pia cujusque, et omnium merita sui que sint, ac omnibus communia”.

²⁷² Në botimin e 1847 mungon fraza në kllapa [psallam tibi. Laudabo Deum vita mea], e pranishme në botimin e 1691.

²⁷³ Në botimin e 1691 gjendet: “pretiosiora”.

13. Frika, emocioni, habia, nderimi i Zotit dhe i Shenjtes Mari i mbanin të heshtura gojët dhe zërat e atyre njerëzve: megjithëse nga thellësia e shpirttrave të të heshturve ngriheshin rënkime.

Me zor, të gjithë shpërndanin këto pak fjalë të rezultateve të tyre të falenderimeve: “O Jezus, o Mari; kështu premtoj në kushtim: O zot, do të të këndoj një Këngë të re: mbi Psalterin e Rruzares me dhjetë korda, do të këndoj ty.

Do të lavdëroj Zotin për të gjithë jetën, do t’i këndoj himne me Rruzaren e Shenjtë derisa të jem gjallë”.

Dhe perceptoheshin bëlbëzime të tjera të ngjashme.

14. Në atë moment, rreth e rrotull, në largësi, në errësirë ngriheshin ulërime të tmerrshme dhe ankime të demonëve: “Mjerë, mjerë, - bërtisnin: - Mjerë ne!

Ky Domeniku na nervozon dhe përjetësisht na torturon.

Ah ne! Vjedh plaçkën tonë, liron skllëvërit tanë; merr të burgosurit tanë mes skllëvërve të liruar të tij dhe na lidh me zinxhirë me Rruzaren e tij, na fshikullon me këtë kamxhik litari, na burgos mes të burgosurve dhe na syrgjynos të lidhur me zinxhirë në thellësi të ferrit.

Të mjerët ne”.

15. Ndërkohë, anija ndiqte drejtimin dhe afrohej në portin britanik; dhe ndërsa kalonin rregullisht të gjithë rreziqet, këndonin Këngën e gëzuar të Rruzares.

Sapo arritën në portin britanik, siç u ishte paralajmëruar atyre, gjetën të gjitha gjërat që i kishin hedhur: dhe, edhe verërat, që në sasi të madhe i kishin hedhur bashkë me enët e kuzhinës, ishin më me shumë vlerë se përpara.

Të kthyer në njerëz të tjerë, ata nderuan shenjtërisht Vëllazërinë dhe iu dedikuan Rruzares së Shenjtë në Institute të ndryshme të pendimit.

STATUTET E VËLLAZERISË SË RRUZARES

III. Menjëherë më pas, Mbretëresha e Rruzares së Shenjtë dhe Pajtorja e Vëllazërisë, e përcaktoi me terma të sigurt të ligjit.

Ajo deshi që ata të ishin të qëndrueshëm dhe të përhershëm, kështu siç i tha Shën Domenikut, të cilit ia zbuloi në formë të tillë:

I. ”Kjo Vëllazëria ime e Rruzares së Shenjtë duhet të themelohet në emër të Jezu Krishtit dhe të Virgjëres Mari.

Për më tepër vëllazër dhe motra mund të jenë të gjithë, nga çdo gjendje e Kishës dhe do të zbatojnë ritet e treguara, domethënë Statutet: të deklarojnë së pari që do të ngulmojnë në këtë Vëllazëri dhe në të njëjtin moment të japin emrin e tyre për ta shkruar në Regjistër.

Dhe këta emra, si edhe ata të të vdekurve do të lexohen një herë në vit publikisht”.

II. ”Parimi i kësaj Vëllazërie është që të gjitha meritat e shenjta të secilit dhe të të gjithëve do të jenë të përbashkëta për secilin dhe për të gjithë”.

III. *“Decreta haec, seu Cerimoniae, minus observatae, nullam penitus culpam importabunt, sed privationis poenam: qua pro sola parte omissionis careant parte satisfactoriae Communicationis; idque in solo precum penso: stante interim caeterorum meritorum Communitatis participatione”.*

IV. *“Ad receptionem et ingressum in Fraternalitatem hanc²⁷⁴ nulla unquam pecuniae²⁷⁵ pendetur directe, vel indirecte: nisi libera sponte ad Ecclesiae ornamenta, ad luminaria, caeteraque divino cultuinecessaria, pro cujusque devotione”.*

V. *“Quilibet Sacerdos Anno quolibet tres Missas dicet: unam de S. Cruce; alteram de Domina; tertiam pro Defunctis in Fraternalitate.*

A non Sacerdote²⁷⁶ qualibet hebdomada unum dicent Psalterium: die autem festo solemni²⁷⁷, praeter hebdomadarium, Filio, Mihique integrum praesentabunt Psalterium.

Pro Infantibus autem, infirmis, aliterve impeditis: quotidie unum Pater et Ave, a quocumque²⁷⁸ licet, offeratur.

Et tantundem pro defunctis, qui quos dederit inscribendos, sic per modum suffragii participaturis”.

VI. *“Ad Ingressum quisque primum rite confessus SS. Eucharistiam sumet: ipso die, aliove post tempore oportuno.*

Dicentque ad sui oblationem, Filio Mihique factam, septies Pater et Ave, contra VII peccata capitalia pro Fratribus ac Sororibus”.

VII. *“Ultra Paschalem Confessionem, ter in Anno confitebuntur, scilicet] in Pentecostes, S. Dominici, et Natalis Festis”.*

VIII. *“Pro Defuncto, vel Defuncta in Fraternalitate quilibet unum Pater et Ave dicet.*

Aderuntque exequiis illius: si commode poterint; sicque honorabunt se invicem, ut salventur”.

IX. *“Haec Confraternitatis formula, habeatur propalam in tabula, sic²⁷⁹, ut cuius esse cognita possit”.*

X. *“Denique, uti praedicta: non mando, sed moneo:*

1. Qui voluerit omni die offerre Missas²⁸⁰, Psalterium Mariae, cum CL Ave et XV Pater: benefecerit.

2. Melius, qui Majus Psalterium Christi, cum CL Pater et 15 Pater et Ave superaddiderit²⁸¹.

²⁷⁴ Në botimin e 1691, në vend të: “in Fraternalitatem hanc”, të botimit të 1847, gjendet e barasvlrershija: “Fraternalitatis huius”.

²⁷⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “pecuniae” (në para).

²⁷⁶ Në botimin e 1691, në vend të: “jo prift”, të botimit të 1847, gjendet e barasvlrershija: “non Sacerdotes” (jo priftërinjtë).

²⁷⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “sosenni”, fjalë që s’ekziston, sigurisht gabim shtypi për: “solemne”, si botimi i 1847.

²⁷⁸ Në botimine 1691 gjendet: “quocunque”.

²⁷⁹ Në botimin e 1691 mungon: “sic”.

²⁸⁰ Në botimin e 1691 në vend të “Missas”, gjendet: “minus” (të paktën), dhe kuptimi ndryshon: në botimin e 1691 gjendet: “të paktën një Psalter-Rruzare i Marisë”, ndërsa në botimin e 1847 gjendet: “Mesha dhe një Psalter-Rruzare të Marisë”: botimi i 1691 është për t’u preferuar ndaj asaj të 1847, për vjetërsinë dhe për kontekstin.

²⁸¹ Në botimin e 1691 gjendet: “super addiderit”.

III. "Këto norma e rite, nëse do të zbatohen²⁸² pak, nuk sjellin asnjë faj, por do të sjellin dënimin e privimit nga meritat: dënimi për lënien pas dore është privimi nga meritat e përbashkëta; por ky privim është vetëm për lutjet jo të thëna, duke qëndruar e paprekur pjesëmarrja në të gjitha meritat e tjera të Vëllazërisë".

IV. "Për mirëpritjen dhe hyrjen në Vëllazëri asnjë shumë nuk do të paguhet asnjëherë direkt ose indirekt: vetëm me iniciativë²⁸³ të lirë për zbukurimet e Kishës, për llambat dhe për gjëra të tjera të nevojshme për kultin hyjnor, sipas devotshmërisë së secilit".

V. Çdo prift, gjatë vitit do të kremtojë tre Meshë: një për Kryqin e Shenjtë, e dyta për Shenjten Mari Mbretëreshë, e treta për të vdekurit e Vëllazërisë; kush nuk është prift, një herë në javë do të recitojë Rruzaren e Shenjtë: ndërsa në një ditë feste solemne²⁸⁴, përveç Rruzares javore, do të ofrojë një Rruzare të tërë Birit tim dhe Mua.

Fëmijët, të sëmurët dhe kush është i pamundur në mënyrë tjetër, mund të ofrojnë çdo ditë një *Ati ynë* dhe një *Të falemi*.

Dhe po aq të mëdha janë përfitimet për të vdekurit që kishin dhënë emrat e tyre për t'i shkruar: edhe ata do të marrin pjesë në merita, përmes lutjeve e veprave të përsëritshme".

VI. "Përsa i përket hyrjes në Vëllazëri secili së pari, të rrëfëhet mirë dhe të marrë Eukaristinë e Shenjtë në të njëjtën ditë, ose më pas në një moment tjetër të mundshëm.

Dhe si kontribut të tyrin do t'i recitojnë Birit tim dhe Mua për shtatë herë *Ati ynë* dhe *Të falemi Mari* kundër shtatë mëkateve kryesore dhe në avantazh të vëllezërve dhe të motrave".

VII. "Përveç rrëfimit të Pashkëve do të rrëfëhen të paktën tre herë në vit, domethënë në festën e Rrëshajëve, të Shën Domenikut dhe të Krishtlindjeve".

VIII. "Për një të vdekur në Vëllazëri, secili do të recitjë një *Ati ynë* dhe një *Të falemi Mari*.

Dhe do të jenë të pranishëm në funeralin e tij, nëse mund të marrin pjesë pa vështirësi: dhe kështu do të nderojnë njëri-tjetrin, sepse janë shpëtuar".

IX. "Ky rregull i Vëllazërisë të afishohet publikisht mbi një tabelë, kështu që të mund të njihet nga të gjithë".

X. "Në fund, sikurse edhe gjërat e thëna më parë, këto gjëra nuk i urdhëroj, por i këshilloj.

1. Kush çdo ditë do të dojë të më ofrojë Mua, të paktën Rruzaren e Shenjtë të Marisë, me njëqind e pesëdhjetë *Të falemi Mari* dhe pesëmbëdhjetë *Ati ynë* do të bëjë mirë.

2. Kush do t'i shtojë Rruzares së Shenjtë, Psalterin e Madh të Krishtit, më njëqind e pesëdhjetë *Ati ynë*, dhe pesëmbëdhjetë *Ati ynë* dhe *Të falemi Mari*, do të bëjë më mirë.

²⁸² Fillojnë normat e frymëmarrjes së madhe që e bëjnë Vëllazërinë një grup marian me horizont të madh: "rregulli" i parë i madh është liria e pjesëmarrjes.

Në Vëllazëri lutesh kur të duash, pa asnjë detyrim pjesëmarrje dhe pa nevojën e justifikimit.

²⁸³ Norma e dytë me frymëmarrje të madhe në Vëllazëri është të qenit absolutisht falas: janë të ndaluara mbledhjet e ndihmave dhe kush dëshiron të blejë diçka për zbukurimin e Kishës mund ta bëjë direkt.

²⁸⁴ Vëllazëria e Rruzares kishte si ditë lutjesh javore, të dielën: në ditët e tjera festive, sidoqoftë Vëllazëria mblidhej për t'u lutur.

3. *Optime fecerit: qui Maximum Psalterium Christi et Mariae, cum CL Pater et Ave, cumque XL²⁸⁵ Credo, Pater et Ave [obtulerit]²⁸⁶.*

4. *Longe is optime: qui cum totidempuncturis, seu disciplinae ictibus, quorum aliquod quasi litarit.*

5. *Jam vero omnes is explerit numeros, qui praedictis addiderit Animam velut ac vitam, mimirum MEDI[T]ATIONEM²⁸⁷ Vitae, Mortis, ac Glorae Christi”.*

“Istis, post Missae Sacrificium ter Sanctissimum, haud mihi gratius, quicquam est aliud.

Quo certius Filii Praesidium, Meumque Patrocinium constabit Psaltis nostris. Ego illis Mater ero, Magistra, et Amica: in primis²⁸⁸ autem Filius Meus Pater eis, Magister, et Amicus erit.

Et sic volo de utroque sentiant, sperent, et confidant”.

FRUCTUS FRATERNITATIS PSALTERII²⁸⁹.

IV. *“Porro Charissime Dominice: quo cordi magis sit illa tibi Fraternitas, et plus liquido cognoscant omnes ejusdem eximios Fructus, horum paucos tibi manifesto”.*

I. Psalterii:

I. Quinquagena.

1. Vacare culpa avaritiae, simoniae, et sacrilegii.
2. Coelestis proximorum.
3. Pax Regnorum, Rerumpublicarum Civitatum, Villarum.
4. Communicatio orationum mutua, cum Christo, et Mecum.
5. Offensarum remissio, et reconciliatio.
6. Eleemosyna²⁹⁰.
7. Recte consulere proximo.
8. Fraternalis correctio.
9. Conscientiarum puritas.
10. Satisfactio pro peccatis plenior per Communicationem”.

II. Quinquag[ena].

11. Animarum e Purgatorio liberatio.
12. Vita magis Angelica, et Christiana.
13. Corroboratio spei certioris, ob peculiare tam multorum preces.
14. Cujusque meritorum augmentatio.
15. Consolatio afflictorum”.

²⁸⁵Në botimin e 1691 gjendet: “XV” (15), dhe është numërimi i saktë. Botimi i 1847, sjell “CL” (150), që është gabim shtypi.

²⁸⁶ Në botimin e 1847 mungon: “obtulerit” (do të ketë ofruar).

²⁸⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “meditationem”, dhe është për t’u preferuar ndaj termit “mediationem”, të botimit të 1847.

²⁸⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “in primis”.

²⁸⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “Coronariae” (të Kurorës).

²⁹⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “Eleemosina”.

3. Kush do të ketë ofruar Ruzaren e Madhe të Krishtit e të Marisë, me Njëqind e pesëdhjetë *Ati ynë* dhe *Të falemi Mari*, dhe me pesëmbëdhjetë *Besoj*, *Ati ynë* dhe *Të falemi Mari*, do të bëjë shkëlqyeshëm.

4. Shumë më shkëlqyeshëm do të bëjë ai që ofron bashkë me njëren nga këta Ruzare të Shenjta, po aq shpime të lehta dhe goditje të disiplinës.

5. Në fund, pastaj, do të tejkalojë çdo masë, ai që përveç gjërave të thëna, do të parapërgatisë shpirtin dhe vetveten në meditim të Jetës, Vdekjes dhe Lavdisë së Krishtit”.

“Asgjë tjetër nuk më pëlqen më shumë nga këto gjëra, pas Sakrificës tre herë të Shenjtë të Meshës së Shenjtë.

Ruzarianët tanë, atëherë, do të marrin sigurisht Ndhimën e Birit tim dhe Mbrojtjen time.

Unë për ata do të jem Nënë, Mësuese dhe Mike; dhe mbi të gjitha Biri im do të jetë për ta Atë, Mësues dhe Mik.

Dhe kështu pëlqej që ata të besojnë, shpresojnë dhe hapin zemrën tek Unë dhe Ai”.

FRYTET E VËLLAZËRISË SË RUZARES

IV. ”Për më tepër, i shtrenjti Domenik ta kesh shumë për zemër Vëllazërinë dhe të gjithë të njohin hapur Frytet e shquara: ja po të manifestoj disa nga ato”.

Psalteri i parë.

Pesëdhjetëshja e parë.

“1. Të qenët imunë nga faji i kopracisë, i tregtimit të gjërave të shenjta dhe të sakrilegjit.

2. Afërsia me realitetet qiellore.

3. Paqja e mbretërive, republikave, qyteteve dhe e fshatrave.

4. Ndarja reciproke e lutjeve me Krishtin dhe me Mua.

5. Falja e fyerjeve dhe pajtimi.

6. Lëmosha.

7. Të paturit kujdes për tjetrin.

8. Ndrejja vëllazërore.

9. Pastërtia e ndërgjegjeve.

10. Ndjesë e plotë e mëkateve për bashkimin e meritave”.

Pesëdhjetëshja e dytë.

“11. Lirimi i shpirtave të Purgatorit.

12. Një jetë më engjëllore dhe e krishterë.

13. Forcimi i një shprese më të sigurt, falë lutjeve të posaçme të shumë vëllezërve.

14. Rritja e meritave të secilit.

15. Ngushëllimi i të pikëlluarve”.

III. Quinquag[ena].

“16. Religio: quod enim monastica potest inter Fratres Communicatio: idem et haec fraterna.

17. Dispositio melior ad majora bona.

18. Facies et forma Christianitatis Christo et Apostolis, et Ecclesiae primitivae conformior.

19. Fortitudo contra tentationes.

20. Gaudium spiritale de tam gratiosa Societate”.

II. Psalterii:

I. Quinquag[ena].

“21. Securitas conscientiarum, quod non obliget, non gravet, sed sublevet.

22. Infantiae, pueritiae, adolescentiae formatio, et manductio ad omnem honestatem.

23. Praesidium contra communes vitae, ac mundi calamitates et miserias.

24. A mala morte praeservatio.

25. Excellentia hujus Fraternitatis prae aliis quibuscunque particularis alicujus instituti”.

II. Quinquag[ena].

“26. Facilitas gratuita ad eam ingrediendam.

27. Amor fratrum spiritalium, quam carnalium, major.

28. Timor Dei castior, magisque filialis.

29. Perfectio vitae activae quoad proximum, major.

30. Devotio vitae Contemplativae promptior elevatu sui, et ascensu cordis.

Plurimum ipsa dies erit, et experientia magistra.

Haec et plura Sponso meo Dominico revelavi”.

Pesëdhjetëshja e tretë.

“16. Urdhëri fetar: ndarja që vjen, në fakt, mes vëllezërve të një Manastiri do të jetë e njëjtë edhe në këtë Vëllazëri.

17. Një prirje më e madhe drejt të mirave më të larta.

18. Pamja dhe forma e një Krishtërimi më të përshtatshëm Krishtit dhe apostujve, dhe Kishës zanafillëse.

19. Qëndresa ndaj tundimeve.

20. Gëzimi shpirtëror në këtë komunitet të një hiri kaq të madh”.

Psalteri i dytë.

Pesëdhjetëshja e parë.

“21. Qetësia e ndërgjegjeve që nuk ka brerje, nuk është e shtypur, por e ngritur.

22. Formimi për fëmijërinë, adoleshencën, rininë dhe udhëheqja drejt çdo ndershmërie.

23. Mbrojtja nga fatkeqësitë e përditshme dhe mjerimet e jetës dhe të botës.

24. Ruajtja nga një vdekje e keqe.

25. Epërsia e kësaj Vëllazërie, në krahasim me çfarëdo tjetër të çfarëdo instituti të veçantë”.

Pesëdhjetëshja e dytë.

“26. Lehtësia dhe të qenit falas e hyrjes në Vëllazëri.

27. Dashuria mes vëllezërve shpirtërorë që është më e lartë ndaj asaj mes vëllezërve të mishit.

28. Frika ndaj Zotit shumë më e pastër dhe birnore.

29. Një përsosmëri më e madhe e jetës aktive në respekt të tjetrit.

30. Një prirje më e madhe ndaj dashurisë së jetës soditëse, në ngritjen e vetes dhe në ngjitjen e zemrës.

Çdo ditë, edhe eksperiencia do t’u mësojë shumë gjëra.

Këto dhe shumë gjëra të tjera ia kam zbuluar Dhëndrit tim Domenik”.

**STATUS²⁹¹ FRATERNITATIS.
REVELATUS SPONSO NOVELLO.**

V. Nunc et tu, tanti Patris fili, Novelle Sponse Mi, audi disciplinam Matris tuae.

1. Post Sponsi mei Dominici obdormitionem, grassante per orbem peste saevissima: et quam haec, saeviore alia regnante, avaritia, acidiaque²⁹² tam in clero, quam populo: simul perierunt sensim Psalterium, et Fraternitas, et Conscriptio fratrum.

2. Hujus tamen prima foundationis facies, et imago per Hispaniam et Italiam inscripta in tabulis, in parietibus, et vel in ipsis inusta vitris passim custodita, ad posteritatis memoriam, superaverunt.

3. Quodque amplius: Ordo S. Dominici, de Poenitentia dictus, ab hisce progressus initiis existere coepit.

4. Quin et exemplo, monituque S. Dominici cuncti Fratres et Sorores Ordinis sui infallibiter, et incessabiliter summa cum devotione Mihi famulabantur, et Filio Meo in hoc SS. Trinitatis Psalterio, ut minimum quisque Fratrum, velut diurnum debitum, in dies integrum Psalterium offeret.

Atque ideo.

5. Quam diu duravit hoc Psalterium in tali Ordine Sancto²⁹³; tam diu scientia, sapientia, observantia, miraculis fama et gloria, apud Deum et homines in immensum floruerunt.

Quando vero defecit²⁹⁴ hoc Psalterium, Ordo Praedicatorum in quam plurimis defecit: ut jam parietes, picturae, et libri, et epitaphia defunctorum produnt, etsi linguae hominum id dicere nollent.

²⁹¹ Në botimin e 1691 gjendet: "Fructus" (Fryti), ndërsa në botimin e 1699 gjendet: "Fructus", si në botimin e 1847.

²⁹² Në botimin e 1691 gjendet: "Acediaque".

²⁹³ Në botimin e 1691 gjendet, për gabim shtypi: "Sanctos".

²⁹⁴ Në botimin e 1691 gjendet: "deficit" (...mungoi).

STATUTI I VËLLAZËRISË, ZBULUAR DHËNDRIT TË RI

V. “Tani, edhe ti, o Dhëndri im i ri, bir i një Ati kaq të madh (Shën Domenikut), dëgjo mësimin e Nënës tënde.

1. Pasi Dhëndri im Domenik u shua, shpërtheu për botën një murtajë e tmerrshme, nga momenti që mbretëroi, si në kler, ashtu edhe në popull një kopraci dhe një përtaci akoma më e egër se më përpara: ata, së bashku çuan në rrënim, pak nga pak, Ruzaren e Shenjtë, Vëllazërinë e saj dhe regjistrimin e vëllezërve.

2. Sidoqoftë vazhdojnë akoma, të ruajtura këtu e atje, përgjatë Spanjës dhe Italisë, të parat forma dhe gjurmë të këtyre fondacioneve, të shkruara mbi dërrasa, mbi mure dhe madje të vëna mbi xhama, në memorie për pasardhësit.

3. Dhe ajo që është më e madhe është që Urdhri i Shën Domenikut, i quajtur i Pendimit, filloi të ekzistonte pikërisht duke u nisur nga një origjinë e tillë.

4. Si edhe, për shembull dhe mësim të Shën Domenikut, të gjithë vëllezërit dhe motrat e Urdhrit të tij, pareshtur dhe padyshim na shërbenin Mua dhe Birit tim, në Ruzaren e Trinisë së Shenjtë, kaq sa, secili prej vëllezërve, çdo ditë ofronte si detyrë minimale të përditshme Ruzaren e Plotë.

Dhe për këtë arsye:

5. Kaq gjatë sa ka zgjatur Ruzarja e Shenjtë në një Urdhër të tillë të Shenjtë, aq gjatë shkenca, dija, respektimi, fama e mrekullive, lavdia pranë Zotit dhe njerëzve kanë lulëzuar jashtë mase në to.

Por kur ra Ruzarja e Shenjtë, menjëherë ra Urdhri i Predikuesve: aty, tani vetëm muret, pikturat, librat dhe epitafet e të vdekurve e dëshmojnë, edhe pse bisedat e njerëzve nuk duan ta tregojnë.

6. *Quin imo istis in primitiis spiritus, eacommunis omnium erat persuasio: si quis una die Psalterium omisisset, se diem perdidisse putabat.*

7. *Per idem Psalterium tot, ac tanta designata miracula et prodigia compleverunt Hispaniam, Italiam, Franciam, ac orbem pene totum: ut sua frequentia evaserint communia: et, si literis mandanda forent, plura inde grandescerent volumina.*

8. *Per hoc peccatorum, et peccatricum²⁹⁵ admirandae sunt perfectae conversiones: vulgo in templis, in angulis fletus, gemitusque ciebantur: pectorum tunsiones resonabant: fervebant poenitentiae, etiam vel in pueris, tenerisque puellis admirabiles; hodie incredibiles.*

Credidisses fere de plerisque Angelos in terris versari.

9. *Quid?*

Fidei ardor quantus adversus haereticos optimum quemque terrebat?

Pro Fide, vel vitam dispondisse, lucrum, ut est, summum ducebatur”.

VI. *“Simon Monfortius²⁹⁶ invictus heros, toto cum exercitu Magistro Dominico meo Psalterium condidicit, et usitare suevit: perque id hostes vicit, fudit, fugavit, extirpavit.*

Fidem pene hominum, et historiarum superant, quos coelitus abstulit ab hoste triumphos.

1. *Ad Albium cum quingentis, decem haereticorum millia stravit, fugavit.*

2. *Alias cum suis triginta trium millium victor erat.*

3. *Alias denique cum suis tribus millibus, Regem Aragonum²⁹⁷ ejusque plus viginti millium exercitum ad Tolosam interneccione delevit: praelioque simul, et bello victor debellavit.*

4. *Contigit quandoque, ut inimprovisos²⁹⁸, ac inermes hostes²⁹⁹ irrueret: et vi divina Psalterii, quod familiariter gerebant, erant tamen innumerabiles³⁰⁰.*

5. *Imo non plures centum aliquando Monfortiani³⁰¹ videbantur adversariis omnem pene terram innundare³⁰²; verum ex Angelorum meorum assistentia.*

Haec vis Psalterii erat, et deprecatio Sancti Dominici, haereticorum mallei.

Haec militia terra, marique, in pace, inque privato domi nihilo minora, et plura”.

VII. *“Psalterii fructus, et opus est plurimum³⁰³:*

²⁹⁵ Në botimin e 1691 gjendet: “peccatricium”.

²⁹⁶ Në botimin e 1691 gjendet: “Monsfortius”.

²⁹⁷ Në botimin e 1691 gjendet: “Arragonum”.

²⁹⁸ Në botimin e 1691 gjendet: “improvisos”.

²⁹⁹ Në botimin e 1691 gjendet: “hostis” (armiku).

³⁰⁰ Në botimin e 1691 gjendet: “invulnerabiles” (të pathyeshëm): preferohet ky përkthim.

³⁰¹ Në botimin e 1691 gjendet: “Monsfortiani”.

³⁰² Në botimin e 1691 gjendet: “inundare”.

³⁰³ Në botimin e 1691 gjendet: “plurium”.

6. Dhe përkundrazi, gjatë këtyre fillimeve të hershme të shpirtit, nga ana e të gjithëve ishte bindja e përbashkët që, nëse ndokush ndonjë ditë, do të kishte lënë pas dore Rruzaren e Shenjtë, besonte se kishte humbur një ditë.

7. Për vetë Rruzaren e Shenjtë, shumë mrekulli dhe po aq mrekulli të vërtetuara kanë mbushur plot Spanjën, Italinë, Francën dhe pothuajse gjithë botën, që për shpeshësinë e tyre kanë tejkaluar numrin e zakonshtëm.

Dhe po të mund të mblidheshin shkrimet, nuk do të mjaftonin vëllime të mëdha.

8. Për Rruzaren e Shenjtë duhet të admirohen kthimet e përsosura të mëkatarëve dhe mëkatave: Populli në Kisha dhe në vendet e veçuara ishte i prekur me lot dhe me të qarë; kumbonin rrahjet e gjoksit; gëlonin pendimet, edhe të admirueshme, edhe në djemtë dhe vajzat e njoma: sot këto gjëra duken të pabesueshme!

Do të kishte besuar, në lidhje me pjesën më të madhe, se Engjëjt banonin në tokë.

9. Çfarë mund të shtosh?

Zjarri i besimit të tyre bënte të arratiseshin heretikët dhe secili, pasi arrinte në përsosmëri quante përfitim maksimal, siç me të vërtetë është, të kesh ofruar jetën për fenë.

VI. "I pathyeshmi hero, Simoni i Monfortit, e mësoi Rruzaren time nga Mjeshtri Domenik, dhe, me gjithë ushtrinë, e recitonte rregullisht, dhe përmes saj, mundi, shpërndau, largoi dhe çrrënjosi armiqtë.

Besimi i atyre njerëzve kapërceu epopetë dhe Qielli u shënoi atyre triumfet mbi armiqtë.

1. Në Albigjo, me pesëqind njerëz, Simoni i Monfortit shpartalloi dhe vuri në arrati dhjetë mijë heretikë.

2. Një herë tjetër, me tridhjetë nga të tijtë, fitoi mbi tre mijë.

3. Një herë tjetër, me tre mijë të tijtë, në një betejë në afërsi të Tolosës, shpartalloi mbretin e Aragonezëve dhe ushtrinë e tij që numëronte më shumë se njëzet mijë njerëz: dhe arriti të fitonte me një betejë të vetme, tërë luftën.

4. Ndodhte herë pas here që binin në të papritura dhe armiq të rrezikshëm, por falë forcës hyjnore të Rruzares që ata mbanin gjithmonë me vete, ishin të pathyeshëm.

5. Si edhe, jo më shumë se Njëqind Monfortanë, armiqve u dukeshin sikur mbushnin gjithë atë tokë, duke u ardhur në ndihmë, në të vërtetë Engjëjt e mi.

Kjo ishte forca e Rruzares së Shenjtë, lutja e Shën Domenikut, i quajtur çekiçi i heretikëve.

Kjo ushtri, në tokë dhe në det, dhe në kohë paqeje, në familjet e veta, nuk bënte gjëra të një rëndësie më të vogël, përkundrazi, nga më të mëdhatë".

VII. Fryti dhe vepra e Rruzares së Shenjtë janë të shumëfishta:

1. *reparatio, aut novorum constructio, at dotatio templorum, xenodochiorum³⁰⁴, altarium: multarum, et magnarum Revelationum, Signorum et Prodigiorum designatio; Sanctitas vitae, morum honestas, et candor animorum; mundi contemptus: honor et exaltatio Ecclesiae; Principum justitia: aequitas communitatum, pax civium, domorum³⁰⁵disciplina;*

2. *nec operarios, servitia, mercenariosque silebo.*

Tu vel ex uno de caeteris aestimes licet.

Hi manum non prius ad opus applicassent, quam Me Filiumque in Psalterio Salutassent: nec indormissent prius, ni flexis humi poplitibus in eo die Deo cultum delibassent.

Multos scio, cum in lecto veniebant³⁰⁶ in mentem de sucto suo ad Psalterium penso non persoluto, vel de latere conjugis ad illud prosiliisse.

3. *Ea Psalterium apud juxta bonos et improbos in existimatione fuit: ut, si qui essent devotiores, sequela fieret talis: sunt Fratres Mariae de Psalterio.*

Qui licentior moribus, aut improbior videbatur, ex proverbio: non est de Fraternitate Psalterii, dicebatur.

4. *De Ordine Meo et tuo sic habeas³⁰⁷: siquis alia [in]³⁰⁸re negligentior notabatur, quam primum³⁰⁹ audiebat: Frater, aut non dicitis Psalterium Beatae Virginis, aut indevote oratis.*

Certe citius in choro Fratres ad Psalterium orantes reperiebantur abditi, quamin dormitorio, vel studio.

5. *Audiant nunc cuncti, quanta Gloria Mea tunc honorabatur in isto Ordine.*

Videant³¹⁰, quanta nunc est distantia?

Ubi nam³¹¹ prisca miraculorum in eo frequentia?

Ubi sanctorum par copia virorum?

Ubi disciplinae vigor, et rigor vitae?

Ubi zelus, et tot salutes animarum?

Quantum Ego, et Filius amamus perfectionem, et salutem vestram; dolemus tantum nunc in Psalterio teporem, et acidiam³¹².

Dico hoc, si dolere possemus humanitus: sed nunc imber abiit, et recessit”.

Sed caveant sibi, qui sic Me, et Filium Meum privabunt honore Psalterii.

Studeant per Me Reginam Pietatis, Misericordiae, et Praedicatorum, resurgere, et ad pristina Patrum antiquorum, ac Sororum citius, et devotius redeant Psalteria.

FINIS PARTIS SECUNDAE.

Plures sese ferent in Sermonum occasione Revelationes partibus subjectis.

304 Në botimin e 1691 gjendet, për gabim shtypi: “nosodochiorum”.

305 Në botimin e 1691 gjendet e barazvlershmja : “domuum”.

306 Në botimin e 1691 gjendet: “veniebat”.

307 Në botimin e 1691 gjendet: “habe”.

308 Në botimin e 1847 mungon: “in”, e pranishme në botimin e 1691.

309 Në botimin e 1691 gjendet: “quamprimum”.

310 Në botimin e 1691 gjendet: “Vibebat” (shihej).

311 Në botimin e 1691 gjendet: “non”.

312 Në botimin e 1691 gjendet: “acediam”.

1. Restaurimi, ndërtimi dhe zbukurimi i Kishave të reja: mirëpritja e të huajve; Altarët; prirja ndaj shumë zbulimeve të mëdha, shenjave dhe mrekullive; shenjtëria e jetës, ndershmëria e zakoneve dhe bardhësia e shpirtave; përçmimi i botës; nderimi dhe lavdërimi i Kishës; drejtësia e princërve; paanësia në komunitete; paqja mes qytetarëve; edukimi në familje.

2. Nuk do të kaloj në heshtje punëtorët, shërbëtorët dhe rrogëtarët që do të kishe besuar të mundur të jenë një nga të tjerët e familjes.

Ata nuk vinin dorë në një vepër, nëse më përpara nuk më përshëndetnin Mua dhe Birin tim, në Rruzaren e Shenjtë; dhe nuk flinin, nëse më përpara nuk kishin ofruar, atë ditë, një akt të kultit të Zotit, me gjunj të përkulur në tokë.

Di që shumë vetëve, kur brenda krevatit u vinte në mend se nuk kishin kryer akoma detyrën e tyre të zakonshme të Rruzares së Shenjtë, kërcenin menjëherë nga krevati bashkëshortor për të recituar Rruzaren e Shenjtë.

3. Rruzarja e Shenjtë, si nga të mirët, ashtu edhe nga të këqijtë, mbahej në konsideratë të tillë, që ishte zakon të thuhej, që ata që ishin më të devotshëm të Rruzares së Shenjtë ishin vëllezër të Shenjtes Mari të Rruzares.

Nëse shihej dikush i shturur ose i pahijshëm në zakone, thuhej në bazë të një proverbi, që ai nuk ishte i Vëllazërisë së Rruzares.

4. Përsa i përket Urdhrit tim, të dish që, kur vihej re që dikush ishte më i pakujdesshëm se më përpara në ndonjë gjë, i thuhej: Vëlla, ose nuk thua Rruzaren e Shenjtë të Virgjëres Mari, ose nuk lutesh me devotshmëri!

Dhe sigurisht që gjendeshin më shumë vëllezër të veçuar në kor, duke recituar Rruzaren e Shenjtë, më shumë sesa në qelë dhe në bibliotekë!

**5. Të dëgjojnë tani të gjithë sesa atëherë, në këtë Urdhër, nderohej Lavdia ime!
Dhe të shohin sesa është tani distanca!**

Ku është, në fakt, tani bollëku i vjetër i mrekullive në të?

Ku është tani një numër i pashoq njerëzish të shenjtë?

Ku është tani disiplina e fuqishme dhe jeta e rreptë?

Ku është tani zelli edhe për shpëtimin e shumë shpirtave?

Unë dhe Biri im sa shumë e duam përsosmërinë dhe shpëtimin tuaj, dhe tani jemi shumë të hidhëruar për indiferencën dhe pakujdesinë ndaj Rruzares së Shenjtë.

Them që, po të mund të kishim akoma natyrën njerëzore, do të vuanim, por tani shiu i lotëve ka përfunduar dhe është një kujtim i largët”.

Megjithatë, të jenë të kujdesshëm ndaj vetes, ata që do të më privojnë Mua dhe Birin tim nga nderimi i Rruzares së Shenjtë.

Të përpiqen të ngrihen përsëri, falë Meje, që jam Mbretëresha e Mëshirës dhe e Fretërve Predikues, dhe të kthehen sa më shpejt dhe më me devotshmëri Rruzaret e Etërve dhe të murgeshave të dikurshme.

FUNDI I PJESËS SË DYTË

Shumë Zbulime do të tregohen në Sermone dhe në pjesët e ardhshme.